Allegri 83

[illegible]

1

3

לעולם יכתוב אדם שמו על
ספרו שמא יבא אדם מן
השוק שנקרא שמו בן לשטרוק
ויאמר זה הספר שלו הוא
שכתבתי שמי על התפילות
אברהם דלוזנל ליינל בן
צמח ז"ל

4

Compratto questo dell'Ebreo
al incanto del fù
David Segre Sorano
li 3. agosto 1758

E. A. R.

Giacob Vita Castelnuovo

1

ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ וילך
איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא

סדור תפלות השנה׃

הנכנס לבית הכנסת יאמר קודם שיבוא הפסוקים׃

ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה
אל היכל קדשך ביראתך׃ מה טובו
אהליך יעקב משכנותיך ישראל׃

וישב במקומו ופותח המזמור׃

למנצח על הגתית לבני קרח
מזמור׃ מה ידידות
משכנותיך יי צבאות׃ נכספה וגם
כלתה נפשי לחצרות יי לבי ובשרי
ירננו אל אל חי׃ גם צפור מצאה בית
ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה
את מזבחותיך יי צבאות מלכי ואלהי׃
אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה׃
אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבבם׃
עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו

ואשתו ושני בניו׃ ושם האיש אלימלך ושם אשתו
נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית
לחם יהודה ויבאו שדי מואב ויהיו שם׃ ותמת

אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה
וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה

גם ברכות יעטה מורה. ילכו מחיל
אל חיל יראה אל אלהים בציון. יי אלהים
צבאות שמעה תפלתי האזינה אלהי
יעקב סלה. מגננו ראה אלהים והבט
פני משיחך. כי טוב יום בחצריך
מאלף בחרתי הסתופף בבית אלהי
מדור באהלי רשע. כי שמש ומגן
יי אלהים חן וכבוד יתן יי לא ימנע
טוב להולכים בתמים. יי צבאות
אשרי אדם בוטח בך. בקשה
שמעה קולי אשרי ישמע
תפלות. אתה המקבל התפלות ומע'
אלי חקר גדולות ונפלאות והנורא
עלילות והחכם והקיים לעולם והג'
והגבור על כל המסלות והרחום והחנון
והשומע והסולח והמרבה מחילות
אשר נשבע לאברהם ויצחק וישראל

ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים וימותו
גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה משני
ילדיה ומאישה ותקם היא וכלותיה ותשב משדי

2

מואב כי שמעה בשדי מואב כי פקד יהוה
את עמו לתת להם לחם׃ ותצא מן המקום

במלאת כל ששות״ והעונה במצרי
לעמו והוציאתו לאורות מאפלות״
והעונה בים ויעבירם׳ וטבע איביהם
במצולות״ והעונה בהר סיני למשה
ובשרתו בטובך בגאולות״ והעונה
יהושע ועלי׳ וגם חנה בהתחננה במ
במלות״ והעונה שמואל בתשועות״
והעונה עלי משבר להולות״
והעונה שלמה רב שלמות׳ וגם דוד
אשר שר לך במעלות״ והעונה
לאליה בכרמל׳ ואש ירדה ואכלה
מאכלות״ והעונה כי ישע לאלישע
וחזקיה עמו בתעלות״ והעונה
בלב הים ליונה׳ והוציאתו לאורות
מאפלות״ והעונה חנניה ועזריה
ומישאל בהעלות להפלות״ והעונה
והעונה לדניאל ברחמיו׳ ומלאך

אשר היתה שמה ושתי כלתיה עמה ותלכנה
בדרך לשוב אל ארץ יהודה׃ ותאמר נעמי
לשתי כלתיה לכנה שבנה אשה לבית אמה

ויעשה יהוה עמכם חסד כאשר עשיתם
עם המתים ועמדי יתן יהוה לכם ומצאן

חליצהו משחלות והעונה למרד
למרדכי ואסתר והפכת יגונותם
לגילות והעונה במו ער לעזרא
וחשמנים עניתם בחילות והעו
והעונה אני יה בסערות והעונה
למתענה במחלות והעונה לכל
צועק וקורא וכל באים לפניך
לחלות והעונה לכל עני ואביון
והמוציא אסירים בכבלות
ענה עני שפל כל השפלים ושא
חטאו מקבל התפלות והארך
נא רחמיך שנותיו ויצוה כל שאלותיו
למלאות ותחשב תפלתי קטרת
לפניך כקרבנות ועולות והא המד
המקבל התפלות שמע קולי אשר
ישמע בקולות

נקשה

מנוחה אשה בית אישה ותשק להן ותשאנה
קולן ותבכינה ותאמרנה לה כי אתך נשוב
לעמך ותאמר נעמי שבנה בנתי למה

הלכנה עמי העוד לי בנים במעי והיו לכם
לאנשים שבנה בנתי לכנה כי זקנתי מהיות

אלהים תדינני כמעלי ואל תמור אלי
היכי כפעלי בחמלתך גמול עלי
ואחיה ואנא אל תשלם לי גמולי
גאון נפשי לך אשפיל ואקרע במז
במכאובי לבבי לא מעילי
דוה לבב אני נעצב ונעצב על פשעי
ורוב רשעי וסכלי הלום יגון
בליון נאן אשורי מנתיבך מט
ורגלי ומה אענה ואן אפנה
לעזרא ליום משפט למי אנוס ומי
לי זדותי למול פני ועיני כלמתי
לעומתי ואילי חטאי לו יריחן
בם שכני אני ברחו וארחו מגבולי
טמא לבב אשר שובב וסובב
לבבי בי עלי כל חטא פלילי
ידעתים בעלותם על לבבי ראיתים
על ימיני גם שמאלי בקש עבדך

לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה
לאיש וגם ילדתי בנים הלהן תשברנה עד אשר
יגדלו הלהן תעגנה לבלתי היות לאיש אל

בנותי כי מר לי מאד מכם כי יצאה בי יד יהוה׃
ותשנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה

אני נרדף ונהדף׳ ולא נמנע ולא נכנע
עמלי״ לך עיני בתחנוני יי׳
בהאנחי שמע שיחי וקולי״
מנת חלקי ויצור חשקי וחזקי ומבטחי
וגם כחי וחילי״ חנני נא באבח
הנבואה׳ לפניך וישראת לבבי׳ אשר
תועה כמו רעה אוילי״ סלח חובי
וישר את שבילי״ ענה נאקי ותתין
נרפקי׳ פנה יצורי ורפא יצרי וחילי״
פרני מעוני יצור גאוני׳ איילותי
בגלותי ואילי״ צרי עצבי מש
משוש לבי בקרבי׳ ושמחתי באנ
באנחתי ואבלי״ קורנית לב
אך שחות׳ גלי כח אליהותך בשאלי״
ראה כי זעריה תוך לבבי ובו
ובוממי כמו יומי ולילי״ שעני
ארעי אמונה׳ ותיטבלך תשורת

ורות דבקה בה׃ ותאמר הנה שבה יבמתך
אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך׃
ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב

4

מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר
תליני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי באשר

מהללי״ תנהלני ימי מרת ינגאי
ותרעני ימי חלדי והדלי״ ועת
תביא יערוך במשפט יה אל
תדינני כמעלי״

בקשה

יי ערך כל תאותי ואם
לא אעלנה על שפתי״ רצונך
אשטה רגע ואגוע ומי יתן ותבוא
שאלתי״ ואפקידה את שארוחי
מדך ויישנתי וערבה לי שנתי״
ברחקי ממך מות מחיי ואם אדבק
בך חיי במותי״ אבל לא אדעה
במה אקדם ומה תהיה עבודתי
ודתי״ דרכיך יי למדני ושוב
ממאסר שבות שבותי״ והורני
בעוד יש בי יכולת להתענות ואל
תבוזה ענותי״ בטרם יום אידי

תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יהוה לי
וכה יוסיף כי המות יפריד ביני ובינך ותרא
כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר

אליה ותלכנה שתיהם עד באנה בית
לחם ויהי כבאנה בית לחם ותהם כל העיר

עלי למשא ויוסיף כבד קטני עבה
קיטתי ואבני כעל פרחי ויאבל
יעמי עש ונלאו משאתי
ואסע מקום נסעו אבותי ובמקום
חנותם תחנותי כגר תושב
אני על גב אדמה ואולם כי בבטוחה
נחלתי נעורי עד הלום עשו
לנפשם ומתי גם אנכי אעשה לביתי
והעולם אשר נתן בלבי מנעני
לבקש אחריתי ואיכה אנגד
יוצרי בעודי אסיר יצרי ועבד
תאותי ומה אומר ויצרי
ירדפני כאויב מנעורי עד בלותי
ומה לי מזמן אם לא רצונך עד
ואם אין מנתי מה מנתי ואיכה
מעלה רמה אבקש ומחר תהיה
רמה אחותי ואיך ייטב בוס

עליהן ותאמרנה הזאת נעמי ותאמר אליהן
אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא כי המר
שדי לי מאד אני מלאה הלכתי וריקם

והשיבני יהוה למה תקראנה לי נעמי ויהוה
ענה בי ושדי הרע לי ותשב נעמי ורות

טובה לבבי ולא ארע היטב מד
מררתי ובימים ובלילות ת
ערבים לכלות את שארי עדכלותי
ולרום זדון מחיתי ולעפר
ישיבון מחיתי אני ממעשים
שולל וערום וצרקתך לבדה היא
כסותי ועוד מה יאריך
לשון ואשא יי נגדך כל תאותי

בקשה

כל ברואי מעלה ומטה
יעידון יגידון כלם כאחד יי אחד ושמו
אחד שלשים ושתים נתיבות
שבילך וכל מבין בסודם יספרון
את גדלך ומהם יכירו כי הכל שלך
ואתה הוא המיוחד יעידון
לבבות בחשבם עולם בנוי נמצאו
כי יש בלתך שטוי במספר במשקל

המואביה כלתה עמה השבה משדי מואב
והמה באו בית לחם בתחלת קציר שערים
ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממש'

ממשפחת אלימלך ושמו בעז ׃ ותאמר
רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה

הכל מנוי ׳ כלם נתנו מרעה אחד ״
יעידון ׳ מראש ועד סוף יש לך
סימן ׳ מזרח ומערב וצפון ותימן ׳ וש
ושחק ותבל לך עד נאמן ׳ מזה אחד
ומזה אחד ״ יעידון ׳ הכל ממך
נוצר זבוד ׳ אתה תעמוד והם יאבדו
אבוד ׳ לכן כל יצור יתן לך כבוד
מראש ועד סוף ׳ הלא אב אחד ״
יעידון ״ אדון עולם אשר מלך ׳
בטרם כל יצור נברא ׳ לעת
נעשה כחפצו כל ׳ אזי מלך שמו
נקרא ׳ ואחרי ככלות הכל לבדו הוא
ימלך נורא ׳ והוא היה והוא הוה
והוא יהיה בתפארה ׳ והוא אחד
ואין שני להמשילו ולהחבירה ׳
בלי ראשית בלי תכלית ולו העוז
והמשרה ׳ והוא אלי וחי גואלי ׳ וצור

ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן
בעיניו ותאמר לה לכי בתי ׃ ותלך ותבוא ותל
ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה

חלקת השדה לבעז אשר ממשפחת
אלימלך והנה בעז בא מבית לחם ויאמר

חבלי ביום צרה והוא נסי ומנוסי
מנת כוסי ביום אקרא בידו אפקיד
רוחי בעת אישן ואעירה ועם רוחי
גויתי יי לי לא אירא ועם רוחי

ברוך אתה יי אמה אקבו על
נטילת ידים

בא"י אמה אשר יצר את האדם
בחכמה וברא בו נקבים נקבים
חלולים חלולים גלוי וידוע לפני
כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם
או אם יסתם אחד מהם אי אפשר
להתקיים אפי' שעה אחת בא"י
רופא כל בשר ומפליא לעשות

אלהי נשמה שנתתה בי
טהורה אתה יצרתה
אתה נפחתה בי אתה משמרה
בקרבי אתה עתיד ליטלה ממני

לקוצרים יהוה עמכם ויאמרו לו יברכך
יהוה ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים
למי הנערה הזאת ויען הנער הנצב על

הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה
עם נעמי משדי מואב ותאמר אלקטה

ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד
לבוא כל זמן שהנשמה בקרבי
מודה אני לפניך אדון כל המעשים
רבון כל הנשמות ב"א המחזיר
נשמות לפגרים מתים"
ברוך אתה יי אמ"ה הנותן לשכוי
בינה להבין בין יום ובין לילה"

ב"א	אמ"ה	שלא עשני גוי"
ב"א	אמ"ה	שלא עשני עבד"
ב"א	אמ"ה	שלא עשני אשה"
ב"א	אמ"ה	מגביה שפלים"
ב"א	אמ"ה	פוקח עורים"
ב"א	אמ"ה	זוקף כפופים"
ב"א	אמ"ה	רופא חולים"
ב"א	אמ"ה	מתיר אסורים"
ב"א	אמ"ה	מלביש ערומים"
ב"א	אמ"ה	סומך נופלים"

נא ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים
ותבא ותעמד מאז הבקר ועד עתה זה שבתה
הבית מעט ויאמר בעז אל רות הלוא

שמעת בתי אל תלכי ללקוט בשדה אחר
וגם לא תעבורי מזה וכה תדבקין עם נערתי

בא״י אמ״ה רוקע הארץ על המים״
בא״י אמ״ה המכין מצעדי גבר״
בא״י אמ״ה שלא חסר מ[illegible] כלום״
בא״י אמ״ה אוזר ישר׳ בגבורה״
בא״י אמ״ה עוטר ישר׳ בתפארה״
בא״י אמ״ה המעביר חבלי שינה
מעיני ותנומה מעפעפי״
יהי רצון מלפניך י״י אלהי ואלהי
אבותי שתרגילני
בתורתך ודבקני במצותיך ואל
תביאני לידי חטא לא לידי עבירה
לא לידי נסיון ולא לידי בזיון ונחד
והרחיקני מיצר הרע ודבקני תמיד
ביצר הטוב ותנני לחן לחסד ולרח׳
ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי
וגמלני חסדים טובים בא״י גומל
חסדים טובים לעמו ישר׳ ברחמים״

עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן
הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמית
והלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאבון

הנערים: ותפל על פניה ותשתחו ארצה
ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכי

יהי רצון מלפניך יי אלהי
ואלהי אבותי שתצילני
היום ובכל יום ויום מעזי פנים
ומעזות פנים מאדם רע מיצר רע
משכן רע מחבר רע מפגע רע משטן
הרע ומלשון הרע מעדות שקר
ממיתה משונה מדין קשה בין בן
ברית ובין שאינו בן ברית בא״י אמ״ה
אקב״ו על דברי תורה:
והערב נא יי אלהינו את דברי
תורתך בפינו ובפיפיות
עמך בית ישראל וצאצאינו וצא
וצאצאי עמך ישראל ונהיה כלנו
[illegible] כלנו יודעי שמך ולומדי
תורתך לשמה בא״י המלמד תורה
לעמו ישראל:
בא״י אמ״ה אשר בחר בנו מכל

להכירני ואנכי נכריה: ויען בעז ויאמר לה
הגד׳ הגד לי כל אשר עשית את חמותך
אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך

וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא
ידעת תמול שלשום׃ ישלם יהוה פעלך

היומים ונתן לנו את תורתו׳ ב״א
נותן התורה״ וידבר יי׳ אל משה
לאמר׳ דבר אל אהרן
ואל בניו לאמר׳ כה תברכו את בני
ישראל אמור להם׳ יברכך יהוה
וישמרך״ יאר יי׳ פניו אליך
ויחנך״ ישא יי׳ פניו אליך וישם
לך שלום״ ושמו את שמי על בני
ישר׳ ואני אברכם״ וידבר
יי׳ אל משה לאמר׳ צו
את בני ישר׳ ואמרת אליהם את
קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי
תשמרו להקריב לי במועדו׳ ואמ
ואמרת להם זה האשה אשר
תקריבו ליי׳ כבשים בני שנה
תמימם שנים ליום עלה תמיד׳
את הכבש אחד תעשה בבקר

ותהי משכרתך שלמה מעם יהוה אלהי
ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו׃
ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני

ומי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה
כאחת שפחתיך ויאמר לה בעז לעת האכל

ואת הכבש השני תעשה בין הערבים
ועשירית האיפה סלת למנחה
בלולה בשמן כתית רביעת ההין
עלת תמיד העשויה בהר סיני לריח
ניחוח אשה ליי' ונסכו רביעת ההין
לכבש האחד בקדש הסך נסך שכר
ליי' ואת הכבש השני תעשה בין
הערבים כמנחת הבקר וכנסכו תע'
תעשה אשה ריח ניחח ליי'
ובשבת יאמר וביום השבת שני
כבשים בני שנה תמימם
ושני עשרנים סלת מנחה בלולה
בשמן ונסכו עלת שבת בשבתו
על עולת התמיד ונסכה
וערבה ליי' מנחת יהודה וירושלם
כימי עולם וכשנים קדמוניות
והביאותים אל הר קדשי ושמחתים

גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך
בחמץ ותשב מצד הקצרים ויצבט לה
קלי ותאכל ותשבע ותתר ותקם ללקט

ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים
תלקט ולא תכלימוה: וגם שול תשלו לה מן

בבית תפלתי עולתיהם וזבחיהם
לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה
יקרא לכל העמים"
אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו
בזכרון טוב מלפניך
ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים
משמי שמי קדם וזכור לנו יי
אלהינו את הברית ואת החסד ואת
השבועה שנשבעת לאברהם אבינו
בהר המוריה ואת העקידה שעקד
את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש
רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם"
ככתוב בתורתך ויהי אחר הדברים
האלה והאלהים נסה את אברהם
ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני
ויאמר קח נא את בנך את יחידך
אשר אהבת את יצחק ולך לך אל

הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה:
ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר
לקטה ויהי כאיפה שערים: ותשא ותבוא הע

ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן
לה את אשר הותרה משבעה ותאמר לה

ארץ המוריה והעלהו שם לעלה
על אחד ההרים אשר אמר אליך
וישכם אברהם בבקר ויחבש את
חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת
יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם
וילך אל המקום אשר אמר לו הא
האלהים ביום השלישי וישא אב
אברהם את עיניו וירא את המקום
מרחק ויאמר אברהם אל נעריו
שבו לכם פה עם החמור ואני
והנער נלכה עד כה ונשתחוה
ונשובה אליכם ויקח אברהם את
עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח
בידו את האש ואת המאכלת וילכו
שניהם יחדו ויאמר יצחק אל
אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר
הנני בני ויאמר הנה האש והעצים

חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית יהי
מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה
עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו

החיים בעין ׃ ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא
ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים

ואיה השה לעלה ׃ ויאמר אברהם
אלהים יראה לו השה לעלה בני
וילכו שניהם יחדו ׃ ויבאו אל המקום
אשר אמר לו האלהים ויבן שם
אברהם את המזבח ויערך את
העצים ויעקד את יצחק בנו וישם
אתו על המזבח ממעל לעצים ׃
וישלח אברהם את ידו ויקח את
המאכלת לשחוט את בנו ׃ ויקרא
אליו מלאך יי מן השמים ויאמר
אברהם אברהם ויאמר הנני ׃ ויא
ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל
תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי
ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך
את יחידך ממני ׃ וישא אברהם
את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז
בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח

ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו
האיש מגאלנו הוא ׃ ותאמר רות
המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים

אשרלי תדבקין עד אם כלו את כל הקציר
אשרלי ותאמר נעמי אל רות כלתה טוב בתי

את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו
ויקרא אברהם שם המקום ההוא
יי יראה אשר יאמר היום בהר יי
יראה ויקרא מלאך יי אל אברהם
שנית מן השמים ויאמר בי נשבעתי
נאם יי כי יען אשר עשית את הדבר
הזה ולא חשכת את בנך את יחידך
כי ברך אברכך והרבה ארבה את
זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר
על שפת הים וירש זרעך את שער
איביו והתברכו בזרעך כל גויי הא
הארץ עקב אשר שמעת בקלי
וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו
יחדו אל באר שבע וישב אברהם
בבאר שבע ׃ כשם ש
שכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב
שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך

כי תצאי עם נערותיו ולא יפגעו בך בשדה
אחר ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות
קציר השערים וקציר החטים ותשב את

חמותה ׃ ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אז
אבקשלה מנוח אשר ייטב לך ׃ ועתה הלא

ויגולו רחמיך על מדותיך ובטובך
הגדול ישוב נא חרון אפך מעמך
ומעירך ומנחלתך ׃ ותתנהג עמנו
במדת חסד ובמדת רחמים ׃ וקיים
לנו יי אלהינו את הדבר שהבטחתנו
בתורתך על ידי משה עבדך ׃ כאמור
וזכרתי להם ברית ראשונים אשר
הוצאתי אותם מארץ מצרים לעיני
הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה ׃
ונא׳ וזכרתי את בריתי יעקב ואף
את בריתי יצחק ואף את בריתי
אברהם אזכור והארץ אזכור ׃ ונא׳
ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם
לא מאסתים ולא געלתים לכלתם
להפר בריתי אתם כי אני יי אלהיהם ׃
ונא׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳
ושחטו אותו על ירך המזבח

בעז מודעתנו אשר היית עם נערותיו הנה
הוא זרה את גרן השערים הלילה ׃ ורחצת
וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן

אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות ׃
ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב

יצפונה לפני יי׳ וזרקו בני אהרן
הכהנים את דמו על המזבח סביבי

איזהו מקומן של זבחים קדשי

הקדשים שחיטתן בצפון
פר ושעיר של יום הכפורים שחיטתן
בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון
ודמן טעון הזיה על בין הבדים על
הפרכת על מזבח הזהב מתנה אחת
מהם מעכבת שירי הדם היה שופך
על יסוד מערבי של מזבח החיצון
אם לא נתן לא עכב״ פרים הנש׳
הנשרפים ושעירים הנש׳
הנשרפים שחיטתן בצפון וקיבול
דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון
הזיה על הפרכת על מזבח הזהב
מתנה אחת מהן מעכבת שירי הדם
היה שופך על יסוד מערבי של

שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבתי והוא
יגיד לך את אשר תעשין ׃ ותאמר אליה כל
אשר תאמרי אעשה ׃ ותרד הגרן ותעש

בכל אשר צותה חמותה׃ ויאכל בעז וישת
וייטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה

מזבח החיצון אם לא נתן לא עכב׃
אלו ואלו נשרפין בבית הדשן׃
חטאת הצבור והיחיד אלו הן
חטאת הצבור שעירי
ראשי חדשים ושל מועדות
שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי
שרת בצפון ודמן טעון ארבע
מתנות על ארבע קרנות כאיזה צד
עלה לכבש ופנה לסובב ובא לו
לקרן דרומית מזרחית מזרחית
צפונית צפונית מערבית מערבית
דרומית שיירי הדם היה שפך על
יסוד הדרומית ונאכלין לפנים מן
הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל
ליום ולילה עד חצות׃
העולה קדש קדשים שחיטתה
בצפון וקיבול דמה

ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב׃
ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש
וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו׃ ויאמר

מאתה ויאמר אנכי רות אמתך ופרשת
כנפך על אמתך כי גאל אתה׃ ויאמר

בכלי שרת בצפון ודמה טעון
שתי מתנות שהן ארבע וטעונה
הפשט וניתוח וכליל לאישים׃
זבחי שלמי צבור ואשמות אלו
הן אשמות אשם גזלות
אשם מעילות אשם שפחה חרופה
אשם נזיר אשם מצרע אשם תלוי
שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי
שרת בצפון ודמן טעון שתי מתנות
שהן ארבע ונאכלין לפנים מן
הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל
ליום ולילה עד חצות׃
התודה ואיל נזיר קדשים קלי׳
שחיטתן בכל מקום
בעזרה ודמן טעון שתי מתנות
שהן ארבע ונאכלין בכל העיר
לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה

ברוכה את ליהוה בתי היטבת חסדך
האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי
הבחורים אם דל ואם עשיר׃ ועתה בתי

אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי
יודע כל שער עמי כי אשת חיל את

עד חיצות. המורם מהם כיוצא
בהם אלא שהמורם
נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם
ולעבדיהם. שלמים קדשי
קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה
ודמן טעון שתי מתנות שהן
ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם
בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד.
המורם מהם כיוצא בהם אלא
שהמורם מה״ נאכל
לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם.
הבכור והמעשר והפסח
קדשים קלים שחיטתן בכל מקום
בעזרה ודמן טעון מתנה אחת ובלבד
שיתן כנגד היסוד שינה באכילתן.
הבכור נאכל לכהנים
והמעשר לכל אדם ונאכלין בכל

ועתה כי אמנם כי אם גואל אנכי וגם יש גואל
קרוב ממני. ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך
טוב יגאל ואם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך

אנכי חי יהוה שכבי עד הבקר ותשכב
מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש

העיר לכל אדם בכל מאכל לשני
ימים ולילה אחד״ הפסח אינו
נאכל אלא בלילה אינו
נאכל אלא עד חצות אינו נאכל אלא
למנוייו אינו נאכל אלא צלי״

רבי ישמעאל אומר משלש עשרה
מדות התורה נדרשת מקל
וחמר מגזירה שוה מבנין אב וכתוב
אחד מבנין אב ושני כתובים מכלל
ופרט ומפרט וכלל כלל ופרט וכלל
אי אתה דן אלא כעין הפרט מפרט
שצריך לכלל ומכלל שצריך
לפרט וכל דבר שהיה בכלל ויצא
מן הכלל ללמד לא ללמד על
הכלל כלו יצא עצמו יצא אלא
ללמד על הכלל כלו יצא וכל
דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טען

את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה
הגרן ויאמר הבי המטפחת אשר עליך
ואחזי בה ותאחז בה וימד שש שערים

וישת עליה ויבא העיר ׃ ותבוא אל
חמותה ׃ ותאמר מי את בתי ותגד לה

אחד שהוא כענינו יצא להקל
ולא להחמיר וכל דבר שהיה
בכלל ויצא לטעון טען אחר
שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר
וכל דבר שהיה בכלל ויצא לידון
בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו
לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו
בפירוש ודבר הלמד מענינו ודבר
הלמד מסופו ושני כתובים
המכחישין זה את זה עד שיבא
הכתוב השלישי ויכריע ביניהם׃
רבון של עולמים לא על צדקו
צדקותינו אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים
יי שמעה יי סלחה יי הקשיבה
ועשה אל תאחר למענך אלהי כי
שמך נקרא על עירך ועל עמך

את כל אשר עשה לה האיש ׃ ותאמר
שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי
אל תבואי ריקם אל חמותך ׃ ותאמר שבי

בתי עד אשר תדעין איך יפל דבר כי לא
ישקוט האיש כי אם כלה הדבר היום

מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה
צדקנו מה ישענו מה כחנו מה
גבורתינו מה נאמר לפניך ייי אלהינו
ואלהי אבותינו הלא הגבורים כאין
לפניך אנשי השם כלא היו וחכמים
כבלי מדע ונבונים כבלי השכל
כי כל מעשינו תהו וימי חיינו הבל
לפניך ומותר האדם מן הבהמה
אין כי הכל הבל. אבל אנחנו
עמך בני בריתך בני אברהם אהבך
שנשבעת לו בהר המוריה זרע
יצחק עקידך שנעקד על גבי המ
המזבח עדת יעקב בנך בכורך
שמאהבתך שאהבת אותו ומשמח
ומשמחתך ששמחת בו קראת
ישראל וישורון לפיכך אנו חייבים
להודות לך ולשבחך ולפארך

ובעז עלה השער וישב שם והנה הגאל
עבר אשר דבר בעז ויאמר סורה שבה
פה פלוני אלמוני ויסר וישב ויקח עשרה

[illegible] שכותה וישבו׃
[illegible] אשר

[illegible] שבח והודאה
[illegible] אנו לומר לפניך
[illegible] אשרינו מה טוב חלקנו מה
נעים גורלינו מה יפה מאד ירושתינו׃
[illegible] משכימים ומעריבין ומיחדין
[illegible] שמך בכל יום פעמים באהבה
ואומרים שמע ישראל יי אלהינו יי
אחד׃ אתה הוא קודם שנברא
העולם ואתה הוא לאחר שנבראת
העולם אתה הוא יי בעולם הזה
ואתה הוא יי בעולם הבא ערוך
ונקדש שמך בעולמך וישועתך
תרום ותגביה לעד קרננו ותושיענו
באי המקדש את שמו ברבים׃
אתה הוא בשמי השמים
העליונים ואתה הוא בשמי השמים
התחתונים אתה הוא ראשון ואתה

לאחינו לאלימלך מכרה נעמי השבה
משדי מואב ואני אמרתי אגלה אזנך
לאמר קנה נגד הישבים ונגד זקני עמי

אם תגאל גאל ואם לא יגאל הגידה
ואדעה כי אין זולתך לגאול ואנכי אחריך

הוא אחרון ומבלעדיך אין אלהים
אתה הוא ושנותיך לא יתמו קבץ
קויך מארבע כנפות הארץ
יכירו וידעו כל באי עולם כי אתה
אלהים לבדך לכל ממלכות הארץ
אתה עשית את השמים ואת הארץ
ומי בכל מעשי ידיך בעליונים
ובתחתונים שיאמר לך מה תעשה
אבינו שבשמים עשה עמנו חסד
בעבור שמך הגדול וקיים לנו ייי
אלהינו את הדבר שהבטחתנו על
ידי צפניה חוזך כאמור בעת ההיא
אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי
אתן אתכם לשם ולתהלה בכל
עמי הארץ בשובי את שבותיכם
לעיניכם אמר ייי ברכו ייי
מלאכיו גבורי כח עושי דברו

ויאמר אנכי אגאל: ויאמר בעז ביום קנותך
השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת
המת קניתי להקים שם המת על נחלתו: ויאמר

הגאל לא אוכל לגאל לי פן אשחית את
נחלתי גאל לך אתה את גאלתי כי לא אוכל

לשמע בקול דברו ברכו יהוה כל
צבאיו משרתיו עשי רצנו ברכו
יהוה כל מעשיו בכל מקמות
ממשלתו ברכי נפשי את יי
ברכי נפשי את יי יי אלהי גדלת מאד
הוד והדר לבשת ברוך יי לעולם
אמן ואמן
הודו ליי קראו בשמו הודיעו
בעמים עלילותיו שירו לו
זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו
התהללו בשם קדשו ישמח לב
מבקשי יי דרשו יי ועזו בקשו
פניו תמיד זכרו נפלאותיו אשר
עשה מופתיו משפטי פיו זרע
ישראל עבדו בני יעקב בחיריו הוא
יי אלהינו בכל הארץ משפטיו זכרו
לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור

לגאל׳ וזאת לפנים בישראל על הגאלה
ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש
נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל

ויאמר הגאל לבעז קנה לך וישלף נעלו
ויאמר בעז לזקנים וכל העם עדים אתם

אשר כרת את אברהם ושבועתו
ליצחק ויעמידה ליעקב לחוק
לישראל ברית עולם לאמר לך
אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם
בהיותכם מתי מספר כמעט וגרים
בה ויתהלכו מגוי אל גוי וממלכה
אל עם אחר לא הניח איש לעשקם
ויוכח עליהם מלכים אל תגעו במ
במשיחי ובנביאי אל תרעו שירו
לייי כל הארץ בשרו מיום אל יום
ישועתו ספרו בגוים את כבודו
בכל העמים נפלאותיו כי גדול ייי
ומהולל מאד ונורא הוא על כל
אלהים כי כל אלהי העמים אלילים
וייי שמים עשה הוד והדר לפניו
עוז וחדוה במקומו הבו לייי מש
משפחות עמים הבו לייי כבוד ועוז

היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך
ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי
וגם את רות המואביה אשת מחלון

קניתי לי לאשה להקים שם המת על
נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו

הבו ליי כבוד שמו שאו מנחה
ובואו לפניו השתחוו ליי בהדרת
קדש חילו מלפניו כל הארץ אף
תכון תבל בל תמוט ישמחו
השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים
יי מלך ירעם הים ומלואו יעלז
השדה וכל אשר בו אז ירננו כל
עצי היער מלפני יי כי בא לשפט
את הארץ הודו ליי כי טוב כי
לעולם חסדו ואמרו הושיענו
אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן
הגוים להודות לשם קדשך להש
להשתבח בתהלתך ברוך יי
אלהים אלהי ישראל מן העולם ועד
העולם ויאמרו כל העם אמן והלל
ליי רוממו יי אלהינו והשתחוו
להדם רגליו קדוש הוא רוממו

וּמשער מקומו עדים אתם היום ויאמרו
כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן
יהוה את האשה הבאה אל ביתך כרחל

וכלאה אשר בנו שתיהם את בית יש
ישראל ועשה חיל באפרתה וקרא שם

יי אלהינו והשתחוו להר קדשו
כי קדוש יי אלהינו׳ והוא רחום
יכפר עון ולא ישחית והרבה
להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו׳
אתה יי לא תכלא רחמיך ממני
חסדך ואמתך תמיד יצרוני׳ זכור
רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה׳
תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו
ועוזו בשחקים׳ נורא אלהים מ
ממקדשיך אל ישראל הוא נותן עוז
ותעצומות לעם ברוך אלהים׳
אל נקמות יי אל נקמות הופיע׳ הנשא
שופט הארץ השב גמול על גאים
ליי הישועה על עמך ברכתך סלה׳
יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי
יעקב סלה׳ יי צבאות אשרי אדם
בוטח בך׳ יי הושיעה המלך יעננו

בבית לחם׃ ויהי ביתך כבית פרץ אשר
ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן
יהוה לך מן הנערה הזאת׃ ויקח בועז

את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה
ויתן יהוה לה הריון ותלד בן ותאמרנה

ביום קראנו הושיעה את עמך
וברך את נחלתך ורעם ונשאם
עד העולם נפשנו חכתה ליי עזרנו
ומגננו הוא כי בו ישמח לבנו כי
בשם קדשו בטחנו יהי חסדך
יי עלינו כאשר יחלנו לך הראנו
יי חסדך וישעך תתן לנו קומה
עזרתה לנו ופדנו למען חסדך
אנכי יי אלהיך המעלך מארץ מצ
מצרים הרחב פיך ואמלאהו אש
אשרי העם שככה לו אשרי העם
שיי אלהיו ואני בחסדך
בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה
ליי כי גמל עלי ארוממך
יי כי דליתני ולא שמחת אויבי
לי יי אלהי שועתי אליך ותרפאני
יי העלית משאול נפשי חייתני

לא
הנשים אל נעמי ברוך יהוה אשר
שמו השבית לך גאל היום ויקרא
בישראל והיה לך למשיב נפש ולכלכל

את שיבתך כי כלתך אשר אהבתך
ילדתו אשר היא טובה לך משבעה

מירדי בור זמרו ליי חסידיו והודו
לזכר קדשו כי רגע באפו חיים
ברצונו בערב ילין בכי ולבקר רנה
ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לע
לעולם יי ברצונך העמדת להררי
עז הסתרת פניך הייתי נבהל אליך
יי אקרא ואל יי אתחנן מה בצע
בדמי ברדתי שחת היודך עפר
היגיד אמתך שמע יי וחנני יי
היה עוזר לי הפכת מספדי למחול
לי פתחת שקי ותאזרני שמחה
למען יזמרך כבוד ולא ידום יי אלהי
לעולם אודך. יי מלך יי מלך
יי ימלך לעולם ועד והיה
יי למלך על כל הארץ ביום ההוא
יהיה יי אחד ושמו אחד הושיענו
אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן

בנים ותקח נעמי את הילד ותשיתהו
בחיקה ותהי לו לאמנת ותקראנה לו
השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי

ותקראנה שמו עובד הוא אבי ישי
אבי דוד ׃ ואלה תולדות

הגוים להודות לשם קדשך להש׳
להשתבח בתהלתך ׳ ברוך יי אלהים
אלהי ישרא׳ מן העולם ועד העולם
ואמרו כל העם אמן והלל ליי׳ כל
הנשמה תהלל יה הללויה״
למנצח מזמור לדוד ׳ השמים
מספרים כבוד אל
ומעשה ידיו מגיד הרקיע׳ יום ליום
יביע אמר ולילה ללילה יחוה דעת׳
אין אמר ואין דברים בלי נשמע
קולם׳ בכל הארץ יצא קום ובקצה
תבל מליהם לשמש שם אהל בהם
והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש
כגבור לרוץ ארח׳ מקצה השמים
מוצאו ותקופתו על קצותם ואין
נסתר מחמתו׃ תורת יהוה תמימה
משיבת נפש עדות יהוה נאמנה

פרץ פרץ הוליד את חצרון וחצרון
הוליד את רם ורם הוליד את עמינדב ׳
ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון הוליד

את שלמה: ושלמון הוליד את בעז ובעז
הוליד את עובד: ועובד הוליד את ישי

מחכימת פתי׳ פקודי יהוה ישרים
משמחי לב מצות יי׳ ברה מאירת
עינים׳ יראת יי׳ טהורה עומדת לעד
משפטי יי׳ אמת צדקו יחדו׳ הנד
הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים
מדבש ונופת צופים׳ גם עבדך נזהר
בהם בשמרם עקב רב׳ שגיאות מי
יבין מנסתרות נקני׳ גם מזדים חשך
עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי
מפשע רב׳ יהיו לרצון אמרי פי
והגיון לבי לפניך יי׳ צורי וגואלי:
ברוך שאמר והיה העו
העולם׳ ברוך הוא
ברוך אומר ועושה׳ ברוך גוזר
ומקיים׳ ברוך עושה בראשית׳ ברוך
מרחם על הארץ׳ ברוך מרחם
על הבריות׳ ברוך משלם שכר

וישי הוליד את דוד:

א אשרי האיש אשר לא הלך בעצת
רשעים ובדרך חטאים לא

טוב ליראיו ברוך חי לעד
וקיים לנצח ברוך מעביר אפלה
ומביא אורה ברוך שאין לפניו ז
עולה ולא שכחה ולא משוא ז
פנים ולא מקח שחד צדיק הוא
בכל דרכיו ובשבת יאמר
בא״י אמ״ה אשר נתן מנוחה לעמו
ישר׳ ביום שבת קדש ברוך
הוא וברוך שמו וברוך זכרו לע״ל
לעולמי עד בא״י אמ״ה הא׳ המלך
הגדול והקדוש אב הרחמן מהולל
בפי עמו משובח ומפואר בלשון
כל חסידיו ועבדיו ובשירי דוד
עבדך נהללך יי׳ אלהינו בשבחות
ובזמירות נהודך נגדלך נשבחך
נפארך נרוממך נמליכך ונקדישך
ונעריצך ונזכיר שמך מלכנו

עמד ובמושב לצים לא ישב כי אם
בתורת יהוה חפצו ובתורתו יהגה יומם
ולילה והיה כעץ שתול על פלגי

כי אם אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא
יבול וכל אשר יעשה יצליח: לא כן

אלהינו יחיד חי העולמים משובח
ומפואר שמו עדי עד באו מלך
מהולל בתושבחות
בכאן יאמר בשבת מזמור שיר
מזמור לתודה הריעו ליי כל
הארץ עבדו את יי
בשמחה באו לפניו ברננה דעו
כי יי הוא האלהים הוא עשנו ולו
אנחנו עמו וצאן מרעיתו באו
שעריו בתודה חצרותיו בתהלה
הודו לו ברכו שמו כי טוב יהוה
לעולם חסדו ועד דור ודור
אמונתו שיר המעלות לדוד
לולי יי שהיה לנו יא
יאמר נא ישראל לולי יי שהיה
לנו בקום עלינו אדם אזי חיים
בלעונו בחרות אפם בנו אזי המים

הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו
רוח: על כן לא יקומו רשעים במשפט
וחטאים בעדת צדיקים: כי יודע יהוה

שטפונו נחלה עבר על נפשנו׃
אזי עבר על נפשנו המים הזדונים׃
ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם׃
נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים
הפח נשבר ואנחנו נמלטנו׃ עזרנו
בשם יי עשה שמים וארץ׃ יהי
כבוד יי לעולם ישמח יי
במעשיו׃ יהי שם יי מברך מעתה
ועד עולם׃ ממזרח שמש ועד
מבואו מהולל שם יי׃ רם על כל
גוים יי על השמים כבודו׃ יי
שמך לעולם יי זכרך לדור ודור׃
יי בשמים הכין כסאו ומלכותו
בכל משלה׃ ישמחו השמים
ותגל הארץ ויאמרו בגוים יי מלך
יי מלך יי מלך יי ימלך לעולם
ועד׃ יי מלך עולם ועד אבדו

ולאמים יהגו ריק׃ יתיצבו מלכי ארץ
ורוזנים נוסדו יחד על יהוה ועל משיחו׃
ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו׃

עבתימו׃ יושב בשמים׃ ישחק אדני׃ ילעג
למו׃ אז ידבר אלימו באפו ובחרונו

גוים מארינו׳ יי הפיר עצת גוים
הניא מחשבות עמים׳ רבות מחש
מחשבות בלב איש ועצת יהוה
היא תקום׳ עצת יי לעולם תעמד
מחשבת לבו לדור ודור׳ כי הוא
אמר ויהי הוא צוה ויעמד׳ כי בחר
יי בציון אוה למושב לו כי יעקב
בחר לו יה ישראל לסגלתו׳ כי לא
יטוש יי עמו ונחלתו לא יעזוב׳
והוא רחום יכפר עון ולא ישחית
והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל
חמתו׳ יי הושיעה המלך יעננו
ביום קראנו׳ **אשרי** יושבי
ביתך עוד יהללוך
יהללוך סלה׳ אשרי העם שככה
לו אשרי העם שיי אלהיו׳ תהלה
לדוד ארוממך אלהי המלך ואברכה

יבהלמו׃ ואני נסכתי מלכי על ציון הר
קדשי׃ אספרה אל חוק יהוה אמר
אלי בני אתה אני היום ילדתיך׃ שאל

ממני ואתנה גוים נחלתך ואחזתך אפסי
ארץ׃ תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר

שמך לעולם ועד׃ בכל יום אברכך
ואהללה שמך לעולם ועד׃ גדול
יהוה ומהולל מאד ולגדולתו
אין חקר׃ דור לדור ישבח מעשיך
וגבורתיך יגידו׃ הדר כבוד הודך
ודברי נפלאותיך אשיחה׃ ועזוז
נוראתיך יאמרו וגדולתך אספרנה׃
זכר רב טובך יביעו וצדקתך
ירננו׃ חנון ורחום יי ארך אפים
וגדל חסד׃ טוב יי לכל ורחמיו
על כל מעשיו׃ יודוך יי כל
מעשיך וחסידיך יברכוך׃ כבוד
מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו׃
להודיע לבני האדם גבורותיו
וכבוד הדר מלכותו׃ מלכותך
מלכות כל עולמים וממשלתך
בכל דור ודור׃ סומך יי לכל

תנפצם׃ ועתה מלכים השכילו הוסרו
שפטי ארץ׃ עבדו את יהוה ביראה
וגילו ברעדה׃ נשקו בר פן יאנף

ותאבדו דרך כי יבער כמעט אפו
אשרי כל חוסי בו מזמור ג

הנופלים וזוקף לכל הכפופים
עיני כל אליך ישברו ואתה נותן
להם את אכלם בעתו פותח את
ידיך ומשביע לכל חי רצון צדיק
ײ בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו
קרוב ײ לכל קראיו לכל אשר
יקראהו באמת רצון יראיו יע
יעשה ואת שועתם ישמע ויוש
ויושיעם שומר ײ את כל אהביו
את כל הרשעים ישמיד תהלת
ײ ידבר פי ויברך כל בשר שם
קדשו לעולם ועד ואנחנו נברך
יה מעתה ועד עולם הללויה
הללויה הללי נפשי את
ײ אהללה ײ בח
בחיי אזמרה לאלהי בעודי אל
תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין

לדוד בברחו מפני אבשלום בנו
יהוה מה רבו צרי רבים קמים עלי
רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו

באלהים סלה ואתה יהוה מגן בעדי
כבודי ומרים ראשי קולי אל יהוה

לו תשועה תצא רוחו ישוב
לאדמתו ביום ההוא אבדו עשתנתיו
אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על
יי אלהיו עשה שמים וארץ את הים
ואת כל אשר בם השמר אמת
לעולם עשה משפט לעשוקים
נתן לחם לרעבים יי מתיר
אסורים יי פוקח עורים יי זוקף
כפופים יי אהב צדיקים יי שמר
את גרים יתום ואלמנה יעודד
ודרך רשעים יעות ימלך יי
לעולם אלהיך ציון לדור ודור
הללויה הללויה כי טוב
זמרה אלהינו
כי נעים נאוה תהלה בונה ירושלם
יי נדחי ישראל יכנס הרפא לש
לשבורי לב ומחבש לעצבותם

אקרא ויענני מהר קדשו סלה אני
שכבתי ואישנה הקיצותי כי יהוה יסמכני
לא אירא מרבבות עם אשר סביב

שתו עלי. קומה יהוה הושיעני אלהי
כי הכית את כל איבי לחי שני רשעים

מנה מספר לכוכבים לכלם שמות
יקרא. גדול אדונינו ורב כח ולת
ולתבונתו אין מספר. מעודד
ענוים יי משפיל רשעים עדי ארץ.
ענו ליי בתודה זמרו לאלהינו
בכנור. המכסה שמים בעבים
המכין לארץ מטר. המצמיח
הרים חציר נתן לבהמה לחמה
לבני ערב אשר יקראו. לא בגבורת
הסוס יחפץ ולא בשוקי האיש
ירצה. רוצה יי את יראיו את
המיחלים לחסדו. שבחי ירושלם
את יי הללי אלהיך ציון. כי חזק
בריחי שעריך ברך בניך בקרבך.
השם גבולך שלום חלב חטים
ישביעך. השולח אמרתו ארץ
עד מהרה ירוץ דברו. הנתן שלג

שברת. ליהוה הישועה על עמך ברכתך
ד סלה. למנצח בנגינות
מזמור לדוד. בקראי ענני אלהי צדקי

בצר הרחבת לי חנני ושמע תפלתי׃
בני איש עד מה כבודי לכלמה תא׳

כצמר כפור כאפר יפזר׳ משליך
קרחו כפתים לפני קרתו מי יעמד
ישלח דברו וימסם ישב רוחו
יזלו מים׳ מגיד דבריו ליעקב
חקיו ומשפטיו לישר׳ לא עשה
כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום
הללויה״ הללויה הללו את
יי מן השמים הלל׳
הללוהו במרומים הללוהו כל
מלאכיו׳ הללוהו כל צבאיו׳ הלל׳
הללוהו שמש וירח׳ הללוהו כל
כוכבי אור׳ הללוהו שמי השמים
והמים אשר מעל השמים׳ יהללו
את שם יי כי הוא צוה ונבראו׳ ויע׳
ויעמידם לעד לעולם חק נתן
ולא יעבור׳ הללו את יי מן הארץ
תנינים וכל תהמות׳ אש וברד שלג

תאהבון ריק תבקשו כזב סלה׃
ודעו כי הפלה יהוה חסיד לו יהוה ישמע
בקראי אליו׃ רגזו ואל תחטאו אמרו

בלבבכם על משכבכם ודומו סלה׃ זבחו
זבחי צדק ובטחו אל יהוה׃ רבים אומרים

וקיטור רוח סערה עושה דברו
ההרים וכל גבעות עץ פרי וכל
ארזים׃ החיה וכל בהמה רמש
וצפור כנף׃ מלכי ארץ וכל לאמים
שרים וכל שפטי ארץ׃ בחורים
וגם בתולות זקנים עם נערים׃ יהללו
את שם יי כי נשגב שמו לבדו
הודו על ארץ ושמים׃ וירם קרן
לעמו תהלה לכל חסידיו לבני
ישראל עם קרבו הללויה׃
הללויה שירו ליי שיר
חדש תהלתו
בקהל חסידים׃ ישמח ישראל
בעושיו בני ציון יגילו במלכם׃
יהללו שמו במחול בתוף וכנור
יזמרו לו׃ כי רוצה יי בעמו יפאר
ענוים בישועה׃ יעלזו חסידים

מי יראנו טוב נסה עלינו אור פניך יי׃ נתתה
שמחה בלבי מעת דגנם ותירושם רבו׃
בשלום יחדו אשכבה ואישן כי אתה יהוה

למדך לבטח תושיבני׃ למנצח
אל הנחילות מזמור לדוד׃ אמרי האזינה

בכבוד ירננו על משכבותם
רוממות אל בגרונם חרב פיפיות
בידם׃ לעשות בהם משפט כתו
הדר הוא לכל חסידיו הללויה׃
הללויה הללו אל בקדשו
הללוהו ברקיע
עזו׃ הללוהו בגבורתיו הללוהו
כרב גדלו׃ הללוהו בתקע שופר׃
הללוהו בנבל וכנור׃ הללוהו
בתף ומחול׃ הללוהו במנים ועגב
הללוהו בצלצלי שמע הללוהו
בצלצלי תרועה׃ כל הנשמה
תהלל יה הללויה׃ ברוך
יי לעולם אמן ואמן׃ ברוך יי מצ
מציון שכן ירושלם הללויה׃ ברוך
יי אלהים אלהי ישראל עשה
נפלאות לבדו׃ וברוך שם כבודו

יהוה בינה הגיגי׃ הקשיבה לקול שועי מלכי
ואלהי כי אליך אתפלל׃ יהוה בקר תשמע
קולי בקר אערך לך ואצפה׃ כי לא אל חפץ

רשע אתה לא יגרך רע לא יתיצבו הוללים
לנגד עיניך שנאת כל פעלי און תאבד

לעולם וימלא כבודו את כל
הארץ אמן ואמן" ויברך
דויד את יי' לעיני
כל הקהל ויאמר דויד ברוך אתה
יי' אלהי ישראל אבינו מעולם ועד
עולם' לך יי' הגדולה והגבורה
והתפארת והנצח וההוד כי כל
בשמים ובארץ לך יי' הממלכה
והמתנשא לכל לראש והעשר
והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל
ובידך כח וגבורה ובידך לגדל
ולחזק לכל' ועתה אלהינו מודים
אנחנו לך ומהללים לשם תפא'
תפארתך ויברכו שם כבודך
ומרומם על כל ברכה ותהלה
אתה הוא יי' לבדך אתה עשית
את השמים שמי השמים וכל

דברי כזב איש דמים ומרמה יתעב יהוה׃
ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל
היכל קדשך ביראתך׃ יהוה נחני בצדקתך

הישר

למען שוררי הושר לפני דרכך׃ כי אין בפיהו
נכונה קרבם הוות קבר פתוח גרונם

צבאם הארץ וכל אשר עליה
הימים וכל אשר בהם ואתה
מחיה את כלם וצבא השמים
לך משתחוים אתה הוא יי' הא'
האלהים אשר בחרת באברם
והוצאתו מאור כשדים ושמת
שמו אברהם ומצאת את לבבו
נאמן לפניך וכרות עמו הברית
לתת את ארץ הכנעני והחתי
האמרי והפרזי והיבוסי והגרגשי
לתת לזרעו ותקם את דבריך כי
צדיק אתה ותרא את עני אבתינו
במצרים ואת זעקתם שמעת
על ים סוף ותתן אתת ומפתים
בפרעה ובכל עבדיו ובכל עם
ארצו כי ידעת כי הזידו עליהם
ותעש לך שם כהיום הזה והים

לשונם יחליקון׃ האשימם אלהים יפלו
ממועצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו כי מרו
בך׃ וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו

ותסך עלימו ויעלצו בך אהבי שמך:
כי אתה תברך צדיק יהוה כצנה רצון

בנקעת לפניהם ויעברו בתוך הים
ביבשה ואת רודפיהם השלכת
במצולות כמו אבן במים עזים:

ויושע יי ביום ההוא את
ישראל מיד
מצרים וירא ישראל את מצרים
מת על שפת הים: וירא ישראל
את היד הגדלה אשר עשה
יי במצרים וייראו העם את יי
ויאמינו ביי ובמשה עבדו:

אז ישיר משה ובני
ישראל את
השירה הזאת ליי ויאמרו
לאמר   אשירה   ליי
כי גאה   גאה סוס
ורכבו   רמה בים   עזי
וזמרת   יה ויהי לי

תעטרנו: למנצח בנגינות מזמור:
על השמינית מזמור לדוד: יהוה אל
באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני:

חנני יהוה כי אמלל אני רפאני יהוה כי
נבהלו עצמי ונפשי נבהלה מאד ואתה

לישועה זה אלי ואנוהו
אלהי אבי וארממנהו
יי איש מלחמה יי שמו
מרכבת פרעה
וחילו ירה בים ומבחר
שלישיו טבעו בים
תהמת יכסימו ירדו
במצולת כמו אבן
ימינך יי נאדרי בכח
ימינך יי תרעץ
אויב וברב גאונך תהרס
קמיך תשלח חרנך
אכל מו כקש וברוח
אפיך נערמו מים
נצבו כמו נד נזלים
קפאו תהמת בלב ים
אמר אויב ארדף אשיג

יהוה עד מתי שובה יהוה חלצה נפשי
הושיעני למען חסדך כי אין במות זכרך
בשאול מי יודה לך יגעתי באנחתי

אשחה בכל לילה מטתי בדמעתי ערשי
אמסה: עששה מכעס עיני עתקה בכל צוררי:

אחלק שלל תמלאמו
נפשי אריק חרבי
תורישמו ידי: נשפת
ברוחך כסמו ים
צללו כעופרת במים
אדירים: מי כמוכה
באלים יי מי כמוכה
נאדר בקדש נורא תה
ותהלת עשה פלא:
נטית ימינך תבלעמו
ארץ: נחית בחסדך עם זו
גאלת נהלת בעזך אל
נוה קדשך: שמעו עמים
ירגזון: חיל אחז
ישבי פלשת: אז נבהלו
אלופי אדום אילי
מואב יאחזמו רעד

סורו ממני כל פעלי און כי שמע יהוה קול
בכיי: שמע יהוה תחנתי יהוה תפלתי יקח:
שמע יהוה תחנתי: יבשו ויבהלו מאד כל

ז ישבו יבשו רגע׃ שגיון לדוד
אשר שר ליהוה על דברי כוש בן ימיני׃ יהוה

נמוגו כל ישבי כנען
תפל עליהם
אימתה ופחד בגדל זרועך
ידמו כאבן עד
יעבור עמך יי׳ עד
יעבור עם זו קנית
תבאמו ותטעמו בהר
נחלתך מכון לש׳
לשבתך פעלת יי׳ מקדש
אדני כוננו ידיך יי׳
ימלך לעולם ועד כי ליי׳
המלוכה ומשל
בגוים ועלו מושיעים
בהר ציון לשפט
את הר עשו והיתה ליי׳
המלוכה והיה יי׳
למלך על כל הארץ

אלהי בך חסיתי הושיעני מכל רדפי והצילני׃
פן יטרף כאריה נפשי פרק ואין מציל׃ יהוה
אלהי אם עשיתי זאת אם יש עול בכפי׃

אם גמלתי שולמי רע ואחלצה צוררי ריקם׃
ירדף אויב נפשי וישג וירמס לארץ חיי

ביום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו
אחד׃ **ישתבח** שמך לעד
מלכנו האל המלך
הגדול והקדוש בשמים ובארץ
כי לך נאה יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד שיר ושבחה הלל
וזמרה עוז וממשלה נצח וגבורה
תהלה גדולה ותפארת קדושה
ומלכות ברכות והודאות
לשמך הגדול והקדוש ומעולם
ועד עולם אתה אל׳ בא״י מלך
גדול ומהולל בתשבחות׃
אל ההודאות אדון
הנפלאות בורא כל הנשמות
רבון כל המעשים הבוחר בשירי
זמרה חי העולמים אמן׃
וקדיש עד לעילא׃

וכבודי לעפר ישכן סלה׃ קומה יהוה באפך
הנשא בעברות צוררי ועורה אלי משפט
צוית׃ ועדת לאמים תסובבך ועליה למרום

שובה: יהוה ידין עמים שפטני יהוה כצדקי
וכתומי עלי: יגמר נא רע רשעים ותכונן

יתגדל ויתקדש שמיה רבא
בעלמא דברא כרעותיה
וימליך מלכותיה ויצמח פורקניה
ויקרב משיחיה: בחייכון וביומי
וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל
בעג' ובזמן קריב" אמן יהא
שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי
עלמיא יתברך ישתבח ויתפאר
ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
ויתהלל שמיה דקודשא בריך
הוא" לעלא מכל ברכתא
ושירתא תשבחתא ונחמתא דא
דאמירן בעלמא ואמרו אמן"
ובעוד שהחזן אומר ברכו:
ישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא
שמו של מלך מלכי המלכים
הקב"ה שהוא ראשון והוא אחרון

צדיק ובחן לבות וכליות אלהים צדיק: מגני
על אלהים מושיע ישרי לב: אלהים שופט
צדיק ואל זועם בכל יום: אם לא ישוב חרבו

ילטוש קשתו דרך ויכוננה׃ ולו הכין כלי מות
חציו לדלקים יפעל׃ הנה יחבל און והרה

ומבלעדיו אין אלהים׳ ברכי נפשי
את יי׳ יי אלהי גדלת מאד הוד
והדר לבשת׳ יהי שם יי מבורך
מעתה ועד עולם׳ ברוך יהא שמיה
רבא עלמא׳ ומרומם על כל
ברכה ותהלה׳ ויאמר החזן
ברכו את יי המבורך׳ ועונין ברוך
יי המבורך לעולם ועד׳
ברוך אתה יי אלהינו יוצר
אור ובורא חשך
עושה שלום ובורא את הכל
המאיר לארץ ולדרים עליה
ברחמים ובטובו מחדש בכל יום
תמיד מעשה בראשית מה רבו
מעשיך יי כלם בחכמה עשית
מלאה הארץ קניניך המלך
המרומם לבדו מאז המשובח

עמל וילד שקר׃ בור כרה ויחפרהו ויפל
בשחת יפעל׃ ישוב עמלו בראשו ועל
קדקדו חמסו ירד׃ אודה יי כצדקו

ואזמרה שם יהוה עליון׃
ח למנצח על הגתית מזמור

והמפואר והמתנשא מימות
עולם אלהי עולם ברחמיך הרבים
רחם עלינו אדון עוזנו צור משג
משגבינו מגן ישענו משגב בעדנו
אל ברוך גדל דעה
הכין ופעל זהרי חמה טוב יצר
כבוד לשמו מאורות נתן סביבות
עוזו פנות צבאות קדושים רוממי
שדי תמיד מספרים כבוד אל
וקדושתו תתברך יי
אלהינו בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת ועל כל שבח מעשה ידיך
ועל מאורות שיצרת יפארוך סלה
תתברך לנצח צורנו מלכנו וגואלנו
בורא קדושים ישתבח שמך לעד
מלכנו יוצר משרתים ואשר
משרתיו כלם עומדים ברום עולם

לדוד׃ יהוה אדנינו מה אדיר שמך בכל
הארץ אשר תנה הודך על השמים׃ מפי
עוללים ויונקים יסדת עז למען צורריך

להשבית אויב ומתנקם׃ כי אראה שמיך
מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר

ומשמיעים ביראה יחד׃ קול
דברי אלהים חיים ומלך עולם׃
כלם אהובים כלם ברורים כלם
גבורים כלם קדושים וכלם עושים
באימה וביראה רצון קונם וכלם
פותחים את פיהם בקדושה ובטה
ובטהרה בשירה ובזמרה מברכין
ומשבחין ומפארין ומקדיש׳
ומעריצין וממליכין את שם האל
המלך הגדול הגבור והנורא קדוש
הוא׃ וכלם מקבלים עליהם עול
מלכות שמים זה מזה ונותנין רשות
זה לזה להקדיש ליוצרם בנחת רוח
בשפה ברורה ובנעימ׳
קדושה׃ כלם כאחד עונים באימה
ואומרין ביראה קקק יי׳ צבאות
מלא כל הארץ כבודו׃

כוננתה׃ מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם
כי תפקדנו׃ ותחסרהו מעט מאלהים
וכבוד והדר תעטרהו׃ תמשילהו במעשי

ידיך כל שתה תחת רגליו: צנה ואלפים כלם
וגם בהמות שדי: צפור שמים ודגי הים עבר

והאופנים וחיות הקדש
ברעש גדול מתנשאים לעמתם
משבחין ואומרין ברוך כבוד ייי
ממקומו: לאל ברוך
נעימות יתנו למלך אל חי וקים
זמירות יאמרו ותשבחות ישמיעו
כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל
גבורות עושה חדשות בעל מלח
מלחמות זורע צדקות מצמיח
ישועות בורא רפואות נורא תהלות
אדון הנפלאות המחדש בטובו בכל
יום תמיד מעשה בראשית: כאמור
לעשה אורים גדולים כי לעולם
חסדו: והתקין מאורות לשמח
עולם בא"י יוצר המאורות:
אהבת עולם אהבתנו ייי אלהינו
חמלה גדולה ויתרה

ארחות ימים: יהוה אדנינו מה אדיר שמך
בכל הארץ: למנצח על מות לבן
מזמור לדוד: אודה יהוה בכל לבי אספרה

כל נפלאותיך: אשמחה ואעלצה בך
אזמרה שמך עליון: בשוב אויבי אחור

חמלת עלינו אבינו מלכנו בעבור
שמך הגדול ובעבור אבותינו ש
שבטחו בך ותלמדמו חקי חיים
לעשות חקי רצונך בלבב שלם כן
תחננו אבינו אב הרחמן המרחם
רחם נא עלינו ותן בלבנו להבין
להשכיל לשמוע ללמוד וללמד
לשמור ולעשות ולקיים את כל
דברי תלמוד תורתך באהבה והאר
עינינו במצותיך ודבק לבנו בתורתך
ויחד לבבנו לאהבה וליראה שמך
ולא נבוש לעולם ועד כי בשם
קדשך באמת נקרא עלינו ובעבור
שמך הא׳ הגדול הגבור והנורא
מהרה באהבה תרים קרננו ותושי׳
ותושיענו למען שמך כי בך בטחנו
ולא נבוש ובשמך הגדול חסינו

יכשלו ויאבדו מפניך: כי עשית משפטי
ודיני ישבת לכסא שופט צדק: גערת
גוים אבדת רשע שמם מחית לעולם ועד:

לא נבוש ולא נכלם לעולמי עד׳
מ אבינו מלכנו ואלהינו אתה ה׳
נגילה ונשמחה בישועתך ורחמיך
ה׳ אלהינו וחסדיך הרבים אל
יעזבונו נצח סלה ועד׳ מהר
והבא עלינו ברכה ושלום מארבע
כנפות כל הארץ׳ ושבור על
הגוים מעל צוארינו והוליכנו
מהרה קוממיות לארצנו כי אל
פועל ישועות אתה׳ ובנו בחרת
מכל עם ולשון וקרבתנו מלכנו
לשמך הגדול סלה באמת להודות לך
וליחדך וליראה את שמך׳ ב״א
הבוחר בעמו ישראל באהבה׳
שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד׳
ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד׳ ואהבת את יהוה

יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך יהוה׃ זמרו
ליהוה יושב ציון הגידו בעמים עלילותיו׃ כי דורש

אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל מאדך והיו הדברים האלה
אשר אנכי מצוך היום על לבבך
ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך
ובקומך וקשרתם לאות על ידך
והיו לטטפת בין עיניך וכתבתם
על מזוזות ביתך ובשעריך׃
והיה אם שמע תשמעו אל
מצותי אשר אנכי מצוה אתכם
היום לאהבה את יי׳ אלהיכם ולעבדו
בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי
מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש
ואספת דגנך ותירשך ויצהרך
ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת
ואכלת ושבעת השמרו לכם פן
יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם

דמים אותם זכר לא שכח צעקת ענוים׃ חננני
יהוה ראה עניי משנאי מרוממי משערי
מות׃ למען אספרה כל תהלתיך בשערי בת

ציון אגילה בישועתך׃ טבעו גוים בשחת
עשו ברשת זו טמנו נלכדה רגלם׃ נודע יהוה

אלהים אחרים והשתחויתם להם
וחרה אף יהוה בכם ועצר את
השמים ולא יהיה מטר והאדמה
לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה
מעל הארץ הטבה אשר יי נתן
לכם ושמתם את דברי אלה על
לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם
לאות על ידכם והיו לטטפת בין
עיניכם ולמדתם אתם את בניכם
לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך
בדרך ובשכבך ובקומך וכתבתם
על מזוזות ביתך ובשעריך
למען ירבו ימיכם וימי בני
בניכם על האדמה אשר נשבע
יי לאבתיכם לתת להם כימי הש
השמים על הארץ
ויאמר יי אל משה לאמר דבר אל

משפט עשה בפעל כפיו נוקש רשע הגיון
סלה׃ ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי
אלהים׃ כי לא לנצח ישכח אביון תקות

עניים תאבד לעד׃ קומה יהוה אל יעז
אנוש ישפטו גוים על פניך׃ שיתה יהוה

בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם
ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם
ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת
והיה לכם לציצת וראיתם ארט
וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם
אתם ולא תתורו אחרי לבבכם
ואחרי עיניכם אשר אתם זנים
אחריהם למען תזכרו ועשיתם
את כל מצותי והייתם קדשים לאז
לאלהיכם׳ אני יי אלהיכם אשר הוצ
הוצאתי אתכם מארץ מצרים לז
להיות לכם לאלהים׳ אני יי אלהיכם׃

אמת ויצ׳ ונכון וקיים וישר
ונאמן ואהוב וחביב ונז
ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן
ומקובל וטוב ויפה הדבר הזה עד
עלינו לעולם ועד׃ אמת

מורה להם ידעו גוים אנוש המה סלה׃
למה יהוה תעמד ברחוק
תעלים לעתות בצרה׃ בגאות רשע ידלק

עני יתפשו במזמות זו חשבו׃ כי הלל
רשע על תאות נפשו ובצע ברך נאץ יהוה׃

אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן
ישענו לדור ודור הוא קיים ושמו
קיים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו
לעד קיימת׳ ודבריו חיים וקיימים
ונאמנים ונחמדים לעד ולעולמי
עולמים כמשך חסד ליודעיו וצד
וצדקתו לישרי לב״ על
אבותינו ועלינו ועל בנינו ועל
דרתינו ועל כל דרות זרע ישראל
עבדיך״ על הראשונים ועל
האחרונים דבר טוב וקיים באמת
ובאמונה חק ולא יעבור״
אמת שאתה הוא יי׳ אלהינו ואלהי
אבותינו מלכנו מלך אבותינו
גואלינו גואל אבותינו יוצרנו צור
ישועתנו פודנו ומצילנו מעולם
הוא שמך אין לנו עוד אלהים זולתך

רשע כגבה אפו בל ידרש אין אלהים כל
מזמותיו׃ יחילו דרכו בכל עת מרום
משפטיך מנגדו כל צורריו יפיח בהם׃

אמר בלבו בל אמוט לדור ודור אשר לא ברע׳ אלה פיהו מלא ומרמות ותוך

סלה״ עזרת אבותינו אתה
הוא מעולם מגן ומושיע להם
ולבניהם אחריהם בכל דור ודור
ברום עולם מושבך ומשפטיך
וצדקתך עד אפסי ארץ״
אשרי איש שישמע למצותיך
ותורתך ודברך ישים על לבו״
אמת שאתה הוא אדון לעמך
ומלך גבור לריב ריבם לאבות
ובנים אתה הוא ראשון ואתה הוא
אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך
גוא׳ ומושיע״ אמת
ממצרים גאלתנו יי׳ אלהינו
מבית עבדים פדיתנו כל בכוריהם
הרגת ובכורך ישרא׳ גאלת וים סוף
להם בקעת וזדים טבעת וידידים
עברו ים ויכסו מים צריהם אחד

תחת לשונו עמל ואון׃ ישב במארב חצרים במסתרים יהרוג נקי עיניו לחלכה יצפונו׃ יארוב במסתר כאריה בסכה יארב לחטף

עני יחטף עני במשכו ברשתו׃ ידכה
ישוח ונפל בעצומיו חלכאים׃ אמר

מהם לא נותר׳ על זאת שבחו
אהובים ורוממו לאל ונתנו ידידים
זמירות שירות ותשבחות ברכות
והודאות למלך אל חי וקיים׳ רם
ונשא גדול ונורא משפיל גאים
עדי ארץ מגביה שפלים עד מרום
מוציא אסירים פודה ענוים עוזר
דלים העונה לעמו ישר׳ בעת
שועם אלי׳ תהלה לאל עליון גואלם
ברוך הוא ומבורך משה ובני ישר׳
ישר׳ לך ענו שירה בשמחה
רבה ואמרו כלם מי כמוך באלים
יי מי כמוך נאדר בקדש נורא
תהלות עשה פלא׳ שירה חדשה
שבחו גאולים לשמך באומות על
שפת הים יחד כלם הודו והמליכו
ואמרו יי ימלך לעולם ועד׳ וג׳

בלבו שכח אל הסתיר פניו בל ראה לנצח׃
קומה יהוה אל נשא ידך אל תשכח
ענוים׃ על מה נאץ רשע אלהים אמר

בלבו לא תדרש׃ ראיתה כי אתה עמל
וכעס תביט לתת בידך עליך יעזב חלכה

גואלנו ה׳ צבאות שמו קדוש ישראל
בא״י גאל ישראל״ ה׳ שפתי תפתח
ופי יגיד תהלתך״ ברוך אתה ה׳
אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אב
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב הא׳
הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל
חסדים טובים קונה הכל וזוכר
חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם
למען שמו באהבה מלך עוזר ומוש׳
ומושיע ומגן בא״י מגן אברהם״
אתה גבור לעולם ה׳ מחיה
מתים אתה רב להושיע מ
מוריד הטל׳ ומזות הנשמים אמ
משיב הרוח מוריד הגשם מכלכל
חיים בחסד מחיה מתים ברחמים
רבים סומך נופלים רופא חולים
ומתיר אסורים ומקיים אמונתו

בשע יתום אתה היית עוזר׃ שבור זרוע רשע
תדרש רשעו בל תמצא׃ יהוה מלך
עולם ועד אבדו גוים מארצו׃ תאות

ענוים שמעת יהוה תכין לבם תקשיב ז
אזנך לשפט יתום ודך בל יוסיף עוד

לישני עפר מי כמוכה בעל גבורו
מי דומה לך מלך ממית ומחיה
ומצמיח ישועה ונאמן אתה לה
להחיות מתים בא"י מחיה המתים
לדור ודור אתה קדוש וש
ושמך קדוש וקדושים בכל יום
יהללוך סלה בא"י הא' הקדוש
אתה חונן לאדם דעת ומלמד
לאנוש בינה וחננו מאתך
דעה ובינה והשכל בא"י חונן הדעת
השיבנו אבינו לתורתך
וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו
בתשובה שלימה לפניך בא"י הרוצה
בתשובה סלח לנו אבינו כי
חטאנו מחול לנו מ
מלכנו כי פשענו כי אל טוב וסלח
אתה בא"י חנון המרבה לסלוח

לערץ אנוש מן הארץ
למנצח לדוד ביהוה חסיתי יא
איך תאמרו לנפשי נודי הרכם צפור

כי הנה הרשעים ידרכון קשת כוננו חצם
על יתר לירות במו אפל לישרי לב׃ כי

ראה בעניינו וריבה ריבנו ומהר
לגאלינו גאולה שלימה
למען שמך כי אל גואל נאמן וחזק
אתה בא״י גואל ישראל׳ רפאינו
יי׳ ונרפא הושיענו ונושעה כי
תהלתינו אתה והעלה ארוכה ומרפא
לכל תחלואינו ולכל מכאובינו כי
אל רופא רחמן ונאמן אתה בא״י רופא
חולי עמו ישראל׳ ברכנו אבינו
בכל מעשה ידינו וברך
שנתינו כשנים הטובות בטל
רצון ברכה ונדבה ותהי אחריתה
חיים ושבע ושלום וברכה כשנים
הטובות כי אל טוב ומטיב אתה
ומברך השנים בא״י מברך השנים׳
ברך עלינו יי׳ אלהינו את
השנה הזאת ואת כל מיני

השתות יהרסון צדיק מה פעל׃ יהוה
בהיכל קדשו יהוה בשמים כסאו עיניו
יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם׃ יהוה צדיק

יבחן ורשע ואהב חמס שנאה נפשו:
ימטר על רשעים פחים אש וגפרית ורוח

תבואתה לטובה ותן טל ומטר
לברכה על פני האדמה ורוה פני
תבל ושבע את העולם כלו מטובך
ומלא ידינו מברכותיך ומעושר
מתנות ידיך שמרה והצילה שנה זו
מכל דבר רע ומכל מיני משחית
ומכל מיני פורעניות ועשה לה תקוה
אחרית ושלום חוס וחנינו ורחם עליה
ועל כל תבואתה ופירותיה וברכה
כשנים הטובות בגשמי רצון ברכה
ונדבה ותהי אחריתה חיים ושבע
ושלום וברכה כי אל טוב ומטיב אתה
ומברך השנים׳ בא״י מברך השנים״
תקע בשופר גדול לחירותינו
ושא נס לקבץ גליותינו
וקבצינו יחד מהרה מארבע כנפות
כל הארץ לארצנו׳ בא״י מקבץ

זלעפות מנת כוסם: כי צדיק יהוה צדקות
אהב ישר יחזו פנימו: למנצח
על השמינית מזמור לדוד: הושיעה

יהוה כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני
אדם: שוא ידברו איש את רעהו שפת

נדחי עמו ישר׳ השיבה
שופטינו כבראשונה ויועצינו כב׳
כבתחלה והסר ממנו יגון ואנחה
ומלוך עלינו מהרה אתה יי׳ לבדך
ברחמים בצדק ובמשפט׳ בא׳
מלך אוהב צדקה ומשפט״
לכופרים אל תהי תקוה וכל
המינים וכל המלשינים כלם
כרגע יאבדו וכל אויבינו וכל
שונאינו מהרה יכרתו ומלכות
זדון מהרה תעקר ותשבר ותשבר
ותכלה ותכניעם במהרה בימינו.
בא׳ שובר אויבים
ומכניע זדים: על הצדיקים ועל
החסידים ועל כל שארית
עמך בית ישר׳ ועל פליטת בית
ספריהם ועל גירי הצדק ועלינו

חלקות בלב ולב ידברו: יכרת יהוה כל
שפתי חלקות לשון מדברת גדולות: אשר
אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי

אחולט׃ משוד עניים מאנקת אביונים
עתה אקום יאמר יהוה אשית בישע

יהמו נא רחמיך יי׳ אלהינו ותן שכר
טוב לכל הבוטחים בשמך באמת
ושים חלקנו עמהם ולעולם לא נבוש
כי בך בטחנו ועל חסדך הגדול נשענו
בא״י משען ומבטח לצדיקים׃
תשכון בתוך ירושלם עירך
כאשר דברת ובנה אותה בנין עולם
במהרה בימינו׳ בא״י בונה ירושלם׃
את צמח דוד עבדך מהרה
תצמיח וקרנו תרום בישועתך׳ כי
לישועתך קוינו כל היום בא״י מצמ
מצמיח לנו קרן ישועה׃ אב
הרחמן יי׳ אלהינו שמע קולנו חוס
ורחם עלינו והושיענו כי׳ וקבל
ברחמים וברצון את תפלתינו כי
אל שומע תפלות ותחנונים אתה
ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו

יפיחלו׃ אמרות יהוה אמרות טהורות
כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים
שבעתים׃ אתה יהוה תשמרם תצרנו

מן הדור זו לעולם׃ סביב רשעים יתהלכון
יתהלכון כרם זלות לבני אדם׃ למנצח יג

חננו ועננו ושמע תפלתינו כי אתה
שומע תפלת כל פה׳ בא״י שומע
תפלה׃ רצה יי׳ אלהינו בעמך
ישראל ולתפלתם שעה
והשב העבודה לדביר ביתך׳ ואשי
ישר׳ ותפלתם מהרה באהבה בר
תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד
עבודת ישר׳ עמך׳ ותחפוץ בנו
ותרצנו ותחזינה עינינו בשובך
לציון ולירושלם עירך ברחמים
כמאז׳ בא״י המחזיר שכינתו לציון׃
מודים אנחנו לך שאתה הוא
יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד צורנו צור חיינו מגן
ישענו אתה הוא לדור ודור נודה
לך ונספר תהלתך על חיינו המ׳
המסורים בידך על נשמותינו הפ׳

מזמור לדוד׃ עד אנה יהוה תשכחני נצח
עד אנה תסתיר את פניך ממני׃ עד אנה
אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם

עד אנה ירום איבי עלי׃ הביטה ענני יהוה
אלהי האירה עיני פן אישן המות׃ פן יאמר

הפקודות לך על נסיך שבכל יום
עמנו על נפלאותיך וטובותיך שבכל
עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא
כלו רחמיך המרחם כי לא תמו
חסדיך כי מעולם קוינו לך׃
על כלם יתברך ויתרומם תמיד שמך
מלכנו לעולם ועד וכל החיים יודוך
סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול
באמת כי טוב האל ישועתינו ועזרתינו
סלה האל הטוב ב״א הטוב שמך
ולך נאה להודות׃ שים שלום
טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים
עלינו ועל כל ישר׳ עמך וברכנו
אבינו כלנו יחד ברכה שלימה ברב
עוז ושלום ב״א המברך את עמו
ישר׳ בשלום׃ אלהי נצור לשוני
לשוני מרע ושפ תותי מדבר

איבי יכלתיו צרי יגילו כי אמוט׃ ואני
בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה
ליהוה כי גמל עלי׃ למנצח יד

לדוד אמר נבל בלבו אין אלהים השחיתו
התעיבו עלילה אין עושה טוב׃ יהוה

מרמה ולמקללי נפשי תדום ונ׳
ונפשי כעפר לכל תהיה׃ פתח לבי
בתורתך ולמצותיך תרדוף נפשי׳
וכל הקמים עלי לרעה מהרה הפר
עצתם וקלקל מחשבותם׃ יהיו
לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי
צורי וגואלי׃
עושה שלום במרומיו ברחמיו הוא
יעשה שלום ועל כל ישראל אמן׃
וחוזר החזן התפלה וכשמגיע למחיה
המתים יאמר נקדישך ונעריצך
כנעם שיח סוד שרפי
קדש המשלשים לך קדושה וכן
כתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה
ואמר קדוש קדוש קדוש יי צבאות
מלא כל הארץ כבודו׃
לעמתם משבחין ואומרין ברוך כבוד

משמים השקיף על בני אדם לראות היש
משכיל דורש את אלהים׃ הכל סר יחדו
נאלחו אין עושה טוב אין גם אחד׃ הלא

ידעו כל פועלי און אכלי עמי אכלו
לחם יהוה לא קראו: שם פחדו פחד כי

יי ממקומו: ובדברי קדשך כתוב
לאמר ימלך יי לעולם אלהיך ציון
לדור ודור הללויה: לדור ודור
אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים
בכל יום יהללוך סלה בא״י האל הקדוש:
וכשמגיע למודים כעוד שהחזן אומ׳

מודים דרבנן

מודים אנחנו
לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר
בראשית ברכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש על שהחייתנו
וקיימתנו כן תחננו ותחיינו ותאסף
גליותינו מארבע כנפות כל הארץ
לחצרות קדשך ולשמור חקיך
ולעשות רצונך ולעבדך בלבב
שלם על שאנו מודים לך:

באלהים בדור צדיק עצת עני תבישו כי
יהוה מחסהו: מי יתן מציון ישועת
ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל

יעקב ישמח ישראל׃ מזמור טו
לדוד יהוה מי יגור באהלך מי ישכון בהר

ומשלים עד ולך נאה להודות״

ברכת כהנים״

אלהינו ואלהי
אבותינו ברכנו בברכה המשולשת
בתורה הכתובה על ידי משה עבדך
האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם
קדושך׃ כאמור יברכך יי וישמרך״
יאר יי פניו אליך ויחנך״ ישא
יי פניו אליך וישם לך שלום״ וש
ושמו את שמי על בני ישראל ואני
אברכם״ ובעוד שהחזן יאמר
רבונו של עולם אני שלך וחז
וחלומותי שלך חלום
חלמתי ואיני יודע מה הוא בין
שחלמתי ובין שחלמו לי אחרים
אם טובים הם חזקם ואמצם
כחלומות של יוסף הצדיק ואם

קדשך׃ הולך תמים ופועל צדק ודובר
אמת בלבבו׃ לא רגל על לשנו לא עשה
לרעהו רעה וחרפה לא נשא לרעהו׃ ד

רעה וחרפה לא נשא על קרבו׃ נבזה
בעיניו נמאס ואת יראי יהוה יכבד

צריכין רפואה רפאם כמי מרה
על ידי משה רבינו וכמי יריחו על
ידי אלישע וכמרים מצרעתה
וכנעמן מצרעתו וכחזקיהו מחליו
וכשם שהפכת קללת בלעם בן
בעור מרעה לטובה כך תהפוך
לי כל חלומותי לחיים ולשלום
לטובה ולברכה ותרצני ברחמיך
הרבים׳ יהיו לרצון אמרי פי וט

אלו הן שמעים וב פסו׳

ואתה יי׳ מגן בעדי כבודי ומרים
ראשי׃ ואתה יי׳ אל תרחק אילותי
לעזרתי חושה׃ שובה יהוה
חלצה נפשי הושיעני למען חסדך׃
דרשתי את יי׳ וענני ומכל

נשבע להרע ולא ימיר׃ כספו לא נתן
בנשך ושחד על נקי לא לקח עשה אלה
יו לא ימוט לעולם׃ מכתם

לדוד שמרני אל כי חסיתי בך׃ אמרת
ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך׃ לקדשים

מטרותי הזמלני״ זמרו לייי
יושב ציון הגידו בעמים עלילותיו״
רחום וחנון ייי ארך אפים ורב
חסד״ בואו נשתחוה ונכרעה
נברכה לפני ייי עשנו״ זכור
רחמיך ייי וחסדיך כי מעולם המה״
יהי חסדך ייי עלינו כאשר
יחלנו לך״ חי ייי וברוך צורי
וירום אלהי ישעי״ למה ייי תעמד
ברחוק תעלים לעתות בצרה״
הריעו לייי כל הארץ פצחו ורננו
וזמרו״ ויהי ייי משגב לדך מש
משגב לעתות בצרה״ ויהי יהוה
לי למשגב ואלהי לצור מחסי״
ייי אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה
נגדך״ ייי אדונינו מה אדיר שמך
בכל הארץ״ שפטני כצדקך

אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם׃ ירבו
עצבותם אחר מהרו בל אסיך נסכיהם מדם
ובל אשא את שמותם על שפתי׃ יהוה

מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת

ייי אלהי צ' ישעתו לי" קוה
קויתי ייי ויט אלי וישמע שועתי"
אנא ייי מלטה נפשי חנון ייי וצ
וצדיק" ואני עליך בטחתי ייי
אמרתי אלהי אתה" ייי שמרך
ייי צלך על יד ימינך" ייי ישמר
צאתך ובואך מעתה ועד עולם"
רוצה ייי את יראיו את
המיחלים לחסדו" אודה ייי בכל
לבי אספרה כל נפלאותיך"
קראתי בכל לב ענני ייי חקיך אצ
אצורה" חלצני ייי מאדם רע
מאיש חמסים תנצרני" אלהים
אל תרחק ממני ייי לעזרתי חושה"
ובשם ייי אקרא אנא יהוה
מלטה נפשי" כי אתה תקותי
אדני יהוה מבטחי מנעורי"

שפרה עלי: אברך את יהוה אשר
יעצני אף לילות יסרוני כליותי: שויתי
יהוה לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט:

לכן שמח לבי ויגל כבודי אף בשרי ישכון
לבטח כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן

אבוא בגבורות אדני יהוה אזכיר
צדקתך לבדך״ כי ישר דבר יי וכל
מעשהו באמונה״ יי יודע מחש
מחשבות אדם כי המה הבל״ אשרי
הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך
תלמדנו״ יחל ישראל אל יי מעתה
ועד עולם״ אהבתי כי ישמע יי
את קולי תחנוני״ יי אהבתי מעון
ביתך ומקום משכן כבודך״ יי
הצילה נפשי משפת שקר מלשון
רמיה״ יי ישמרך מכל רע ישמר
את נפשך״ ואני אליך יי שועתי
ובבקר תפלתי תקדמך״ נדבות
פי רצה נא יי ומשפטיך למדני״
אם אמרתי מטה רגלי חסדך יהוה
יסעדני״ טוב יי לכל ורחמיו על
כל מעשיו״ יהי שם יי מבורך

חסידך לראות שחת׃ תודיעני ארח חיים
שבע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח׃
תפלה לדוד שמעה יהוה יז

צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא
שפתי מרמה: מלפניך משפטי יצא עיניך

מעתה ועד עולם" ראה כי פקודיך
אהבתי יי כחסדך חייני" עבדו
את יי בשמחה באו לפניו ברננה"
הנה עין יי אל יראיו למיחלים לחסדו"
ידעתי יי כי צדק משפטיך
ואמונה עניתני" יי בשמים הכין
כסאו ומלכותו בכל משלה" אתה
יי לעולם תשב וזכרך לדור ודור"
סומך יי לכל הנופלים וזוקף לכל
הכפופים" יראי יי בטחו ביי
עזרם ומגנם הוא" ונפשי נבהלה
מאד ואתה יי עד מתי" ממזרח
שמש ועד מבואו מהולל שם יי"
שובה יי עד מתי והנחם על עבדיך"
אל תעזבני יי אלהי אל תרחק ממני"
והתענג על יי ויתן לך משאלות לבך:
הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו"

תחזינה מישרים: בחנת לבי פקדת לילה צרפתני
בל תמצא זמותי בל יעבר פי: לפעלות אדם
בדבר שפתיך אני שמרתי ארחות פריץ:

תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו פעמי, אני קראתיך כי תענני אל הט אזנך לי שמע

יי מנת חלקי וכוסי אתה תומיך
גורלי. חבלים נפלו לי בנעימים
אף נחלת שפרה עלי. הודו ליי
קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו.
אודה יי מאד בפי ובתוך רבים
אהללנו. שובי נפשי למנוחיכי
כי יי גמל עליכי. ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד.

למנצח בנגינות מזמור לדוד
בקראי ענני אלהי צדקי
בצר הרחבת לי חנני ושמע תפלתי
בני איש עד מה כבודי לכלמה תאהבון
ריק תבקשו כזב סלה. ודעו כי הפלה
יי חסיד לו יי ישמע בקראי אליו
רגזו ואל תחטאו אמרו בלבבכם על
משכבכם ודומו סלה. זבחו זבחי
צדק ובטחו אל יי. רבים אומרים מי

אמרתי הפלה חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים בימינך, שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך תסתירני מפני רשעים זו שדוני

איבי בנפש יקיפו עלי חלבמו סגרו פימו
דברו בגאות אשורינו עתה סבבונו עיניהם

יראנו טוב נסה עלינו אור פניך יי׳
נתת שמחה בלבי מעת דגנם ותירושם
רבו בשלום יחדו אשכבה ואישן כי
אתה יי׳ לבדד לבטח תושיבני

יהי רצון מלפניך יה השם
הגדול הגבור
והנורא העזוז והאמיץ האדיר
והחזק היוצא מן המזמור הזה כשם
ששמעת לתפלת מי שהתפלל
לפניך בזה המזמור כן תשמיע תפלתי
והאזינ׳ רנתי ותקשיב לתחנתי כמו

יום א מזלו אריה ומלאכו
רפא׳ ומשרתו חמה

יום ב מזלו סרטן ומלאכו
גברי׳ ומשרתו לבנה

יום ג מזלו טלה ועקרב ומ״ד
ומלא׳ סמא׳ ומש׳ מאדים

ישיתו לנטות בארץ דמינו כאריה יכסף
לטרוף וככפיר ישב במסתרים קומה
יהוה קדמה פניו הכריעהו פלטה נפשי

מרשעה חרבך׃ ממתים ידך יהוה ממתים
מחלד חלקם בחיים וצפונך תמלא בטנם

יום ד׳ מזלו תאומים וכתולה
ומלא׳ מיט׳ ומש׳ טכב׳
יום ה׳ מזלו קשת ודגים ומלאכ׳
צדקי׳ ומשרתו צדק׳
יום ו׳ מזלו שור ומאזנים ומלא׳
ענ׳ ומשרתו נוגה׳
יום שבת׳ מזלו גדי ודלי ומלא׳
קפציא׳ ומשר׳ שבתי׳
יהי רצון מלפניך יי׳ אלהי ואלהי
אבותי שתהא שעה
זו שאני עומד לפניך להתפלל על
נפשי ועל נפשות ביתי ועל כל
נפשות עמך בית ישרא׳ שעת רצון
שעת רחמים שעת הקשבה שעת
האזנה שעת מחילה וסליחה וכפרה
לכל עונתי ולכל חטאתי ולכל
אשמותי שעה שאקראך ותענני

ישבעו בנים והניחו יתרם לעולליהם׃ אני
בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך׳
יח׳ למנצח לעבד יהוה לדוד

אשר דבר ליהוה את דברי השירה הזאת
ביום הציל יהוה אתו מכף כל איביו ומיד

אעתר לפניך ותעתר לי ותצוה למ
למלאכיך הקדשים והטהרים
הממונים על ענני בני אדם שיהיו
עמי לעזרתי ולהועילני ולהצילני
ותתנני לחן לחסד ולרחמים בעיניך
ובעיני כל רואי והטה כל לבות בני
אדם שיש לי עסק עמהם לכל אשר
אחפוץ והשב רצונם לכל אשר
ארצה מדבר קטן לדבר גדול ובטל
כל מחשבות שונאי והפר עצת איבי
ומלא כל משאלותי לטובה ככתוב
יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא
נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגל
ימלא יהוה כל משאלותיך ותהיה
עם פי בעת הטיפי ועם לבבי בעת
מחשבי ועם ידי בעת מעבדי ותש
ותשכילני ותורני בכל דרכי והועד

שאול: ויאמר ארחמך יהוה חזקי: יהוה
סלעי ומצודתי ומפלטי אלי צורי אחסה בו
מגני וקרן ישעי משגבי: מהלל אקרא יהוה

ומן איבי אושע׃ אפפוני חבלי מות ונחלי
בליעל יבעתוני׃ חבלי שאול סבבוני קדמוני

והועילני בכל מהלכי ותשלח
ברכה והצלחה בכל מעשי ידי וא
תצריכני ברחמיך לבלעדי ומעפר
עני תקימני ומאשפות דלותי
תרימני והחייני והחלימני ויום
לדין תעמידני ײ אל בקצפך תוכיחני
ואל בחמתך תיסרני ואל באפך פן
תמעטני ותסעדני בימין ברכותיך
ותסמכני בנתיב מצותיך וגמלני
חסדים טובים׃ בא״י גומל חסדים
טובים׃ תפל עליהם
אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו
כאבן עד יעבר עמך ײ עד יעבר
עם זו קנית׃ אחישה מפלט לי
מרוח סועה מסער׃ מסער
סועה מרוח לי מפלט אחישה׃
קנית זו עם יעבר עד ײ עמך

מוקשי מות׃ בצר לי אקרא יהוה ואל אלהי
אשוע ישמע מהיכלו קולי ושועתי לפניו
תבוא באזניו׃ ותגעש ותרעש הארץ ומוס

ומוסדי הרים ירגזו ויתגעשו כי חרה לו
עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל גחלים

יעבור עד יי עמך יעבור עד כאבן
ידמו זרועך בגדול זרועך ופחד
אימתה עליהם תפול׳׳ יי צבאו
עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה׳׳
יי צבאות אשרי אדם בטח בך׳׳
יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו׳׳
ויסע מלאך האלהים ההלך
לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם
ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד
מאחריהם׃ ויבא בין מחנה מצרים
ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך
ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה
כל הלילה׃ ויט משה את ידו על
הים ויולך יי ברוח קדים עזה
כל הלילה וישם את הים לחרבה
ויבקעו המים׳׳ יהי רצון מל
מלפניך יי אלהי ואלהי

בערו ממנו׃ ויט שמים וירד וערפל תחת
רגליו׃ וירכב על כרוב ויעף וידא על
כנפי רוח׃ ישת חשך סתרו סביבותיו

סכתו חשכת מים עבי שחקים׃ מנגה
נגדו עביו עברו ברד וגחלי אש׃ וירעם
בשמים

אבותי למענך ולמען פסוקי תורתך
יה ולמען שמך הגדול הגבור
והנורא אשר אין לו שני ותמורה
שם בן שבעים ושתים שמות אשר
בספר תרחמיך היוצא מאלו הפסוקים
שתרחם עליו ועל כל אשר לי
ותקבל תפלתי היום ברחמים כתפלת
אברהם בהר המוריה וכתפלת יצחק
בנו על גבי המזבח וכתפלת יעקב
בבית אל וכתפלת יוסף בבית האסירי
וכתפלת משה ואבותינו על ים סוף
וכתפלת אהרן במחתה וכתפלת
פינחס בשטים וכתפלת יהושע
בגלגל וכתפלת שמואל במצפה
וכתפלת מרדכי ואסתר בשושן
הבירה וכתפלת חנניה מישאל
ועזריה בגו אתון נורא יקידתא

יהוה ועליון יתן קולו ברד וגחלי אש׃
וישלח חציו ויפיצם וברקים רב ויהומם׃
ויראו אפיקי מים ויגלו מוסדות תבל בגע

מגערתך יהוה מנשמת רוח אפך: ישלח
ממרום יקחני ימשני ממים רבים: יצילני

ובתפלת דניאל בגוב אריותא'
וכתפלת כל הצדיקים והחסידים
שבכל דור ודור כן תקשיב תחנתי
ותרצה ותשמע תפלתי כי אתה
שומע תפלת כל פה ב"א שומע
תפלה" תס"

רחום וחנון חטאנו לפניך
מלא רחמים רחם עלינו'
לדוד אליך יי נפשי אשא אלהי בך
בטחתי אל אבושה אל יעלצו איבי
לי גם כל קויך לא יבשו יבשו הב
הבוגדים ריקם דרכיך יי הודיעני
ארחותיך למדני הדריכני באמתך
ולמדני כי אתה אלהי ישעי אותך
קויתי כל היום זכור רחמיך יי
וחסדיך כי מעולם המה חטאת
נעורי ופשעי אל תזכר כחסדך זכר

מאיבי עז ומשנאי כי אמצו ממני יקדמוני
ביום אידי ויהי יהוה למשען לי ויוציאני
למרחב יחלצני כי חפץ בי ו' יגמלני יהוה

כצדקי כבור ידי ישיב לי׳ כי שמרתי
דרכי יי׳ ולא רשעתי מאלהי׳ כי כל

לי אתה למען טובך יי׳ טוב וישר
יי׳ על כן יורה חטאים בדרך ידרך
ענוים במשפט וילמד ענוים
דרכו׳ כל ארחות יי׳ חסד ואמת
לנצרי בריתו ועדותיו׳ למען יי׳
שמך וסלחת לעוני כי רב הוא׳
מי זה האיש ירא יי׳ יורנו בדרך
יבחר׳ נפשו בטוב תלין וזרעו
יירש ארץ׳ סוד יי׳ ליראיו ובריתו
להודיעם׃ עיני תמיד אל יי׳ כי הוא
יוציא מרשת רגלי׃ פנה אלי וחנני
כי יחיד ועני אני׳ צרות לבבי הרח
הרחיבו ממצוקותי הוציאני׳ ראה
עניי ועמלי ושא לכל חטאתי׳
ראה איבי כי רבו ושנאת חמס
שנאוני׳ שמרה נפשי והצילני
אל אבוש כי חסיתי בך׳ תם וישר

משפטיו לנגדי וחקתיו לא אסור מני׃
ואהי תמים עמו ואשתמר מעוני וישב
יהוה לי כצדקי כבר ידי לנגד עיני׃

עם חסיד תתחסד ועם גבר תמים תתמם
עם נבר תתברר ועם עקש תתפתל׳ כי

יצרוני כי קויתיך׳ פדה אלהים את
ישראל מכל צרותיו׳ והוא יפדה
את ישראל מכל עונתיו׳

אבינו מלכנו אבינו אתה׳
אבינו מלכנו אבינו אתה
אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה
אבינו מלכנו רחם עלינו׳ אבינו
מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשי׳
מעשים עשה עמנו צדקה למען
שמך והושיענו׳ ואנחנו
לא נדע מה נעשה כי עליך
עינינו׳ זכור רחמיך יי וחסדיך
כי מעולם המה׳ יהי חסדך יי
עלינו כאשר יחלנו לך׳ אל תזכור
לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו
רחמיך כי דלונו מאד׳ עזרנו
בשם יי עושה שמים וארץ׳ חננו

אתה עם עני תושיע ועינים רמות תשפיל׳
כי אתה תאיר נרי יי אלהי יגיה חשכי׳ כי
בכה ארוץ גדוד ובאלהי אדלג שור. האל

ו

תמים דרכו אמרת יהוה צרופה מגן הוא
לכל החוסים בו׃ כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי

ייי חננו כי רב שבענו בוז׃ ברגז רחם
תזכור׃ ייי הושיעה המלך יעננו
ביום קראנו׃ כי הוא ידע יצרנו
זכור כי עפר אנחנו׃ עזרנו אלהי
ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו
וכפר על חטאתינו למען שמך׃
ויקדיש עד לעילא׳ ואמרי׳

למנצח מזמור לדוד׃ יענך
ייי ביום צרה ישגבך
שם אלהי יעקב׃ ישלח עזרך מקדש
ומציון יסעדך׃ יזכר כל מנחתיך
ועלתך ידשנה סלה׃ יתן לך כלבבך
וכל עצתך ימלא׃ נרננה בישועתך
ובשם אלהינו נדגל ימלא ייי כל מש
משאלותיך׃ עתה ידעתי כי הושיע
ייי משיחו יענהו משמי קדשו בגברות
ישע ימינו׃ אלה ברכב ואלה בסוסים

צור מבלעדי אלהינו׃ האל המאזרני חיל
ויתן תמים דרכי׃ משוה רגלי כאילות ועל
במותי יעמידני׃ מלמד ידי למלחמה ונחתה

קשת נחושה זרועתי. ותתן לי מגן ישעך ועז
ועתך וימינך תסעדני וענותך תרבני. תרחיב

ואנחנו בשם יי אלהינו נזכיר. המה
כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד.
יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו.
ובא לציון גואל ולשבי פשע
ביעקב נאם יי. ואני זאת
בריתי אותם אמר יי רוחי אשר
עליך ודברי אשר שמתי בפיך. לא
ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע
זרעך אמר יי מעתה ועד עולם.
ואתה קדוש יושב תהלות
ישראל. וקרא זה אל זה ואמר קקק יי
צבאות מלא כל הארץ כבודו.
ומקבלין דין מן דין ואמרין
קדיש בשמי מרומא בית שכינתיה
קדיש על ארעא עובד גבורתיה
קדיש לעלם ולעלמי עלמיא. יי
צבאות מליא כל ארעא זיו יקריה.

צעדי תחתי ולא מעדו קרסלי. ארדף איבי
ואשיגם ולא אשוב עד כלותם. אמחצם
ולא יוכלו קום יפלו תחת רגלי. ותאזרני חיל

למלחמה תכריע קמי תחתי ׃ ואיבי נתתה לי ערף
ומשנאי אצמיתם ׃ ישועו ואין מושיע על

ותשאני רוח ואשמע אחרי
קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו ׃
ונטלתני רוחא ושמעית
בתראי קל זיע סגיא דמשבחין ואז
ואמרין בריך יקרא דיי מאתר בית
שכנתיה יי ימלוך לעולם ועד ׃ יי
מלכותיה לעלם ולעלמי עלמיא ׃ יי
אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו
שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות
לבב עמך והכן לבבם אליך ׃ והוא
רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה
להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו ׃
כי אתה יי טוב וסלח ורב חסד לכל
קראיך ׃ צדקתך צדק לעולם ותורתך
אמת ׃ תתן אמת ליעקב חסד לאברהם
אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם ׃
ברוך יי יום יום יעמס לנו האל ישועתינו

יהוה ולא ענם ׃ ואשחקם כעפר על פני רוח
כטיט חוצות אריקם ׃ תפלטני מריבי עם
תשימני לראש גוים עם לא ידעתי יעבדוני ׃

לשמע אזן ישמעו לי בני נכר יכחשו לי׃ בני
נכר יבלו ויחרגו ממסגרותיהם׃ חי יהוה

סלה׃ ייי צבאות עמנו משגב לנו
אלהי יעקב סלה׃ ייי צבאות עמנו
אשרי אדם בוטח בך׃ ייי הושיעה
המלך יעננו ביום קראנו׃ ברוך אלהינו
שבראנו לכבודו והבדילנו מן
התועים ונתן לנו תורת אמת ולחיי
עולם נטע בתוכנו הוא יפתח לבנו
בתורתו וישים בלבנו יראתו לעשות
רצונו ולעבדו בלבב שלם׃ למען לא
ניגע לריק ולא נלד לבהלה׃ כן יהי
רצון מלפניך ייי אלהינו ואלהי אבותינו
שנשמור חוקיך ומצותיך בעולם
הזה ונזכה ונחיה ונירש טובה וברכה
לחיי העולם הבא׃ למען יזמרך כבוד
ולא ידום ייי אלהי לעולם אודך׃ ייי
חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר׃
וקדיש תתקבל ויאס

וברוך צורי וירום אלהי ישעי׃ האל הנותן
נקמות לי וידבר עמים תחתי׃ מפלטי מאיבי
אף מן קמי תרוממני מאיש חמס תצילני׃

על כן אודך בגוים יהוה ולשמך אזמרה׃
מגדל ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו

אלו השירים שהלוים אומרים במקדש״ יום

ראשון׃ לדוד מזמור ליי הארץ
ומלואה תבל ויושבי בה׃ כי הוא על
ימים יסדה ועל נהרות יכוננה׃ מי
יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו׃
נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא
לשוא נפשי ולא נשבע למרמה
ישא ברכה מאת יי וצדקה מאלהי
ישעו׃ זה דור דרשיו מבקשי פניך
יעקב סלה׃ שאו שערים ראשיכם
והנשאו פתחי עולם ויבא מלך
הכבוד׃ מי זה מלך הכבוד יי עזוז וז
וגבור יי גבור מלחמה׃ שאו שערים
ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך

יט לדוד ולזרעו עד עולם׃ למנצח
מזמור לדוד׃ השמים מספרים כבוד אל
ומעשה ידיו מגיד הרקיע׃ יום ליום יביע

אמר ולילה ללילה יחוה דעת אין אמר ואין
דברים בלי נשמע קולם בכל הארץ יצא קום

הכבוד מי זה מלך הכבוד יי צבאות
הוא מלך הכבוד סלה

תפלה לדוד הטה יי אזנך ענני

כי עני ואביון אני שמרה
נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה
אלהי הבוטח אליך חנני יי כי אליך אקרא
כל היום שמח נפש עבדך כי אליך
יי נפשי אשא כי אתה יי טוב וסלח
ורב חסד לכל קראיך האזינה יי
תפלתי והקשיבה בקול תחנונותי
ביום צרתי אקראך כי תענני אין
כמוך באלהים יי ואין כמעשיך כל
גוים אשר עשית יבאו וישתחוו לפניך
יי ויכבדו לשמך כי גדול אתה
ועשה נפלאות אתה אלהים לבדך
הורני יי דרכך אהלך באמתך יחד
לבבי ליראה שמך אודך יי אלהי בכל

ובקצה תבל מליהם לשמש שם אהל בהם
והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ
ארח מקצה השמים מוצאו ותקופתו על

קצותם ואין נסתר מחמתו תורת יהוה תמימה
משיבת נפש עדות יי נאמנה מחכימת פתי

לבבי ואכבדה שמך לעולם כי חסדך
גדול עלי והצלת נפשי משאול
תחתיה אלהים זדים קמו עלי ועדת
עריצים בקשו נפשי ולא שמוך לנגדם
ואתה יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב
חסד ואמת פנה אלי וחנני תנה עזך
לעבדך והושיעה לבן אמתך עשה
עמי אות לטובה ויראו שנאי ויבשו
כי אתה יי עזרתני ונחמתני בית
יעקב לכו ונלכה באור יי כי
כל העמים ילכו איש בשם אלהיו
ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד
יהי יי אלהינו עמנו כאשר היה עם
אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו להטות
לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר
מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה
את אבתינו ויהיו דברי אלה אשר

פקודי יהוה ישרים משמחי לב מצות יהוה
ברה מאירת עינים יראת יהוה טהורה
עומדת לעד משפטי יהוה אמת צדקו יחדו

כי סבבוני כלבים עדת מרעים הקיפוני
כארי ידי ורגלי׃ אספר כל עצמותי המה

אם אמרתי מטה רגלי חסדך יהוה
יסעדני׃ ברב שרעפי בקרבי תנחומיך
ישעשעו נפשי׃ היחברך כסא הות
יוצר עמל עלי חק׃ יגודו על נפש צדיק
ודם נקי ירשיעו׃ ויהי ײ לי למשגב
ואלהי לצור מחסי׃ וישב עליהם את
אונם וברעתם יצמיתם יצמיתם ײ
אלהינו׃

ביום החמישי׃

למ
למנצח על
הגתית לאסף׃ הרנינו לאלהים עוזנו
הריעו לאלהי יעקב׃ שאו זמרה ותנו
תוף כנור נעים עם נבל׃ תקעו בחדש
שופר בכסה ליום חגנו׃ כי חק ליש
לישראל הוא ומשפט לאלהי יעקב׃ עדות
ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים
שפת לא ידעתי אשמע׃ הסירותי
מסבל שכמו כפיו מדוד תעברנה׃

יביטו יראו בי׃ יחלקו בגדי להם ועל לבושי
יפילו גורל׃ ואתה יהוה אל תרחק אילותי
לעזרתי חושה׃ הצילה מחרב נפשי מיד

כלב יחידתי: הושיעני מפי אריה ומקרני
ראמים עניתני: אספרה שמך לאחי בתוך

בצרה קראת ואחלצך אענך בסתר
רעם אבחנך על מי מריבה סלה: שמע
עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי:
לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל
נכר: אנכי יהוה אלהיך המעלך מארץ
מצרים הרחב פיך ואמלאהו: ולא
שמע עמי לקולי וישראל לא אבה לי:
ואשלחהו בשרירות לבם ילכו במוע
במועצותיהם: לו עמי שומע לי ישראל
בדרכי יהלכו: כמעט אויביהם אכניע
ועל צריהם אשיב ידי: משנאי יי
יכחשו לו ויהי עתם לעולם: ויאכילהו
מחלב חטה ומצור דבש אשביעך

יום הששי:

יי מלך גאות
לבש לבש יי עוז התאזר אף תכון
תבל בל תמוט: נכון כסאך מאז מעולם

קהל אהללך: יראי יהוה הללוהו כל זרע
יעקב כבדוהו וגורו ממנו כל זרע ישראל:
כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש
ונפת צופים: גם עבדך נזהר בהם בשמרם

התחננתי לפני יי קרובים אל יהוה
אלהינו יומם ולילה לעשות משפט
עמו ומשפט עבדו ישראל דבר יום
ביומו: למען דעת כל עמי הארץ
כי יי הוא האלהים ואין עוד: לא ימ
ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית
בו יומם ולילה: למען תשמר לעש
לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח
את דרכיך ואז תשכיל: הלא צויתיך
חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך
יי אלהיך בכל אשר תלך: אין
קדוש כיי כי אין בלתך
ואין צור כאלהינו: כי מי אלוה מבלעדי
יי ומי צור זולתי אלהינו: אין כאלהינו
אין כאדוננו: אין כמלכנו: אין כמ
כמושיענו: מי כאלהינו מי כאדוננו
מי כמלכנו מי כמושיענו: נודה

עקב רב: שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: גם
מזדים חשך עבדך אל ימשלו בי אז איתם
ונקיתי מפשע רב: יהיו לרצון אמרי
פי

והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:
למנצח מזמור לדוד:

לאלהינו נודה לאדונינו נודה למלכנו
נודה למושיענו. ברוך אלהינו ברוך
אדונינו ברוך מלכנו ברוך מושיענו
אתה הוא אלהינו אתה הוא אדונינו.
אתה הוא מלכנו אתה הוא מושיענו
אתה תושיענו אתה תקום תרחם
תרחם ציון כי עת לחננה כי בא
מועד. אתה הוא אלהינו
שהקטירו אבותינו לפניך את
קטרת הסמים בזמן שבית המקדש
קיים ככתוב בתורתך ויאמר ייי אל
משה קח לך סמים נטף ושחלת
וחלבנה סמים ולבונה זכה בד
בבד יהיה. ועשית אותה קט
קטרת רקח מעשה רוקח ממולח
טהור קדש. ושחקת ממנה הדק
ונתת ממנה לפני העדת באהל

יענך יהוה ביום צרה ישגבך שם אלהי
יעקב: ישלח עזרך מקדש ומציון יסעדך:
יזכר כל מנחתיך ועולתך ידשנה סלה: יתן

לך כלבבך וכל עצתך ימלא׃ נרננה בישועתך
ובשם אלהינו נדגל ימלא יהוה כל משאלותיך׃

מועד אשר אועד לך שמה קדש
קדשים תהיה לכם׃ והקטיר עליו
אהרן קטרת סמים בבקר בבקר
בהיטיבו את הנרות יקטירנה׃
ובהעלות אהרן את הנרת בין הע
הערבים יקטירנה קטרת תמיד
לפני יי לדרתיכם׃ פיטום הז
הקטרת כיצד של ש ז
מאות ושמונה מנים היו בה שלש
מאות וששים וחמשה שבכל יום
כמנין ימות החמה מחציתה בבקר
ומחציתה בערב ושלשה שהיה
מוסיף בה כהן גדול בערב יום
הכפורים ומחזירן למכתשת ונו
ונוטל ממנו מלא חפניו כדי לקיים
בו מצות דקה מן הדקה׃ ואלו הן הז
הצרי והצפרן החלבנה והלבונה

עתה ידעתי כי הושיע יהוה משיחו יעננהו
משמי קדשו בגבורות ישע ימינו׃ אלה
ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם יהוה

אלהינו נזכיר׃ המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו
ונתעודד׃ יהוה הושיעה המלך יעננו ביום
קראנו׃

משקל שבעים שבעים מנה מור
וקציעה ושבלת נרד וכרכם משקל
ששה עשר ששה עשר מנה והקשט
שנים עשר וקליפה שלשה וקנמון
תשעה בורית כרשינה תשעה קבין
יין קפריסין סאין תלתא וקבין תלתא
אם אין לו יין קפריסין מביא חמר
חיורין עתיק מלח סדומית רובע מ
מעלה עשן כל שהוא׳ ר׳ נתן אומר
אף מכיפת הירדן כל שהוא׳ אם נתן
נה דבש פסלה ואם חסר אחת מכל
סמניה חייב מיתה׳ רשב״ג אומר
הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי
הקטף׳ בורית כרשינה למה הוא
בא כדי ליפות בו את הצפרן כדי
שתהא נאה׳ יין קפריסין למה הוא
לשרות בא כדי ליפות בו את הצפרן בשביל

כא למנצח מזמור לדוד׃
יהוה בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגל
מאד׃ תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו

בל תמנעת סלה׃ כי תקדמנו ברכות טוב תשית
לראשו עטרת פז׃ חיים שאל ממך נתתה לו

שתהא עזה׳ והלא סירגלים יפין
להצא שאין מכניסין מירגלים
במקדש מפני הכבוד״

רבון העולמים כשהיה בית
המקדש קיים היה הכהן
מזרע אהרן קדשך מביא את
המחתה ונותן עליה אש מעל
המזבח ומשים קטרת ומכפר על
העדה והיה מעצר המגפה׳ ככתו
בתורתך ויאמר משה אל אהרן קח
את המחתה ותן עליה אש מעל
המזבח ושים קטרת והולך מהרה
העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף
מלפני יי החל הנגף׳ ויקח אהרן
כאשר דבר משה וירץ אל תוך
הקהל והנה החל הנגף בעם ויתן
את הקטרת ויכפר על העם ויעמד

ארך ימים עולם ועד׃ גדול כבודו בישועתך
הוד והדר תשוה עליו׃ כי תשיתהו ברכות
לעד תחדהו בשמחה את פניך׃ כי המלך

בוטח ביהוה ומחסד עליון בל ימוט׃ תמצא
ידך לכל איביך ימינך תמצא שנאיך׃ תש

בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה
וישב אהרן אל משה אל פתח אהל
מועד והמגפה נעצרה׃
ועכשו בעונותינו חרב מקדש
ובטלה העבודה ומצאנו
צרות רבות ורעות ומגפות ואין לנו
כהן גדול שיכפר בעדינו ולא נביא
וחוזה וחכם וחסיד וצדיק שיגן בע
בעדינו׃ יהי רצון מלפניך
יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיהא זכרון
פינו ומאמרינו זה כאלו הקרבנו
לפניך את קטרת הסמים ועצור
מעלינו ומעל עמך ישראל הבר
וחרב ורעב ומגפה ושבי וביזה ושטן
ויצר הרע וכל שעות רעות המתרגשות
לבוא בעולם ותרננו ברחמיך הרבים׃
תאנא דבי אליהו כל השונה

תשיתמו כתנור אש לעת פניך יהוה באפו
יבלעם ותאכלם אש׃ פרימו מארץ תאבד
וזרעם מבני אדם׃ כי נטו עליך רעה חשבו׃

מזמה בל יוכלו׃ כי תשיתמו שכם במיתריך
תכונן על פניהם׃ רומה יהוה בעזך נשירה

הליכות בכל יום מובטח לו שהוא
בן העולם הבא׳ שנא׳ הליכות עולם
לו׳ אל תיקרי הליכות אלא הלכות׃
אמ׳ ר׳ אלעזר אמ׳ ר׳ חנינא
תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם
שנא׳ וכל בניך למודי יי׳ ורב שלום
בניך׳ אל תיקרי בניך אלא בוניך׳ יהי
שלום בחילך שלוה בארמנותיך׳
למען אחי ורעי אדברה נא שלום
בך׳ למען בית יי׳ אלהינו אבקשה
טוב לך׳ וראה בנים לבניך שלום על
ישראל׳ שלום רב לאהבי תורתך
ואין למו מכשול׳ יי׳ עוז לעמו יתן
יי׳ יברך את עמו בשלום׃ וקדיש
על ישראל וברכו׳

ביום השני

שיר מזמור

ונזמרה גבורתך׃ למנצח על
אילת השחר מזמור לדוד׃ אלי אלי למה
עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי׃

אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא
דומיה לי׃ ואתה קדוש יושב תהלות

לבני קרח׳ גדול יי ומהולל מאד
בעיר אלהינו הר קדשו׳ יפה נוף
משוש כל הארץ הר ציון ירכתי
צפון קרית מלך רב׳ אלהים בארמנותיה
נודע למשגב׳ כי הנה המלכים נועדו
עברו יחדו׳ המה ראו כן תמהו נבהלו
נחפזו׳ רעדה אחזתם שם חיל
כיולדה׳ ברוח קדים תשבר אניות
תרשיש׳ כאשר שמענו כן ראינו
בעיר יי צבאות בעיר אלהינו אלהים
יכוננה עד עולם סלה׳ דמינו אלהים
חסדך בקרב היכלך׳ כשמך אלהים
כן תהלתך על קצוי ארץ צדק מלאה
מלאה ימינך ישמח הר ציון תגלנה
בנות יהודה למען משפטיך׳ סבו
ציון והקיפוה ספרו מגדליה׃ שיתו
לבכם לחילה פסגו ארמנותיה למען

ישראל׃ בך בטחו אבתינו בטחו ותפלטמו׃
אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בושו׃
ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם

ובזוי עם׃ כל ראי ילעגו לי יפטירו בשפה
יניעו ראש׃ גל אל יהוה יפלטהו יצילהו׃

תספרו לדור אחרון׳ כי זה אלהים
אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על מות׃

ביום שלישי׳

מזמור לאסף׳
אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים
ישפוט׳ עד מתי תשפטו עול ופני
רשעים תשאו סלה׳ שפטו דל
ויתום עני ורש הצדיקו׳ פלטו דל
ואביון מיד רשעים הצילו׳ לא ידעו
ולא יבינו בחשכה יתהלכו ימוטו
כל מוסדי ארץ׳ אני אמרתי אלהים
אתם ובני עליון כלכם׳ אכן כאדם
תמותון וכאחד השרים תפולו׳ קומה
אלהים שפטה הארץ כי אתה תנחל
בכל הגוים׳

יום רביעי׳

אל נקמות יהוה׳
אל נקמות
הופיע׳ הנשא שופט הארץ השב

כי חפץ בו׳ כי אתה גחי מבטן מבטיחי
על שדי אמי׳ עליך השלכתי מרחם מבטן
אמי אלי אתה׳ אל תרחק ממני כי צרה

קרובה כי אין עוזר׃ סבבוני פרים רבים אבירי
בשן כתרוני׃ פצו עלי פיהם אריה טורף ושואג׃

גמול על גאים עד מתי רשעים יי׳ עד
מתי רשעים יעלזו׃ יביעו ידברו עתק
יתאמרו כל פועלי און׃ עמך יי׳ ידכאו
ונחלתך יענו׃ אלמנה וגר יהרגו ויתמי׳
ירצחו׃ ויאמרו לא יראה יה ולא יבין
אלהי יעקב׃ בינו בערים בעם וכסילים
מתי תשכילו׃ הנטע אזן הלא ישמע
אם יוצר עין הלא יביט׃ היסר גוים הלא
יוכיח המלמד אדם דעת׃ יי׳ יודע
מחשבות אדם כי המה הבל׃ אשרי
הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו׃
להשקיט לו מימי רע עד יכרה לרשע
שחת׃ כי לא יטוש יי׳ עמו ונחלתו לא
יעזוב׃ כי עד צדק ישוב משפט ואחריו
כל ישרי לב׃ מי יקום לי עם מרעים מי
יתיצב לי עם פועלי און׃ לולי יהוה
עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי׃

כמים נשפכתי והתפרדו כל עצמותי היה
לבי כדונג נמס בתוך מעי׃ יבש כחרש כחי
ולשוני מודבק מלקוחי ולעפר מות תשפתני׃

פני ממנו ובשועו אליו שמע׃ מאתך תה׳
תהלתי בקהל רב נדרי אשלם נגד יראיו׃

אתה׃ נשאו נהרות יי׳ נשאו נהרות
קולם ישאו נהרות דכים׃ מקלות
מים רבים אדירים משברי ים אדיר
במרום יי׳ עדתיך נאמנו מאד
לביתך נאוה קדש יי׳ לארך ימים׃
תפלה לדוד הטה ומו׳ ובית יעקב וט׳
ומשלים התפלה כמו ביום ראשון׃

למנחה׃

פותח אשרי וקדיש לעילא׃
ומתפללין שמונה עשרה׃ ונופלין על
פניהם׃ וקדיש תתקבל ומזמור לדוד
יי׳ קראתיך כמו שכתוב בתהלים לז
לחשטן וקדיש יהא שלמא׃

תחנונים של שני וחמישי׃

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית
והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל

יאכלו ענוים וישבעו יהללו יהוה דרשיו
יחי לבבכם לעד׃ יזכרו וישובו אל יהוה
כל אפסי ארץ וישתחוו לפניך כל משפחות

גוים: כי ליהוה המלוכה ומשל בגוים: ··
אכלו וישתחוו כל דשני ארץ לפניו יכרעו

חמתו אתה יי לא תכלא רחמיך
ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני
הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו
מן הגוים להודות לשם קדשך
להשתבח בתהלתך אם עונות תשמר
יה יי מי יעמד כי עמך הסליחה
למען תורא לא כחטאינו עשה לנו
ולא כעונתינו גמל עלינו אם עונינו
ענו בנו יי עשה למען שמך זכור
רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה
יענך יי ביום צרה ישגבך שם אלהי
יעקב יי הושיעה המלך יעננו ביום
קראנו אבינו מלכנו חננו ועננו כי
אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה
למען שמך והושיענו אדונינו ···
אלהינו שמע קול תחנונינו וזכור לנו
את ברית אבותינו והושיענו למען

כל יורדי עפר ונפשו לא חיה: זרע יעבדנו
יסופר לאדני לדור: יבאו ויגידו צדקתו
לעם נולד כי עשה:
מזמור כג

לדוד יהוה רעי לא אחסר׃ בנאות דשא
ירביצני על מי מנוחות ינהלני׃ נפשי ישובב

שמך׳ ועתה יי׳ אלהינו אשר הוצאת
את עמך מארץ מצרים ביד חזקה
ותעש לך שם כהיום הזה חטאנו
רשענו יי׳ ככל צדקתיך ישב נא אפך
וחמתך מעירך ירושלם הר קדשך
כי בחטאינו ובעונות אבתינו ירושלם
ועמך לחרפה לכל סביבתינו׃ ועתה
שמע אלהינו אל תפלת עבדך ואל
תחנוניו והאר פניך על מקדשך השמם
למען יי׳ הטה אלהי אזנך ושמע פקח
עיניך וראה את שוממתינו והעיר
אשר נקרא שמך עליה כי לא על
צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו
לפניך כי על רחמיך הרבים׃ יי׳
שמעה יי׳ סלחה יי׳ הקשיבה ועשה
אל תאחר׳ למענך אלהי כי שמך נקרא
על עירך ועל עמך אבינו אב הרחמן

ינחני במעגלי צדק למען שמו׃ גם כי אלך
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי׃
שבטך ומשענתך המה ינחמוני׃ תערך

לפני שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי
כוסי רויה׃ אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי

הראנו אות לטובה וקבץ נפוצותינו
מארבע כנפות כל הארץ יכירו
וידעו כל הגוים כי אתה הוא יי
אלהינו והושיענו למען שמך ואתה
יי אבינו אתה אנחנו החמר ואתה
יוצרנו ומעשה ידך כלנו יצרנו מה
מלכנו וחטאינו חוסה יי על עמך ואל
תתן נחלתך למשל בם גוים למה
יאמרו העמים איה אלהיהם ידענו
כי חטאנו ואין מי יעמד בעדנו אלא
שמך הגדול יעמד לנו בעת צרה
ידענו כי חטאנו ואין בנו מעשים
עשה עמנו צדקה למען שמך
וכרחם אב על בנים רחם עלינו והו
והושיענו חמול על עמך רחם על
נחלתך חוסה נא כרוב רחמיך לך
יי הצדקה עשה נפלאות בכל

חיי ושבתי בבית יהוה לארך ימים׃
כד לדוד מזמור ליהוה הארץ
ומלואה תבל ויושבי בה׃ כי הוא על ימים

יסדה ועל נהרות יכוננה: מי יעלה בהר יהוה
ומי יקום במקום קדשו: נקי כפים ובר לבב

עת ועת הבט נא רחם על עמך
במהרה למען שמך ברחמיך הרבים
יי׳ אלהינו רחם והושיעה צאן מרעי׳
מרעיתך אל ימשל בנו קצף כי לך
עינינו תלויות הושיענו למען שמך
רחם עלינו למען בריתך הביטה
ועננו בעת צרה כי ליי׳ הישועה
בך תוחלתנו אלוה סליחות אנא סלח
נא אל טוב וסלח כי אל מלך חנון ורחום
אתה׳׳ **אנא** מלך רחום וחנון זכור
והבט לברית בין הבתרים
ותראה לפניך עקידת יחיד ולמען
ישראל אבינו עננו והושיענו למען
שמך כי שמך באמת נקרא עלינו
עושה נפלאות בכל עת ועת עשה
עמנו כחסדך אבינו מלכנו מחסנו
אל תעש פרע מעללינו זכור רחמיך

אשר לא נשא לשוא נפשו ולא נשבע למ
למרמה: ישא ברכה מאת יהוה וצדקה
מאלהי ישעו: זה דור דרשיו מבקשי

נפשי

פני יעקב סלה. שאו שערים ראשיכם
והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד.

יי וחסדיך וברוב טובך הושיענו
וחמול נא עלינו כי אין לנו אלוה
מבלעדיך יוצרנו אלהינו אל תרחק ממ
ממנו כי נפשנו קצרה מחרב משבי
מדבר וממגפה ומכל רעה ויגון
הצילנו כי לך קוינו אל תכלימנו יי
אלהינו והאר פניך בנו וזכור לנו את
ברית אבותינו והושיענו למען שמך
ראה בצרותינו שמע קול תחנונינו
ועננו כי אתה שומע תפלת כל פה
אל רחום וחנון אתה ״ אנא רחם
עלינו ועל כל מעשיך כי אין כמוך
יי אלהינו. אנא שא נא פשעינו אבינו
מלכנו יוצרנו וגואלינו אל חי וקיים
החסין בכח חסיד וטוב על כל מעשיך
כי אתה הוא יי אלהינו אל ארך אפים
מלא רחמים עשה עמנו כרוב רחמיך

מי זה מלך הכבוד יי עזוז וגבור יי
גבור מלחמה. שאו שערים ראשיכם ושאו
פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד. מי הוא זה

מלך הכבוד יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה׃
לדוד אליך יהוה נפשי

והושיענו למען שמך׳ שמע
מלכנו תפלתינו ומכל צרה ויגון
הצילנו. אבינו מלכנו ושמך הגדול
יעמד לנו בעת צרה׳ עשה עמנו כה׳
כחסדך אל תעזבנו אבינו ואל תטשנו
מלכנו ואל תשכחנו יוצרנו כי אל מלך
חנון ורחום אתה״ אין כמוך חנון
ורחום אלהינו אין כמוך
אין כמוך אל ארך אפים ורב חסד
ואמת׳ הושיענו ורחמנו מרעש
ומרוגז הצילנו זכור לעבדיך
לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן
קשי העם הזה ואל רשעו ואל
חטאתו׳ שוב מחרון אפך והנחם
על הרעה לעמך׳ והסר ממנו מכת
המות כי רחום אתה כי כן דרכך לע
לעשות חסד חנם בכל דור ודור

אשא׃ אלהי בך בטחתי אל אבושה אל
יעלצו איבי לי׃ גם כל קויך לא יבשו יבשו
הבוגדים ריקם׃ דרכיך יהוה הודיעני ארחתיך

למדני הדריכני באמתך ולמדני כי אתה אלהי
ישעי אותך קויתי כל היום זכור רחמיך יהוה

חוסה יי על עמך והצילנו מזעמך
והסר ממנו מכת המגפה כי אתה שומר
ישראל לך יי הצדקה ולנו בשת
הפנים מה נתאונן ומה נאמר מה
נדבר ומה נצטדק נחפשה דרכינו
ונחקורה ונשובה אליך כי ימינך פשוטה
לקבל שבים אנא יי הושיעה נא
אנא יי הצליחה נא אנא יי עננו
ביום קראנו לך יי קוינו לך יי חכינו
לך יי ניחל אל תחשה ותעננו כי נמו
גוים אבדה תקותם כל ברך לך תכרע
וכל קומה לפניך תשתחוה
הפותח יד בתשובה לקבל פושעים
וחטאים נבהלה נפשנו מרוב עצבוננו
אל תשכחנו נצח קומה והושיענו כי
חטאנו לך אבינו מלכנו זכור לנו
את ברית אבותינו ועדותינו בכל יום

וחסדיך כי מעולם המה חטאת נעורי ופשעי
אל תזכור כחסדך זכר לי אתה למען טובך
יהוה טוב וישר יהוה על כן יורה חטאים

בדרך: ידרך ענוים במשפט וילמד
ענוים דרכו: כל ארחות יהוה חסד ואמת

יי אחד הביטה בענינו כי רבו
מכאובינו ונרות לבבינו חוסד
עלינו בארץ שבינו אל תשפוך
חרונך עלינו כי עמך אנחנו בני בריתך
אל הביטה דל כבודנו בגוים ושקצונו
כטומאת הנדה עד מתי עוזך בשבי
ותפארתך ביד צר עורר גבורתך
וקנאתך עליהם אל הם יבושו ויחתו
מגבורתם אל ימעטו לפניך תלאותינו
מהר יקדמונו רחמיך בעת צרתינו
לא למעננו אלא למענך פעל ואל
תשחית את זכר שאריתינו כי לך
מיחלות עינינו כי אל מלך חנון ורחום
אתה" אל מלך יושב על כסא
רחמים ומתנהג בחסי'
בחסידות מוחל עונות עמו מעביר
ראשון ראשון מרבה מחילה לחט

לנצרי בריתו ועדותיו: למען שמך יהוה
וסלחת לעוני כי רב הוא: מי זה האיש
ירא יהוה יורנו בדרך יבחר: נפשו בטוב

תלין וזרעו יירש ארץ׃ סוד יהוה ליראיו
ובריתו להודיעם׃ עיני תמיד אל יהוה

לחטאים וסליחה לפושעים׳ עושה
צדקות עם כל בשר ורוח׳ לא כרעתם
תגמול׳ אל הורתנו לומר שלש עשרה
זכר לנו היום ברית שלש עשרה
כמו שהודעת לעניו מקדם׳ וכן כתוב
בתורתך וירד ײ בענן ויתיצב עמו
שם ויקרא בשם ײ ושם נאמר׃
ויעבור ײ על פניו ויקרא
ײ ײ אל רחום וחנון ארך אפים ורב
חסד ואמת׳ נוצר חסד לאלפים
נושא עון ופשע וחטאה ונקה׃
וסלחת לעונינו ולחט׳
ולחטאתינו ונחלתנו׳ סלח לנו
אבינו כי חטאנו מחול לנו מלכנו
כי אתה ײ טוב וסלח ורב חסד
לכל קוראיך׳ האזינה ײ תפלתינו
והקשיבה בקול תחנונותינו׃

כי הוא יוציא מרשת רגלי׃ פנה אלי
וחנני כי יחיד ועני אני׃ צרות לבבי הר׳
הרחיבו ממצוקותי הוציאני׃ ראה עניי

ועמלי ושא לכל חטאתי׃ ראה איבי כי
רבו ושנאת חמס שנאוני׃ שמרה נפשי

אלהינו ואלהי אבותינו אל תעש
עמנו כלה תאחז ידך במשפט׳
בבוא תוכחה ערך שמנו מספרן
אל תמח׳ גשתך לחקור מוסר׳ רחמיך
יקדמו רוגזך׳ דלות מעשים בש
בשורך׳ קרב צדק מאיך׳ הורינו
בזעקנו לך׳ צו ישועתינו במפגיע
ותשיב שבות אהלי תם׳ פתדיו
ראה כי שכזמו׳ זכור נמת עדותלא
תשכח מפי זרעו׳ חותם תעובה
תהיר׳ סודך שים בלמודך׳ טבור
אגן הסהר׳ נא אל יחסר המזג׳ ירע
אשר ידעוך׳ מהר אשר לא ידעוך
כי תשיב לבצרון לטרים אסירי
התקוה״ אלהינו
ואלהי אבותינו תבוא לפניך תפ
תפלתינו ואל תתעלם מתחנתינו

והצילני אל אבוש כי חסיתי בך׃ תם
וישר יצרוני כי קויתיך׃ פדה אלהים
את ישראל מכל צרותיו׃

לדוד שפטני יהוה כי אני
בתומי הלכתי וביהוה בטחתי לא אמעד׃

שאנו עזי פנים וקשי ערף ואיך
נאמר לפניך יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו
צדיקים אנחנו ולא חטאנו׃
אבל חטאנו אנחנו ואבותינו
אשמנו׳ בגדנו׳ גזלנו׳ דב
דברנו דופי׳ העוינו והרשענו׳ זדנו
חמסנו׳ טפלנו שקר׳ יעצנו רעות׳
כזבנו׳ לצנו מרדנו׳ נאצנו׳ סררנו
עוינו׳ פשענו׳ צררנו׳ קשינו ערף׳
רשענו׳ שחתנו׳ תעינו׳ תעבנו
ותעתענו׳ וסרנו ממצותיך וממ
וממשפטיך הטובים ולא שוה
לנו ואתה צדיק על כל הבא עלינו
כי אמת עשית ואנחנו הרשענו׃
אנא חוס וחון וחמול
על עם המיחדים שמך׳ פעמים
באהבה ואומרין שמע ישראל יי׳

בחנני יהוה ונסני צרפה כליותי ולבי׃ כי
חסדך לנגד עיני והתהלכתי באמתך׃ לא
ישבתי עם מתי שוא ועם נעלמים לא אבוא׃

שנאתי קהל מרעים ועם רשעים לא
אשב׳ ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את

אלהינו ייי אחד׳׳ ונופלין על פניהם
ויאמר החזן תחנה׳׳ ייי אלהי
ישראל שוב מחרון אפך והנחם על
הרעה לעמך׳׳ תחנה׳ ייי
יבואונו רחמיך׳ ומרום
הקשיבה׳ העתר והדרש לנו׳ וע
ועשה עמנו אות לטובה׳׳ וחון
אהלה ואהליבה׳ רצון ברצונך
היטיבה׳׳ רחם עון ואשמה
והאמת והשלום הקריבה׳ השיבנו
ייי אליך ונשובה׳׳ שוב
מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך׳׳
אם עונינו ענו בנו ייי עשה
למען שמך׳ כי רבו משובותינו לך
חטאנו סלח לנו׳׳ אל תקצוף
ייי עד מאד ואל לעד תזכר עון הן
הבט עמך כלנו׳׳ אבינו מלכנו׳׳

מזבחך יהוה׳ לשמע בקול תודה ולספר
כל נפלאותיך׳ יהוה אהבתי מעון ביתך
ומקום משכן כבודך׳ אל תאסף עם

חטאים נפשי ועם אנשי דמים חיי אשר
בידיהם זמה וימינם מלאה שחד ואני בתומי

וקדיש עד לעילא׳׳ אל ארך אפים
ורב חסד ואמת אל באפך
תוכיחנו. הוסה יי׳ על ישר׳ עמך
והושיענו מכל רע חטאנו לך אדון
סלח נא כרוב רחמיך׳׳ ארך
אפים מלא רחמים אל תסתר פניך
ממנו הוסה יי׳ על שארית ישראל
עמך והצילנו מכל רע חטאנו לך
אדון סלח נא כרוב רחמיך׳׳
ומוציא ספר תורה ויאמ׳
בפרש׳ היום׳ וקדיש עד לעילא ויא׳
אשרי ובא לציון׳ וסדר קדושה׳ וחוז׳
ספר תורה למקומו וקדיש תתקבל׳
ושיר של יום ויאמ׳ כמו יוס׳ א׳ וקדיש׳׳

לערבית׳

פותח החזן קדיש׳ והוא
רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה

אלך פדני וחנני רגלי עמדה במישור במקהלים
כז אברך יהוה לדוד יהוה אורי וישעי
ממי אירא יהוה מעוז חיי ממי אפחד בקרוב

עלי מרעים לאכול את בשרי צרי ואויבי לי
המה כשלו ונפלו: אם תחנה עלי מחנה לא יירא

להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו׳׳
ובר׳ט׳׳ ברוך אתה יי׳ אמ׳ה׳ אשר
בדברו מעריב ערבים בחכמ׳
פותח שערים בתבונה משנה עתים
ומחליף את הזמנים ומסדר את
הכוכבים במשמרותיהם ברקיע
כרצונו בורא יום ולילה גולל אור
מפני חשך וחשך מפני אור המעביר
יום ומביא לילה המבדיל בין יום
ובין לילה יי׳ צבאות שמו חי וקיים
לעולם ועד ב׳א׳י׳ המעריב ערבים׳׳
אהבת עולם בית ישר׳ עמך
אהבת תורה ומצות חקים ומשפטים
אותנו למדת על כן יי׳ אלהינו בש׳
בשכבנו ובקומנו נשיח בחוקיך
ונשמח ונעלוז בדברי תלמוד
תורתך ומצותיך לעולם ועד כי הם

לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח: אחת
שאלתי מאת יהוה אותה אבקש שבתי בבית
יהוה כל ימי חיי לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו:

כי יצפנני בסכה ביום רעה יסתירני בסתר
אהלו בצור ירוממני ועתה ירום ראשי על

חיינו וארך ימינו ובהם נהגה יומם
ולילה ואהבתך לא תסור ממנו
לעולמים בא״י אוהב את עמו ישר׳
שמע ישר׳ יי׳ אלהינו
אמת ואמונה כל זאת קיים עלינו
כי הוא יי׳ אלהינו ואין זולתו ואנחנו
ישר׳ עמו הפודנו מיד מלכים
הגואלנו מלכנו מכף כל עריצים
האל הנפרע לנו מצרינו המשלם
גמול לכל איבי נפשנו השם נפשנו
בחיים ולא נתן למוט רגלינו המדר׳
המדריכנו על במות אויבינו וירם קרן
קרנינו על כל שונאינו העושה לנו
נקמה בפרעה באותות ובמופתים
באדמת בני חם המכה בעברתו כל
בכורי מצרים ויוצא את עמו ישר׳
מתוכם לחירות עולם המעביר

איבי סביבותי ואזבחה באהלו זבחי תרועה
אשירה ואזמרה ליהוה שמע יהוה קולי
אקרא וחנני וענני לך אמר לבי בקשו פני

את פניך יהוה אבקש׃ אל תסתר פניך ממני
אל תט באף עבדך עזרתי היית אל תטשני

בניו בין גזרי ים סוף ואת רודפיהם
ואת שונאיהם בתהומות טבע׳ וראו
בניו את גבורתו שבחו והודו לשמו
מלכותו ברצון קבלו עליהם משה
ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה
רבה׳ ואמרו כלם מי כמוך באלים יי
מי כמוך נאדר בקדש נורא תהלות
עשה פלא׳ מלכותך יי אלהינו ראו
בניך בוקעים לפני משה זה אלי ענו׃
הודו והמליכו ואמרו יי ימלוך
לעולם ועד׳ ונא׳ כי פדה יי את
יעקב וגאלו מיד חזק ממנו׃ בא׳ יי גא׳
ישראל׃ השכיבנו אבינו
לשלום והעמידנו מלכנו לחיים
ולשלום׳ ופרוש עלינו סוכת שלומך
ותקננו בעצה טובה מלפניך והוש
והושיענו מהרה למען שמך והגן

ואל תעזבני אלהי ישעי׃ כי אבי ואמי עזבוני
ויהוה יאספני׃ הורני יהוה דרכך
ונחני בארח מישור למען שוררי׃

אל תתנני בנפש צרי כי קמו בי עדי שקר
ויפח חמס: לולי האמנתי לראות בטוב

בעדנו והסר מעלינו אויב דבר חרב
צרה רעה רעב ויגרה ויגון ושבי ומש
ומשחית ומגפה ושטר והסר שטן
מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך
תסתירנו ושמור צאתנו ובואנו כ
מעתה ועד עולם: כי שומרנו ומצ
ומצילנו מכל דבר רע ומפחד לילה
בא״י שומר את עמו ישראל לעד אמן
ברוך יי לעולם אמן ואמן ברוך
יי מציון שכן ירושלם
הללויה: ברוך יי אלהים אלהי ישראל
עשה נפלאות לבדו וברוך שם
כבודו לעולם וימלא כבודו את כל
הארץ אמן ואמן: יהי כבוד יי
לעולם ישמח יי במעשיו: יהי שם
יי מבורך מעתה ועד עולם: כי לא
יטוש יי עמו בעבור שמו הגדול

יהוה בארץ חיים: קוה אל יהוה חזק ויאמץ
לבך וקוה אל יהוה:
כח לדוד
אליך יהוה אקרא צורי אל תחרש ממני

פן תחשה ממני ונמשלתי עם יורדי בור׃
שמע קול תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי

כי הואיל ייי לעשות אתכם לו
לעם׃ וירא כל העם ויפלו על פניהם
ויאמרו ייי הוא האלהים ייי הוא האלהים
והיה ייי למלך על כל הארץ ביום
ההוא יהיה ייי אחד ושמו אחד׃ יהי
חסדך ייי עלינו כאשר יחלנו לך׃
הושיענו ייי אלהינו וקבצנו והצילנו
מן הגוים להודות לשם קדשך להש
להשתבח בתהלתך׃ כל גוים אשר
עשית יבאו וישתחוו לפניך ייי
ויכבדו לשמך׃ ואנחנו עמך וצאן
מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודור
נספר תהלתך׃ ברוך ייי ביום ברוך
ייי בלילה ברוך ייי בשכבנו ברוך ייי
בקומנו׃ בידך נפשות החיים והמתים
אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר
איש׃ בידך אפקיד רוחי פדית אתי

אל דביר קדשך׃ אל תמשכני עם רשעים
ועם פועלי און דוברי שלום עם רעיהם ורעה
בלבבם׃ תן להם כפעלם וכרע מעלליהם

כמעשה ידיהם תן להם השב גמולם
להם׃ כי לא יבינו אל פעלות יהוה ואל

יי אמת אלהי׳ שבשמים יחיד
וקיים ומלכותך תמיד ימלוך לעולם
ועד״ יראו עינינו וישמח לבנו
ותגל נפשנו בישועתך
מלכנו באמת באמור לציון מלך
אלהיך יי מלך יי מלך יי ימלוך
לעולם ועד כי המלכות שלך היא
ולעולמי עד תמלוך בכבוד כי אין
לנו מלך אלא אתה בא״י המלך בכב׳
בכבודו חי וקיים תמיד ימלוך עלינו
לעולם ועד ועל כל מעשיו״ וקדי״ש
עד לעילא׳ ומתפללין שמ״נה עשרה
ושי״ר למעלות׳ וקדי״ש תתקבל״

תפלות של שבת׳

ערב שבת למנחה פו״תח החזן אשרי
וקדיש׳ ומתפללין שמונה עשרה׳

מעשי ידיו יהרסם ולא יבנם׃ ברוך יהוה
כי שמע קול תחנוני׃ יהוה עזי ומגני בו בטח
לבי ונעזרתי ויעלז לבי ומשירי אהודנו׃

יהוה עוז למו ומעוז ישועות משיחו
הוא׃ הושיעה את עמך וברך את נחלתך

וקד״יש׳ ואי״ן נפ״לין ע״ל פני״הם
וקדי״ש תתקב״ל וי״ה קרא״תיך׳ וקדי״ש
במה מדליקין ובמה אין מדליקין
אין מדליקין לא בלכש ולא
בכלך ולא בחוסן ולא בפתילת
האידן ולא בפתילת המדבר ולא
בירוקא שעל פני המים״
לא בזפת ולא בשעוה ולא בשמן
קיק ולא בשמן שריפה ולא באליה
ולא בחלב״ נחום המדי אומ׳
מדליקין בחלב מבושל וחכמים
אומרין אחד מבושל ואחד מבושל שאינו
אין מדליקין בו״ אין מדליקין
בשמן שריפה ביום טוב׳ ר׳ ישמעא׳
אומ׳ אין מדליקין בעטרן מפני
כבוד השבת וחכמים אומרין בכל
השמנים״ בשמן שומשמין

ורעם ונשאם עד העולם׃
מזמור לדוד הבו ליהוה כ״ט
בני אלים הבו ליהוה כבוד ועוז׃ הבו

ליהוה כבוד שמו השתחוו ליהוה בהדרת
קדש׃ קול יהוה על המים אל הכבוד הרעים

בשמן אגוזים בשמן צנונות בשמן
דגים בשמן פקועות בעטרן ובנפט
ר' טרפון אומ' אין מדליקין אלא
בשמן זית בלבד: כל היוצא
מן העץ אין מדליקין בו אלא פשתן
וכל היוצא מן העץ אינו מטמא
טמאת אהלים אלא פשתן:
פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה
ר' אליעזר אומ' טמאה הוא ואין
מדליקין בה ר' עקיבה אומר
טהורה היא ומדליקין בה:
לא יקוב אדם שפופרת של ביצה
וימלאנה שמן ויתננה בצד הנר
ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל
שתהא מנטפת ואפי' היא של
חרס ור' יהודה מתיר: אם
חברה היוצר מתחלה מותר מפני

יהוה על מים רבים׃ קול יהוה בכח קול
יהוה בהדר׃ קול יהוה שובר ארזים וישבר
יהוה את ארזי הלבנון׃ וירקידם כמו עגל

לבנון ושריון כמו בן ראמים׃ קול יהוה חצב
להבות אש׃ קול יהוה יחיל מדבר יחיל יהוה

שהוא כלי אחר" לא ימלא
אדם קערה שמן ויתננה בצד הנר
ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל
שתהא שואבת' ור' יהודה מתיר"
המכבה את הנר מפני ע
שהוא מתירא מפני גוים מפני ליס
ליסטים מפני רוח רעה ואם בשביל
החולה שיישן פטור" כחס
על הנר כחס על השמן כחס על
הפתילה חייב' ר' יוסי פוטר בכלן
חוץ מן הפתילה מפני שהיא עושה
פחם" על שלש עבירות
נשים מיתות בשעת לידתן על
שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהד
ובהדלקת הנר" שלשה
דברים צריך אדם לומר בתוך
ביתו ערב שבת עם שבת חשכה

מדבר קדש׃ קול יהוה יחולל אילות ויחשף
יערות ובהיכלו כלו אמר כבוד׃ יהוה למבול
ישב וישב יהוה מלך לעולם׃ יהוה עז לעמו

יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃
מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד׃

עִשַּׂרְתֶּן עֵרַבְתֶּן הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר״
סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ
חֲשֵׁיכָה אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי
וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים וְאֵין
מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת אֲבָל מְעַשְּׂרִין
אֶת הַדְּמַאי וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת
הַחַמִּין״ אָמַ׳ ר׳ אֶלְעָזָר אָמַ׳ ר׳
חֲנִינָ״א תַּלְמִידֵ״י וגו׳
וְקַדִּישׁ תִּתְקַבַּל וְאֲשֶׁ״ר בִּדְבָ״רוֹ
מַעֲרִיב׳ וכו׳. וּכְשֶׁמַּגִּיעַ לְשׁוֹמֵר אֶת
עַמּוֹ יִשְׂרָ׳ לָעַד׳ וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ
סוּכַּת שְׁלוֹמֶךָ עַל יִשְׂרָ׳
עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירֶךָ׳ בָּאַ״י הַ׳
הַפּוֹרֵשׂ סוּכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
עַמּוֹ יִשְׂרָ׳ וְעַל יְרוּשָׁלַם״
וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָ׳ אֶת
הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם

אֲרוֹמִמְךָ יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי
לִי׃ יְהוָה אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי׃
יְהוָה הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִי׳

מידי בור: זמרו ליהוה חסידיו והודו
לזכר קדשו: כי רגע באפו חיים ברצו

ברית עולם ביני ובין בני ישראל
אות היא לעולם כי ששת ימים
עשה יי את השמים ואת הארץ
וביום השביעי שבת וינפש"
וקדיש עד לעילא'
ומתפללין אבות וגבורות קדושות'
אתה קדשת את יום השביעי
לשמך תכלית מעשה
שמים וארץ' וברכתו מכל הימים
וקדשתו מכל הזמנים' וכן כתוב
בתורתך ויכלו השמים והארץ וכל
צבאם' ויברך אלהים את יום השביעי
ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו
אשר ברא אלהים לעשות"
ישמחו במלכותך שומרי שבת
קוראי עונג עם מקדשי שביעי כלם
ישבעו ויתענגו מטובך ומשביעי

בערב ילין בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי
בשלוי בל אמוט לעולם: יהוה ברצונך
העמדת להררי עוז הסתרת פניך הייתי

רצית בו וקדשתו חמדת ימים
אתו קראת״ אלהינו
ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתינו
קדשנו במצותיך שים חלקנו
בתורתך שבענו מטובך שמח
לבנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך
באמת והנחילנו יי אלהינו באהבה
וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל
זרע ישר׳ אהבי מקדשי שמך׳
בא״י מקדש השבת״ רצה ומו״ד
וש״ם שלום״ ויאמר החזן״ ויכלו
השמים והארץ וכל צבאם׳ ויכל
אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר
עשה וישבת ביום השביעי מכל
מלאכתו אשר עשה ויברך אלהים
את יום השביעי ויקדש אתו כי בו
שבת מכל מלאכתו אשר ברא

כבוד ולא ידום יהוה אלהי לעולם אודך׃
למנצח מזמור לדוד

אלהים לעשות׃
בא״י אלהינו
ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי
יצחק ואלהי יעקב הא׳ הגדול
הגבור והנורא אל עליון קונה ברחמ׳
ברחמיו שמים וארץ מגן אבות
בדברו מחיה מתים במאמרו הא׳
הקדוש שאין כמוהו· מגן אבו׳ המניח
לעמו בשבת קדשו כי בם רצה
להניח להם לפניו נעבד ביראה ו
ובפחד ונודה לשמו בכל יום תמיד
מעין הברכות וההודאות לאדון
השלום מברך שבתו ומקדש שביעי
ומניח בקדושה לעם מדשני ענג׳
זכר למעשה בראשית׃
ר״ה נא במנוחתינו׃ וקד״ט
ומקדש על הכוס׃ קידוש׃
בא״י אמ״ה בורא פרי

בך יהוה חסיתי אל אבושה לעולם בצד׳
בצדקתך פלטני׃ הטה אלי אזנך מהרה
הצילני היה לי לצור מעון לבית מצודות

להושיעני כי סלעי ומצודתי אתה ולמען שמך
תנחני ותנהלני תוציאני מרשת זו טמנו לי כי

הגפן" בא"י אמ"ה אקב"ו ורצה בנו
בשבת קדשו באהבה וברצון הנ'
הנחילנו. זכרון למעשה בראשית
תחלה למקראי קדש זכר ליציאת
מצרים כי בנו בחרת ואותנו
קדשת מכל העמים ושבת קדשך
באהבה וברצון הנחלתנו. בא"י
מקדש השבת"
למחר קורין הזמירות כמו ז
בחול עד ישת' הכ"ת
השלישי ויכריע ביניהם ויאמר
הודו ליי' קראו וכו עד צורי וגו'"
רננו צדיקים ביי' לישרים
נאוה תהלה הודו ליי' בכנור
בנבל עשור זמרו לו שירו לו
שיר חדש היטיבו נגן בתרועה כי
ישר דבר יי' וכל מעשהו באמונה'

אתה מעוזי בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי יהוה
אל אמת שנאתי השמרים הבלי שוא ואני אל
יהוה בטחתי אגילה ואשמחה בחסדך אשר

ראית את עניי ידעת בצרות נפשי׳ ולא הסגרתני
ביד אויב העמדת במרחב רגלי׳

אהב צדקה ומשפט חסד יי
מלאה הארץ׳ בדבר יי שמים
נעשו וברוח פיו כל צבאם׳ כונס
כנד מי הים נתן באוצרות תהומות׳
ייראו מיי כל הארץ ממנו יגורו
כל יושבי תבל׳ כי הוא אמר ויהי
הוא צוה ויעמוד׳ יי הפיר עצת
גוים הניא מחשבות עמים׳ עצת
יי לעולם תעמוד מחשבות לבו
לדור ודור׳ אשרי הגוי שיי אלהיו
העם בחר לנחלה לו׳ משמים
הביט יי ראה את כל בני האדם׳
ממכון שבתו השגיח אל כל
יושבי הארץ׳ היוצר יחד לבם
המבין אל כל מעשיהם׳ אין המלך
נושע ברב חיל גבור לא ינצל ברב
כח׳ שקר הסוס לתשועה וברב

חנני יהוה כי צר לי עששה בכעס עיני נפשי
ובטני׃ כי כלו ביגון חיי ושנותי באנחה כשל
בעוני כחי ועצמי עששו׃ מכל צוררי הייתי

חרפה ולשכני מאד ופחד למידעי ראי בחוץ
נדדו ממני נשכחתי כמת מלב

חילו לא ימלט הנה עין יי אל יר׳
יראיו למיחלים לחסדו להציל
ממות נפשם ולחיותם ברעב נפשנו
חכתה ליי עזרנו ומגננו הוא כי בו
ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו
יהי חסדך יי עלינו כאשר יחלנו לך
לדוד בשנותו את טעמו לפני
אבימלך ויגרשהו וילך
אברכה את יי בכל עת תמיד תהלתו
בפי ביי תתהלל נפשי ישמעו ע׳
ענוים וישמחו גדלו ליי אתי
ונרוממה שמו יחדו דרשתי את
יי וענני ומכל מגורותי הצילני הביטו
אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו זה עני קרא
ויי שמע ומכל צרותיו הושיעו חנה
מלאך יי סביב ליראיו ויחלצם
טעמו וראו כי טוב יי אשרי הגבר

הייתי ככלי אבד כי שמעתי דבת רבים מגור
מסביב בהוסדם יחד עלי לקחת נפשי זממו
ואני עליך בטחתי יהוה אמרתי אלהי אתה

בידך עתותי הצילני מיד איבי ומרודפי׃ האירה
פניך על עבדך הושיעני בחסדך׃ יהוה אל

יחסה בו׃ יראו את ייי קדושיו כי
אין מחסור ליראיו׃ כפירים רשו
ורעבו ודרשי ייי לא יחסרו כל טוב׃
לכו בנים שמעו לי יראת ייי אלמדכם׃
מי האיש החפץ חיים אהב ימים
לראות טוב׃ נצר לשונך מרע וש
ושפתיך מדבר מרמה׃ סור מרע
ועשה טוב בקש שלום ורדפהו׃ עיני
ייי אל צדיקים ואזניו אל שועתם׃ פני ייי
בעשי רע להכרית מארץ זכרם׃ צע
צעקו וייי שמע ומכל צרותם הצילם׃
קרוב ייי לנשברי לב ואת דכאי רוח
יושיע׃ רבות רעות צדיק ומכלם
יצילנו ייי׃ שמר כל עצמותיו אחת
מהנה לא נשברה׃ תמותת רשע רעה
ושנאי צדיק יאשמו׃ פודה ייי נפש
עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו׃

אבושה כי קראתיך יבשו רשעים ידמו לשאול׃
תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק
בגאוה ובוז׃ מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

פעלת לחוסים בך נגד בני אדם׳ תסתירם
בסתר פניך מרכסי איש תצפנם בסכה מריב

תפלה למשה איש האלהים יי
מעון אתה היית לנו בדור
ודור׳ בטרם הרים ילדו ותחולל
ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה אל׳
תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני
אדם׳ כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול
כי יעבר ואשמורה בלילה׳ זרמתם
שנה יהיו בבקר כחציר יחלף׳ בבקר
יציץ וחלף׳ לערב ימולל ויבש׳ כי
כלינו באפך ובחמתך נבהלנו׳ שתה
עונתינו לנגדך עלומינו למאור פניך
כי כל ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו
כמו הגה׳ ימי שנותינו בהם שבעים
שנה ואם בגברות שמונים שנה
ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה׳
מי יודע עז אפך וכיראתך עברתך׳
למנות ימינו כן הודע ונבא לבב

לשנות׳ ברוך יהוה כי הפליא חסדו לי בעיר
מצור׳ ואני אמרתי בחפזי נגרזתי מנגד עיניך
אכן שמעת קול תחנוני בשועי אליך׳ אהבו את

יהוה כל חסידיו אמונים נוצר יהוה ומשלם
על יתר עשה גאוה׃ חזקו ויאמץ לבבכם

חכמה׃ שובה יי עד מתי והנחם על
עבדיך׃ שבענו בבקר חסדך ונרננה
ונשמחה בכל ימינו׃ שמחנו כימות
עניתנו שנות ראינו רעה׃ יראה אל
עבדיך פעלך והדרך על בניהם׃
ויהי נעם יי אלהינו עלינו
ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו׃ יושב בסתר עליון
בצל שדי יתלונן׃ אמר ליי מחסי
ומצודתי אלהי אבטח בו׃ כי הוא
יצילך מפח יקוש מדבר הוות
באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה
צנה וסחרה אמתו׃ לא תירא מפחד
לילה מחץ יעוף יומם׃ מדבר באפל
יהלך מקטב ישוד צהרים׃ יפל
מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא
יגש׃ רק בעיניך תביט ושלומת

לדוד כל המיחלים ליהוה׃ לב
משכיל אשרי נשוי פשע כסוי חטאה׃
אשרי אדם לא יחשב יהוה לו עון ואין

ברוחו רמיה · כי החרשתי בלו עצמי בשאגתי
כל היום · כי יומם ולילה תכבד עלי ידך

רשעים תראה · כי אתה יי מחסי ·
עליון שמת מעונך · לא תאנה אליך
רעה ונגע לא יקרב באהלך · כי מלא
מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך ·
על כפים ישאונך פן תגוף באבן רגלך ·
על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר
ותנין · כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו
כי ידע שמי · יקראני ואענהו · עמו
אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו ·
ארך ימים אשביעהו ואראהו כי
בישועתי · מזמור שירו לייי ש
שיר חדש כי נפלאות עשה
הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו · הודיע
יי ישועתו לעיני הגוים גלה צדקתו ·
זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל
ראו כל אפסי ארץ את ישועת
אלהינו · הריעו לייי כל הארץ פצחו

נהפך לשדי בחרבוני קיץ סלה · חטאתי
אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי אודה עלי
פשעי ליהוה ואתה נשאת עון חטאתי סלה ·

על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו אתה סתר

רננו וזמרו זמרו ליי בכנור בכנור
וקול זמרה בחצצרות וקול שופר
הריעו לפני המלך יי ירעם הים
ומלאו תבל וישבי בה נהרות ימחאו
כף יחד הרים ירננו לפני יי כי בא
לשפט את הארץ ישפט תבל בצדק
ועמים במישרים שיר למעלות
אשא עיני אל ההרים מאין יבא
עזרי עזרי מעם יי עשה שמים
וארץ אל יתן למוט רגלך אל ינום שמ׳
שמרך הנה לא ינום ולא יישן שומר
ישראל יי שמרך יי צלך על יד
ימינך יומם השמש לא יככה וירח
בלילה יי ישמרך מכל רע ישמר
את נפשך יי ישמר צאתך ובואך
מעתה ועד עולם שיר המעלות
לדוד שמחתי באמרים לי

לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה
אשכילך ואורך בדרך זו תלך איעצה עליך
עיני אל תהיו כסוס כפרד אין הבין במתג

ורסן עדיו לבלום בל קרב אליך׃ רבים
מכאובים לרשע והבוטח ביהוה חסד

בית יי נלך׃ עמדות היו רגלינו בש
בשעריך ירושלם׃ ירושלם הבנויה
כעיר שחוברה לה יחדו׃ ששם עלו
שבטים שבטי יה עדות לישראל
להודות לשם יי׃ כי שמה ישבו ה
כסאות למשפט כסאות לבית דוד
שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך׃
יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך׃
למען אחי ורעי אדברה נא שלום
בך׃ למען בית יי אלהינו אבקשה
טוב לך׃ שיר המעלות אליך
נשאתי את עיני הישבי
בשמים׃ הנה כעיני עבדים אל יד
אדוניהם כעיני שפחה אל יד גברתה
כן עינינו אל יי אלהינו עד שיחננו׃ ח
חננו יי חננו כי רב שבענו בוז׃ רבת
שבעה לה נפשנו הלעג השאננים

יסובבנו׃ שמחו ביהוה וגילו צדיקים והר
לג והרנינו כל ישרי לב׃ רננו
צדיקים ביהוה לישרים נאוה תהלה׃

הודו ליהוה בכנור בנבל עשור זמרו לו׃ שירו לו שיר חדש היטיבו נגן בתרועה׃ כי

והבוז לגאיונים׃ שיר המעלות
לדוד לולי יי׳ שהי׳ הלנו יאמ
אמר נא ישרא׳ לולי יי׳ שהיה
לנו בקום עלינו אדם׳ אזי חיים
בלעונו בחרות אפם בנו׳ אזי המים
שטפונו נחלה עבר על נפשנו׳ אזי
עבר על נפשנו המים הזדונים׳ ברוך
יי׳ שלא נתננו טרף לשניהם׳
נפשנו כצפור נמלטה מפח
יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמל
נמלטנו׳ עזרנו בשם יי׳ עשה
שמים וארץ׳׳ הללויה הללו
את שם יי׳ הללו
עבדי יי׳ שעמדים בבית יהוה
בחצרות בית אלהינו הללויה כי
טוב יי׳ זמרו לשמו כי נעים׳ כי
יעקב בחר לו יה ישרא׳ לסגלתו

ישר דבר יהוה וכל מעשהו באמונה׃ אהב
צדקה ומשפט חסד יהוה מלאה הארץ
בדבר יהוה שמים נעשו וברוח פיו כל

יבאם כונס כנד מי הים נתן באוצרות תהומות
יראו מיהוה כל הארץ ממנו יגורו כל יושבי

כי אני ידעתי כי גדול יי ואדנינו
מכל אלהים כל אשר חפץ יי עשה
בשמים ובארץ בימים וכל תהמות
מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים
למטר עשה מוצא רוח מאוצרתיו
שהכה בכורי מצרים מאדם ועד
בהמה שלח אותת ומופתים בתוככי
מצרים בפרעה ובכל עבדיו שהכה
גוים רבים והרג מלכים עצומים
לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך
הבשן ולכל ממלכות כנען ונתן ארצם
נחלה נחלה לישראל עמו יי שמך
לעולם יי זכרך לדור ודור כי ידין
יי עמו ועל עבדיו יתנחם עצבי
הגוים כסף וזהב מעשי ידי אדם פה
להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו
אזנים להם ולא יאזינו אף אין יש

תבל כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמד
יהוה הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים
עצת יהוה לעולם תעמד מחשבות לבו לדר ודר

ודור׃ אשרי הגוי אשר יהוה אלהיו העם בחר
לנחלה לו׃ משמים הביט יהוה ראה את כל

רוח בפיהם׃ כמוהם יהיו עשיהם
כל אשר בטח בהם׃ בית ישראל
ברכו את יי בית אהרן ברכו את יי
בית הלוי ברכו את יי יראי יי ברכו
את יי׃ ברוך יי מציון שכן ירושלם
הללויה׃ הודו ליי כי טוב כי לעולם
חסדו׃ הודו לאלהי האלהים כי
הודו לאדני האדנים כלח׃
לעשה נפלאות גדלות לבדו כלח׃
לעשה השמים בתבונה כלח׃
לרקע הארץ על המים כלח׃
לעשה אורים גדלים כלח׃
את השמש לממשלת ביום כלח׃
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה
כי לעולם חסדו׃
למכה מצרים בבכוריהם כלח׃
ויוצא ישראל מתוכם כלח׃

האדם׃ ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי
הארץ׃ היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם׃
אין המלך נושע ברב חיל גבור לא ינצל ברב

כח. שקר הסוס לתשועה וברב חילו לא ימלט. הנה עין יהוה אל יראיו למיחלים לחסדו.

ביד חזקה ובזרוע נטויה כל״ח

לגוזר ים סוף לגזרים כל״ח

והעביר ישראל בתוכו כל״ח

ונער פרעה וחילו בים סוף כל״ח

למוליך עמו במדבר כל״ח

למכה מלכים גדלים כל״ח

ויהרג מלכים אדירים. כל״ח

לסיחון מלך האמרי כל״ח

ולעוג מלך הבשן כל״ח

ונתן ארצם לנחלה כל״ח

נחלה לישראל עבדו כל״ח

שבשפלנו זכר לנו. כל״ח

ויפרקנו מצרינו כל״ח

נותן לחם לכל בשר כל״ח

הודו לאל השמים כל״ח

ויאמ׳ ברוך שאמר בנגון

מזמור שיר ליום השבת. טוב

להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב. נפשנו חכתה ליהוה עזרנו ומגננו הוא. כי בו ישמח לבנו. כי בשם קדשו בטחנו. יהי חסדך יהוה

עלינו כאשר יחלנו לך: לדוד
בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו

להודות ליי ולזמר לשמך עליון
להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות
עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור
כי שמחתני יי בפעלך במעשי ידיך
ארנן מה גדלו מעשיך יי מאד
עמקו מחשבתיך איש בער לא ידע
וכסיל לא יבין את זאת בפרח רשעי'
כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמ'
להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם
יי כי הנה איביך יי כי הנה איביך
יאבדו יתפרדו כל פעלי און ותרם
כראם קרני בלותי בשמן רען ותבט
עיני בשורי בקמים עלי מרעים
תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח
כארז בלבנון ישגה שתולים בבית
יי בחצרות אלהינו יפריחו עוד
ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו.

וילך: אברכה את יהוה בכל עת תמיד תהלתו
בפי: ביהוה תתהלל נפשי ישמעו ענוים
וישמחו: גדלו ליהוה אתי ונרוממה שמו

יחזון׃ דרשתי את יהוה וענני ומכל מגורותי
הצילני׃ הביטו אליו ונהרו ופניהם אל

להגיד כי ישר יי צורי ולא עולתה
בו׃ יי מלך גאות לבש לבש
יי עוז התאזר אף תכון תבל בל תמוט׃
נכון כסאך מאז מעולם אתה׃ נשאו
נהרות יי נשאו נהרות קולם׃ ישאו
נהרות דכים׃ מקולות מים רבים
אדירים משברי ים אדיר במרום יי
עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה
קדש יי לאורך ימים׃ יהי כבוד
יי לעולם׳ וכו
ומשלים הזמירות כמו בחול עד סוף
השירה ופותח החזן נשמת כל חי
תברך את שמך יי אלהינו
ורוח כל בשר תפאר ותרומם זכרך
מלכנו תמיד מן העולם ועד העולם
אתה אל ומבלעדיך אין לנו מלך גואל
ומושיע פודה ומציל ועונה ומרחם

יחפרו׃ זה עני קרא ויהוה שמע ומכל
צרותיו הושיעו׃ חונה מלאך יהוה סביב
ליראיו ויחלצם׃ טעמו וראו כי טוב יהוה

אשרי הגבר יחסה בו׃ יראו את יהוה
קדשיו כי אין מחסור ליראיו׃ כפירים

בכל עת צרה וצוקה אין לנו מלך
אלא אתה׃ אלהי הראשונים והאחרונים
אלוה כל בריות אדון כל תולדות המה
המהולל בכל התשבחות המנהג
עולמו בחסד ובריותיו ברחמים ויי
ער לא ינום ולא יישן המעורר ישנים
והמקיץ נרדמים מחיה מתים ורפא
חולים פוקח עורים וזוקף כפופים
המשיח אלמים המפענח נעלמים ולך
לבדך אנחנו מודים ואלו פינו
מלא שירה כים ולשו
ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו
שבח כמרחבי רקיע ועינינו מאירות
כשמש וכירח וידינו פרושות כנשרי
שמים ורגלינו קלות כאילות אין אנו
מספיקין להודות לך יי אלהינו ולברך
את שמך מלכנו על אחת מאלף

רשו ורעבו ודרשי יהוה לא יחסרו כל
טוב׃ לכו בנים שמעו לי יראת יהוה
אלמדכם׃ מי האיש החפץ חיים אהב

ימים לראות טוב׃ נצור לשונך מרע ושפ
ושפתיך מדבר מרמה׃ סור מרע ועשה

אלפים ורב רובי רבבות פעמים
הטובות נסים ונפלאות שעשית
עמנו ועם אבותינו מלפנים ממצרים
גאלתנו יי אלהינו מבית עבדים פדיתנו
ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו מחרב
הצלתנו ומדבר מלטתנו ומחלאים
רעים ורבים דליתנו עד הנה עזרונו
רחמיך ולא עזבונו חסדיך יי ואל תטשנו
יי אלהינו ואל תשכחנו לנצח על כן
אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה
שנפחת באפינו ולשון אשר שמת
בפינו הן הם יודו ויברכו וישבחו
ויפארו וירוממו את שמך מלכנו׃
כי כל פה לך יודה וכל לשון לך תשבח
וכל עין לך תצפה וכל ברך לך תכרע
וכל קומה לפניך תשתחוה וכל
הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות

טוב בקש שלום ורדפהו׃ עיני יהוה אל
צדיקים ואזניו אל שועתם׃ פני יהוה בעשי
רע להכרית מארץ זכרם׃ צעקו ויהוה

שמע ומכל צרותם הצילם׃ קרוב יהוה
לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע׃ רבות

יודו לשמך · כדוד עבדך אמר
לפניך תהי נפשי ותהללך · וכת׳ כל
עצמותי תאמרנה ייי מי כמוך מציל
עני מחזק ממנו ועני ואביון מגזלו
שועת עניים תאזין וכת׳ ותשמע צעקת
הדל תקשיב ותושיע · וכתוב רננו
צדיקים בייי לישרים נאוה תהלה
בפי ישרים תתרומם ובדברי צדיקים
תתברך ובלשון חסידים תתקדש
ובקרב קדושים תתהלל · במקהלות
רבבות עמך בית ישראל שכן חובת
כל היצורים לפניך ייי אלהינו ואלהי
אבותינו להודות להלל לשבח לפאר
לרומם להדר ולנצח על כל דברי
שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך
משיחך ·· ובכן ישתבח שמך · וט׳
וקדיש עד לעילא ·

רעות צדיק ומכלם יצילנו יהוה׃ שמר כל
עצמותיו אחת מהנה לא נשברה׃ תמותת
רשע רעה ושנאי צדיק יאשמו׃ פודה

יהוה נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו׃
לה לדוד ריבה יהוה את יריבי

ברוך א׳ אמ״ה יוצר אור ובורא
חשך עושה שלום ובורא את
הכל׳ הכל יודוך והכל ישבחוך והכל
יאמרו אין קדוש כיי׳ הכל ירוממוך
סלה יוצר הכל׳ האל הפותח בכל יום
דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני
רקיע מוציא חמה ממקומה ולבנה
ממכון שבתה ומאיר לעולם כלו
וליושביו שברא במדת רחמים
המאיר לארץ ולדרים עליה ברח
ברחמים ובטובו מחדש בכל יום
תמיד מעשה בראשית׳ מה רבו מע
מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה
הארץ קנינך׳ המלך המרומם
לבדו מאז המשובח והמפואר
והמתנשא מימות עולם׳ אלהי עולם
ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון

לחם את לחמי׳ החזק מגן וצנה וקומה
בעזרתי׳ והרק חנית וסגור לקראת רדפי׳
אמור לנפשי ישועתך אני׳ יבשו ויכלמו

מבקשי נפשי יסגו אחור ויחפרו. חשבי רעתי:
יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך יהוה דחה: יהי

עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב
בעדנו. אין ערוך לך ואין
זולתך. אפס בלתך ומי דומה לך. אין
ערוך לך ײ אלהינו בעולם הזה ואי
זולתך מלכנו לחיי העולם הבא
אפס בלתך גואלנו לימות המשיח.
מי דומה לך מושיענו לתחיית המתי
אל אדון על כל המעשי
ברוך ומבורך בפי כל הנשמה גדלו
וטובו מלא עולם דעת ותבונה
סובבים אותו: המתגאה על חיות
הקדש ונהדר בכבוד על המרכבה
זכות ומישור לפני כסאו: חסד
ורחמים לפני כבודו: טובים מאורות
שברא אלהינו יצרם בדעת בבינה ובה
ובהשכל כח וגבורה נתן בהם להיות
מושלים בקרב תבל מלאים זיו ומפי

דרכם חשך וחלקלקות ומלאך יהוה רדפם:
כי חנם טמנו לי שחת רשתם חנם חפרו. לנ
לנפשי: תבואהו שואה לא ידע ורשתו

אשר טמן תלכדו בשואה יפל בה ׃ ונפשי
תגיל ביהוה תשיש בישועתו ׃ כל עצמותי

ומפיקים נוגה׳ נאה זיום בכל העולם
שמחים בצאתם ששים בבואם׳
עשים באימה רצון קניהם׳ פאר
וכבוד יתנו לשמו׳ צהלה ורנה לזכר
מלכותו׳ קרא לשמש ויזרח אור
ראה והתקין צורת הלבנה שבח יתנו
לו כל צבא מרום׳ תפארת וגדולה
שרפים ואופנים וחיות הקדש׃
לאל אשר שבת מכל המע
המעשים וביום השביעי נתעלה
וישב על כסא כבודו תפארת עטה
ליום המנוחה ענג קרא ליום השבת
זה שיר שבח של יום השביעי שבו
שבת אל מכל מלאכתו ויום השביעי
משבח ואומ׳ מזמור שיר ליום הש
השבת׃ לפיכך יפארו
לאל כל יצוריו שבח ויקר וגדולה

תאמרנה יהוה מי כמוך מציל עני מחזק מ
ממנו ועני ואביון מגזלו ׃ יקומון עדי חמס
אשר לא ידעתי ישאלוני ׃ ישלמוני רעה

תחת טובה שכול לנפשי: ואני בחלותם לבושי
שק עניתי בצום נפשי ותפלתי על חיקי

ויתנו לו מלך יוצר כל המנחיל
מנוחה לעמו ישראל ביום שבת
קדש׳ שמך יי אלהינו יתן
יתקדש ויתברך ויתפאר מלכנו בש
בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
ועל כל שבח מעשי ידיך
וכו
ומשלים התפלה עד לעולם ועד
צור ישראל קומה לעזרת ישראל
ופדה כנאמך יהודה וישראל
גואלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל
בא״י גאל ישראל
ומתפלל ג׳ אבות וגבורות וקדושת
ישמח משה במתנת חלקו כי
עבד נאמן קראת לו
כליל תפארת בראשו נתת בעמדו
לפניך על הר סיני שני לוחות אבנים

תשוב: כרע כאח לי התהלכתי כאבל אם
קודר שחותי: ובצלעי שמחו ונאספו נאספו
עלי נכים ולא ידעתי קרעו ולא דמו: בחנפי

לעגי מעוג חרק עלי שינימו: אדני כמה תר
תראה השיבה נפשי משאיהם מכפירים

הוריד בידו וכתוב בהן שמירת
שבת: וכן כתוב בתורתך ושמרו
בני ישרא׳ את השבת לעשות את
השבת לדרתם ברית עולם ביני ובין
בני ישרא׳ אות היא לעולם כי ששת
ימים עשה יי׳ את השמים ואת הארץ
וביום השביעי שבת וינפש:
ולא נתתו יי׳ אלקינו לגויי הארצות
ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים
גם במנוחתו לא ישכנו ערלים: כי
לעמך ישרא׳ נתתו באהבה לזרע
יעקב אשר בם בחרת:
אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנו
במנוחתינו קדשנו במצותיך שים
חלקנו בתורתך שבענו מטובך
שמח לבנו בישועתך וטהר לבנו
לעבדך באמת ובאמונה והנחילנו

יחידתי: אודך בקהל רב בעם עצום
אהללך: אל ישמחו לי איבי שקר שנאי
חנם יקרצו עין: כי לא שלום ידברו ועל

ועל רגעי ארץ דברי מרמות יחשבון: וירחיבו
עלי פיהם אמרו האח האח ראתה עינינו:

יי אלהינו באהבה וברצון שבת
קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי
שמך. בא"י מקדש השבת"
רצ"ה ומודי"ם ושי"ם שלום וקדי"ש

אתה הראת לדעת כי יי הוא
האלהים אין עוד מלבדו"
אין כמוך באלהים יי ואין כמעשיך.
יהי יי אלהינו עמנו כאשר
היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו:
הושיעה את עמך וברך את
נחלתך ורעם ונשאם עד העולם"
קומה יי למנוחתך אתה
וארון עוזך. כהניך ילבשו צדק
וחסידיך ירננו. בעבור דוד עבדך
אל תשב פני משיחך" ויהי
בנסע הארון ויאמר משה קומה יי
ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך"

ראיתה יהוה אל תחרש אדני אל תרחק
ממני: העירה והקיצה למשפטי אלהי
ואדני לריבי: שפטני כצדקך יהוה אלהי

ואל ישמחו לי אל יאמרו בלבם האח
נפשנו אל יאמרו בלענוהו ימשו ויחפרו

ומוציא ספר תורה אשרי
העם שככה לו אשרי העם שיי״י
אלהיו גדלו ליי׳ אתי ונרוממה
שמו יחדו רוממו יי׳ אלהינו
אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש
הוא רוממו יי׳ אלהינו והשתחוו
להר קדשו כי קדוש יי׳ אלהינו
אין קדוש כיי׳ כי אין בלתך ואין צור
כאלהינו ישמחו השמים
ותגל הארץ ויאמרו בגוים יי׳ מלך
ישמח הר ציון תגלנה בנות יהודה
למען משפטיך על הכל
יתגדל ויתקדש יתברך ויתרומם
ויתנשא שמו של מלך מלכי המ׳
המלכים הקב״ה אמן בעולמות
שברא העולם הזה והעולם הבא
כרצונו וכרצון יראיו וכרצון כל

יחדו שמחי רעתי ילבשו בשת וכלמה
המגדילים עלי ירנו וישמחו חפצי צדקי
ויאמרו תמיד יגדל יהוה החפץ שלום

עבדו׃ ולשוני תהגה צדקך כל היום תהלתך׃
לו׳ למנצח לעבד יהוה לדוד

עמו בית ישראל׳ תגלה ותראה
מלכותו עלינו במהרה ויחון ויחוס
פליטתינו ופליטת כל עמו בית
ישראל׳ לחן לחסד ולרחמים
ולרצון ואמרו כל העם אמן׳
הרחמן הוא ישיב שבותינו ושבות
עמו בית ישראל ויוציאנו מכל צרה
צרותינו לרוחה ומאפלה לאורה
בקרוב ואמרו אמן׳ יהי שם
ײ מבורך מעתה ועד עולם׳ כי שם
ײ אקרא הבו גדל לאלהינו׳ הכל
תנו עוז לאלהים ותנו כבוד לתורה׳
כהן קרב וכהן יעמד ר׳ פלוני
תורת ײ תמימה משיבת נפש עדות
ײ נאמנה מחכימת פתי פקודי ײ
ישרים משמחי לב מצות ײ ברה
מאירת עינים׳ ײ עוז לעמו יתן

נאם פשע לרשע בקרב לבי אין פחד
אלהים לנגד עיניו׃ כי החליק אליו בעיניו
למצא עונו לשנא׃ דברי פיו און ומרמה

חדל להשכיל להיטיב׃ און יחשב על
משכבו יתיצב על דרך לא טוב רע לא

יי יברך את עמו בשלום׃ האל תמים
דרכו אמרת יי צרופה מגן הוא לכל
החוסים בו׃ וקורין שבעה גברי׃
ברכו את יי המבורך׃ ברוך יי
המבורך לעולם ועד׃ בא״י אמ״ה
אשר בחר בנו מכל עמים ונתן לנו
את תורתו בא״י נותן התורה׃
וקורא בתורה ומברך׃ בא״י אמ״ה
אשר נתן לנו את תורתו תורת אמת
וחיי עולם נטע בתוכנו׃ בא״י נותן
התורה׃ וקדיש עד לעילא׃
וקורא המפטיר ויאמ׳ בא״י אמ״ה
אשר בחר בנביאים טובים ורצה
בדבריהם הנאמרים באמת׃ בא״י
הבוחר בתורה במשה עבדו ובישראל
עמו ובנביאי האמת והצדק׃
וקורא ההפטרה׃

ימאס׃ יהוה בהשמים חסדך אמונתך
עד שחקים׃ צדקתך כהררי אל משפטיך
תהום רבה אדם ובהמה תושיע יהוה׃ מה

יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון
ירוין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם׃ כי עמך

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם צור כל
העולמים צדיק בכל
הדורות הא' הנאמן האומר ועושה
מדבר ומקיים כי כל דבריו אמת
וצדק ונאמן אתה הוא יי' אלהינו
ונאמנים דבריך ודבר אחד מדבריך
אחור לא ישוב ריקם כי א' מלך נאמן
אתה׳ בא״י הא' הנאמן בכל דבריו״
רחם על ציון כי היא בית
חיינו ולעגומת נפש תקום נקם
במהרה בימינו׳ בא״י משמח ציון
בבניה״ שמחנו יי' אלהינו
באליהו הנביא עבדך ובמלכות בית
דוד משיחך במהרה יבוא אלינו
ויגל לבנו׳ על כסאו לא ישב זר ולא
ינחלו עוד אחרים את כבודו׳ כי
בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה

מקור חיים באורך נראה אור׃ משוך
חסדך לידעיך וצדקתך לישרי לב׃ אל
תבואני רגל גאוה ויד רשעים אל תנדני׃

שם נפלו פעלי און דחו ולא יכלו קום׃
לדוד אל תתחר במרעים לז

נר לעולם ועד׳ בא״י מגן דוד׳
על התורה ועל העבודה ועל
הנביאים ועל יום השבת הזה ועל
שנתת לנו י״י אלהינו לקדושה ולמנוחה
לכבוד ולתפארת׳ על הכל י״י אלהינו
אנו מודים לך ומברכין את שמך׳
תתברך שמך בפי כל חי תמיד מלך
עלינו לעולם ועד׳ בא״י מקדש השבת׳
ומס״ך למלך ולקהל׳
הנותן תשועה למלכים וממשלה
לנסיכים׳ הפוצה את דוד
עבדו מחרב רעה הנותן בים דרך
ובמים עזים נתיבה׳ הוא יברך וישמר
וינצר ויעזר וינשא ויגדל וירומם
למעלה למעלה לאדוננו המלך
דון פלוני ולאדון המלך די
דון פלוני׳ מלך מלכי המלכים

אל תקנא בעשי עולה׃ כי כחציר מהרה ימלו
וכירק דשא יבולון׃ בטח ביהוה ועשה טוב
שכן ארץ ורעה אמונה׃ והתענג על יהוה

ויתן לך משאלות לבך׃ גול על יהוה דרכך
ובטח עליו והוא יעשה׃ והוציא כאור

ברחמיו ישמרם ויחיים ומכל צער
ונזק יצילהו ורגליו על במתי קמיו יד
ידריכו ואויביו עפר ילחכו׃ ממהג
יצילם ממות ומלחמה מידי חרב׃
ממה״מ יתן בלבם ובלב כל יועציו וש
ושריו לעשות טוב עמנו ועם כל
ישראל אשר בכל מקומות ממשלתו ז
ובכל מקום שהם ונאמר אמן׃

מי שברך אברהם יצחק ויעקב

משה ואהרן דוד
ושלמה וכל הנביאים וכל החסידים
וכל גומלי החסד וכל רודפי הצדק
וכל קהלות הקדש הטובים והיש
והישרים הוא יברך את כל הקהל
הקדוש הזה גדולים וקטנים קרובים
ורחוקים הם ובניהם ונשיהם
ותלמידיהם וכל אשר להם סלה

צדקך ומשפטיך כצהרים׃ דום ליהוה
והתחולל לו אל תתחר במצליח דרכו
באיש עשה מזמות׃ הרף מאף ועזוב

חמה אל תתחר אך להרע: כי מרעים
יכרתון וקוי יהוה המה ירשו ארץ:

דעלמא הוא יברך יתכון ויזכי יתהון
וישמע בקל צלותהון ויתפרקון וייש
וישתזבון מכל בישא ועקא מימרא
דייי יהא בסעדכון בכל זמן ועידן
וכן יהא רעון ונאמר אמן:
ויאמר אשרי יושבי ביתך
ברוך ייי אשר נתן מנוחה לעמו
ישראל ככל אשר דבר לא
נפל דבר אחד מכל דברו הטוב אשר
דבר ביד משה עבדו יהי ייי אלהינו
עמנו כאשר היה עם אבתינו אל יעזבנו
ואל יטשנו להטות לבבנו אליו ללכת
בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו
ומשפטיו אשר צוה את אבותינו
ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני
ייי קרבים אל ייי אלהינו יומם ולילה
לעשות משפט עבדו ומשפט עמו

ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על
מקומו ואיננו: וענוים ירשו ארץ והתענגו
על רב שלום: זמם רשע לצדיק וחרק

עליו שניו׃ אדני ישחק לו כי ראה כי יבא
יומו׃ חרב פתחו רשעים ודרכו קשתם

ישראל ודבר יום ביומו למען דעת כל
עמי הארץ כי יי הוא האלהים אין עוד׃
לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית
בו יומם ולילה׃ למען תשמר לעשות
ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך
ואז תשכיל׃ הלא צויתיך חזק
ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך יי
אלהיך בכל אשר תלך׃ ימלוך יי
לעולם אלהיך ציון לדור ודור
הללויה׃ מזמור לדוד הבו וגו
כבר כתו' בתהלים בחשבון
יהללו את שם יי כי נשגב שמו לבדו
הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו
תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם
קרבו הללויה׃ יי הוא האלהים יי הוא
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת אין עוד׃ אין כמוך באלהים

להפיל עני ואביון לטבח ישרי דרך׃
חרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה׃
טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים׃

כי זרועות רשעים תשברנה וסומך
צדיקים יהוה׃ יודע יהוה ימי תמימם

יי ואין כמעשיך׳ שובה למעונך
ושכון בבית מאויך כי כל פה וכל
לשון יתנו הוד והדר למלכותך״
ובנחה יאמר שובה יי רבבות אלפי
ישרא׳ השיבנו יי אליך ונשובה חדש
ימינו כקדם״
וקדיש עד לעילא ומתפללין אבות
וגבורות וקדושות ויאמ׳ למשה
צוית על הר סיני מצות שבת
זכור ושמור ובו צויתנו יי אלהינו.
להקריב לפניך מוסף שבת כראוי״
יהי רצון מלפניך יי אלהינו.
ואלהי אבותינו שתעלנו בשמחה
לארצנו ותטענו בגבולנו ושם נעשה
לפניך את קרבנות חובתינו תמידין
כסדרן ומוספין כהלכתן את מוסף
יום השבת הזה נעשה ונקריב לפניך

ונחלתם לעולם תהיה׃ לא יבשו בעת
רעה ובימי רעבון ישבעו׃ כי רשעים
יאבדו ואיבי יהוה כיקר כרים כלו בעשן

כלו: לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן
ונותן: כי מברכיו ירשו ארץ ומקלליו

באהבה מצות רצונך כמו שכתבת
עלינו בתורתך על ידי משה עבדך
כאמור וביום השבת שני
כבשים בני שנה תמימים ושני עשרונים
סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו:
עולת שבת בשבתו על עולת התמיד
ונסכה: ישמחו במלכותך
שומרי שבת וקוראי עונג עם מקדשי
שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך
ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת
ימים אותו קראת: אלהינו ואלהי
אבותינו רצה נא במנוחתינו קדשנו
במצותיך ושים חלקנו בתורתך
שבענו מטובך שמח לבנו בישועתך
וטהר לבנו לעבדך באמת
והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון
שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל

יכרתו: מיהוה מצעדי גבר כוננו ודרכו
יחפץ: כי יפול לא יוטל כי יהוה סומך
ידו: נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי

צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם׃ כל היום חונן
ומלוה וזרעו לברכה׃ סור מרע ועשה טוב

אהבי מקדשי שמך כאי מקדש
השבת״ ריננה ומורים ושיים שלום
והודו החזן התפלה וכשמגיע למחיה
המתים יאמר החזן קדושה. רבה׳
כתר יתנו לך יי׳ אלהינו מלאכים
המוני מעלה עם עמך
ישראל קבוצי מטה יחד כלם קדוש
לך ישלשו כדבר האמור על יד
נביאך וקרא זה אל זה ואמר׳ קדוש
קדוש קדוש יי׳ צבאות מלא כל
הארץ כבודו״ כבודו מלא
עולם ומשרתיו שואלים איה מקום
כבודו להעריצו לעומתם משבחין
ואומרין ברוך כבוד יי׳ ממקומו״
ממקומו יפן ברחמיו לעם
לעמו המיחדים שמו ערב ובקר
בכל יום תמיד פעמים באהבה

ישכון לעולם׃ כי יהוה אהב משפט ולא
יעזב את חסידיו לעולם נשמרו וזרע רשעים
נכרת׃ צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עליה׃

פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט: תורת אלהיו בלבו לא תמעד אשריו: צופה

ואומרין שמע ישר׳ יי׳ אלהינו
יי׳ אחד׳׳ הוא אלהינו הוא
אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו
הוא יושיענו ויפדנו ויגאלנו וישמיע
וישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל
חי הן גאלתי אתכם אחרית כראשית
כי אתם עמי ואני אלהיכם להיות לכם
לאלהים אני יי׳ אלהיכם׳׳
ובדברי קדשך וכו׳
ומשלים התפלה וקדיש תתקבל

למנחה׳׳

פותח אשרי ובא לציון
וקדיש עד לעילא ואני תפלתי
לך יי׳ עת רצון אלהים ברב חסדך
ענני באמת ישעך׳׳
ושונהו פעם אחת׳׳ ומוציא ספר
תורה וקורא בו שלשה גברי ולא

רשע לצדיק ומבקש להמיתו: יהוה לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו: קוה אל יהוה ושמר דרכו וירוממך לרשת ארץ בהכרת

רשעים תראה׃ ראיתי רשע עריץ ומתערה
כאזרח רענן׃ ויעבר והנה איננו ואבקשהו׃

יפחתו מעשרה פסוקים ׳וחוזר ספר
תורה למקומו ׳וקדיש עד לעילא׳
ומתפללין אבות וגבורות וקדושות״
אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך
כישרא׳ גוי אחד בארץ ת׳ד
תפארת גדולה ועטרת ישועה
מנוחה וקדושה לעמך נתת אברהם
יגל יצחק ירנן יעקב ובניו ינוחו. בו
מנוחה אהבה ונדבה מנוחת אמת
ואמונה מנוחת שלום השקט ובטח
מנוחה שלימה שאתה רוצה בה יכירו
בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם
ועל מנוחתם יקדישו את שמך״
אלהינו וא״ה אבותינו רצה׳
רצה ומודים ושים שלום׳ ויאמר
צדקתך כהררי א׳ משפטיך
תהום רבה אדם ובהמה תושיע יי״

ולא נמצא׃ שמר תם וראה ישר כי אחרית
לאיש שלום׃ ופשעים נשמדו יחדו אחרית
רשעים נכרתה׃ ותשועת צדיקים מיהוה

מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם
יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

וצדקתך אלהים עד מרום אשר
עשית גדולות אלהים מי כמוך
צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת
וקדיש תתקבל ויאמ'
מזמור שיר ליום השבת וקדיש
למעריב' פותח החזן והוא
רחום' וברכו' ואשו
כדברו ומתפללין כדרך כל הלילות
וכשמגיע ליראו עינינו יאמר
מלך מראשית מאז נקראת ועל כל
מעשיך אתה תמלך' יראו עינינו
וקדיש עד לעילא' ומתפללין שמ
שמנה עשרה ובמקום אתה חונן
אתה חוננתנו מדע והשכל
ותלמדנו לעשות חוקי
רצונך ותבדילנו יי אלהינו בין קדש
לחול ובין אור לחשך ובין ישראל

מזמור לדוד להזכיר: לח
יהוה אל בקצפך תוכיחני ובחמתך תיסרני:
כי חציך נחתו בי ותנחת עלי ידך: אין מתם

בבשרי ספני ועמך אין שלום בעצמי מפני
חטאתי: כי עונתי עברו ראשי כמשא

לגוים ובין יום השביעי לששת ימי
המעשה כשם שהבדלתנו ייי אלהינו
מעמי הארצות וממשפחות
האדמה כך תבדילנו ייי אלהינו מכל
יצרה ויגון ותנקנו מכל חטא ועון
ומכל מיני פורעניות המתרגשות
בעולם והננו מאתך דעה ובינה
והשכל: בא״י חונן הדעת״
השיבנו אבינו לתורתך׳ וכו׳ ומשלי
התפלה כמו בחול עד עמו ישראל
בשלום׳ וקדיש עד לעילא ויאמ
ויהי נעם ייי׳ וס׳ ויאמ׳ ארך ימים׳ וכו׳
ואתה קדוש יושב תהלות ישראל.
וסדר קדושה׳ ומקבלין׳ ונטלתני׳
וקדיש תתקבל׳ ומבדיל על הכוס׳

הבדלה״

טהיט ואה אבתינו
בסימן טוב החל

לבדי יכבדו ממני: הבאישו נמקו חבורתי
מפני אולתי: נעויתי שחותי עד מאד
כל היום קודר הלכתי: כי כסלי מלאו

קלה ואין מתום בבשרי׃ נפוגותי
ונדכיתי עד מאד שאגתי מנהמת לבי׃

עלינו את ששת ימי המעשה
הבאים לקראתינו לשלום חשוכי
מכל חטא ופשע ומנוקים מכל עון
ואשמה ורשע ומדובקים בתלמוד
תורה ומצות ומעשים טובים ולא
תעלה קנאתינו על לב אדם ולא
קנאת אדם תעלה על לבנו מלכנו
אלהינו שים ברכה והצלחה בכל
מעשה ידינו וכל היועץ עלינו ועל
עמך ישראל עצה טובה ומחשבה
טובה׳ אמצו׳ ברכו׳ גדלו׳ קיימו׳
קיים עצתו׳ כדבר שנ׳ יתן לך כ
כלבבך וכל עצתך ימלא׳ ותגזר
אמר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור
וכל היועץ עלינו ועל עמך ישראל
עצה שאינה טובה׳ אפרו מן העולם
בטלו׳ נתצו׳ הפרו׳ הפר עצתו

אדני נגדך כל תאותי ואנחתי ממך לא
נסתרה׃ לבי סחרחר עזבני כחי ואור
עיני גם הם אין אתי׃ אהבי ורעי

מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחק עמדו:
וינקשו מבקשי נפשי ודרשי רעתי

כדבר שנא׳ יי הפיר עצת גוים הניא
מחשבות עמים׳ ונא׳ עוצו עצה
ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו
אל׳ ופתח לנו יי אלהינו ברחמיך
הרבים בזה השבוע ובכל שבוע וש׳
ושבוע׳ שערי רחמים׳ שערי אורה
שערי ברכה׳ שערי גילה׳ שערי דיצה׳
שערי הוד׳ שערי ועד טוב׳ שערי
זמרה׳ שערי חדוה׳ שערי חיים טובים
שערי טובה׳ שערי ישועה׳ שערי
פרנסה וכלכלה׳ שערי למוד׳ שערי
מזון׳ שערי נחמה׳ שערי סליחה׳
שערי עדן׳ שערי פדות׳ שערי
צהלה׳ שערי קוממיות׳ שערי
רפואה שלימה׳ שערי שמועות
טובות׳ שערי בשורות טובות׳ ש׳ ז
וקיים בנו יי אלהינו קראי דכתיבי ז

דברו הוות ומרמות כל היום יהגו: ואני
כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו:
ואהי כאיש אשר לא שמע ואין בפיו ז

תוכחות כי לך יהוה הוחלתי אתה תענה
יהוה אלהי כי אמרתי פן ישמחו לי

מה נאוו על ההרים רגלי מבשר
משמיע שלום מבשר טוב משמיע
ישועה אמר לציון מלך אלהיך
קול צפיך נשאו קול יחדו ירננו כי
עין בעין יראו בשוב יי ציון
ראשון לציון הנה הנם ולירושלם
מבשר אתן אליהו הנביא אליהו
הנביא אליהו הנביא במהרה יבוא
אלינו עם משיח בן דוד איש
אשר קנא לשם הא' איש בושר
שלום על יד יקותיאל איש גש ויכפר
על בני ישראל אליהו איש עור
דורות שנים עשר ראו עיניו איש
הנקרא בעל שער בסימניו איש עור
ואזור עור אזור במתניו אליהו
תצליחנו על ידו בתורה
תשמיענו מפיו בשורה טובה

במוט רגלי עלי הגדילו כי אני לצלע נכון
ומכאובי נגדי תמיד כי עוני אגיד אדאג
מחטאתי ואויבי חיים עצמו ורבו שנאי

תוציאנו מאפלה לאורה במהרה
אליהו׳ ככתוב הנה אנכי שלח
לכם את אליה הנביא לפני בוא יום
יי הגדול והנורא והשיב לב אבות
על בנים ולב בנים על אבותם׃
סברי מרנן׃ בא״י אמ״ה בורא
פרי הגפן׃ בא״י אמ״ה בורא עצי
בשמים׃ בא״י אמ״ה בורא מאורי
האש׃ בא״י אמ״ה המבדיל בין
קדש לחול ובין אור לחשך ובין יש׳
ישראל לגוים ובין יום השביעי לש׳
לששת ימי המעשה׃ בא״י המבדיל
בין קדש לחול׃ ויתן לך האלהים
מטל השמים ומ׳ שמני הארץ
ורוב דגן ותירוש יעבדוך עמים
וישתחוו לך לאמים הוה גביר
לאחיך וישתחוו לך בני אמך ׳׳׳

מחטא בלשוני אשמרה לפי מחסום
בעוד רשע לנגדי׃ נאלמתי דומיה

אורריך ארור ומברכיך ברוך׃
ואל שדי יברך אותך ויפרך וירבך
והיית לקהל עמים׃ ויתן לך את
ברכת אברהם לך ולזרעך אתך
לרשתך את ארץ מגריך אשר
נתן אלהים לאברהם׃ מאל אביך
ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכות
שמים מעל ברכות תהום רבצת
תחת ברכות שדים ורחם׃ ברכת
אביך גברו על ברכות הורי עד
תאות גבעת עולם תהיין לראש
יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ ואהבך
וברכך והרבך וברך פרי בטנך
ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך
שגר אלפיך ועשתרות צאנך על
האדמה אשר נשבע לאבתיך
לתת לך׃ ברוך תהיה מכל העמים

החשיתי מטוב וכאבי נעכר׃ חם לבי
בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני׃
הודיעני יהוה קצי ומדת ימי מה היא

אדעה מה חדל אני הנה טפחות נתתה
ימי וחלדי כאין נגדך אך הבל כל אדם

לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך
והסיר יהוה ממך כל חלי וכל מדוה
מצרים הרעים אשר ידעת לא
ישימם בך ונתנם בכל שנאיך ברוך
אתה בעיר וברוך אתה בשדה ברוך
טנאך ומשארתך יצו יי אתך את
הברכה באסמיך ובכל משלח ידיך
וברכך בארץ אשר יי אלהיך נתן לך
יפתח יי לך את אוצרו הטוב את
השמים לתת מטר ארצך בעתו
ולברך את כל מעשה ידיך והלוית
גוים רבים ואתה לא תלוה אשריך
ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה
מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויכ
ויכחשו איביך לך ואתה על במותימו
תדרך ישראל נושע ביי תשועת
עולמים לא תבשו ולא תכלמו עד

נצב סלה אך בצלם יתהלך איש אך
הבל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם
ועתה מה קויתי יהוה תוחלתי לך היא

מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תש׳
תשימני׳ נאלמתי לא אפתח פי כי אתה

עד מי עד׳ ואכלתם אכול ושבע
והללתם את שם יי׳ אלהיכם אשר
עשה עמכם להפליא ולא יבשו
עמי לעולם׳ וידעתם כי בקרב יש
ישראל אני ואני יי׳ אלהיכם ואין עוד
ולא יבשו עמי לעולם׳ ופדויי יי׳
ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת
עולם על ראשם ששון ושמחה
ישיגו ונסו יגון ואנחה׳ כי בשמחה
תצאו ובשלום תובלון ההרים
והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל
עצי השדה ימחאו כף׳ הנה אל
ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי
וזמרת יה יי׳ ויהי לי לישועה׳ וש
ושאבתם מים בששון ממעיני
הישועה׳ ואמרתם ביום ההוא
הודו ליי׳ קראו בשמו הודיעו בעמים

עשית׳ הסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני
כליתי׳ בתוכחות על עון יסרת איש ותמס
כעש חמודו אך הבל כל אדם סלה׳ שמעה

תפלתי יהוה ושועתי האזינה אל דמעתי
אל תחרש כי גר אנכי עמך תושב ככל

עלילותיו הזכירו כי נשגב שמו זמרו
יי׳ כי גאות עשה מודעת זאת בכל
הארץ׳ צהלי ורני יושבת ציון כי
גדול בקרבך קדוש ישר׳ ואמר
ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו
ויושיענו זה יי׳ קוינו לו נגילה ונש ס
ונשמחה בישועתו׳ בורא ניב שפתי
שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר
יי׳ ורפאתיו׳ ורוח לבשה את
עמסאי ראש השלישים לך דוד
ועמך בן ישי שלום שלום לך ושלום
לעוריך כי עורך אלהיך ויקבלם
רוד ויתנם בראשי הגדוד ואמרתם
כה לחי ואתה שלום וביתך שלום
וכל אשר לך שלום׳ ברוך הגבר
אשר יבטח ביי׳ והיה יי׳ מבטחו
יי׳ עוז לעמו יתן יי׳ יברך את עמו

אבותי׳ השע ממני ואבליגה בטרם אלך
ואינני׳
מ׳ למנצח לדוד מזמור
קוה קויתי יהוה ויט אלי וישמע שועתי׳

ויעלני מבור שאון מטיט היון ויקם על
סלע רגלי כונן אשרי ויתן בפי שיר חדש

בשלום׃ אין קדוש כיי׳
כי אין בלתך ואין צור כאלהינו׃ כי
מי אלוה מבלעדי יי׳ ומי צור זולתי
אלהינו׃ אין כאלהינו אין כאדונינו
אין כמלכנו אין כמושיענו׃ מי
כאלהינו מי כאדונינו מי כמלכנו מי
כמושיענו׃ נודה לאלהינו׃ נודה
לאדונינו נודה למלכנו׃ נודה למו
למושיענו׃ ברוך אלהינו ברוך
אדונינו ברוך מלכנו ברוך מושיענו
אתה הוא אלהינו אתה הוא אדונינו
אתה הוא מלכנו אתה הוא מושיענו
אתה תושיענו אתה תקום תרחם
ציון כי עת לחננה כי בא מועד׃ כי
רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה
יחננו׃ והיה כאשר הייתם קללה
בגוים בית יהודה ובית ישראל

תהלה לאלהינו יראו רבים וייראו ויבטחו
ביהוה׃ אשרי הגבר אשר שם יהוה מבט
מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב

רבות עשית אתה יהוה אלהי נפלאתיך
ומחשבתיך אלינו אין ערוך אליך אגידה

כן אושיע אתכם והייתם ברכה אל
תיראו תחזקנה ידיכם׳ חזקו ידים
רפות וברכים כשלות אמצו׳ אמרו
לנמהרי לב חזקו אל תיראו הנה
אלהיכם נקם יבוא גמול אלהים הוא
יבוא וישעכם׳ ואתם חזקו ואל ירפו
ידיכם כי יש שכר לפעלתכם׳ חזקו
ויאמץ לבבכם כל המיחלים ליי׳
בונה ירושלם יי׳ נדחי ישראל יכנס׳
ברוך יי׳ לעולם אמן׳
ואמן״
וקד״יש על״ ישראל ויה״א שלמ״א׳
וברכו״

ואדברה עצמו מספר׳ זבח ומנחה לא
חפצת אזנים כרית לי עולה וחטאה לא
שאלת׳ אז אמרתי הנה באתי במגלת

ספר כתוב עלי׃ לעשות רצונך אלהי
חפצתי ותורתך בתוך מעי׃ בשרתי צדק

תיקון ראש חדש׃

שבת קודם ראש חדש מכריז החזן
בבית הכנסת ויאמר אם יום אחד׃
אם שני ימים ויאמר׃ יהי רצון
מלפני אלהי השמים
לכונן את בית חיינו ולהשיב שכינתו
לתוכו במהרה בימינו ואמרו אמן׃
יהי רצון מלפני אלהי השמים
לקיים לנו את כל חכמי
ישראל הם ובניהם ונשיהם ותלמידיהם
בכל מקומות מושבותיהם ואמרו אמן׃
יהי רצון מלפני אלהי השמים
שנשמע ונתבשר
בשורות טובות בשורות ישועות
ונחמות מארבע כנפות כל הארץ
ואמרו אמן׃ יהי רצון מלפני

בקהל רב הנה שפתי לא אכלא יהוה
אתה אמרתי ידעתי צדקתך לא כסיתי
בתוך לבי אמונתך ותשועתך אמרתי

לא כחדתי חסדך ואמתך בקהל רב: אתה
יהוה לא תכלא רחמיך ממני חסדך

אלהי השמים לרחם על פליטתינו
ולעצור המגפה והמשחית והדבר
והחרב והרעב והשבי והבזה וכל המס
מעלינו ומעל כל עמו ישרא׳ ואמרו
אמן׳ מי שעשה נסים לאבותינו
במצרי׳ וגאלם מעבדות
לחירות הוא יעשה עמנו נסים
ונפלאות ראש חדש פלוני יום פלו׳
הקב״ה יחדשהו עלינו לששון ולש׳
ולשמחה לישועה ולנחמה לפרנס׳
ולכלכלה לרוח והצלה ולרפואה
שלימה ויפן אלינו ברחמיו הרבים
ויאמר לצרותינו די ולמצוקותינו כו
הון ויפתח לנו ולכל ישרא׳ שערי
רחמים שערי אורה שערי ברכה
שערי גילה שערי דיצה שערי חיים
טובים ויתן גשמים בעתם ונאמר

ואמתך תמיד יצרוני: כי אפפו עלי רעות
עד אין מספר השיגוני עונתי ולא יכלתי
לראות עצמו משערות ראשי ולבי עזבני:

רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה
יבשו ויחפרו יחד מבקשי נפשי לספותה

אמן. **הרואה** לבנה בחידושה
חייב לברך על הראיה
בא"י אמ"ה אשר במאמרו ברא
שחקים וברוח פיו כל צבאם חק וזמן
נתן להם שלא ישנו את תפקידם
ששים ושמחים לעשות רצון קונהם
שפעולתם אמת וללבנה אמר
שתתחדש ממותה עטרת תפארת
לעמוסי בטן שהן עתידין להתחדש
כמותה ולפאר ליוצרם על כבוד
מלכותו. בא"י מחדש החדשים.
למעריב. מתפללין כמו בחול
ומזכירין בותחפ"ץ נט'
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא יגיע
יראה וירצה ישמע יפקד ויזכר
זכרוננו וזכרון אבותינו וזכרון ירוש
ירושלם עירך וזכרון כל עמך בית

יסגו אחור ויכלמו חפצי רעתי: ישמו על
עקב בשתם האמרים לי האח האח: ישישו
וישמחו בך כל מבקשיך ויאמרו תמיד

יגדל יהוה אהבי תשועתך׃ ואני עני ואביון
אדני יחשב לי עזרתי ומפלטי אתה אלהי

ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן
לחסד ולרחמים ביום ראש החדש
הזה לרחם בו עלינו ולהושיענו
זכרנו יי׳ אלהינו בו לטובה ופקדנו
בו לברכה והושיענו בו לחיים
טובים בדבר ישועה ורחמים חוס
וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אל
מלך חנון ורחום אתה״ ותחפ״ כו״
ויאמ׳ המזמור׳ וקדיש תתקבל״
למחר משכימין לבית הכנסת
וקורין הזמירות כמו בחול
ומתפללין וכשמגיע לותחפ״ כו״
מזכירין יעלה ויבא׳ ומשלים התפלה
וקורין ההלל׳ וקדיש תתקבל׳
ומוציא ספר תורה וקורא ד׳ את
בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני״
והוא בסדר פינחס׳ וקדיש עד לעלא

אל תאחר׃ למנצח מזמור לדוד׃ מ״א
אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יהוה׃
יהוה ישמרהו ויחיהו ואשר בארץ ואל

תתנהו בנפש איביו׃ יהוק יסעדנו על ערש
דוי כל משכבו הפכת בחליו׃ אני אמרתי

ואשרי יושבי ביתך׳ ובא לציון״
וסדר קדושה וקדיש׳ והחזיר ספר
תורה למקומו ומתפללין אבות
וגבורות וקדושות״ ראשי חדשים
לעמך נתת זמן כפרה לכל
תולדותם בהיותם מקריבים לפניך
זבחי רצון ושעירי חטאת לכפר
בעדם זכרון לכלם יהיו תשועת
נפשם מיד שונא מזבח חדש בציון
תכין ועולת ראש חדש נעלה עליו
ושעירי עזים נעשה ברצון ובעבודת
בית המקדש נשמח כלנו ושירי
דוד עבדך נשמע בעירך האמורים
לפני מזבחך אהבת עולם תביא להם
וברית אבות לבנים תזכור ואז ישישו
עמך ועדתך בהקריבם קרבנם על
גבי מזבחך״ יהי רצון

יהוה חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך׃ אויבי
יאמרו רע לי מתי ימות ואבד שמו׃ ואם
בא לראות שוא ידבר לבו יקבץ און לו

יצא לחוץ ידבר יחד עלי יתלחשו כל
שנאי עלי יחשבו רעה לי דבר בליעל

מלפניך ײ אלהינו ואלהי אבותינו
שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו
בגבולנו ושם נעשה לפניך את קרבנות
חובותינו תמידין כסדרן ומוספין כהלכ׳
כהלכתן את מוסף יום ראש החדש
הזה נעשה ונקריב לפניך באהבה
כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו
בתורתך על ידי משה עבדך
כאמור ובראשי חדשיכם
תקריבו עלה ליהוה פרים בני בקר
שנים ואיל אחד כבשים בני שנה
שבעה תמימים ומנחתם ונסכיהם
כמדובר שלשה עשרנים לפר ושני
עשרנים לאיל ועשרון לכבש ויין
כנסכו ושעיר לכפר ושני תמידין
כהלכתן אלהינו ואלהי
אבותינו חדש עלינו את החדש הזה

יצוק בו ואשר שכב לא יוסיף לקום גם
איש שלומי אשר בטחתי בו אוכל לחמי
הגדיל עלי עקב ואתה יהוה חנני והקימני

ואשלמה להם: בזאת ידעתי כי חפצת בי
כי לא יריע איבי עלי: ואני בתומי תמכת בי

לטובה ולברכה לששון ולשמחה
לישועה ולנחמה לפרנסה ולכלכלה
למחילת חטא ולסליחת עון ויהא
החדש הזה קץ וסוף לכל צרותינו
תחלה וראש לישועתינו ולפדיון
נפשנו כי בעמך ישראל בחרת מכל
האומות וחקי ראשי חדשים להם
קבעת ב״א״י מקדש ישר׳ וראשי
חדשים ״ רצה ומודים ושים שלום׳
וסודר החזן התפלה׳ וקדיש תתקבל׳
וקורין השיר של יום׳ ויאמ׳ ברכו׳
וקדיש וברכו׳
ואם חל ראש חדש בשבת׳
מזכירין יעלה ויבוא
בותפלין ואין מזכירן אתו עם
השבת׳ אלא במוסף בלבד׳ וקורין
ההלל׳ ומוציאין שני ספרי תורה

ותציבני לפניך לעולם: ברוך יהוה אלהי
ישראל מהעולם ועד העולם אמן ואמן:
למנצח משכיל לבני קרח

כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג
אליך אלהים׃ צמאה נפשי לאלהים לאל

וקורין בפרש' השבוע שבעה גברי'
והמפטיר קורא בספר תורה השני
וההפטורה כה אמר יי' השמים כסאי
וחוזר ספר תורה למקומו וקדיש
ומתפללין תפלת מוסף' אבות
וגבורות וקדושת' אתה
יצרת עולמך מקדם
כלית מלאכתך ביום השביעי בחרת
בנו מכל האומות ורצית בנו והמ'
ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו
במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך
ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת
ותתן לנו יי' אלהינו באהבה שבתות
למנוחה וראשי חדשים לכפרה
ולפי שחטאנו לפניך אנחנו ואבותינו
חרבה עירנו ושמם מקדשנו וגלה
יקרנו ונוטל כבוד מבית חיינו ואין

חי מתי אבוא ואראה פני אלהים׃ היתה לי
דמעתי לחם יומם ולילה באמר אלי כל
היום איה אלהיך׃ אלה אזכרה ואשפכה

עלי נפשי כי אעבור בסך אדדם עד בית
אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג׃ מה

אנו יכולין להקריב לפניך קרבן
שיכפר בעדינו׳ יהי רצון
מלפניך ייי אלהינו ואלהי אבותינו שת
שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו
בגבולנו ושם נעשה לפניך את
קרבנות חובותינו תמידין כסדרן
ומוספין כהלכתן את מוספי יום
השבת הזה ויום ראש החדש הזה
נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות
רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך
על ידי משה עבדך׳ כאמור
וביום השבת שני כבשים בני שנה
תמימים ושני עשרונים סלת מנחה
בלולה בשמן ונסכו עלת שבת
בשבתו על עלת התמיד ונסכה׳
זה קרבן שבת וקרבן ראש
חודש שאמור ובראשי חדשיכם

תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאל
לאלהים כי עוד אודנו ישועות פניו׃ אלהי
עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ

ירדן וחרמונים מהר מצער׃ תהום אל תהום
קורא לקול צנוריך כל משבריך וגליך

תקריבו עלה ליהוה פרים בני בקר
שנים ואיל אחד כבשים בני שנה
שבעה תמימים ומנחתם ונסכיהם
כמדובר שלשה עשרנים לפר
ושני עשרנים לאיל ועשרון לכבש
ויין כנסכו ושעיר לכפר ושני
תמידין כהלכתן׃ אלהינו
ואלהי אבותינו חדש עלינו את החדש
הזה לטובה ולברכה לששון ולש
ולשמחה לישועה ולנחמה לפרנס
ולכלכלה למחילת חטא ולסליחת
עון ויהא החדש הזה קץ וסוף לכל
צרותינו תחלה וראש לישועתינו
ולפדות נפשנו כי בעמך ישראל
בחרת מכל האומות וחקי ראשי
חדשים להם קבעת׃
ישמחו במלכותך שומרי שבת

עלי עברו׃ יומם יצוה יהוה חסדו ובלילה
שירה עמי תפלה לאל חיי׃ אומרה לאל
סלעי למה שכחתני למה קדר אלך בלחץ

אויב: ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם
אלי כל היום איה אלהיך: מה תשתוחחי

קראי ענג עם מקדשי שביעי כלם
ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי
רצית בו וקדשתו חמדת ימים אותו
קראת. אלהינו ואלהי אבותינו
רצה נא במנוחתינו קדשנו במצותיך
שים חלקנו בתורתך שבענו מטובך
שמח לבנו בישועתך וטהר לבנו
לעבדך באמת והנחילנו יי אלהינו
באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו
בו כל ישראל אוהבי מקדשי שמך.
בא״י מקדש השבת וישראל וראשי
חדשים.
רצה ומודים ושים שלום. וקדיש.
וחוזר החזן התפלה ומשלים עד
עושה השלום. וקד״ש וברכו.

נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי
עוד אודנו ישועות פני ואלהי:
שפטני אלהים וריבה ריבי

מגוי לא חסיד מאיש מרמה ועולה תפלטני:
כי אתה אלהי מעוזי למה נ׳ זנחתני למה

תפלת חנוכה׳

בעשרים וחמשה בכסלו יומי חנכה
דלא למספד בהון ולא להתענאה׳
ובליל חנוכה הולכין לבית הכנסת
ומתפללין כשאר הלילות וכשמגיע
לעל כלם אומרין על הנסים ומדליק
הנחת׳ ומברך בא״י אמ״ה אקב״ו
להדליק נר של חנוכה״ בא״י
אמ״ה שעשה נסים לאבותינו בימים
ההם ובזמן הזה״ ושהחיינו׳
מליל ראשונה ואילך מברך שתים
להדליק נר׳ ושעשה נסים׳ ומוסיף
נר בכל לילה ולילה׳ עד משלים
שלשים וששה נרות״ ומצות
ההדלקה משתשקע החמה עד
שתכלה רגל מן השוק׳ וצריך להניח

קדר אתהלך בלחץ אויב: שלח אורך ואמתך
המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך:
ואבואה אל מזבח אלהים אל אל שמחת גילי

ואודך בכנור אלהים אלהי ׃ מה תשתוחחי
נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי

על פתח ביתו משמאל כדי לפרסומי
נסא ׳ ואסור להשתמש לאורה ׳
ואם חל להיות בשבת מקדים הה
הדלקת נר של חנוכה על של שבת
למעריב פותח החזן והוא רחום
וקדיש עד לעילא ״
ומתפללין כדרך כל הלילות ׳
וכשמגיעין לעל כלם יאמר על
הנסים ועל הפורקן על הגט
הגבורות על התשועות ועל הנחמו
שעשית לאבותינו בימים ההם
ובזמן הזה בימי מתתיה בן יוחנן
כהן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה
עליהם מלכות יון הרשעה על
עמך ישראל לשכחם מתורתך
ולהעבירם מחקי רצונך ׳ ואתה
ברחמיך הרבים עמדת להם בעת

עוד אודנו ישועות פני ואלהי ׃
למנצח לבני קרח משכיל ׃ מד׳
אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו

פעל פעלת בימיהם בימי קדם׃ אתה ידך
גוים הורשת ותטעם תרע לאמים ותשלחם׃

צרתם רבת את ריבם דנת את דינם
נקמת את נקמתם מסרת גבורים
ביד חלשים ורבים ביד מעטים
ורשעים ביד צדיקים טמאים ביד
טהורים זדים ביד עוסקי תורתך
ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך
ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה
ופורקן כהיום הזה ואחר כך באו בניך
לדביר ביתך ופנו את היכלך וטהרו
את מקדשך והדליקו נרות בחצרות
קדשך וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו
בהלל ובהודאה לשמך כשם
שעשית עמהם נס כן עשה עמנו
יי אלהינו נסים ונפלאות בעת הזאת
ונודה לשמך הגדול סלה
ועל כלם יתברך
ומשלים התפלה עד עושה השלום׃

כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיעה
למו כי ימינך וזרועך ואור פניך כי רציתם׃
אתה הוא מלכי אלהים צוה ישועות יעקב׃

בך צרינו ננגח בשמך נבוס קמינו׃ כי לא
בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני׃ כי הושעתנו

וקדיש תתקבל״ ושיר של יום״
למחר משכימין לבית הכנסת׳
ומתפללין שמנה עשרה׳
ומזכירין על הנסים בהודאה׳ ובברכת
מזון וגומרין ההלל׳ וקדיש תתקבל׳
ומוציא ספר תורה וקורא בקרבנות
נשיאים ומחזיר ספר תורה למקומו׳ וח׳
וקדיש תתקבל׳ ושיר של יום ומזמור
שיר חנוכת הבית וכו׳ ׳וקדיש וברכו״
ובשבת חנוכה מוציאין שני ס״ת
וקורא בא׳ פרש׳ היום
וקורא המפטיר בספר תורה השני׳
והפטרה רני ושמחי בת ציון וכו׳
ואם חל להיות שתי שבתות מפטי׳
מפטירין בשבת ראשונה רני
ושמחי׳ ובשבת שניה ויעש חירום׳
ומברך למלך ולקהל׳ ומתפללין מוסף״

מצרינו ומשנאינו הבישות׃ באלהים
הללנו כל היום ושמך לעולם נודה סלה׃
אף זנחת ותכלימנו ולא תצא בצבאותינו׃

תשיבנו אחור מני צר ומשנאינו שסו למו: תתננו כצאן מאכל ובגוים זריתנו: תמכור

סדר תעניות

ליל התענית'

מתפללין כשאר הלילות ומזכירין
עננו בשמע קולנו" עננו אבינו
עננו ביום צום התענית הזה כי
בצרה גדולה אנחנו אל תפן לרשענו
ואל תתעלם מלכנו מבקשתנו היה
נא קרוב לשועינו טרם נקרא אליך
עננו כדבר שנ' והיה טרם יקראו
ואני אענה עוד הם מדברים ואני
אשמע כי אתה ה' פודה ומציל ועונה
ומרחם בכל עת צרה וצוקה' בא"י
שומע תפלה"

ומשלים התפלה וקדיש תתקבל"
למחר מתפללין כמו בחול ומתפללין
שמנה עשרה ומזכירין עננו
בחננו ועננו' וחוזר החזן התפלה'

עמך בלא הון ולא לבית במחיריהם: תשימנו
חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו: תש
תשימנו משל בגוים מנוד ראש בלאמים:

כל היום כלמתי נגדי ובשת פני כסתני מקול
מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם. כל זאת

ערכי י' טוב וסלח אתה ויאמר
סלח לנו אבינו כי ברב אולתנו
שגינו. מחול לנו מלכנו
כי רבו עונינו. א' ארך אפים אתה
ודרך תשובה לנו הורית. גדולת
רחמיך וחסדיך תזכור היום לזרע
ידידיך. תפן אלינו ברחמים כי אתה
הוא בעל הרחמים בתחנון ובתפלה
נקדם. כמו שהודעת לענו מקדם.
ומחרון אפך תשוב כמו בתורתך
כתוב. ובצל כנפיך נחסה ונתלונן
כיום וירד יי בענן. תעבור על פשע
ותמחול אשם. כיום ויתיצב עמו
שם. תאזין שועת ותקשיב מנו
מאמר כיום ויקרא בשם יי ושם
נאמר. ויעבור יי על
פניו ויקרא יי יי אל רחום וחנון ארך

מאתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך.
לא נסוג אחור לבנו ותט אשרינו מני ארחך.
כי דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו בצלמות.

אם שכחנו שם אלהינו ונפרש כפינו לאל
זר׃ הלא אלהים יחקר זאת כי הוא יודע

אפים ורב חסד ואמת נוצר חסד לא׳
לאלפים נושא עון ופשע וחטאה
ונקה׳׳ וסלחת לעונינו וכו׳
ואומ׳ פסוקים דרחמי׳ ויאמ׳ ויעבור׳
וכשחטאו ישראל במדבר עמד
משה בתפלה לפניך
ובקש רחמים על עמך וכך אמר
משה בתפלתו מלכי׳ ואלהי׳ סלח נא
לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר
נשאתה לעם הזה ממצרים ועד
הנה׳ אף אתה השבות לו בדרכי ט׳
טובך בשרתו וחמתו ואמרת לו סיד׳
סלחתי כדברך׳׳ ולירושלם
עירך אמרת לה העני משפט אותך
על אמרך לא חטאתי אנו כשבנו
במעשינו ונכלמנו בעוננו ונכפפה
קומתינו מפני אשמתינו אין לנו פה

תעלמות לב׃ כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו.
כצאן טבחה׃ עורה למה תישן אדני הקיצה
אל תזנח לנצח׃ למה פניך תסתיר תשכח

עינינו ולחצנו׃ כי שחה לעפר נפשנו׃ דבקה
לארץ בטננו׃ קומה עזרתה לנו׃ ופדנו

להשיב ולא מצח להרים ראש ואין
נעיז פנינו ונקשה ערפנו ואיך נאמר
לפניך ייי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים
אנחנו ולא חטאנו׃ אבל חטאנו׃
אשמנו מכל עם בשנו מכל גוי
גלה ממנו משוש דוה
לבנו בחטאינו החבל אוינו ונפרעה
פארנו וזבול מקדשינו חרב בעונינו
טירתינו היתה לשמה יופי אדמתינו
לזרים כחנו לנכרים׃ ועדין לא
שבנו מטעיותינו והיאך נעיז פנינו
ונקשה ערפנו ואיך נאמר לפניך
ייי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים
אנחנו ולא חטאנו׃ אבל חטאנו׃
לעינינו עשקו עמלינו ממושך
ומורט ממנו׃ נתנו
עולם עלינו׃ סבלנו על שכמנו

מ״ה למען חסדך׃ למנצח על ששנים
לבני קרח משכיל שיר ידידות׃ רחש לבי
דבר טוב אמר אני מעשי למלך לשוני עט

סופר מהיר׃ יפיפית מבני אדם הוצק חן
בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם׃

עבדים משלו בנו פרק אין מידם׃
צרות רבות סבבונו קראנוך יי
אלהינו רחקת ממנו בעונינו שבנו
מאחריך תעינו כצאן ואבדנו ועד
עדין לא שבנו מתעותינו והיאך
נעיז פנינו ונקשה ערפנו ואיך נאמר
לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיק
אנחנו ולא חטאנו׃
אבל חטאנו אנחנו וכו׳
ועזרא הסופר אמר לפניך אלהי
בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך׃ ואתה אלוה סליחות חנון
ורחום ארך אפים ורב חסד ואמת
ולא עזבתים׃ אל תעזבנו אבינו
ואל תטשנו מלכנו ואל תעש עמנו
כלה כחטאתינו׃ פארך משירך
בעונך רנן בעת יבוקש את עון

חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך׃
והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק
ותורך נוראות ימינך׃ חציך שנונים עמים

תחתיך יפלו בלב איבי המלך׃ כסאך
אלהים עולם ועד שבט מישור שבט

ישר׳ ואיננו ואת חטאת ישר׳
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח
לאשר אשאיר״ ואל יעכב כל
חטא ועון את תפלתינו ומחול
וסלח לכל עונתינו כי אתה טוב וסלח
אתה׳ בא״י חנון המרבה לסלוח״
ראה בענינו׳ וכו׳ עננו וכו׳
וחותם בא״י העונה בעת צרה״
ומשלים התפלה כמו מחול׳ ויאמ׳
תחנונים׳ ויאמ׳ תחנה מעין המאו׳
וקדיש עד לעילא ומוציא ס״ת
וקורא פרש׳ ויחל משה והיא כן
בסדר כי תשא׳ וקדיש עד לעילא
ואשרי׳ ולמנצח׳ ובא לציון וכו׳
וסדר קדושה והוזר ספר תורה
למקומו וקדיש תתקבל ושיר
של יום״ וקדיש וברכו׳

מלכותך׃ אהבת צדק ותשנא רשע על כן
משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך׃
מור ואהלות קציעות כל בגדותיך מן היכלי

שן מני שמחוך: בנות מלכים ביקרותיך
נצבה שגל לימינך בכתם אופיר: שמעי

עשרה בטבת׳

מתפללין כשאר התעניות וכשמגי׳
למ״א טוב וסלח אתה׳ סלח לנו׳
וכו׳ ויעבור יי׳ וכו׳ ופותח החזן׳
סליחה׳ אז כבוא יום פקודת
גיא המחזה׳ בחרות
אף יי׳ כרשפי אזה׳ גלה עליך בן
בוזי החוזה׳ כתוב לך את שם היום
בעצם היום הזה״
דברתי בשם קדשי׳ בית מרי לספות
הנה באתי אליה באף ורוח ולעפות׳
ושמתיה למשל ולשמנה והרפות
שפות הסיר שפות״
ולעפה אחזה ציון והיכליה חרדה
נמוגו חיליה׳ טורף לבה בערת
קרואיה׳ אסוף נתחיה אליה״

בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך:
ויתאו המלך יפיך כי הוא אדניך והשתחוי
לו: ובת צר במנחה פניך יחלו עשירי עם:

כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב
לבושה׃ לרקמות תובל למלך בתולות

ירביה אעי שמי ומלקוח כהניה
ומקדשה אשר רקחה רקחה לאוי
לאויביה שבי עולם מאין פקח קוח
מכהר היאן לקח״
יהמו רחמיך על פליטת רחומים
ושגבם בחסדך לעיני כל לאומים
פלאך הראם כמאז שכן מרומים
א׳ מלך יושב על כסא רחמים״
א׳ מלך יושב על כסא וכו׳ ויעבור״
פסוקים״ אלהים אל דמי לך אל
תחרש ואל תשקוט׃
כי הנה אויביך יהמיון ומשנאיך נשאו
ראש׳ על עמך יערימו סוד ויתיעצו
על צפוניך׳ אמרו לכו ונכחידם
מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד׳ כי
נועצו לב יחדו עליך ברית יכרתו
אהלי אדום וישמעאלים מואב והגרי׳

אחריה רעותיה מובאות לך׃ תובלנה
בשמחות וגיל תבואינה בהיכל מלך׃ תחת
אבתיך יהיו בניך תשיתמו לשרים בכל

הארץ׃ אזכירה שמך בכל דור ודור על כן
עמים יהודוך לעולם ועד׃

גבל ועמון ועמלק פלשת עם ישבי
צר׃ גם אשור נלוה עמם היו זרוע
לבני לוט סלה׃ עשה להם כמדין
כסיסרא כיבין בנחל קישון׃ נשמדו
בעין דאר היו דמן לאדמה׃ שיתמו
נדיבמו כערב וכזאב וכזבח וכצלמנע
כל נסיכמו׃ אשר אמרו
נירשה לנו את נאות אלהים׃ אלהי
שיתמו כגלגל כקש לפני רוח׃
כאש תבער יער וכלהבה תלהט
הרים׃ כן תרדפם בסערך ובסופתך
תבהלם׃ מלא פניהם קלון ויבקשו
שמך יי׃ יבשו ויבהלו עדי עד
ויחפרו ויאבדו׃ וידעו כי אתה שמך
יי לבדך עליון על כל הארץ׃
עשה צדקות וכו׳ יודיע דרכיו וכו׳
השיבנו יי אליך וכו׳ ויעמד יי וכו׳

למנצח לבני קרח על עלמות מו
שיר׃ אלהים לנו מחסה ועוז עזרה
בצרות נמצא מאד׃ על כן לא נירא

בהמיר ארץ במוט הרים בלב ימים יהמו
יחמרו מימיו ירעשו הרים בגאותו סלה

פזמון׳ שעה עליון׳ לקול אז
אביון ׳ושועתי אל
תטה׳ לבכו מר ביום נאמר׳ לבן
בוזי החוזה״ כתוב לך את שם
היום בעצם היום הזה״
יה צבאות׳ זכור תלאות׳ אשר
צרלי מאד עליהן׳ כמו לגדיה לא
בעדי׳ נאספו שלשתיהן׳ ובושיות
הדחויות׳ החל הנגף בהן׳ ובו נאסף׳
ראש הכת׳ הוא עזרא הכהן׳ ובו
סמך׳ מנאץ שמך׳ על קרית
משושיהן׳ קראוני מצאוני ובת
טה וכזה״ כתוב לך׳ אריעלו
ביום הלז׳ וחץ קלקל למול עירי׳
בעשירי לעשירי׳ לשחת שאר
העשירי׳ ולשמיד כל׳ שאר
אשכול׳ וללקוט ענבי טירי׳ ועוז

נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדוש מש׳
משכני עליון ׃ אלהים בקרבה בל תמוט
יעזרה אלהים לפנות בקר ׃ המו גוים מטו׳

ממלכות נתן בקלו תמוג ארץ׃ יהוה
צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה׃

קשור אני לאשור עד נסבט עורי
אני נגדע ולא אדע למי אבכה
הזה אוזה כתוב לך סמוך
עמך ביום סמך ארי על עיר
הקדש ריצה שועם לצור ישעם
מעשור לחדש והמלוכה הנסוכה
כימי קדם חדש ולתהלה כבתחלה
שמך בהם קדש ועל ציון בשוב
עליון עין בעין נחזה ועל ציון
ט מלך יושב ויעבר
ומשלים התפלה ונפלין על פניהם
תחנה יי יגוני קראוני אבל
יום סמך מלך בבל על
ירושלם ועשה מלאכת שמים
שפט רמס כמים סביבות ירושלם
דוה נתתני וגלמודה בהשחית
את גאון יהודה ואת גאון ירושלם

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות
בארץ׃ משבית מלחמות עד קצה הארץ
קשת ישבר וקצץ חנית עגלות ישרף באש׃

הרפו ודעו כי אנכי אלהים ארום בגוים
ארום בארץ׃ יהוה צבאות עמנו משגב

הפיל מגדל והשפיל אפריון
ויצת אש בציון ואכלה ארמנות
ירושלם׃ העיר בני בבל על נני
כי ירד רע מאת יי׳ בשערי ירושלם׃
לקדר שלם גמול ואל תרום
זכור יי׳ לבני אדום את יום ירושלם׃
וראה כי אפס עוב ועצר
ואויב עלי יצר בחומות ירושלם׃
יחלנו תחבשת והנה מחתה
אלהים צבאות עד מתי אתה לא
תרחם את ירושלם׃ שוב׳

זולת לפרש שקלים׃

ירד תחיש לישא בפרשת כי תשא
את ראש בני ישראל ותראה חזיון
משא דומה ואת שור משא אהלי

לנו אלהי יעקב סלה׃ למנצח מ״ז
לבני קרח מזמור׃ כל העמים תקעו כף
הריעו לאלהים בקול רנה׃ כי יהוה עליון

נורא מלך גדול עלכל הארץ : ידבר עמים
תחתינו ולאמים תחתרגלינו : יבחר לנו את

אדום וישמעא' כאז על ידי רם רסינ'
נמנו השש פעמים" כן עשירית
ימנה' ועוד העשרונה המוני' היאן
על ידי מונה" כן עשירית' ירקד
לעין כל גלה' ומעלה מעלה תעלה'
את ראש בני ישרא' ובעת הפלא
פלא' ובא הקץ החל וכלה' אהלי אדום
וישמעא' כאז למצרים בכופש'
ירדו שבעים נפש" כן' חסין יה
על עסרל וחלך' תציב ותעמיד
מלך' את ראש בני ישרא' סחוב
הלאה והשלך' ובשבי טלה הולך'
אהלי אדום וישמעא' כאז הפקד
חילי' שש מאות אלף רגלי" כן'
קרב יום יאסן' והיה דשן ושמן את
ראש בני ישרא' ובעפר יטמן' והיה
כסותה ודומן' אהלי אדום וישמעא'

נחלתינו את גאון יעקב אשר אהב סלה :
עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר : זמרו
אלהים זמרו זמרו למלכינו זמרו : כי מלך

על כל הארץ אלהים זמרו משכיל מלך
אלהים על גוים אלהים ישב על כסא

ס׳
כאז כפר נפשותיהם נתנו לפקדיה
כן נים משא תשא ואת
ראשם לא תשא את ראש בני
ישרא׳ ואותם רוח ישא ויתנו
למשסה אהלי אדום וישמעאל
כאז מערכה בסיני נמנו מקהל
תוך אמוני כן ימי נעורינו
חדש התנור הקדש את ראש
בני ישרא׳ ורוח טומאה וקדש
תעביר יחד והדש אהלי אדום
וישמעא׳ כאז פקוריהם משואים
בבוק ובטלאים כן אבד עם
שההריד אותי ואריעה הוריד
את ראש בני ישרא׳ ומאמר טאטא
תריד ולא יהיה שריד אהלי אדום
וישמעא׳ כאז מלכם ורעם אמר
למנות מעם כן תאיר מקדש

קדשו נדיבי עמים נאספו עם אלהי אב
אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה
שיר מזמור לבני קרח

גדול יהוה ומהולל מאד בעיר אלהינו הר קדשו יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון

אורו זה כהלו נח את ראש בני ישראל ותשת עליון דבירו ולתנות מדברו אהלי אדום וישמעאל כאז התפקדו יחד כל הקהל כאחד׃ כן עשירית ימנה׃

זולת לפרש׳ זכור

קומה אלהים עזרתה לי ועננה בעת צרתה׃ אזכור אחי אביהו רע יחשב על אחיהו צד ויצדהו פיהו אכל עדשים גם שתה אז הבכורה נבזתה׃

בוגד ליעד עתלתם תתחכמה לו יולדתו ולאב בטרם בוא עתו מטעם ולחם עשתה אז הבכרה שחתה׃

ירכתי צפון קרית מלך רב אלהים בארמנותיה נודע למשגב כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו המה ראו כן תמהו

נבהלו נחפזו׃ רעדה אחזתם שם חיל
כיולדה׃ ברוח קדים תשבר אניות תרשיש׃

רעה להראות הדרתו׳ מלך לשרי
מלכותו׳ אז כעבור יין שמחתו׳
אסתר נבחרת היתה׳ כי לה מלוכה
יאתה״ קומה׳
המן צפע איש שרה׳ נפשות בני
חי צודה׳ לולי יי הפודה׳ חטה
דועה נכתה׳ טרם נטעה שתכתה״
מלך בעינים
אהבתו׳ אז עם הדסה בשתות י׳
יין התענוגים תוך ביתו׳ יין לעורר
השקתה׳ היא כוס מלאה חלאתה״
בת צעקה זה
הנבזה׳ חשב אשר דמיזה׳ מלך
בשמעו טה׳ חמה כלבו עלתה׳
כאש קנאות ניצתה״
שוטא כמיתו עת נתלה׳ עד עלדור
ודור סלה׳ כי מעשה שדי סהנפלא״

כאשר שמענו כן ראינו בעיר יהוה צבאות
בעיר אלהינו אלהים יכוננה עד עולם סלה׃
דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך׃ כשמך

אלהים כן תהלתך על קצוי ארץ צדק מלאה
ימינך: ישמח הר ציון תגלנה בנות יהודה

מעוז לגולה נלאתה · מרכבות
קדש אתה׃
לבשו כלמה כל ערים · מי עם ייי
ראש הרים · ועשה כחפצו בערים·
פורר ביום פור פורתא · ומת ונספה
אספתא׃
משתה בכל שושן העיר · נתלו
ילידי איש צעיר · עמם גרית השער
על עץ כעת שהושתה · ארוך כמו
ואו ויזתא׃
ויכתבו זאת במגלה · להיות לשם
נס לתהלה · מוסר לכל אנשי כסלה
שמעי דבר בן המדתא · תפל עליו
עליהם אימתה׃
רבו לפמס עריך · כי כל חמת איש
תודך · שובנא ושא עוד עריך
ושבור כמו עץ עולתה · אך ליתהי

למען משפטיך: סבו ציון והקיפוה
ספרו מגדליה: שיתו לבכם לחילה פסגו
ארמנותיה למען תספרו לדור אחרון: כי זה

אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על מות׳
למנצח לבני קרח מזמור׳

לישועתה״ קומה אלהים״

מי כמוכה לפורים
לר׳ יהודה זל׳

מי כמוך ואין כמוך מי דומה
לך ואין דומה לך״
ארון חסדך בל יחדל׳ אסתר ממש
עוז ומגדל׳ כי היית מעוז לדל׳
ומעוז לאביון בצר לו״ בימי
חרפי מקדמוני׳ כי דבר רוח יי׳
והיום אם גרשוני ענני דודי לי
ואני לו״ גמלני מאז טמורתי׳
גלו ידותי ידידותי לכבות ולכבות׳
גם אם יהיו הצרות קרובות׳
אשרי כל חוכי לו״ דמי
מתקוממי אדה׳ ודגלי ארים נדבר

שמעו זאת כל העמים האזינו כל יושבי
חלד׳ גם בני אדם גם בני איש יחד עשיר
ואביון׳ פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות׳

אפתה למשל אזני אפתח בכנור חידתי למה
אירא בימי רע עון עקבי יסובני הבוטחים

כל חוזה הנה אלהינו זה קוינו לו
היום אביעה חידות הימים קדם
עתידות נגלא בם המבין צפוני
סודות יודעי מבטן לעבד לו
ויהי בימי אחשורוש מלך הוקם
על כרוש נשא ורם על כל קנין
וראש ויין הנח לו ומן בשנת
שלש למלכותו להראות לכל
עבדיו תפארתו ואבני נזר מתנוססות
על אדמתו ועפרות זהב לו
חלק לכל בני שושן נתן והקדיש
קרואיו כחתן בחדר גנת ביתן אוה
למושב לו טעם עשות
רצון כל איש ויצרו ואין אונס
לאיש יין עברו ולתת לכל שואל
די מחסורו אשר יחסר לו
יחד אספו כל הנדרשים גם ושרי

על חילם וברב עשרם יתהללו אח לא פדה
יפדה איש ולא יתן לאלהים כפרו ויקר
פדיון נפשם וחדל לעולם ויחי עוד לנצח

לא יראה השחת: כי יראה חכמים ימותו
יחד כסיל ובער יאבדו ועזבו לאחרים

המלכה עשתה משתה נשים ומשתה
המשים פאנשים; שבעת ימים יספרו
לו׳׳ כטוב לב המלך ביין אמר
להביא לפניו יפת העין ותמאן לז
לדברו לאמר צין העזה פניה ותאמר
לו׳׳ לקרובים אין הישבים עלי
כן ישע ועיניהו ממוכן הוא המן
לפורענות מוכן לכו יקבן און לו׳׳
מועניו כרת נתונות היו לש
לעמי רפואות צפונות כי לו לי אגו
אגרות ראשונות צו בל יטה לא
היתה לו׳׳ נועץ לקרא בכל
המוניו להביא כל יפת תואר
לפניו והנערה אשר תיטב בעיניו
מהור ימהר נה לו׳׳ סגנן ליאיר
האיר וזרח ישיט כגבור לרוץ א
ארח טרם מכה ציץ רפואה פרח

חילם: קרבם בתימו לעולם משכנותם
לדור ודור קראו בשמותם עלי אדמות:
ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו:

זה דרכם פסל למו ואחריהם בפיהם ירצו
סלה׃ כצאן לשאול שתו מות ירעם

כי הפלה יהוה חסיד לו״
עמו נאמנה הדסה תמה׳ היא אסתר
בת דודו ברה כחמה׳ ובמות אביה
ואמה׳ לקחה מרדכי לו״
כמעה חן ותלך והלם׳ ותלקח אסתר
אל בית המלך גזרתי הלם׳ ומרדכי
ינוה להלכי לשלום׳ כי הוא אדניך
והשתחוי לו״ צדק לבשה
במלכותה לא הגידה אסתר עמה
ומולדתה׳ והמלך אהבה וירב תד
תפארתה׳ כי מיו היתה לו״
קשב רב קשב צרור המור מסריסי
המלך הקשעים לשמור׳ והנם חש
חשבים על המלך לאמר׳ המה נתז
נתחכמה לו״ רשעם הגד
לאסתר וחטאתם׳ ויבוקש הדבר
וימצא ענתם׳ כי לא עמדו על

וירדו בם ישרים לבקר וצורם לבלות שאול
מזבול לו׃ אך אלהים יפדה נפשי מיד
שאול כי יקחני סלה׃ אל תירא כי יעשר

איש כי ירבה כבוד ביתו׃ כי לא במותו
יקח הכל לא ירד אחריו כבודו׃ כי נפשו

משמרתם ויסכו ויארבו לו׃
שני הם נתלו על העץ׃ כי שנו
שמע מרדכי לשונם בהועץ׃ נש
נשקה למלך סם המות רעץ׃ אולי
יפותה ונוכלה לו׃ תשועה זו
צפונה לדור אחרון׃ נכתבה על
ספר הזכרון׃ להיות לו מן המלך
תגמול ויתרון׃ כי פעל אדם ישלם
לו׃ אחר כל אלה הדברים אז
אחש ורוש את המן הרים
וינשאהו מעל כל השרים׃ ותועפת
הרים לו׃ נמנע מרדכי מסגר
לרשע׃ נין עמלק אשר מבטן פשע
וזה יוכיח על חטאתו פשע׃ לא
יאבה יי סלח לו׃ יום כרעו
לו כל עבדי המלך׃ ומרדכי בתומו
מתהלך׃ בקש לחרחר ריב על עם

בחייו יברך ויודוך כי תיטיב לך׃ תבוא עד
דור אבותיו עד נצח לא יראו אור׃ אדם
ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו׃

הל וחלך׳ עבר מתעבר על ריב לא
לו״ יעץ תחבולות משכיס
ליצרו׳ ויבז בעיניו בגאון חמדו׳
לשלח יד במרדכי לבדו׳ כן לדבר
יחבל לו״ הרבה כסף וזהב
לבלי חוק׳ ויאמר בלבו זה עת לש
לשחוק׳ ויבא עצות מרחוק ילרז
לרשת משכנות לא לו״ ויפל
פור וידו בגורל הדה׳ וירא כמאור
מתאבי התעוררה׳ ולא זכר כי היא
עת הלידה׳ חבלי יולדה יבאו לו״
רוב ארב יעצהו רעיוניו׳
וישט שטה מאדוניו׳ וגם הוא שני
אריות שניו׳ ומתלעות לביא לו״
הן עם אחור נזורו׳ דתיהם
שנות׳ ודרך בל ימרו׳ רוח יזרעו׳
וסופתה יקצרו׳ קמה אין לו״

השמים מעל ואל הארץ לדין עמו׃ אספו
לי חסידי כרתי בריתי עלי זבח׃ ויגידו שמים

הכינותי כסה לגניזך יעל לאב
גויה הנגעל׳ כל הברכים אשר לא
כרעו לבעל׳ וכל הפה אשר לא נשק
לו״ להביא ט גנזי המלך
אוסף׳ עשרת אפים בכר כסף׳ ונפש
אכה לכל בית יוסף׳ פעם אחת ולא
אשנה לו״ ויאמר לו המלך
יהי לך קניך׳ וזאת טבעתי על יד
ימינך׳ והעם לעשות בו כטוב בעינך
ובא עד קיצו ואין עוזר לו״
יצא וספרי המלך נקראו׳ ויכתבו
ככל אשר הורהו׳ ובכל עם ועם ז
רעים יצאו׳ שרי הרכש אשר לו״
היה דברו נחוץ לאמר׳ כרם
חמד ביום אחר לזמר׳ בשלשה
עשר באדר החל וגמור׳ לא אסיף
עוד עבור לו״ קרע מרדכי

צדקו כי אלהים שופט הוא סלה׃ שמעה
עמי ואדברה ישראל ואעידה בך אלהים
אלהיך אנכי׃ לא על זבחיך אוכיחך

ועליך לנגדי תמיד ׃ לא אקח מביתך פר
ממכלאותיך עתודים ׃ כי לי כל חיתו יער

בנגריול פמט ׳ ויצעק מר על גלת
אריאל ׳ הבנים אין לישרא׳ אם
יורש אין לו ״ טרוף טרף שאר
המוני ׳ מינעו למשסה יעקב למוג
וישרא׳ לבוזזים הלא יי׳ זו חטאנו
לו ״ נערות אסתר וסריסיה
הגידוה דבר ׳ שמענו צעקה כי עמס
במדבר ׳ ומרדכי בלבוש שק עבר
לא ידעה מה היה לו ״ בגדים
שלחה להלבישו ׳ ולא קבל ממרירות
נפשו ׳ ותשלח התך לחקרו ולדרשו
לדעה מה יעשה לו ״ וורחו
הוציא להתך וחוה ׳ ופרשת הכסף
לפמושוה ׳ והפתשגן שלח ועל
אסתר צוה ׳ לבוא אל המלך להתחנן
לו ״ בתשובתה אמרה להשינו
דעכי בן מות אשר לא יקרא ויבוא׳

בהמות בהררי אלף ׃ ידעתי כל עוף הרים וזיז
שדי עמדי ׃ אם ארעב לא אמר לך כי לי תבל
ומלואה ׃ האוכל בשר אבירים ודם עתודים

אשתה׳ זבח לאלהים תודה ושלם לעליון
נדריך׳ וקראני ביום צרה אחלצך

לבד מאשר יושיט לו המלך את
שרביט זהבו׳ בקרב איש להשתחו
לו״ יקיר כשמעו דברי הרסן׳
זעק אהה כי אין מנוסה׳ זעף ייי
אשא כי חטאתי לו״ שלח
ﭏיה עוד בנפשך ﭏ תדמי׳ להמלט
בית המלך מכל לאומי׳ כי את
תאבדי ואולי עמי׳ אחרי נמכר
גאולה תהיה לו״ ממקום
אחר ישלח שלומיו׳ עשה שלום
במרומיו׳ כי לא כלו רחמין על כן
אוחיל לו״ ותענהו לך כנוס
כל חוכי פדיום׳ וצומו עלי שלשת
ימים לילה ויום׳ ורחמים בקשו מ
איום׳ ﭏ תתנו דמי לו״
ﭏ תדרש בכל לב ידרשנו׳ נכמרו
רחמיו על עם יקראנו׳ ויאמר

ותכבדני׳ ולרשע אמר אלהים מה לך
לספר חקי ותשא בריתי עליך׳ ואתה
שנאת מוסר ותשלך דברי אחריך׳ אם

ראית גנב ותרץ עמו ועם מנאפים חלקך:
פיך שלחת ברעה ולשונך תצמיד מרמה:

עד זכור אוכרנו · על כן המו מעי
לו ·· לבשה חן יום שלישי ותהן
ותיקר עד מאד בעיני המלך · ויבן
בכל אשר הוא מולך · ועל כל אשר
ישלו ·· היפה בנשים נטע נעמן
מה שאלתך כי הכל מוזמן · ותאמר
יבוא המלך והמן אל המשתה אשר
עשיתי לו ·· למחר קראתכם
לסוד נכנס · ויצא המן ביום ההוא
שמח ולב נעלס · והוא במלכים
יתקלס · ורזנים משחקלו ··
ויבא אהביו וזרש אשתו · ויספר
להם כבודו וממשלתו · וגזירת
עמדת לעמתו · הוי המרבה לא לו ··
· עשהו עשות עץ גבוה חמשי
ולתלות עליו קדוש קדושים · ולהח
ולהכינו כחפצו מכל חרשים חרש

תשב באחיך תדבר בבן אמך תתן דופי: אלה
עשית והחרשתי דמית היות אהיה כמוך
אוכיחך ואערכה לעיניך: בינו נא זאת שכחי

אלוה פן אטרף ואין מציל׃ זובח תודה
יכבדנני ושם דרך אראנו בישע אלהים׃

חכם יבקש לו״ **אלהים** עזר
נאטו בקר׳ ותדד שנת
המלך עד יהי הוקר׳ בספר הזכרנות
והיה בבקר׳ ויודע יי׳ את אשר לו״
במצאו דבר מרדכי מפורש׳
מה נעשה יקר וגדולה דרש׳ ויאמ
ויאמר כי לא פרש׳ מה יעשה לו״
גלה אזן המן כרבתו׳ מה
לעשות באיש אשר המלך חפץ
ביקרו׳ ויען ויעקש במאמרו׳ פי כסיל
מחתה לו׳ דבר לעדתו בעדי
מלכים׳ וללכת לפניו אחד מהנסיני
ולבו במחשביו הולך חשכים׳ ואין
נוגה לו״ השיבו המלך כן ד
דברת׳ קום ועשה למרדכי ככל אשר
אמרת׳ כן משפטיך אתה חרצת׳
כמשפט הזה יעשה לו׳

למנצח מזמור לדוד נא
בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת
שבע׳ חנני אלהים כחסדך כרוב רחמיך

מחה פשעי. הרב כבסני מעוני ומחטאתי
טהרני. כי פשעי אני ארע וחטאתי נגדי

וישב מרדכי אל משמרתו. והמן
נדחף אל ביתו. ויועדו אהביו וזרש
אשתו. לבוא לנוד לו״ זרע
ישורון זכרו נבזמו. אס יש מרדכי
אחד מבניו. אשר החלות לנפול
לפניו. לא תוכל לו״ חכמי
עודם מדברים עמו. וסריסי המלך
הבהילו להקימו. כי ראה כי יבוא
יומו. יה ישתקלו״ טרם כלות
משתה היין. אמר המלך אל יפת העין
מה שאלתך כי הכל לנגדך כאין. ותען
ותתחנן לו״ ינתן לי נפשי בש
בשאלתי. ועמי אדני המלך בבקשתי
כי נמכרנו לצורר ולא מכריתי האות
לבו נתתלו״ כימה הפצי אחר
זה הנער. וכלי הקרב שות שתו
השער. הישאג אריה ביער וטרף

תמיד. לך לבדך חטאתי והרע בעיניך
עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך.
הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי. הן

אמת חפצת בטוחות ובסתום חכמה
תודיעני׃ תחטאני באזוב ואטהר תכבסני

אין לו״ לה אמר מי הוא זה
מכל אמשי׳ ואי זה מכל מגרשי׳ או
מי מנושי׳ אשר מכרתי אתכם לו״
מהרה לענותו המן זה הרע
אשר פורענות כגוי צדיק פרע׳ אוי
לרשע רע׃ כי גמול ידיו יעשה לו״
נמלא חמה ויקם צ גנו׳ וד
ובשובו ראהו נפל על כנו׳ יגלו שמים
עונו׳ וארץ מתקוממה לו״
כריס אחד גלה חטאתו׳ הן העץ עשה
המן למרדכי בביתו׳ ויצו המלך
לתלותו׳ על העץ אשר הכין לו״
עמדה אסתר לבקש על עסה
להשיב ספרי האף והחמה׳ כי נחם
יי׳ על מכה עצומה׳ ושב ורפא לו״
פתשגן הכתב להיות היהודים
להרוג בשנאיהם עתידים׳ כי נפל

ומשלג אלבין׃ תשמיעני ששון ושמחה
תגלנה עצמות דכית׃ הסתר פניך מחטאי
וכל עונתי מחה׃ לב טהור ברא לי אלהים

ורוח נכון חדש בקרבי ׃ אל תשליכני מז
מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממני ׃

פחד מרדכי על המורדים ׳ ושב ורפא
לו׃ צוה מרדכי בעם לא אמן ׳
מושיע ורב ונגיד ונאמן ׳ והפקד
על בית המן ׳ ועל כל אשר יש לו׃
קדשתי לצוררי מזבח ׳ ואכין
לבניו מטבח ׳ בעון אביהם המרצח
ואהשמזות הילודים לו׃
רצצתי פרשנדתא ׳ דלפון ׳ אספתא
פורתא ׳ אדליא ׳ ארידתא ׳ פרמשתא
אריסי ׳ ארידי ׳ ויזתא ׳ גם קבורה לא
היתה לו׃ שוללתי שוללי וצ
ואריע ׳ כי עלה משאול אביון
גוע ׳ וימלט עני משוע ׳ ויתום ואין
עוזר לו׃ תכתב זאת לדור
אחרון ׳ ולבני בנים תהיה לזכרון ׳ וכל
המזכיר אותה ירון ׳ אשרי העם ש׳ז
שככה לו׃

השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמ
תסמכני ׃ אלמדה פושעים דרכיך וחטאים
אליך ישובו ׃ הצילני מדמים אלהים אלהי

תשועתי תרנן לשוני צדקתך: יהוה שפתי
תפתח ופי יגיד תהלתך: כי לא תחפץ זבח

אכלו רעים שתו ושכרו' וימי ד
הפורים בשמחה שמרו.
ועם שמחתכם האביונים זכרו'
ושלחו מנות לאין נכון לו"
נפשי מאז נשאוני' ובנבכי הים
העבירוני' ולכן כליותי יסרוני' רום
ליה והתחולל לו" יום צאת
פרעה אחרי' לטרף כאריה עדרי
נצבו כחומה סימי משברי' ויתגעשו
כי חרה לו" ויצא צר אחרי עם
קדושו' וישלח צור ענן להפרישו
להיות צל על ראשו' להציל לו"
העבירו כיבשת וצריו החרי
ובינו ובין סרדפיו הפריד' ולתחתית
מצולה הוריד' חוקקי כסלע משכן
לו" ובשוב הים לאיתנו' נטבע
הפרעו וכל המונו' כי הים הכביד

ואתנה עולה לא תרצה: זבחי אלהים רוח
נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה:
היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלם:

אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו
על מזבחך פרים׃

מרכבות גאונו׳ ירא כי לא יכול לו״
דהרות צמרים באדירים
נפלו׳ ומעפרת גמים רמים יעלו׳
ודרשי שמו יהללו׳ בנבל עשור
זמרו לו״ הראנו ידו הנפלאה
על שפת הים טרצה׳ אשירה לי״י
כי גאה גאה׳ בזמירות נריע לו״

זולת לפר״ פרה׃

יסוד טעם סתרי חוק׳ ברת תקות
רחוק׳ מי ידעט׳ וסוד כמוס בל
ימוק׳ כפרה עמוק עמוק׳ מי ימצאנו׳ ומאז בעלי טהרות׳
שרפו תשע פרות״
כן יזה כמיכם׳ עליכם׳ לטהר
אתכם מכל טמאתיכם״ כ״ן

נ״ב למנצח משכיל לדוד
בבא דואג האדומי ויגד לשאול ויאמר לו
בא דוד אל בית אחימלך׃ מה תתהלל ברעה

הגבור חסד אל כל היום׃ הוות תחשב
לשונך כתער מלטש עשה רמיה׃ אהבת

עפוני חלפות והויות׳ ומה שעתיד
להיות׳ מי ידענו׳ ומי בלתך משכיות
לב וסוף דעת כל בריות׳ מי מצאנו
אחת בכיני׳ משה עבדיך׳
כן יזה׳ הכס לב איך ידמה׳ למ
למינא דבר עין סומא׳ מי ידענו׳
והקרא אין לו דומה׳ שתטהור סטה
מי מצאנו׳ כאושרת בן שריה נרת
הטאת שמה׳ כן יזה׳ קושט
תתה במערכתה׳ ושרפתה בנגדה
מי ידענו׳ וטעם להוציא אותה
ואת חברתה׳ מי מצאנו׳ כאו שמ
שמעון ויוחנן לשם שמים׳ שרפו
שתים שתים׳ כן יזה׳ גזר
שרפת זר לעיניו׳ ודין כהן בכהניו
מי ידענו׳ וסוד שלש עשרה מע
מעניו׳ למשה ואהרן בכהניו׳ מי

רע מטוב שקר מדבר צדק סלה׃ אהבת כל
דברי בלע לשון מרמה׃ גם אל יתצך לנצח
יחתך ויסחך מאהל ושרשך מארץ חיים

סלה׃ ויראו צדיקים וייראו ועליו ישחקו׃
הנה הגבר לא ישים אלהים מעוזו ויבטח

ימינאנו׳ כאז שביעית להמוני שרף
איהועיני״ כן׳ יושר טמא וטהר
מטמא ומטהר׳ מי ידענו׳ ויותר
בני הזהר׳ במרותים להרהר׳ מי ימצ
ימינאנו׳ כאז שמינית שרף גבירי׳
אז חנמאל המיגרי״ כן׳ אני יהוה
הקקתים׳ לקבל שכר נתתים׳ מי
ידענו׳ ומי וולתי מחתים׳ ומעלים
סורות כתבתים׳ מי ימינאנו׳ תשיעית
שרף חשובי ישמעאל בן פאבי״ כן
תכלית הנה לקץ סתמתו׳ ובטמעתך
חתמותו׳ מי ידענו׳ ופתח כעת דלתו׳
ומנעל בדרך כרתו׳ מי ימינאנו׳ י
כאז עשירית לשרוף הנ״ל׳ בעת
יעמד מיכאל״ כן תראה
כן יוה״ע
ומשלים התפלה׳

מרב עשרו יעוז בהותו׳ ואני כזית רענן
בבית אלהים בטחתי בחסד אלהים עולם
ועד׳ אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך

כי טוב נגד חסידיך׳ למנצח
על מחלת משכיל לדוד׳ אמר נבל בלבו

יום אסתר׳

סליחה׳ אנני בה העמיקו במחשך
ומכון׳ בהוסדו על עם
קדש לאבדו ולהחרימו׳ ימיני נגה
בבכיה ליוצר שכן מרומו׳ כי לא יטוש
יי את עמו׳׳ אנני רמה לכלות
עמי ולאבדנו׳ הפיל פור ביום זרח
לבריענו׳ ימיני ולא קם ולא זע ממנו
והבוטח ביי חסד יסובבנו׳׳
אנני זרוע השיאו בעינה נבערה׳
חש לשקול עשרת אלפים לאבד שה
פזורה׳ ימיני טהר ערנמו בצום ועתה
טוב יי למעוז ביום צרה׳׳
אנני יצא שמח סבית מערנות׳ כונן
עץ לתלות עליו איש אמונות׳ ימיני
לבש שק וזעק על שכן מעונות׳ אבי

אין אלהים השחיתו והתעיבו עול אין עשה
טוב׃ אלהים משמים השקיף על בני אדם
לראות היש משכיל דרש את אלהים׃

כלו סג יחדו נאלחו אין עשה טוב אין גם
אחד׃ הלא ידעו כל פועלי און אכלי עמי

יתומים ודיין אלמנות״
אנגי מהר קרוא חכמיו ומריני אשה׳
נפול תפול לפניו יעצו לו למשה׳
ימימ סוד הודיע להדסה ומלכות
לבשה׳ ואסתה אשר אסרה על נפש׳
אנגי עת מאון
ממשתה מסבה׳ כי הן פותה אהובה
וריבה ימיני יהל בראותו מולדתו
מחבה׳ לו מערץ נמור קדש יסרנה״
קדוש האדר גחו
גלגלי מעוני׳ רוממותיך יפצחו נערת
אמוני׳ שדי הנתן נקמות לי משטני
ומוני׳ כן יאבדו כל אויביך ה׳״
שובה ממעונך וזכר אהבתך
לעם נרהמים׳ קוי תענית על
מחשבת נלחמים׳ תשלח יעדי
לעונות ולאשמים׳ מלך יושב על

אכלו לחם אלהים לא קראו׃ שם פחדו פחד
לא היה פחד כי אלהים פזר עצמות חנך
הבישת כי אלהים מאסם׃ עצת עני

תבישו כי יהוה מחסהו ׃ מי יתן מציון
ישועת ישראל בשוב אלהים שבות

כסא רחמים

מלך יושב על כסא וכו פסוקים
נקמות יי נקמות

הופיע הנשא שופט הארץ השב
גמול על גאים עד מתי רשעים יי
עד מתי רשעים יעלוזו יביעו ידברו
עתק יתאמרו כל פועלי און עמך
יי ידכאו ונחלתך יענו אלמנה וגר
יהרגו ויתומים ירצחו ויאמרו לא
יראה יה ולא יבין אלהי יעקב בינו
בערים בעם וכסילים מתי תשכילו
הנטע אזן הלא ישמע אם יוצר עין
הלא יביט היסר גוים הלא יוכיח הנ׳
המלמד אדם דעת יי יודע מחשבת
אדם כי המה הבל וכו כל המזמור
עושה צדקות יי וכו השיבנו יי
ויעבור יי וכו

עמו יגל יעקב ישמח ישראל ׃
למנצח בנגינות משכיל לדוד ׃
בבוא הזיפים ויאמרו לשאול הלא דוד

ט

הסתתר עמנו' אלהים בשמך הושיעני
ובגבורתך תדינני' אלהים שמע תפלתי

פזמון' איך זרים אכזרים כז
כדבורים סבבונו' בני המן
בזה הזמן' כשוד שלמן שדדונו' בוז
מעל' בלי תעל' סף רעל' השקונו'
לולי יי' שהיה לנו' אז חיים
בלעונו" יום אנגי' עלי להתני'
להחשיכי' כצהרים' לולי אל' הנצ'
שם עצתו אחרים' אויבינו' היות
מעם' שאר יהודה ואפרים' ובין ז
תנור וכירים' המים שטפונו" לולי'
חשב צר' בעת מיצר'
והפיל פור גורלו' צור הקשיב אזני
השיב' על ראשו תגמולו' ואל
טהור' בחדש אדר' עוז הראה לו
לקהלו' וברצח' צרי מצח' הכה
אשר הכונו" לולי'
קם צורר' ולי עורר' איבתו ושטנו'

האזינה לאמרי פי' כי זרים קמו עלי
ועריצים בקשו נפשי ולא שמו אלהים
לנגדם סלה' הנה אלהים עוזר לי יהוה

בסמכי נפשי׃ ישיב הרע לשוררי באמ
באמתך הצמיתם׃ בנדבה אזבחה לך

ונ׳ גאה׳ צור גאה׳ והפראת כל
עצתו׳ ומזבולו׳ שחקלו׳ וקלקל
את מחשבתו׳ והשמירו׳ והטחירו
ובנו אשר ענוט׳׳

פסוקים׳

שיר המעלות לדוד׳
לולי יי׳ שהיה לנו א׳׳
יאמר נא ישרא׳ לולי יי׳ שהיה לנו
בקום עלינו אדם׳ אזי חיים בלעונו
חרות אפם בנו׳ אזי המים שטפונו
נחלה עבר על נפשנו׳ אזי עבר על
נפשנו המים הזדונים׳ ברוך יי׳ שלא
נתננו טרף לשניהם׳ נפשנו כצפור
נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר
ואנחנו נמלטנו׳ עזרנו בשם יי׳ עשה
שמים וארץ׳׳ עשה צדקות׳
ויעבור יי׳ וכו׳ וסלחת לעוננו וכו׳
אשמנו מכל עם כמו שכתו׳ לעיל׳

אודה שמך יהוה כי טוב׃ כי מכל צרה
הצילני ובאיבי ראתה עיני׃
למנצח בנגינות משכיל לדוד נה

האזינה אלהים תפלתי ואל תתעלם
מתחנתי׳ הקשיבה לי ועני אריד בשיחי

לעיניט עשקו וכו׳ כמושכתו לעיל׳
אל תעזבנו יי׳ וכו׳ ומשלים התפלה״
תחנה׳ יי׳ אלהי ישראל ישראל שוב
מחרון אפך והנחם על
הרעה לעמך״ יי׳ אויב גבר׳
על עם קדש ועבר׳ בימי אחשורוש״
נועדו יחד לתקן׳ להשמיד נער
וזקן׳ ומשנאיך נשאו ראש״
יעץ המן תחבולות׳ ימים ולילות׳ נשא
ורם על כל קצין וראש״ יום יורד
הנעל׳ והרוני כוסרעל׳ והשקני מי
רוש״ העונה בצר׳ השיב ידו על
צר׳ וילך אבל וחפוי ראש״
וישב גמולו בראשו׳ והסרית גזעו
ושרשו׳ כפה ואגמון ראש״
דרש דרש לעמו׳ ברחמים כנש
כנאמו׳ קורא הדורות מראש״

ואהימה׳ מקול אויב מפני עקת רשע כי
ימיטו עלי און ובאף ישטמוני׳ לבי יחיל
בקרבי ואימות מות נפלו עלי׳ יראה

ורעד יבא בי ותכסני פלצות ואמר מי
יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה הנה

הקים דברו להם בהיותם צרין
איביהם המתנשא לכל לראש
שוב מחרון
ומש״לים התפלה כשא״ר התענ״ות
ומוציא ספר תורה וקורא בפרשת
ויחל משה והיא בסדר כי תשא וחוזר
ספר תורה למקומו וקדיש תתקבל

תפלת מנחה פותח החזן אשרי
וקדיש עד לעילא
ומתפללין שמנה עשרה וקדיש
וחוזר החזן התפלה וכשמגיעין לכי
טוב וסלח אתה יאמר סל״ח לנ״ו
ומתפללין כל התפלה ויאמ׳ עננו
למעריב מתפללין כמו בחול ומז
ומזכירין בעל כלם יתברך
על הנסים ועל הפורקן על
הגבורות ועל התשו

ארחיק נדוד אלין במדבר סלה אחישה
מפלטי לי מרוח סעה מסער בלע אדני
פלג לשונם

כי ראיתי חמס וריב בעיר. יומם ולילה
יסובבוה על חומתיה ואון ועמל בקרבה.

התשועות ועל הנחמות שעשית
עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן
הזה בימי מרדכי ואסתר בשושן
הבירה כשעמד עליהם המן הרשע
בקש להשמיד להרוג ולאבד את
כל היהודים מנער ועד זקן טף
ונשים ביום אחד ושללם לבון בש
בשלשה עשר לחדש שנים עשר
הוא חדש אדר ושללם לבוז. ואתה
ברחמיך הפרת את עצתו וקלקלת
את מחשבתו והשבות לו גמולו
בראשו ותלו אתו ואת בניו על העץ
כשם שעשית עמהם נס כן עשה
עמנו יי׳ אלהינו נסים ונפלאות בעת
הזאת ונודה לשמך הגדול סלה.
על כלם. וכו׳
ומשלים התפלה כמו בחול. וקד״ש

הוות בקרבה ולא ימיש מרחבה תוך
ומרמה. כי לא אויב יחרפני ואשא לא
משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו. ואתה

125

אנוש כערכי אלופי ומידעי אשר יחדו
נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש ישי

וקורא המגלה ומברך בא״י אמ״ה
אקבו על מקרא מגלה״ בא״י
אמ״ה שעשה נסים לאבותינו מז
בימים ההם ובזמן הזה״
בא״י אמ״ה שהחיינו וקימנו והגיע
והגיענו לזמן הזה״ וקורא המגלה
בספר שאינו מנוקד ותהיה תפורה
בגידין וכשמגיעין לזאת פרשנדתא
קורא אותם בבת אחת כלם ולא
יפסיק ביניהם׳ וכתיב השמות
אריח על גבי אריח ולבנה על גבי
לבנה׳ ושונין ליהודים היתה אורה
וכי מרדכי היהודי׳ וחייב לקרותה
בלילה וביום׳ ואינו נותן ריוח בין
פסוק לפסוק׳ וכשמשלים לקרותה
מברך׳ בא״י אמ״ה האל הרב את
ריבנו והדן דיננו והנוקם נקמתינו

מות עלימו ירדו שאול חיים כי רעות
במגורם בקרבם׃ אני אל אלהים אקרא
ויהוה יושיעני׃ ערב ובקר וצהרים

אשיחה ואהמה וישמע קולי׃ פדה בשלום
נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי׃ ישמע

והנפרע לנו מצרינו והמשלם גמול
לכל איבי נפשנו ׃ בא״י הנפרע
לכל עמו ישרא׳ מכל צריהם האל
המושיע׃ ובא לציון וכו׳
ומשלים סדר קדושה ׃ וקדיש׃

זולת לפרש׳ החדש׳

ימי חדות
מעוזכם ׃ בזמן ראשון לכם ׃ לחדשי
השנה ׃ ולעתיד שביתכם ׃ ישובון וז׳
ופדוייכם ׃ ובאו ציון ברנה ׃ ובו ההלו
שכיחות ׃ והוא ראשית לרוחות ׃
כן יאמר אלהיכם ׃ לחדש ימי
שמחתכם ׃ חדשיכם ומועדיכם ׃
צבי וראש לחדשים ׃ הוא
וקדש קדשים ׃ לחדשי השנה ׃
ולעתיד תדרשים ׃ בזמן גו מגורשים ׃
ובאו ציון ברנה ׃ ובו נשו ישראל

אל ויענם וישב קדם סלה אשר אין חד
חליפות למו ולא יראו אלהים׃ שלח ידיו
בשלמיו חלל בריתו׃ חלקו מחמאת פיו

וקרב לבו רכו דבריו משמן והמה פתחות
השלך על יהוה יהבך והוא יכלכלך לא

וכו עתידין להג׳׳ כן יאמר חמלי
עשר עטרות׳ נטל ופרחי פארת׳
לחדשי השנה׳ ולעתיד מוסרות
ינתק לשכני קברות׳ ובאו ציון ז
ברנה׳ וכו פקד פקדתי׳ לי אמר
ונגאלתי׳׳ כן הוא לשני אילים
למלכים ולדגלים׳ לחדשי השנה׳
ולעתיד בו גלים׳ ישובון והלמו ג
גאולים׳ ובאו ציון ברננה׳ וכו שירי
ורננו׳ יאמרו גאולי ייי׳׳ כן גם
כאחד בו עלו׳ יורדים לשבעים מלו
לחדשי השנה׳ ולעתיד יגלו טמוני
גלה חלו׳ ובאו ציון ברנה׳ ולמו
חסד ירב׳ וחדשו ערי חרב׳׳ כן
ט חפץ עם קדש׳ הפק חדש מחדש
לחדשי השנה׳ ואשת נעורים תח
תקדש׳ וימיה כאז חדש׳ ובאו ציון

יתן לעולם מוט לצדיק ואתה אלהים
תורדם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה
לא יחצו ימיהם ואני

אבטח בך : למנצח על יונת
אלם רחוקים לדוד מכתם באחוז אותו

ברתה יחדש כקדם חקות ליאמר
צדקות" כן יאמר אהיכם'

אזהרות לשבת הגדול לר
יהודה הלוי ז"ל

ובכן שמעו
נבונים ואורחים' פרושי הלכות
פסחים' כלם למבין נכוחים"
אבארה הלכות חג פסח
הנעים' דברי חכמים בנחת נשמ
משמעים' אשר פרשו לנו אנשי
חכמים וידועים' דברי חכמים
כדרבונות וכמסמרות נטועים"
גרשיון מזריח מאורות
המוציא אסירים בכושרות' אפתח

פלשתים בגת : חנני אלהים כי שאפני
אנוש כל היום לחם ילחצני : שאפו שורי
כל היום כי רבים לחמים לי מרום : יום

אירא אני אליך אבטח ׃ באלהים אהלל
דברו באלהים בטחתי לא אירא מה

שפתי להורות׳ אמרות יי אמרות
טהורות״ נבחרשיון תורת
שכן מעוני׳ אקראה בגרון כמעין
הגיוני׳ וברשות חכמי ומשכלי
ונבוני׳ פיהם זרע ברך יי״
דת ביעור חמץ לאור ארבעה עשר
לבערה׳ באור הנר בלבד שהוא יפה
להפש מכל אורה׳ ויברך על ביעור
חמץ באזהרה׳ המבער אר
הבערה״ הבודק ושייר
ארבעה או חמשה פתים מזותהו
ונחסר אחת מהם׳ חוזר ובודק
מראש למענהו׳ ויש לומר שמא
לקחום מלפניהו׳ החולד והעכבר
והצב למינהו״ ולאחר ש
שבדק ומצא פת בפסח אינו פרנ
ואינו נענש עליו׳ אבל יחשב כעפר

יעשה כשר ליו כל היום דברי יעצבו עלי
כל מחשבותם לרע׃ יגורו יצפונו המה
עקבי ישמרו כאשר קוו נפשי ׃

כאשר קוו נפשי׃ על און פלט למו באף
עמים הורד אלהים׃ נדי ספרתה אתה

ארצה׳ לפי שכבר בדק וביטל
מקצה ע׳ קצה׳ ויחפש את כל
האהל ולא מצא״ זו אין צריך
לבדוק הרי בתי התחתונים ועליונים
שנכנהו׳ ונג ורפת ולולין ושמן
מהם ט׳ תתמהו׳ זולתי חרי אם צעים
צריכים בדיקה׳ וכל שאור למערהו׳
שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי
חרם הוא״ חור שבין יש׳
ישרא׳ לארמאי משעבודו׳ כל
עקר איט פורק שמא יחשדו׳ וש׳
ושבין ישרא׳ לחברו זה טורק ספה
וזה סיטרו׳ כאשר תשיגידו״
טור או מפלת שנפלו
על חמין בכופש׳ הרי הוא כמבער
ונפש עכש׳ אבל שלשה טפחים
צריך לחפש׳ כדי שלא יוכלו

שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך׃
אז ישובו איבי אחור ביום אקרא זה ידעתי
כי אלהים לי׃ באלהים אהלל דבר ביהוה

אהלל דבר ; באלהים בטחתי לא אירא
מה יעשה אדם לי ; עלי אלהים נדריך

לנפש והכלבים עזי נפש׳׳
יערט ביסקוס דגים אינו
צריך לבדקו ולבחנו בלתי מקום
תמרים ומקום עיני אדם ומלחו
ושמנו וחינר אינה צריכה בדיקה
כי שכיחא עוף וקט ואת כל
ערב למינו׳׳ כל אדם צריך
לבער מסוף שעה רביעית ולמעלה
דתנן אוכלין כל ארבע ותולין חמש
תלה עתלה ושורפין בתחלת שש
שמא יום מעונן הוא ותקרב הלילה
ונבט לארץ והנה חשך ואפלה׳׳
מי שפקיד מפקיד אצל
ישראל חמיצתו ישמרנו עד
ארבעה שעות אם לא יבוא לקח
לקחתו ימכרנו לנכרי או ישפלט
ויוציא השמירה ממשמרתו או

אשלם תודות לך ; כי הצלת נפשי ממות
הלא רגלי מדחי להתהלך לפני אלהים
באור החיים ;

למנצח אל תשחת לדוד מכתם
בברחו מפ׳ שאול במערה׃ חנני אלהים

את הפקדון אשר הפקד אתו׃
לא יראה לך המין בנז
גנבו לך עם ט׳ התראה׳ ולא ימצא
בו שאר אפי׳ להולי הנאה׳ אבל
של אחרים ושל גבוה מתנאה׳ את
כל גבוה יראה׃
מחמינת שהפקיד גוי בידו בחצר
ישר׳ לאכלו אין עליו לבערן
אבל אם מצאו׳ טפה עליו כלי שלא
יראה ושל קדש אינו צריך ושל גוי
עשה לו מחיצה להכירו׳ יצא
האסר לו׃ טעם ליצאת דרך
רחוקה׳ והניח חיצו וקבלו והתמין
אם קודם הפסח יבוא שלשים יום
בוממין׳ חייב לברוק ולבער׳ וכן יצא
לשלוסין׃ שאור שביד
ישר׳ ילוה לנכרי לאכול׳ ולאחר

חנני כי בך חסיה נפשי ובצל כנפיך אחסה
עד יעבור הוות׃ אקרא לאלהים עליון
לאל גומר עלי׃ ישלח משמים ויושיעני

חרף שאפי סלה: ישלח אלהים חסדו
ואמתו: נפשי בתוך לבאים אשכבה להטי'

הפסח יקחנו מעמו אם יכול ואפי'
בהנאה חמין ויהיה כמין האשכול
אשר לא יצלח לכל"
עוד כמענחי קדומת יומים שכלי
חרס ישבר או להעלימו ממראה
עינים וסכינים ללבן; ועצי פרור
וכלי נחשת וברזל להגעילן ברותחי'
פעמים ומורק ושוטף במים"
פרש ששכר הבבלי
ושכר המדי במפעליהם וחומץ
האדומי וזיתום המצרי להרחיק
מאהליהם כלם נאסרו בפסח כל
עשיהם ואכליהם ומרק פטליס כליה
יעו שכלי חרש שלשין ומי
ומשרתין כל השנה בביאה ויציאה
אסור ללוש בו עריסת הפסח כי כן
נקרא קריאה ואין לשין מין ושמ

בני אדם שניהם חנית וחצים ולשונם חרב
חדה: רומה על שמים אלהים על כל
הארץ כבודך: רשת הכינו לפעמי כפף

נפשי כרו לפני שוחה נפלו בתוכה סלה׃
נכון לבי אלהים נכון לבי אשירה ואזמרה׃

כי בהמה שמן חלקו ומאכלו בריא״
קדשים הראשונים המשיבי
טעסלכל שוט׳ הסה היו בקיאים
לתלות החטים בהוט׳ אבל היום
אסור׳ מפני שנעדר ומעסט׳ יודעי
בינה לעתים׳ לדעת מה יעשה ישר״
ראויות וזהירות היו הנשים
כאנשים בכל עניניהם׳ ולשתות
ארבעה כוסות כאבות כבנים׳ להז
להזכירם שעבוד יהודה ואפרים׳
כמו שמררו את חייהם מענים בע
בעבדה קשה בחמר ובלבנים״
שני כלים צריך לחם עני
במלאכתו׳ אחת שמקטפת ואחת
שמצננת׳ והכזתעסקין במתסיתו׳
לא ינביהו ידיהם מן התנור עד
שיעמידו את פתו׳ ושמרו את

עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר׃
אודך בעמים יהוה ואזמרך בלאמים׃ כי
גדול עד שמים חסדך ועד שחקים אמתך׃

רומה על שמים אלהים על כל הארץ
כבודך למנצח אל תשחת לדוד נח

משמרתו תני רבא אשה לא
תלוש לא בחמה ולא בחמין ולא
בחמי חמה ולא במים שנרנו מ
אם במים לנם שלא לשמש יחש
יחשפו ומימי אגנות ועני לישר
במקום תלוי ישפכו וידלפו כמים
הנגרים ארצה אשר לא יאספו
נמנע שלא ילוש חרש
שוטה וקטן וגוי שכפר וכל האמ
מינה על ידיה יבוש ויחפר אעני
שאפה ישרש כר רעה ושפר
מדרכי יהוה בזה ואת מצותו הפר
תמימים נטואם מתפלה
לחצרות משכני עמים שלהנות
ושטפין טפות במימי ערני ושמים
נו קערה ומברכין אשר קדשם ושהיי
בהסבה מיני מלא ברכת יי

מכתם האמנם אלם צדק תדברון מישרים
תשפטו בני אדם אף בלב עולות תפעלון
בארץ חמס ידיכם תפלסון

נוטלין ידיהם ומברכין על נטילת
ידים׳ ולוקחין כרפס׳ ומברכין בורא
פרי האדמה בכמכטא שפתים׳ וטבלין
בחרסת להזכירם שעבוד יהודה
ואפרים׳ למען תזכר את יום צאתך
מארץ מצרים׃

בטאים הא לחמא עניא במליזות׳
ומה נשתנה הלילה הזה מאין רנות׳
וכן מארין לארבעה בנים לדעת
ולהזות׳ מה העבדה הזאת׃

רחשים לתם והכם פרותמיד
מתוקי׳ ושאינו יודע לשאל׳ כלמדו
פסוקי׳ ולרשע אמר ושכן שחקי׳ מה
לך לספר חקי׃ יתחילו
בגנות מעבדים היינו ומסיימין בש׳
משבח עד גל׳ ישראל משחת׳ ומברכין
ושותין ומסובין בנחת׳ ושתי כתרות

כמוכים יתהלכו למו ידרך חצו כמו יתמוללו
כיון שבלול תמס יהלך נפל אשת בל חזו

שלימות ויאילו לקחת וכבר לחם
אחת״ וכינגען הסבר האחת
ממנינ׳ ומפהין בין השתים ומגרנן
המוציא ועל אכילת מצה בהגיוני׳
וטללין מצה ומרור בבת אחרת
להמזמ׳ ויאכלו ויותירו טבר יין׳
סעודה שהותירו וזמנו
כל אחד ואחד על ידו׳ ומברכין על
כוס שלישי׳ וסזוננו והמדו׳ וקראן
ההלל כוס רביעי בני ישרא׳ עבדו׳
יהללו את שם יי׳ כי נשגב שמו ז
לבדו״ פותחים על הגפן
ועל פרי הגפן בנעימה׳ ושותין כוס
הלל ועמרין בסיומה׳ ואחר ואת
ט׳ יאכלו וט׳ ישתו כי אם משתה
מיטה׳ וט׳ יטעמו מאומה״
המקדש בבית אחד

שמש׃ בטרם יבינו סירותיכם אטד כמו
חי כמו חרון יסערנו׃ ישמח צדיק כי חזה
נקם פעמיו ירחץ בדם הרשע׃ ויאמר אדם

אך פרי לצדיק אך יש אלהים שפטים
בארץ׃ למנצח אל תשחת לדוד נט

ולבית אחר הוצרך לאכול מזונו׳
יקדש כסדר ואוכל הוקת הפסח
כענינו׳ יאכל טה וטה יגמור מענו׳
שם יתנו צדקות יי׳ צדקות
פרזונו״ הלות מצות יכינו ישר׳
להם במועדם׳ מחמשת מיני תבואה
הידועים בסודם׳ אבל בשאר המ
המועדים מה שטרמן להם כדם׳
כי על כל מוצא פי יי׳ יחיה האדם״
זקנים וישישים׳ וחולים
חלושי מלחיים׳ שלא יוכלון לאכל
עני מאין שנים׳ יאכלוהו במים
ואסור לאפות אתו על נחלי מרים׳
ובשל מבשל בסים״ נוטל
אדם חלה מעסתו׳ משיעור ארבעים
ושלש ביצים וחומש ביצה מקצתו׳
ולא ילעוס אדם חטים להניחן על

מכתם בשלח שאול וישמרו את הבית
להמיתו׃ הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
תשגבני׃ הצילני מפועלי און ומאנשי דמים

הושיעני · כי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי
עזים לא פשעי ולא חטאתי יהוה · בלי

גבי כחיצתו · מלוש בצק עד חמיצתו ·
חזקו נמנים ושמרו אמרים
נעימים · כאשר פרשו לנו אלופים
וחכמים · ולהטות כתורתיו לילות
וימים · כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני
העמים · זכרנו דקדוקי חג
פסח ותכונתם · להזכיר נבונים
ולהזהיר פתאים כח וקתם · לשמר
ולעשות אותם בארץ מושבותכם ·
אשר חכמים יגידו ולא כחדו מאבתם ·
קדוש הופיעה להראות
המסות הגדולות והנוראות · כאשר
הבטחתנו בחזיוני המראות · כימי
צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ·
נפלאות תפליא לעיר
יהודה ואפרים · תקומם כמויה
עד לקחה כפלים · יהל תהל עם

עון ירוצון ויכוננו עורה לקראתי וראה ·
ואתה יהוה אדני עשה אתי למען שמך
צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקוד כל

הגוים אל תחון כל בוגדי און סלה. ישובו
לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר. הנה

ומוסי רגלים. לשנה הבאה בירושלם"
יושר הלכות ועֵרֶך דברי
התושיה. היום להזכיר ואזכיר יקרך
בנפש רעיה. שובבני מהרה ואז
אשורר לך רב העליליה. למועד
הזה כעת חיה"

פזמון. יעורר נאם חוזה לפדות
השבויה. ונעם יעיר תחזה.
ותקרא פדויה. ועם אביון ונבזה.
ישורר להר עליה. למועד הזה כעת
חיה" הוד חליי תשובב. ושוד
חליי תרפא. וחסדך תרפא תשכב.
לעם ישערים תצפא. ולקראת יער
תסבב. ויחלש וירפא. ושיר וסרך
יטבב. נארשת שפת פה. כעת כנין
תיפה. לנדר הדחויה" למועד.
וכלה לקטרה. ותאמרך תמהר

יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם כי מי
שומע. ואתה יהוה תשחק למו תלעג לכל
גוים. עזו אליך אשמורה כי אלהים

משגבי: אלהי חסדי יקדמני אלהים יראני
בשוררי: אל תהרגם פן ישכחו עמי הניעמו

ותלבש אמתה ולאורה תנהר
וכימי קדשתה כחגה תטהר ותסור
קדרותה וטומאתה תטהר וכנדי
טמטתה עם שמלת שביה
דר גבהי מרומים זמר אהבת
כלולה לבת מכל לאומים לקחתה
לסגלה וציון ברחמים תשוב
כבתחלה וילכו כל גוים לאור
זרחה והלה להראות העמים והש
והשרים את יפיה למועד היום
סדרתי מצות חג פסחי ולשמך
שרתי בנעם חג פסחי למענך
שברתי לקבל את שיחי העת הרעבני
כמטר לקחי ענה כי מעתרתי וש
ושיחתך רצויה למועד
למועד הזה כעת
חיה

בחילך והורידמו מגננו אדני: חטאת פימו
דבר שפתימו וילכדו בגאונם ומאלה ומ
ומכחש יספרו: כלה בחמה כלה ואינימו

וידעו כי אלהים מושל ביעקב לאפסי הא
הארץ סלה: וישובו לערב יהמו ככלב

תיקון פסח ותפלתו׳

אור לארבעה עשר בודקין את
החמץ לאור הנר׳ ואור הנר יפה
לבדיקה ומברך קודם הבדיקה
בא״י אמ״ה אקב״ו על ביעור חמץ״
ובודק כל הבדיקה׳ ואחר כך יאמ׳
כל חמירא דאיתא ברשותי
דלא חזיתיה ודלא בערתיה ליהוי
בטיל וחשיב כעפרא דארעא״
ולמחר בודקין גם כן׳ ואוכלין כל
ארבע׳ ותולין כל חמש ושורפי׳
בתחלת שש״ **למנחה**׳ פותח
החזן אשרי וקדיש עד לע׳
ומתפללין שמנה עשרה׳ ואין
נופלין על פניהם׳ וקדיש תתקבל
ומזמור לדוד יי׳ קראתיך״

ויסובבו עיר: המה יניעון לאכול אם לא
ישבעו וילינו: ואני אשיר עזך וארנן לבקר
חסדך כי היית משגב לי ומנוס ביום צר לי:

למעריב מתפללין כמו בחול
וכשמגיעין למכל
דבר רע ומפחד לילה׃ וקדיש׳
ומתפללין תפלת אבות וגבורות
וקדושות׃ **אתה** בחרתנו מכל
העמים אהבת אותנו ורצית
בנו ורוממתנו מכל הלשונות
וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו
לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו
קראת׃ ותתן לנו יי׳ אלהינו באהבה
מועדים לשמחה חגים וזמנים
לששון את יום חג המצות הזה את
יום טוב מקרא קדש הזה זמן חירו׳
חירותינו באהבה מקרא קדש זכר
ליציאת מצרים׃
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא יגיע
יראה וירצה ישמע יפקד ויזכר

אלהים זנחתנו פרצתנו אנפת תשובב לנו׃
הרעשת ארץ פצמתה רפה שבריה כי מטה׃

זכרוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיחנו
משיח בן דוד עבדך וזכרון כל עמך
בית ישראל לפניך לפליטה לטובה
לחן לחסד ולרחמים ביום חג המצו'
הזה ביום טוב מקרא קדש הזה לרחם
בו עלינו ולהושיענו זכרנו יי' אלהינו
בו לטובה ופקדנו בו לברכה והוש
והושיענו בו לחיים טובים בדבר
ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם
עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל
מלך חנון ורחום אתה״
והשיאנו יי' אלהינו את ברכת מועדיך
לחיים בשמחה ובששון כאשר
רצית ואמרת לברכנו כן תברכנו
סלה״ קדשנו במצותיך שים
חלקנו בתורתך שבענו מטובך
שמח לבנו בישועתך וטהר לבנו

הראית עמך קשה השקיתנו יין תרעלה
נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קשט
סלה למען יחלצון ידידיך הושיעה

ימינך ועננו׃ אלהים דבר בקדשו אעלוזה
אחלקה שכם ועמק סכות אמדד׃ לי גלעד

לעבדך באמת ובאמונה׳ והנחילנו
ייי אלהינו בשמחה ובששון מועדי
קדשך׳ וישמחו בך כל ישרא׳ אהבי
מקדשי שמך׳ בא״י מקדש ישראל
והזמנים״ רצה ומודים
ושים שלום״

וקדיש תתקבל׳ **ובאין** מבית הכ׳
הכנסת ושמים קערה׳
וערכין שלחנות׳ ושטפין ומוזגי׳
את היין מזוג ונתנין כוס לפני כל
אחד ואחד שאף הנשים חייבות
בארבעה כסות׳ שאף הן היו באותו
הנס׳ ומברך ברוך אתה ייי אמ״ה
בורא פרי הגפן״ בא״י אמ״ה אשר
בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון
וקדשנו במצותיו ותתן לנו ייי אלהינו
באהבה מועדים לשמחה חגים

ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה
מחוקקי׃ מואב סיר רחצי׃ על אדום אשליך
נעלי עלי פלשת התרועעי׃ מי יובילני עיר מצור

מי ינחני עד אדום: הלא אתה אלהים
זנחתנו ולא תצא אלהים בצבאותינו:

וזמנים לששון את יום חג המצות
הזה את יום טוב מקרא קדש הזה
זמן חירותינו באהבה מקרא קדש
זכר ליציאת מצרים כי בנו בחרת
ואותנו קדשת מכל העמים ומועדי
קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו
בא״י מקדש ישרא׳ והזמנים״
בא״י אמ״ה שהחיינו וקיימנו והגיענו
לזמן הזה״
ואם חל באחד בשבת מקדש עד
מקדש ישרא׳ והזמנים׳ בא״י אמ״ה
בורא מאורי האש״ בא״י אמ״ה
המבדיל בין קדש לחול ובין אור
לחשך ובין ישרא׳ לגוים ובין יום
השביעי לששת ימי המעשה בין
קדושת שבת לקדושת יום טוב
הבדלת ואת יום השביעי מששת

הבה לנו עזרת מצר ושוא תשועת אדם:
באלהים נעשה חיל והוא יבוס צרינו:
למנצח על נגינת לדוד

סא

שמעה אלהים רנתי הקשיבה תפלתי
מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי

ימי המעשה הקדשת הבדלת
והקדשת את עמך ישראל בקדושתך
בקדושתך׳ בא״י המבדיל בין קדש
לקדש׳ בא״י אמ״ה שהחיינו וכו
ושותין כל אחד ואחד כוסו
ונוטלין ידיהם ומברכין
על נטילת ידים׳ ונוטל מן הכרפס
וטובל בחרוסת׳ ומברך בא״י אמ״ה
בורא פרי האדמה׳ ואוכל ומאכיל
לכלם׳ ונוטל שלש מצות שלימו
ובוצע אחת מהן ונתן הפרוסה
מן השתים ושמים בקערה והפרוסה
והפרוסה השנית בשלחן ושוט
ושוטפין הכוסות׳ וממלאין אותם
ונוטלין הקערה ואומר הגדול
הא לחמא עניא די אכלו אבה
אבהתנא בארעא

מגור ירום ממני תנחני׃ כי היית מחסה
לי מגדל עוז מפני אויב׃ אגורה באהלך
עולמים אחסה בסתר כנפיך סלה׃ כי

אתה אלהים שמעת לנדרי נתת ירשת יראי
שמך׃ ימים על ימי מלך תוסיף שנותיו כמו

דמצרים כל דכפין ייתי ויכול כל
דצריך ייתי ויפסח הא שתא הכא
לשנה הבאה בארעא דישראל
הא שתא הכא עבדי לשנה הבאה
בארעא דישראל בני חורין׃

מה נשתנה הלילה הזה מכל
הלילות שבכל הלילות אין
אנו מטבלין אפי׳ פעם אחת הלילה
הזה שתי פעמים שבכל הלילות
אנו אוכלין חמץ ומצה הלילה הזה
כלו מצה שבכל הלילות אנו אוכלין
שאר ירקות הלילה הזה מרור
שבכל הלילות אנו אוכלין ושותין
בין יושבין בין מסובין הלילה הזה
כלנו מסובין׃ עבדים היינו
לפרעה במצרי׳ ויוציאנו
ייי׳ אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע

דור ודור׃ ישב עולם לפני אלהים חסד
ואמת מן ינצרהו׃ כן אזמרה שמך לעד לשד
לשלמי נדרי יום יום׃ למנצח על

ידותון מזמור לדוד׃ אך אל אלהים דומיה
נפשי כי ממנו ישועתי׃ אך הוא צורי

נטויה ואלו לא הוציא הקב״ה את
אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו
ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה
במצרים׳ ואפי׳ כלנו חכמים כלנו
נבונים כלנו יודעים את התורה
מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים
וכל המספר ביציאת מצרים הרי
זה משובח״ מעשה בר׳ אליעזר
ור׳ יהושע ור׳ אלעזר בן
עזריה ור׳ עקיבה ור׳ טרפון שהיו
מסובין בבני ברק והיו מספרין
ביציאת מצרים כל אותו הלילה
עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם
רבותינו הגיע זמן קרית שמע של
שחרית״ אמר ר׳ אלעזר בן
עזריה הרי אני כבן שבעים שנה
ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים

וישועתי משגבי לא אמוט רבה׃ עד אנה׃
תהותתו על איש תרצחו כלכם כקיר נטוי׃
גדר הדחויה׃ אך משאתו יעצו להדיח ירצו כזב

יברכו ובקרבם יקללו סלה: אך אלהים דומי
נפשי כי ממנו תקותי: אך הוא צורי וישועתי

בלילות עד שדרשה בן זומא' שנא'
למען תזכור את יום צאתך מארץ
מצרים כל ימי חייך ימי חייך הימים
כל ימי חייך הלילות וחכמים אומרים
ימי חייך העולם הזה כל ימי חייך לה
להביא לימות המשיח" ברוך
המקום שנתן תורה ליש'
לישרא' ברוך הוא כנגד ארבעה
בנים דברה תורה אחד חכם ואחד
רשע ואחד תם ואחד שאינו יודע
לשא'" חכם מה הוא אומ'
מה העדות והחקים והמשפטים
אשר צוה יהוה אלהי' אתכם אף
אתה אמור לו כהלכות הפסח אין
מפטירין לאחר הפסח אפיקומן"
רשע מה הוא אומר מה
העבדה הזאת לכם לכם ולא לו

משגבי לא אמוט: על אלהים ישעי וכבודי
צור עזי מחסי באלהים: בטחו בו בכל עת
עם שפכו לפניו לבבכם אלהים מחסה

לט סלה׃ אך הבל בני אדם כזב בני איש במ
במאזנים לעלות המה מהבל יחד׃ אל

ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל
כפר בעקר אף אתה הקהה את
שניו ואמור לו בעבור זה עשה יי
לי ולא לו לו היה שם ולא היה
נגא׳׃ תם מה הוא אומ׳ מה זאת
ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו
יי ממצרים מבית עבדים׃
ושאינו יודע לשא׳ את פתח לו
שנ׳ והגדת לבנך ביום ההוא לא׳
בעבור זה עשה יי לי בצאתי
ממצרים׃ והגדת לבנך יכ׳ מראש
חדש תל׳ ביום ההוא אי ביום ההוא
יכול מבעוד יום תל׳ בעבור זה
בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה
שיש מצה ומרור מונחים לפני׳׃
מתחלה עובדי עבודה
זרה היו אבותינו ועכשו קרבנו המ׳

תבטחו בעשק ובגזל אל תהבלו חיל כי ינוב
אל תשיתו לב׃ אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי
כי עז לאלהים׃ ולך יהוה חסד כי אתה

המקום לעבדתו שנ' ויאמר יהו'
יהושע אל כל העם כה אמר יי' אלהי
ישר' בעבר הנהר ישבו אבתיכם
מעולם תרח אבי אברהם ואבי
נחור ויעבדו אלהים אחרים ואקח
את אביכם את אברהם מעבר
הנהר ואולך אתו בכל ארץ כנען
וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק
ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו
ואתן לעשו את הר שעיר לרשת
אתו ויעקב ובניו ירדו מצרימה:

ברוך שומר הבטחתו לישר'
ברוך הוא שהקב"ה מחשב
את הקץ לעשות כמו שאמר
לאברהם אבינו שנ' ויאמר לא'
לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך
בארץ לא להם ועבדום וענו אתם

במדבר יהודה: אלהים אלי אתה אשחרך
צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ
ציה ועיף בלי מים: כן בקדש חזיתך

לראות עזך וכבודך: כי טוב חסדך מחיים
שפתי ישבחונך: כן אברכך בחיי בשמך

ארבע מאות שנה וגם את הגוי
אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן
יצאו ברכוש גדול״ היא
שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד
בלבד עמד עלינו אלא שבכל דור
ודור עומדים עלינו לכלותינו אלא
הקב״ה מצילנו מידם צא ולמד
מה בקש לבן הארמי לעשות ליע
ליעקב אבינו שפרעה לא גזר
אלא על הזכרים ולבן בקש לעקר
את הכל שנ׳ ארמי אבד אבי וירד
מצרימה אנוס על פי הדבור״
ויגר שם מלמד שלא ירד להשתקע
אלא לגור שם שנ׳ ויאמרו אל פרעה
לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן
לאשר לעבדיך כי כבד הרעב
בארץ כנען

אשא כפי: כמו חלב ודשן תשבע נפשי
ושפתי רננות יהלל פי: אם זכרתיך על יצועי
באשמורות אהגה בך: כי היית עזרתה לי

ובצל כנפיך ארנן · דבקה נפשי אחריך
בי תמכה ימינך · והמה לשואה יבקשו

ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן"
במתי מעט כמו שנ׳ בשבעים
נפש ירדו אבותיך מצרימ׳
ועתה שמך יי׳ אלהיך ככוכבי השמים
לרוב" ויהי שם לגוי גדול
מלמד שהיו ישר׳ מצויינין שם
גדול ועצום׳ שנ׳ ובני ישר׳ פרו
וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד
ותמלא הארץ אותם"
ורב כמו שנ׳ רבבה כצמח השדה
נתתיך ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי
עדיים שדים נכונו ושערך צמח
ואת ערום ועריה" וירעו אתנו
המצרים׳ כמו שנ׳ הבה
נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקר׳
תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא
על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן

נפשי יבאו בתחתיות ארץ · יגירהו על ידי
חרב מנת שועלים יהיו · והמלך ישמח
באלהים יתהלל כל הנשבע בו כי יסכר פי

דברי שקר׃ למנצח מזמור לדוד׃
שמע אלהים קולי בשיחי מפחד אויב

הארץ ויענונו כמו שנאמ
וישימו עליו שרי מסים למען
ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות
לפרעה את פיתם ואת רעמסס
ויתנו עלינו עבדה קשה
כמו שנ׳ ויעבידו מצרים את בני
ישרא׳ בפרך ונצעק אל יי
אלהי אבתינו כמו שנ׳ ויהי בימים
הרבים ההם וימת מלך מצרים
ויאנחו בני ישרא׳ מן העבדה ויזע
ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים
מן העבדה וישמע יי את
קלנו כמו שנ׳ וישמע אלהים את
נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את
אברהם את יצחק ואת יעקב
וירא את ענינו זו פרישות
דרך ארץ כמו שנאמר

תצור חיי׃ תסתירני מסוד מרעים מרגשת
פעלי און׃ אשר שננו כחרב לשונם דרכו
חצם דבר מר׃ לירות במסתרים תם

פתאם יורהו ולא ייראו׃ יחזקו למו דבר רע
יספרו לטמון מוקשים אמרו מי יראה למו׃

וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים׃
ואת עמלנו אלו הבנים כמו שנא׳
כל הבן הילוד היארה
תשליכהו וכל הבת תחיון׃
ואת לחצנו זה הדחק כמו שנא׳ וגם
ראיתי את הלחץ אשר מצרים לח׳
לוחצים אתם׃ ויוציאנו
יי׳ אלהינו ממצרים לא על ידי מלאך
ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח
אלא הקב״ה בכבודו ובעצמו׳ שנא׳
ועברתי בארץ מצרים בלילה
הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים
מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים
אעשה שפטים אני יי׳ ועברתי
בארץ מצרים אני ולא מלאך
והכיתי כל בכור אני ולא שרף
ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים

יחפשו עולת תמנו חפש מחפש וקרב
איש ולב עמק׃ וירם אלהים חץ פתאם
היו מכותם׃ ויכשילוהו עלימו לשונם

יתנדדו כל ראה בם׃ ויראו כל אדם ויגידו
פעל אלהים ומעשהו השכילו׃ ישמח צדיק

אני יי׳ אני הוא ולא שליח אני הוא
ולא אחר׃ **ביד** חזקה זה הדבר
כמו שנ׳ הנה יד יי׳ הויה
במקנך אשר בשדה בסוסים
בחמורים בגמלים בבקר ובצאן
דבר כבד מאד׃ ובזרוע נטויה
זו החרב כמו שנ׳ וחרבו שלופה
בידו נטויה על ירושלם׃
ובמורא גדול זה גלוי שכינה׳ כמו
שנ׳ או הנסה אלהים לבוא לקחת
לו גוי מקרב גוי במסות באתת
ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה
ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים
ככל אשר עשה לכם יי׳ אלהיכם
במצרים לעיניך׃
ובאותות זה המטה׳ כמו
שנ׳ ואת המטה

ביהוה וחסה בו ויתהללו כל ישרי לב׃
למנצח מזמור לדוד שיר׃
סה לך דמיה תהלה אלהים בציון ולך ישלם

עד שומע תפלה עדיך כל בשר יבאו דברי
עונות גברו מני פשעינו אתה תכפרם

הזה תקח בידך אשר תעשה בו את
האותת ובמופתים זה
הדם כמו שנ' ונתתי מופתים בש'
בשמים ובארץ דם ואש ותימרות
עשן דבר אחר ביד חזקה
שתים ובזרוע נטויה שתים ובמורא
גדול שתים ובאותות שתים ובמופתי'
שתים ש' ו עשר המכות שהביא
הקב"ה על המצרים במצרים ש' ו. הן
דם צפרדע' כנים ערוב' דבר שחין
ברד ארבה חשך מכת בכורות' ר'
יהודה היה נותן בהם סימנין דצ"ך
עד"ש באח"ב ר' יוסי הגלילי
אומר מנין אתה אומר
שלקו המצרים במצרים עשר
מכות ועל הים לקו חמשים מכות
במצרים מה הוא אומר ויאמרו

אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך נשבעה
בטוב ביתך קדוש היכלך נוראות בצדק
תעננו אלהי ישענו מבטח כל קצוי ארץ

וים רחוקים ׃ מכין הרים בכחו נאזר בגבורה ׃
משביח שאון ימים שאון גליהם והמון

החרטומים אל פרעה אצבע אלהים
היא ועל הים מה הוא אומר וירא
ישראל את היד הגדלה כמה לקו
באצבע עשר מכות אמור מעתה
במצרים לקו עשר מכות ועל הים
לקו חמשים מכות׃

ר אליעזר אומר מנין שכל
מכה ומכה שהביא
הקבה על המצרים במצרים היתה
של ארבע מכות שנא ישלח בם
חרון אפו עברה וזעם וצרה מש׳
משלחת מלאכי רעים עברה
אחת זעם שתים צרה שלוש
משלחת מלאכי רעים ארבע
אמור מעתה במצרים לקו ארבע׳
מכות ועל הים לקו מאתים מכות׃

ר עקיבה אומ מנין שכל מכה

לאמים ׃ וייראו ישבי קצות מאותותיך
מוצאי בקר וערב תרנין ׃ פקדת הארץ
ותשוקקה רבת תעשרנה פלג אלהים

מלא מים תכין דגנם כי כן תכינה: תלמיה
רוה נחת גדודיה ברביבים תמוגגנה צמחה

ומכה שהביא הקב"ה על המצרים
במצרים היתה של חמש מכות
שנ' ישלח בם חרון אפו עברה
וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים
חרון אפו אחת עברה שתים וזעם
שתים צרה שלש ארבע משלחת
מלאכי רעים חמש אמור מעתה
במצרים לקו חמשים מכות ועל
הים לקו מאתים וחמשים מכות:

כמה מעלות טובות למקום
עלינו:

אלו	הוציאנו ממצרים	ולא
	עשה בהם שפטים	דיינו:
אלו	עשה בהם שפטים	ולא
	עשה באלהיהם	דיינו:
אלו	עשה באלהיהם	ולא
	הרג בכוריהם	דיינו:

תברך: עטרת שנת טובתך ומעגליך ירעפון
דשן: ירעפו נאות מדבר וגיל גבעות
תחגרנה: לבשו כרים הצאן ועמקים

יעטפו בר יתרועעו אף ישירו׃
למנצח שיר מזמור׃

א׳ו הרג בכוריהם ולא
נתן לנו את ממונם דיינו
א׳ו נתן לנו את ממונם ולא
קרע לנו את הים דיינו
א׳ו קרע לנו את הים ולא
העבירנו בתוכו בחרבה דיינו
א׳ו העבירנו בתוכו בחרבה ולא
שקע צרינו בתוכו דיינו
א׳ו שקע צרינו בתוכו ולא
ספק צרכנו במדבר ארבעי שנה
א׳ו ספק צרכנו במדבר ארבעי שנה
ולא האכילנו את המן דיינו
א׳ו האכילנו את המן ולא
נתן לנו את השבת דיינו
א׳ו נתן לנו את השבת ולא
קרבנו לפני הר סיני דיינו
א׳ו קרבנו לפני הר סיני

הריעו לאלהים כל הארץ׃ זמרו כבוד
שמו שימו כבוד תהלתו׃ אמרו לאלהים
מה נורא מעשיך ברב עזך יכחשו לך

איביך כל הארץ ישתחוו לך ויזמרו לך
יזמרו שמך סלה לכו וראו מפעלות

ולא נתן לנו את התורה דיינו
אלו נתן לנו את התורה ולא
הכניסנו לארץ ישראל דיינו
אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא
בנה לנו בית המקדש דיינו
על אחת כמה וכמה טובה
כפולה ומכופלת
למקום עלינו הוציאנו ממצרים
עשה בהם שפטים עשה באלהיהם
הרג בכוריהם נתן לנו את ממונם
קרע לנו את הים העבירנו בתוכו
בחרבה שקע צרינו בתוכו ספק
צרכינו במדבר ארבעים שנה
האכילנו את המן נתן לנו את השבת
קרבנו לפני הר סיני נתן לנו את
התורה הכניסנו לארץ ישראל
ובנה לנו בית הבחירה לכפר על

אלהים נורא עלילה על בני אדם הפך
ים ליבשה בנהר יעברו ברגל שם נשמחה
בו משל בגבורתו עולם עיניו בגוים תצפינה

הסוררים אל ירומו למו סלה: ברכו עמים
אלהינו והשמיעו קול תהלתו: השם

כל עונותינו: **רבן** גמלי׳ היה אומ׳
כל מי שלא אמר שלשה
דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו
אלו הן פסח מצה ומרור פסח שהיו
אבותינו אוכלין בזמן שבית המקדש
קיים על שום מה על שום שפסח
המקום על בתי אבותינו במצרים
שנ׳ ואמרתם זבח פסח הוא לייי
אשר פסח על בתי בני ישר׳ במצ׳
בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל
ויקד העם וישתחוו:
מצה זו שאנו אוכלין על שום
מה על שום שלא הספיק
בצקם להחמיץ עד שנגלה עליהם
מלך מלכי המלכים הב״ה וגאלם
מיד׳ שנ׳ ויאפו את הבצק אשר
הוציאו ממצרים עוגות מצות כי

נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלינו: כי
בחנתנו אלהים צרפתנו כצרף כסף:
הבאתנו במצודה שמת מועקה במתנינו:

הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים
והוציאנו לרויה אבוא ביתך בעולות אשלם

לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו
להתמהמה וגם צדה לא עשו להם׃

מרור

מרור זה שאנו אוכלין על שום
מה על שום שמררו
המצרים את חיי אבותינו במצרים
שנ׳ וימררו את חייהם בעבודה
קשה בחמר ובלבנים ובכל עבודה
בשדה את כל עבודתם אשר עבדו
בהם בפרך׃ בכל דור ודור חייב
אדם להראות את עצמו כאלו
הוא יצא ממצרים שנ׳ והגדת
לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה
עשה יהוה לי בצאתי ממצרים שלא
את אבותינו ג׳ הקב״ה בלבד אלא אף
אותנו ג׳ שנ׳ ואותנו הוציא משם
למען הביא אותנו לתת לנו את
הארץ אשר נשבע לאבותינו׃

לך נדרי אשר פצו שפתי ודבר פי בצר
לי עלות מחים אעלה לך עם קטרת אילים
אעשה בקר עם עתודים סלה לכו שמעו

ואספרה כל יראי אלהים אשר עשה לנפשי
אליו פי קראתי ורומם תחת לשוני און אם

לפיכך אנחנו חייבין להודות
להלל לשבח לפאר
לרומם להדר ולנצח למי שעשה
לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו
הוציאנו מעבדות לחירות ומיגון
לשמחה ומשעבוד לגאולה ומאבל
ליום טוב ומאפלה לאור גדול
ונאמר לפניו הללויה הללויה
הללו עבדי יי הללו את
שם יי יהי שם יי מבורך מעתה
ועד עולם ממזרח שמש ועד
מבואו מהולל שם יי רם על כל
גוים יי על השמים כבודו מי כיי
אלהינו המגביהי לשבת המשפילי
לראות בשמים ובארץ מקימי מעפר
דל מאשפות ירים אביון להושיבי
עם נדיבים עם נדיבי עמו מושיבי

ראיתי בלבי לא ישמע אדני אכן שמע
אלהים הקשיב בקול תפלתי ברוך אלהים
אשר לא הסיר תפלתי וחסדו מאתי

למנצח בנגינות מזמור שיר
אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה

עקרת הבית אם הבנים שמחה הללו
יה׳ בצאת ישרא׳ ממצרים
בית יעקב מעם לועז
היתה יהודה לקדשו ישרא׳ ממש
ממשלותיו הים ראה וינס הירדן
יסוב לאחור ההרים רקדו כאלים
גבעות כבני צאן מה לך הים כי תנוס
הירדן תסוב לאחור ההרים תרקדו
כאלים גבעות כבני צאן מלפני אד
אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב
ההפכי הצור אגם מים חלמיש
למעינו מים ברוך אתה יהוה
אמה אשר גאלנו וגאל את
אבותינו ממצרים והגיענו הלילה
הזה לאכל בו מצה ומרור כן יי
אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים
ולרגלים אחרים הבאים לקראתינו

לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך יודוך
עמים אלהים יודוך עמים כלם ישמחו וירננו
לאמים כי תשפט עמים מישור ולאמים

בארץ תנחם סלה יודוך עמים אלהים
יודוך עמים כלם ארץ נתנה יבולה יברכנו

לשלום שמחים בבנין עירך וששים
בעבודתך ונאכל שם מן הפסחים
ומן הזבחים עד שיגיע את דמם על
קיר מזבחך לרצון ונודה לך שיר
חדש על גאולתינו ועל פדות נפשינו
בא״י גא׳ ישר׳ בא״י אמ״ה
בורא פרי הגפן
ושותין כל אחד ואחד ונוטלין ידיהם
ומברכין בא״י אמ״ה אקב״ו על נטילת
ידים ולוקח שתי מצות והפרוסה
ובוצע מן העליונה וטובל במלח
ומברך בא״י אמ״ה המוציא לחם מן
הארץ ואינו אוכל עד שיבצע מן
הפרוסה ומברך בא״י אמ״ה אקב״ו
על אכילת מצה וגוללן ביחד ואז
יאכל ונותן לכל בני המסבה
והגדול שבסעודה נותן ולוקח

אלהים אלהינו יברכנו אלהים וייראו אותו
כל אפסי ארץ למנצח לדוד
מזמור שיר יקום אלהים יפוצו אויביו

וינוסו משנאיו מפניו · כהנדף עשן תנדף
כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים מפני

ולוקח מן החזרת וטבל בחרוסת
ומברך בא״י אמ״ה אקב״ו על אכילת
מרור · ואוכל ומאכיל לכל · ולוקח
מן המצה התחתונה עם החזרת
ואין צריך לברך · ת״א ש״אמ והוא
דאמ׳ רחמנא על מצות ומרורים
יאכלוהו · ואוכלין ושותין מה שנזד
שנזדמן להם · ומכבדין את השלחן
ושוטפין הכסות וממלאין אותם
ומברכין ברכת המזון · נברך ש
שאכלנו משלו · ועונין
ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו
ברוך הוא וברוך שמו וברוך
זכרו לעולמי עד · בא״י אמ״ה הזן
את העולם כלו בטובו בחן בחסד
וברחמים נותן לחם לכל בשר ומז
ומכין מזון לכל בריותיו · כאמור

אלהים · וצדיקים ישמחו ויעלצו לפני א
אלהים וישישו בשמחה · שירו לאלהים
זמרו שמו סלו
לרכב בערבות ביה שמו

ועלזו לפניו אבי יתומים ודיין אלמנות
אלהים במעון קדשו אלהים מושיב יחידים

פותח את ידיך ומשביע לכל חי
רצון כא' הזן את הכל. נודה
לך יי אלהינו על שהנחלת
את אבותינו ארץ חמדה טובה
ורחבה בריתו ותורה חיים ומזון
על בריתך ששמת בבשרינו על
שהוצאתנו מארץ מצרים ופדיתנו
מבית עבדים על תורתך שלמדתנו
על חקי רצונך שאתה זן ומפרנס
אותנו בכל יום ובכל עת ובכל שעה.
על הכל יי אלהינו אנו מה
מודים לך ומברכים את שמך כאמו'
ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך
על הארץ הטבה אשר נתן לך ב"א
על הארץ ועל המזון.
רחם יי אלהינו עלינו על ישראל
עמך ועל ירושלים עירך

ביתה מוציא אסירים בכושרות אך סוררים
שכנו צחיחה אלהים בצאתך לפני עמך
בצעדך בישימון סלה ארץ רעשה אף שמים

נטפו מפני אלהים זה סיני מפני אלהים אלהי
ישראל: גשם נדבות תניף אלהים נחלתך

ועל ציון משכן כבודך על הבית
הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו
אלהינו אבינו רוענו זוננו פרנסנו
כלכלנו הרויחנו הרויח לנו מהרה
מכל צרותינו אל תצריכנו ייי אלהינו
לידי מתנות בשר ודם ולא לידי
הלואתם שמתנתם מעוטה וחרפתם
מרובה אלא לידך המלאה והרחבה
ולא נבוש לעולם ועד ולא נכלם
לעולם הבא ויבא אליהו ומשיח
בן דוד עבדך במהרה תחזיר עיר
למקומה: רצה והחליצנו ייי
אלהינו בציון עי במצותיך
ובמצות יום השביעי השבת הגדול
והקדוש הזה כי יום זה הגדול וקדוש
הוא מלפניך ונשבות בו ונוח בו
במצות רצונך אל תהי צרה ויגון

ונלאה אתה כוננתה: חיתך ישבו בה תכי
בטובתך לעני אלהים: אדני יתן אמר המבשרות
צבא רב: מלכי צבאות ידדון ידדון ונות בית

תחלק שלל ׃ אם תשכבון בין שפתים כנפי
יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ ׃

ואנחה מיום מטחתינו הראשו
בנחמת ציון עירך ובנחמת ירושלם
כי אתה הוא בעל הנחמות ובעל
התשועות׳ כאמו׳ כאיש אשר
אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם
ובירושלם תנחמו׳ בא״י מנחם
ציון ובונה ירושלם״

אמן במהרה בימינו אמן בחז
בחיינו ותבנה עיר ציון
ותכון עבודת הקדש בירושלם
תתברך לעד האל אבינו מלכנו אד
אדירנו בוראנו גואלנו קדושנו קדש
יעקב רוענו רועה ישרא׳ המלך הטוב
והמטיב שבכל יום ויום הוא גמלנו
הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד חיים
ורוחה והצלה והצלחה ושלום וכל
טוב׳ הרחמן הוא יתברך בשמים

בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון הר אלהים הר
בשן הר גבננים הר בשן ׃ למה תרצדון הרים גבננים
ההר חמד אלהים לשבתו אף יהוה ישכן לנצח ׃

רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אדני בם
סיני בקדש עלית למרום שבית שבי לקחת

ובארץ׳ הרחמן הוא יתברך על כסא
כבודו׳ הרחמן הוא יתברך על כסא
ממשלתו׳ הרח הו ישתבח לדורי
הדורים׳ ויתפאר בנו לנצח נצחים
ומקרן לעמו לעדירים׳ הרחמן הוא
יפרנסנו בכבוד ולא בבזוי׳ בהתר
ולא באיסור׳ בנחת ולא
בצער׳ הרחמן הוא יצילנו מעניות
וישבור עול הגוים מעל צוארינו׳
ויוליכנו קוממיות לארצנו׳ הרחמן
הוא ירפאנו רפואה שלימה וידריכ
וידריכנו בדרך ישרה וימלא מש
משאלות לבנו לטובה׳ הרחמן הוא
יזכנו ויקרבנו לראות בימות מלך
המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי
העולם הבא׳ מגדיל ישועות מלכו
ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרע

מתנות באדם ואף סוררים לשכון יה אלהים
ברוך אדני יום יום יעמס לנו האל ישועתינו
סלה׃ האל לנו אל למושעות ולאלהים אדני

למות תוצאות׳ אך אלהים ימחץ ראש איביו
קדקד שער מתהלך באשמיו׳ אמר אדני

עד עולם׳ כפירים רשו ורעבו ודורשי
יי לא יחסרו כל טוב׳ השיבנו יי אליך
ונשובה חדש ימינו כקדם׳ יי עוז
לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום׳
הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו׳
כי השביע נפש שוקקה ונפש רעבה
מלא טוב׳ מה שאכלנו יהא לשבע
ומה שהותרנו יהא לברכה ומה
ששתינו יהא לרפואה׳ ככתו׳ ויתן
לפניהם ויאכלו ויותירו כדבר יי׳
ברוכים אתם ליי עושה שמים וארץ׳
בא״י אמ״ה בורא פרי הגפן׳׳
ושוטפין הכוסות וממלאין אותם יין׳
שפוך חמתך על הגוים אשר
לא ידעוך ועל ממלכות
אשר בשמך לא קראו׳ כי אכל את
יעקב ואת נוהו השמו׳׳ לא

מבשן אשיב אשיב ממצלות ים׳ למען תמחץ
רגלך בדם לשון כלביך מאיבים מנהו׳ ראו הליכותיך
אלהים הליכות אלי מלכי בקדש׳ קדמו שרים אחר נגנים

בתוך עלמות תופפות ׃ במקהלות ברכו ד
אלהים אדני ממקור ישראל ׃ שם בנימן ד

לנו יי לא לנו כי לשמך תן כבוד ׳
על חסדך על אמתך למה יאמרו
הגוים איה נא אלהיהם ואלהינו בשמים
כל אשר חפץ עשה עצביהם כסף
וזהב מעשה ידי אדם ׳ פה להם ולא
ידברו עינים להם ולא יראו אזנים
להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון
ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יה
יהלכו לא יהגו בגרונם כמו הם יהיו
עשיהם כל אשר בטח בהם ׳ ישרא
בטח ביי עזרם ומגנם הוא ׳ בית
אהרן בטחו ביי עזרם ומגנם הוא ׳
יראי יי בטחו ביי עזרם ומגנם
הוא ׃ יי זכרנו יברך
יברך את בית ישרא ׳ יברך את בית
אהרן ׳ יברך יראי יי הקטנים עם
הגדלים ׳ יוסף יי עליכם עליכם

צעיר רדם שרי יהודה רגמתם שרי זבלון
שרי נפתלי ׃ צוה אלהיך עזך עוזה אלהים
זו פעלת לנו ׃ מהיכלך על ירושלם לך יובילו ׃

מלכים שני גער חית קנה אבירים בעגלי עמים
מתרפס ברצי כסף בזר עמים קרבות יחפצו

ועל בניכם ברוכים אתם ליי עשׂי
שמים וארץ השמים שמים ליי
והארץ נתן לבני אדם לא המתים
יהללו יה ולא כל יורדי דומה ואנחנו
נברך יה מעתה ועד עולם הללויה
אהבתי כי ישמע יי את קולי
תחנוני כי הטה אזנו לי
ובימי אקרא אפפוני חבלי מות
ומצרי שאול מצאוני צרה ויגון
אמצא ובשם יי אקרא אנא יהוה
מלטה נפשי חנון יי וצדיק ואלהינו
מרחם שמר פתאים יי דלותי ולי
יהושיע שובי נפשי למנוחיכי כי
יי גמל עליכי כי חלצת נפשי מ
ממות את עיני מן דמעה את רגלי
מדחי אתהלך לפני יי בארצות
החיים האמנתי כי אדבר אני עניתי

יאתיו חשמנים מני מצרים כוש תריץ ידיו לאלהים
ממלכות הארץ שירו לאלהים זמרו אדני סלה
לרכב בשמי שמי קדם הן יתן בקולו קול עוז

תנו עז לאלהים על ישראל גאותו ועזו
בשחקים. נורא אלהים ממקדשיך אל

מאד אני אמרתי בחפזי כל האדם
כוזב. **מה אשיב** לי״י כל תגמו
תגמולוהי עלי. כוס
ישועות אשא ובשם י״י אקרא. נדרי
לי״י אשלם נגדה נא לכל עמו. יקר
בעיני י״י המותה לחסידיו. אנה י״י
כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך
פתחת למוסרי. לך אזבח זבח תודה
ובשם י״י אקרא. נדרי לי״י אשלם
נגדה נא לכל עמו. בחצרות בית
י״י בתוככי ירושלם הללויה. הללו
את י״י כל גוים שבחוהו כל האמים
כי גבר עלינו חסדו ואמת י״י לעולם
הללויה. הודו לי״י כי טוב
כי לעולם חסדו. יאמר נא ישראל
כי לעולם חסדו. יאמרו נא בית
אהרן כל״ח. יאמרו נא יראי י״י

ישראל. נורא אלהים ממקדשיך אל ישראל
הוא נותן עוז ותעצומות לעם ברוך אלהים.
למנצח על שושנים לדוד

הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש׃ טב
טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי

כי לעולם חסדו׃ מן המצר קז
קראתי יה ענני במ
במרחב יה׃ ייי לי לא אירא מה יע
יעשה לי אדם׃ ייי לי בעזרי ואני
אראה בשנאי׃ טוב לחסות בייי
מבטח באדם׃ טוב לחסות בייי מבט׳
בנדיבים׃ כל גוים סבבוני בשם ייי
כי אמילם׃ סבוני גם סבבוני בשם ייי
כי אמילם׃ סבוני כדבורים דעכו כאש
קוצים בשם ייי כי אמילם׃ דחה ד
דחיתני לנפל וייי עזרני׃ עזי וזמרת
יה ויהי לי לישועה׃ קול רנה וישועה
באהלי צדיקים ימין ייי עשה חיל
ימין ייי רוממה ימין ייי עשה חיל׃ לא
אמות כי אחיה ואספר מעשי יה׃ יסר
יסרני יה ולמות לא נתנני׃ פתחו לי
שערי צדק אבא בם אודה יה׃ זה השער לייי

במעמקי מים ושבלת שטפתני׃ יגעתי
בקראי נחר גרוני כלו עיני מיחל לאלהי רבו
משערות ראשי שנאי חנם עצמו מצמיתי

איבי שקר אשר לא גזלתי אז אשיב׃ אלהים
אתה ידעת לאולתי ואשמותי ממך לא נכחדו׃

צדיקים יבאו בו׳ אודך כי עניתני
ותהי לי לישועה׳ אבן מאסו הבונים
היתה לראש פנה׳ מאת יי׳ היתה זאת
היא נפלאת בעינינו׳ זה היום עשה יי׳
נגילה ונשמחה בו״ **אנא** יי׳ הושיע
נא׳ אנא יי׳ הצליחה **נא**״
ברוך הבא בשם יי׳ ברכנוכם מבית יי׳
אל יי׳ ויאר לנו אסרו חג בעבתים
עד קרנות המזבח אלי אתה ואודך׳
אלהי ארוממך״ הודו ליי׳ כי טוב
כי לעולם חסדו׳ יהללוך יי׳
כל מעשיך וחסידיך צדיקים עושי
רצונך כלם ברנה יודו ויברכו וישבחו
ויפארו וירוממו את שם קדשך׳ כי
לך טוב להודות ולשמך נאה לזמר
בכל יום תמיד׳ ומעולם ועד עולם
אתה אל׳ בא״י מלך מהולל בתשבחות״

אל יבשו בי קויך אדני יהוה צבאות אל יכלמו׃
בי מבקשיך אלהים ישראל׃ כי עליך נשאתי
חרפה כסתה כלמה פני׃ מוזר הייתי לאחי

ונכרי לבני אמי' כי קנאת ביתך אכלתני'
וחרפות חורפיך נפלו עלי' ואבכה בצום

וישותין כוס רביעי' ומברך בא"י
אמ"ה על הגפן ועל פרי הגפן ועל
תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה
ורחבה שנתת לעמך ישר' באהבה
לאכול מפריה ולשבוע מטובה רחם
על עמך ועל עירך ועל היכלך כי
אתה טוב ומטיב לכל' בא"י על
הארץ ועל פרי הגפן"

למחר משכימין לבית הכנסת

וקורין הזמירות כמון משנ
ע' יהיה יי' אחד ושמו אחד ופותח

רשות ליום א' של פסח"

יונה מעונה' / סה תען משיחיה'
בזכרה ימי חגה' / ושמחת פסחיה"
ידקת אות חי / תשיב לטוחיה'
ומיחלה לעד / נצח כנצחיה"

נפשי ותהי לחרפות לי' ואתנה לבושי שק
ואהי להם למשל' ישיחו בי יושבי שער
ונגינות שותי שכר' ואני תפלתי לך יי' עת רצון

אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך׃ הצילני
מטיט ואל אטבעה אנצלה משנאי וממעמקי

חפצה להודות לך · במועל טפחיה
חלק נסכיה · תמורת זבחיה
קמה משמעה קול דוד על פתחיה
פתחת וידיה · נוטפות רקחיה
חשבון וזמן קצה · וספר ירחיה
רוחה ונשמתה · ערכות שבחיה
נשמת כל חי וכו

נשמת

חוגגי חג · המצות ליי
יהסטך · חסין יה הצלת המוני · וד
והצללת מוני · חסדי יי אזמר
תהלות יי
נש׳ שואפי תנין · השם ארבו כקרט
תשכחך · יער הנשפט נוף בטור
חרבו · של משה עברו · אהרן אשר
בחר בו
נש׳ לאום טעל מקרץ יערו יתלבבך

מים׃ אל תשטפני שבלת מים ואל תבלעני
מצולה ואל תאטר עלי באר פיה׃ ענני יהוה
כי טוב חסדך כרוב רחמיך פנה אלי׃ ואל

תסתר פניך מעבדך כי צר לי מהר ענני
קרבה אל נפשי גאלה למען איבי פדני׳

לעשה נפלאות גדולות לבדו כי
למכה מצרים בבכוריהם כי לעולם
חסדו״ נע׳ מעוטה טח מצנו
הרווחה׳ תמליכך׳ מרום מפיק
הנחה׳ תחת אטה׳ מוציא אסירים
בכושרות׳ אך סוררים שכנו צחיחה״
נע׳ פרוים פריתם מכה מעבידים׳
תפארך׳ פועל פעלת בימיהם
להגידם׳ פעלת לחוסים בך׳ נגד
בני אדם״ נע׳ פועל רצונך בכל
מאוים׳ תהדרך׳ קוליתנו למשכנות
שאון ימים ודכים׳ אומרים ואלו
פינו מלא שירה כים״

אופן׳

יה שכינתך׳ בינות אנשים׳
אף אמונתך׳ בקהל קדושים״
אופני פלאו׳ ושאני מרומו׳

אתה ידעת חרפתי ובשתי וכלמתי נגדך כל
צוררי׃ חרפה שברה לבי ואנושה ואקוה לנוד
ואין ולמנחמים ולא מצאתי׃ ויתנו בברותי

ראש ולצמא ישקוני חמץ ׃ יהי שלחנם
לפניהם לפח ולשלומים למוקש ׃ תחשכנה

טכבי רום יצבאו ׳ שוטים אי מקומו ׳
שמים כסאו ׳ והארץ הדומו ׳ מע
מעריצים לשמו ׳ מערץ בסוד
קדושים ״ אף אמונתך ׳ נאמני
ארץ ׳ לובשי חרדה ׳ גדרי פרץ
עוזרי תעודה ׳ את המה כמרץ
מעריצים בעדה ׳ כי כל העדה ׳
כלם קדושים ״ אף אמונתך ׳ הדוף
יען נאנחים ׳ היות לחי שמחים ׳
וישירו פתחים ׳ אשר אכלו מנחינ
וכהנים המשוחים ׳ או יעלו זבחים ׳
ונאכל שם פסחים ׳ בקדש הקדשים ״
אף אמונתך ׳

זולת

ויהי בחצי הלילה ׳ אמיץ
הנר חמה ׳ בלע כל בכורי נוף ויעש
בהם נקמה ״ גם מבכור פרעה

עיניהם מראות ומתניהם תמיד המעד ׃
שפוך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם ׃ תהי
טירתם נשמה באהליהם אל יהי יושב ׃ פ

אתה אשר הכית רדפו ואל מכאוב
חלליך יספרו ׃ ימחו מספר חיים ועם

הישב על כסאו מר רמה עד בכור
השבי וכל בכור בהמה ׃ ויקם
פרעה לילה דעת משפט ה' אמת
הוא וכל עבדיו יחדו עמם צעקת
ותהי צעקה גדולה במצרים והקל
לא נצמת כי אין בית אשר אין שם
מת ׃ ויקרא למשה ולאהרן
לאמר זה השדי בעזרכם חושו ז
קומו צאו כי זה היום שבריכם טע
טענו גם אתם גם בניכם ובנותיכם
ולכו עבדו את ה' כדברכם ׃
גם צאנכם גם בקרכם קרחו
יחד וצאו סנותי כי הסר שדי לי
ולכל עדתי ולכו כאשר דברתם
והסירו רק מפתי וברכתם גם אותי ׃
ותחזק מצרים ממהרים
בתים בתים נגעזה בהשיגם ידע

צדיקים אל יכתבו ׃ תנה עון על עונם ואל
יבאו בצדקתך ׃ ואני עני ואביון וכואב ישוע
ישועתך אלהים תשגבני ׃ אהללה שם אלהים

בשיר ואגדלנו בתודה׃ ותיטב ליהוה משור
פר מקרן מפרים׃ ראו ענוים ישמחו דרשי

משנה עתים׳ שנובים מהרו לשלח
מקול יללת הבתים׳ כי אמרו כלנו
מתים״ וישא העם עוגות
בצקם עמם׳ פליטים יצאו בחפזו
טרם יחמיץ להמם׳ עבורים יצאו
כצאת השמש לאור יומם׳ משא
משארותם צרורות בשמלתם על
שכמם״ ובני ישרא׳ עשו
קול מאמר עשה גדולות׳ רם אשר
נתם לשאול ממצרים שאלות׳ שאלו
שכר עבודתם׳ ולא חמדו גדולות׳
כלי כסף וכלי זהב ושמלות״
וייי נתן את חן תפארת המון יהודה
ואפרים׳ סוררים השיב לבם ההלך
אחרים׳ לתת את חן העם׳ שואפי
נחירים׳ וישסום וינצלו את מצרים״
ויסעו בני ישרא׳ מחור

אלהים ויחי לבבכם׃ כי שמע אל אביונים
יהוה ואת אסיריו לא בזה׃ יהללוהו שמים
וארץ ימים וכל רמש בם׃ כי אלהים יושיע

ציון ויבנה ערי יהודה וישבו שם וירשוה:
וזרע עבדיו ינחלוה ואהבי שמו ישכנו בה:

פרק מיעוטף הלט מרעמסס בט
באינבע מור עוכר נטף המונים
עברו ים כנחל אשר עבר ושטף
כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד
מטף" וגם ערב רב הלך עמם
עוד קבוצת חיל אספסוף נספחו
עליהם לעמוד נאינו פי כסת ויצ
ויצאו בעשר ונכסים וכבוד וצאן
ובקר מקנה כבד מאד"
ויאפו את הבצק נחוצים בצאת
חיליהם: בללו עוגות מצות כי לא
חמץ בכליהם רגע לא התמהמהו
כי גרשו מושליהם וגם צדה לא
עשו להם" ומושב בני יש
ישראל בחירי אמונה רשומה
מנאת איתן מזהרנה יסיא מני
אז פרות עדת מיסנה שלשים

למנצח לדוד להזכיר: אלהים להצילני ע
יהוה לעזרתי חושה: יבשו ויחפרו מבקשי
נפשי יסגו אחור ויכלמו חפצי רעתי:

ישובו על עקב בשתם האמרים האח האח
ישישו וישמחו בך כל מבקשיך ויאמרו

שנה וארבע מאות שנה״
ויהי מקץ הלוך מארם נהרים
ותיק אשר זרח כאור שמש כצהרי
דגלים בעינכם היום הזה לבית יהודה
ואפרים׳ יצאו כל צבאות יי מארץ
מצרים״ ליל שמרים הוא
המון שר׳ בצאתם׳ חקת זה הלילה
שמורה בכל משכנתם׳ קבלו
עליהם ועל כל תולדתם׳ שמורים
לכל בני ישר׳ לדרתם״
קדוש מה נאוו מעשיך כלם׳ רעה
ישר׳ מושיעם וגואלם׳ שתה כנף
מופתים לפי תגמול גמולם׳ כי
עזרת אבתינו אתה הוא מעולם״

גאולה״

נרד וכרכום צין כנני׳
קמשון ימלו וקמלו׳ ועלי יבלו נחלים׳

תמיד יגדל יהוה אהבי תשועתך׃ ואני
עני ואביון אלהים חושה לי עזרי ומפלטי
אתה יהוה אל תאחר׃ בך יהוה חסיתי עא

אל אבושה לעולם: בצדקתך תצילני
ותפלטני הטה אלי אזנך והושיעני: היה לי

ההדס הנץ ונמל׳׳ חליצוסות
אלמנותם׳ כל עיני עדן וששון׳ ד
מהדר זיו מחליצותם׳ עלזו דודים׳
ועליצו׳ תור וסיס על משמרותם׳
פערו פיהם ופצו׳ שם יתנו עוז לקני׳
זה כמצהל׳ זה כצלצל׳ על ערבים
בין עגלים׳ צפצפו שירים ומהלל׳׳
וערונת הורידים׳
תעטה סות הוד מארס׳ על סעיף
רמון רדידים׳ שש ובד לבן ארמון׳
בעלות ריח נרדים׳ יעלוז בו ער
ונרדס׳ בעטר רוח צפוני׳ הבשמים
יזלו טלי׳ טל להרגיע עמלים׳ טל
ישכח ריש ועמל׳׳
ומשלים התפלה עד ט׳ ישראל׳
ומתפללין אבות וגבורות וקדושות׳
ואתה בחרתנו כמו שכתוב לעיל׳׳

לצור מעון לבוא תמיד צוית להושיעני כי
סלעי ומצודתי אתה: אלהי פלטני מיד רשע
מכף מעול וחומץ: כי אתה תקותי אדני

יהוה מבטחי מנעורי: עליך נסמכתי מבטן
ממעי אמי אתה גוזי בך תהלתי תמיד: כמו

ע׳ מקדש ישר׳ והזמנים״
רצה ומודים ושים שלום ומברך
לגמור את ההלל״
וקדיש תתקבל׳ ומוציאין שני ס״ת
וקורין בא׳ חמשה גברי׳ בפרש׳ והיה
היום הזה לכם׳ והמפטיר קורא בז
בספר תורה השני ובחדש הראשון׳
וההפטרה בעת ההוא אמר יי׳ וכו׳
ומברך למלך ולקהל׳ ואשרי יש
יושבי ביתך וכו׳ ומחזירין ספרי תו׳
למקומן׳ וקדיש עד לעילא״
ומתפללין **תפלת מוסף**״ אבות
וגבורות׳ וקדוש
ומכריז החזן שמזכירין רב להושיע
מוריד הטל וכו׳ אתה בחרתנו וכו׳
אלהינו ואלהי אבותינו מפני חט
חטאינו. גלינו. מארצנו.

פת הייתי לרבים ואתה מחסי עז: ימלא פי
תהלתך כל היום תפארתך: אל תשליכני לעת
זקנה ככלות כחי אל תעזבני: כי אמרו איבי

לי ושמרי נפשי נועצו יחדו׃ לאמר
אלהים עזבו רדפו ותפשוהו כי אין מציל

ונתרחקנו מעל אדמתינו ואין אנו
יכולין לעלות ולראות ולהשתחוות
לפניך בבית בחירתך בית הדרך בבית
הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו
מפני היד שנשתלחה במקדשך׃
יהי רצון מלפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב
ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך
הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו
אבינו מלכנו אלהינו גלה כבוד מלך
מלכותך עלינו מהרה והופע והנז
והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב
פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס
מירכתי ארץ והביאנו יי אלהינו
לציון עירך ברנה ולירושלים עיר
מקדשך בשמחת עולם׳ אא
אלהינו ושם נעשה לפניך את

אלהים אל תרחק ממני אלהי לעזרתי חושה׃
יבשו יכלו שטני נפשי יעטו חרפה וכלמה
מבקשי רעתי׃ ואני תמיד איחל והוספתי

על כל תהלתך: כי יספר צדקתך כל היום
תשועתך כי לא ידעתי ספורות: אבוא בגבו

קרבנות חובותינו: תמידין כסדרן
ומוספין כהלכתן את מוסף יום חג
המצות הזה את יום טוב מקרא
קדש הזה נעשה ונקריב לפניך
באהבה כמצות רצונך כמו שכת'
שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה
עבדך: אלהינו ואלהי
אבותינו מלך רחמן רחם עלינו
טוב ומטיב הדרש לנו שובה ע'
עלינו בהמון רחמיך בגלל אבות
שעשו רצונך בנה ביתך כבתחלה
כונן בית מקדשך על מכונו הראנו
בבנינו שמחנו בתיקונו והשב
שכינתך לתוכו והשב כהנים לע'
לעבודתם ולוים לשירן ולזמרן
והשב ישראל לנויהם ושם נעלה
ונראה ונשתחוה לפניך בשלוש

בגבורות אדני יהוה אזכיר צדקתך לבדך:
אלהים למדתני מנעורי ועד הנה אגיד נפלאותיך:
וגם עד זקנה ושיבה אלהים אל תעזבני עד

אגיד זרועך לדור לכל יבוא גבורתך
וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית

פעמי רגלינו בכל שנה ושנה
ככתו' בתורתך שלש פעמים בש
בשנה יראה כל זכורך את פני יי
אלהיך במקום אשר יבחר בחג
המצות ובחג השבועות ובחג הסו
הסוכות ולא יראה את פני יי ריקם
וגו' איש כמתנת ידו כברכת יי
אלהיך אשר נתן לך: והשיאנו
יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים
בשמחה ובששון מ כאשר רצית
ואמרת לברכנו כן תברכנו סלה:
קדשנו במצותיך תן חלקנו בתורתך
שבענו מטובך שמח לבנו בישועתך
וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו
יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך
וישמחו בך כל ישראל מקדשי שמך
בא"י מקדש ישראל והזמנים:

גדולות אלהים מי כמוך אשר הראיתני
צרות רבות ורעות תשוב תחיינו ומתהמות
הארץ תשוב תעלני תרב גדלתי ותסוב

תנחמני׃ גם אני אודך בכלי נבל אמתך
אלהי אזמרה לך בכנור קדוש ישראל׃

ריצה ומודים ושים שלום׳ וחזר
החזן התפלה׳ ברוך אתה י״י אלהינו
וכו׳ עד למען שמו באהבה״

מגן לטל״

שזופת שמש לחוצת
פרוסים׳ מרודיה תנובב מטללי
רסיסים׳ הט העונה בעת רצון עמו
עמוסים׳ מגן הוא לכל החוסים״
מלך עוזר ומושיע וכו׳

מחיה׳

שלח רוחך להחיות נויינו׳
לקדמותה תשובב נחלת צביינו׳
ממך טוב ימצא לכל פריינו׳ הלא
אתה תשוב תחיינו״

סדר הטל״

בטל איטר
לברר ולחם׳ אמץ נחש כהדוש

תרננה שפתי כי אזמרה לך ונפשי אשר
פדית׳ גם לשוני כל היום תהגה צדקתך כי
בשו כי חפרו מבקשי רעתי׃

לשלמה אלהים משפטיך
למלך תן וצדקתך לבן מלך ידין עמך

מתבן · למען אב לא חשך בן תאמין
במזל טלה ראובן ״
בטל ברכה ירעפו גבהים · ממעדני
גרש נגוהים · בניסן ברך עם
כמהים · בברכת ויתן לך האלהים ״
כתוב ויתן לך האלהים מטל השמים
ומשמני הארץ ורוב דגן
ותירוש ״ בטל גבורה עורר וש
ושעון · נאהלים ממסגר צפעון · למ
למען גביר נעקד במעון תגונן
במזל שור שמעון ״
בטל רשא ציה רפק · דלי ומרודי
בעושר ספק · באמר דרוש
והפק · דברת קול דודי דופק ״
כתוב אני ישנה ולבי ער קול
דודי דופק פתחי לי אחותי
רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא

בצדק ועניך במשפט : ישאו הרים שלום
לעם וגבעות בצדקה : ישפוט עניי עם
יושיע לבני אביון וידכא עושק : ייראוך

עם שמש ולפני ירח דור דורים ירד כמטר
על גז כרביבים זרזיף ארץ יפרח בימיו

טל קווצותי רסיסי לילה״
בטל הענק משכנות נוי הרגיעי
ביום שלוי למען הוחק בגס
תהדר בסגול תאומים לוי״
בטל ועד למישור ועקוב ושופו
עצמות באין רקוב כסיון וסת
חזות תקוב והיה שארית יעקב״
כפתוב והיה שארית יעקב בקרב
עמים רבים כטל מאת יי
וכרביבים עלי עשב אשר לא יקוה
לאיש ולא ייחל לבני אדם״
בטל זרזיף שוקק יסודה זקורה
יונרשם כתר לכודה למען זך
לקח תעודה השנק כמזל סרטן יהודה״
בטל חוג הצפון לגלום חוסיך
תטהר כיהלום כתסח הפרן
לשמור לעילום חזיון כיזרע השרו״

צדיק ורוב שלום עד בלי ירח וירד מים
עד ים ומנהר עד אפסי ארץ לפניו יכרעו
ציים ואויביו עפר ילחכו מלכי תרשיש

ואיים מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא אשכר
יקריבו. וישתחוו לו כל מלכים כל גוים

ככתוב כי זרע השלום הגפן
תתן פריה והארץ תתן
את יבולה והשמים יתנו טלם
והנחלתי את שארית העם הזה את
כל אלה׃

בטל טוהר יעלזו אתר טרפי כל
עסקו כל כר למען טטוס
להקריב אשכר תטלל כמזל
אריה יששכר׃

בטל ישע תמיד יוטל יינין
ללקוחי מקטל באב יעליט
עם מנוטל כיום ותעל שכבת הטל׃
ככתוב ותעל שכבת הטל והנה
על פני המדבר דק מחוז
מחוספס דק ככפור על הארץ׃

בטל טהר כגבע יגלון מעשב
כעין יחילון לסען כביר

יעבדוהו כי יציל אביון משוע ויתום ואין
עוזר לו. יחוס על דל ואביון ונפשות אביונים
יושיע. מתוך ומחמס יגאל נפשם וייקר

דמם בעיניו: ויחי ויתן לו מזהב שבא ויתפלל
בעדו תמיד כל היום יברכנהו: יהי פסת בר

אין ללון' תלכל במזל בתולה וכלון"
בטל לזכור חסד קדמון' למשולת
פלחרמון' כאלול ליונה תשלג
בצלמון' לרדת כטל חרמון"
כתוב כטל חרמון שיורד על הררי
ציון כי שם צוה יהוה את
הברכה חיים עד העולם"
בטל מרוה קרן יעודן' מיחל עדן
עדנין ופלג עדן' למען סעלה
טלה מעודן' תמלט במזל מאזנים דן'
בטל נכון לנוע אמון' טבב עם חמוש
וטמון' בתשרי נתיבי מסלותי
יחמון' נבלתי יקומון"
כתוב יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו
ורננו שכני עפר כי טל אורות
טלך וארץ רפאים תפיל"
בטל שגשג שוכן זבולי' ספירהי

בארץ בראש הרים ירעש כלבנון פריו ויציצו
מעיר כעשב הארץ: יהי שמו לעולם לפני
שמש ינון שמו ויתברכו בו כל גוים יאשרוהו:

ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל עשה
נפלאות לבדו · וברוך שם כבודו לעולם

ושחיסי יבולי · למען כל כל שיר
לוי · תסער במזל עקרב נפתלי ״
בטל עבירום זכוליך · עשה אות
למיחליך · במרחשון ערוב נא
לשוליך · עמך נדבות כיום חיליך ״
ככתוב עמך נדבות ביום חילך בהדרי
קדש מרחם משחר לך טל
ילדותיך ״ בטל כלג מלא מאוד
פרי עץ השדה ימוטר · למען פרש
כפיו וסגר · תפנק במזל קשת גר ״
בטל ירקהו פעורוש · ינומי שינ
רען כברוש · בכסלו יבאר שנן
כמראש · יבא ארץ דגן ותירוש ״
כבתוב וישכן ישרא׳ בטח בדד עין
יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף
שמיו יערפו טל ״ בטל קיני יצפון
השר · קויך רבת העשר · למען קנא

וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן כלו
תפלות דוד בן ישי · מזמור עג
לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב

ואני כמעט נטיו רגלי כאין שפכה אשורי :
כי קנאתי בהוללים שלום רשעים אראה :

ותועים אשר תקשט כמזל גדי אשר
בטל רוה כל נאות קציר רוית אספי
קיץ ובימי בטפת רעו ולא
להעציר דרת כעב טל בחום קציר
ככתוב כי כה אמר יי אשקטה
ואביטה במכוני כחם צח
עלי אור כעב טל בחום קציר
בטל שפע שרב הסף שורריו ומעקי
שספי למען שנים אין לאסף
תשעשע כמזל דלי יוסף
בטל תענה מנב כשוט תשוב תרז
תרחמט והוט כשבט תביא
ליעזן נוט אהיה כטל לישרא
בטל שבועה לשמו וימין לקבלט.
קין הימין למען מליץ יצר הטמין
תהדר כמזל דגים במימין
בטל הפרה שרשי ופרחי קח שוע

כי אין חרצבות למותם וברי(א) אולם : בעמל
אנוש אינמו ועם אדם לא ינגעו : לכן ענקתמו
גאוה יעטף שית חמס למו : יצא מחלב עינימו

עברו משכיות לבב ׃ ימיקו וידברו ברע
עשק ממרום ידברו ׃ שתו בשמים פיהם

שועתי ופסחי בארך נתון לקרחי
ואף יערוף כמטר לקחי
ככתוב יערוף כמטר לקחי תזל
כטל אמרתי כשעירים
עלי דשא וכרביבים עלי עשב
וש לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם
שרב ושמש כי מרחמם ינהגם ועל
מבועי מים ינהלם

פזמון

יום הפילי תחנתי מעד
טל פני יעד תהלתי הונו וברך תנו
תבואתי ופרי עיני ואדמתי תהי
נא לרצון תפלתי תזל כטל אמרתי
יום מעד טרפי ומחיתי
לכונן וחק לחם ביתי כשי הקרתי
נשמתי ומבחר אמרים תשורתי
יד תושיט בעמידתי לקחת ארת

ולשונם תהלך בארץ ׃ לכן ישיב עמו הלום
ומי מלא ימצו למו ׃ ואמרו איכה ידע אל
ויש דעה בעליון ׃ הנה אלה רשעים ושלוי

עולם השגו חיל ׃ אהריק לבבי וארחץ בנקיון כפי ׃ ואהי נגוע כל היום ותוכחתי לבקרים ׃ וגו׳

מנחתי ׳׳ תהי נא ׳

ימחו ערונות תועבותי ׳ כטלך לטבב
שאתי ׳ ועד אומר די כשפתי ׳ יום
יום תריק ברכתי ׳ ותתן רפואות כל
שנתי ׳ ושקוי עצמי ונפשי ׳׳ תהי ׳
חקי שמעות קצירתי
תשמר ועתי חרשתי ׳ ותשלים ימותי
תקותי ׳ ומיומי טוב מהרתי ׳ וכונן
ביום קור קורתי ׳ ומיום החום המותי ׳׳
תהי נא לרצון ׳
ונא ונחך יהוה תמיד והשביע בינד
בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ
והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר
לא יכזבו מימיו ׳

פזמון ׳

מבטח כל היצור
ומעוזם ויצלם המכין טרף ומזון

אם אמרתי אספרה כמו הנה דור בניך בגדתי ׃
ואחשבה לדעת זאת עמל הוא בעיני ׃ עד
אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחריתם ׃

אך בחלקות תשית למו הפלתם למשואות
איך היו לשמה כרגע ספו תמו מן בלהות

לכלם שנתינו תעטר בענב מלקוש
ותשלם והשמים יתנו טלם
קמה למלאת ברסיסי ברכה
לחם לאוכל ומרפא וארוכה היות
סוגה נסוכה ככוכבים בהלם
ירעפו נאות מדבר ותחגרנה גיל
ופטורי ציצים תאזורנה פתיגיל
ירונו יחדו רוב חסדך בכללם
ישמעו עיני יהוה בשפלה ובהר
ויקלאו הגרנות בר והיקבים תירוש
ויצהר הגנה פרצות העמדות על
תלם והשמים יתנו טלם
אלהינו ואלהי אבותינו אמץ ארץ
באגלי הטל ברך בקעות
כברכת הטל גל גרטת כנידול
הטל דשן דשאים בריית הטל
הדר הזרעים בהדור הטל

כחלם מהקיץ אדני בעיר צלמם תבזה
כי יתחמץ לבבי וכליותי אשתונן ואני
בער ולא אדע בהמות הייתי עמך ואני

תמיד עמך אחזת ביד ימיני. בעצתך תנחני
ואחר כבוד תקחני. מי לי בשמים ועמך לא

כמו שאתה הוא ייי אלהינו רב להושיע
מוריד הטל. אתה הורדהו לאורה
לברכה לגילה לדיצה לחדוה להוד
ולועד טוב לזמרה לחדוה לפרנסה
ולכלכלה. מכלכל חיים וכו
ומשלים התפלה עד עושה שלום.
למנחה מתפללין כמו לשחרית.

למעריב

פותח החזן קדיש עד לעילא
ואשר ברכו ומתפללין כמו ליוצר
וקדיש תתקבל וסופרין ספירת העמר.
בא"י אמ"ה אקבו על ספירת
העמר. היום יום אחד לעמר. ואומ
החזן הרחמן הוא יחזיר עבודת בית
המקדש למקומה במהרה בימינו.
ומוסיף בכל יום עד משלים שבעה
שבועות תמימות.

חפצתי בארץ. כלה שארי ולבבי צור לבבי
וחלקי אלהים לעולם. כי הנה רחקיך
יאבדו הצמתה כל זונה ממך. ואני קרבת

אלהים לי טוב שתי באדני יהוה מחסי ז
עד׳ לספר כל מלאכותיך׃ משכיל

למחר משכימין לבית הכנסת׳
וקורין הזמירות כמו יום
ראשון עד יהוה אחד ושמו אחד״

רשות

שישי נות יוסר׳ רועי יפת
עינות׳ חושי וגו׳ יחמין׳ שירך כחג
מינות״ ריטת טריך נטשי ואל
תיצאי לריב מהרה פן יתגלעו מצות״
פיתחי כיום פסחך׳ תנה לשיר
שלסך׳ התענגי מזו השיר אשר
סטות״ **נשמת**׳ ישרו׳ עמך
ישורון כהגיון׳ תיחרן׳
שגא תבשרם בישעוריון׳ כטל
חרמון שיורד על הררי ציון״
נמ׳ צרופים בגלות עם מנוסה ומנו
ומטטל׳ תינדקך׳ צריך תשמן
לעגומים מיחלים רדת הטל יכטל

לאסף למה אלהים זנחת לנצח יעשן אפך
בצאן מרעיתך׃ זכור עדתך קנית קדם גאלת
שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו׃ הרימה

פעמיך למשואות נצח כל הרע אויב
בקדש: שאגו צורריך בקרב מועדיך

אורות מטל׳

גי׳ חסין כלאיך הראה לעם זרה
נמשל כטל׳ תחסנך׳ חוסן
ישועות תבין לשוטטים היום טל והיה
שארית יעקב כטל׳

קדיש׳

ברום גלגלי סובבי על סע
מעגלי שמך יגל׳ נורא מאד נדגל׳
קרבי ראיתיך יוצרי כעין לפי קרי
קראתיך רחוק ובמסבי מצאתיך׳
כי את בתוך גלגל המכלל יופי וצרין
מהלל׳ בפי סמלי ישיש וגם עולל׳
בטור עולם גדול
ומתנשא ואת מעלם מכל וכל נשא
ואין אולם ודביר לקרסה לקרסם
ממשל על כל גמר משל׳ ולא נמשל
שמך בכל משל׳

שמו אותותם אותות: יודע כמביא למעלה
בסבך עץ קרדומות: ועתה פתוחיה יחד
בכשיל וכלפות יהלמון: שלחו באש

מקדשיך לארץ חללו משכן כבודך ׃ יודע
כמביא למעלה ׃ אמרו בלבם נינם יחד שרפו

יהי חקר ׳ אל כל יקר נמצא ׳ ואין חקר
קץ הודך ימצא ׳ וכל בקר משפט
לאור יצא ׳ ולא יחדל ׳ לעד ולא יתל ׳
אבל יגדל ׳ שמך ויתגדל ״

זולת ׳

יום נפלא בן עמרם ׳ נפלאת
בעיני הסנה ׳ מתוך הסנה רוח
למשה ונבא ׳ ויבא במלאכות חתן
לכלה ׳ קול דודי הנה זה בא ״
הנה בעל מעורים שם מרכבתיו יש
ישועות ׳ דברותיו כמדברים ברוח
הקדש נוסעות ׳ קול הולך למישרים ׳
ואזני משה שמעות ׳ מדלג על הרים ׳
מקפץ על הגבעות ״
ודומה דודי לצבי עלי מעריב ומש
ומשפים ׳ פעם ידבר לפרעה ופעם
אמץ לב מחכים ׳ במופת אחר

כל מועדי אל בארץ ׃ אותותינו לא ראינו
אין עוד נביא ולא אתנו יודע עד מה ׃ עד
מתי אלהים יחרף צר ינאץ אויב שמך

למנצח: למה תשיב ידך וימינך מקרב חיקך
כלה: ואלהים מלכי מקדם פועל ישועות

מופת להציל מוכים ממכים משמה
מן החלטות מציץ מן החרכים"
רגלי עליך ומי זה בלעדי מלך ואיך
יתפאר פרעה והנה ראשו מושלך
קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך כי הנה
הסתו עבר הגשם חלף הלך"
הלך זמן עבדות ותם קץ לחציט ועת
זמיר לזמר טסט יקיצנו והריון תור
ונזל בא להחליצנו וקול התור
נשמע בארצנו"
הן צפנתיו ביטרט עלה כוס זורח
צלחלמלוכה ולכהונה ממי שמש
וירח פרס נטעתיו ושמרתי כלו
שורק פורח והגפנים סמדר נתנו
ריח" להעדותך רביד שברתי
עולך טבעתי חיל שוטניך והעד
והעברתי חילך על שפתים שרקי

בקרב הארץ: אתה פוררת בעזך ים שברת
ראשי תנינים על המים: אתה רצצת ראשי
לויתן תתננו מאכל לעם לציים: אתה

בקעת מעין ונחל אתה הובשת נהרות איתן
לך יום אף לך לילה אתה הכינות מאור

כבודה בת מלך׳ הראיני את מראיך׳
השמיעיני את קולך״
וכשמעי שיריך׳ ומדברך הנאוה
ואמרך משה ונשמע׳ לימין נגד
ומיטה׳ חשקתי קרבתך׳ ולשכון
עמך בטוח׳ כי קולך ערב ומראך
נאוה״ יום מתן לוחות גרתם
ספיר ודר׳ שועלים השחיתו הכרם
ופרצו גדר הנגדר׳ וימירו בתבנית
שור׳ הכבוד וההדר׳ מחבליכם
כרמים וכרמינו סמדר״
קול עמך תשעה ותקשיב שועתינו׳
רצון וקיבוץ מבקשי רעתינו׳ תמהר
מאת בן ישי׳ ותסיר דמעתינו׳ כי
אתה עזרת אבותינו״

גאולה

יצור המקורא ביצור ישראל

ושמש׃ אתה הצבת כל גבולות ארץ
קיץ וחרף אתה יצרתם׃ זכר זאת אויב
חרף יהוה ועם נבל נאצו שמך׃ אל

תתן לחית נפש תורך חית עניך אל תשכח
לנצח. הבט לברית כי מלאו מחשכי ארץ

קומה לעזרת קהל ישר׳
ה׳ לפנים ימינך רמה הבט לבנך
בכורך למה נמסר לעבד כי זה
האמה איה דמך בעורך ה׳ כי לי
עבדים בני ישר׳
באש קנאות לבבי תבעיר כי נעבתי
בפח אש שעיר נהפך הדרתי יעבד
צעיר כי איך קדוש ה׳ כי זה מתגאל
יצעק לפניו ואין לו ה׳
רבו נגעי וידי רפה אחר הרוג כל
ילדי הרפה לא אפתחה ע
מחרפי שפה נרדם ומה יעשה
ישר׳ עד׳
עד עת אשר יעמוד מיכ׳ עד׳
מיום גלותך עת אהבתי שבעת
מחרים והרב ביתי אבן בעיר זר
אני לא באתי אבן כשובך לעיר

נאות חמס. אל ישוב דך נכלם עני ואביון
יהללו שמך. קומה אלהים ריבה ריבך
זכור חרפתך מני נבל כל היום. אל תשכח

קול צורריך שאון קמיך עולה תמיד׃
למנצח אל תשחת

הרני גדול בקרבך קדוש ישר׳׃
ומשלים התפלה׃
וגומרין ההלל׳ ומוציאין שני ספרי
תורה וקורין באחד חמשה גברי׳
בפרש׳ שור או כשב או עז׳ והמפטיר
קורא בספר תורה ובחדש הראשון
וההפטרה וישלח המלך דמלכים׃
למנחה׳ מתפללין כסו יום
ראשון׃ למעריב פותח והוא רחום
ואשר כדכת׳ וקדיש עד לעילא׳
ומתפללין שמנה עשרה ובמקום
אתה חונן אומ׳ אתה חוננתנו׳ וקדיש
ומזכירין יעלה ויבא בעבודה׃
ומבדיל על הכוס׳ ואין אומרין בורא
מאורי האש׃ יום שלישי׃
מתפללין כסו בחול ומזכירין יעלה
ויבא׳ וקורין ההלל׳ וקדיש תתקבל

מזמור לאסף שיר׃ הודינו לך אלהים הודינו׃
וקרוב שמך ספרו נפלאותיך׃ כי אקח
מועד אני מישרים אשפט׃ נמוגים ארץ

וכל יושביה אנכי תכנתי עמודיה סלה
אמרתי להוללים אל תהלו ולרשעים אל

ומוציאין שני ספרי תורה׳ וקורין
באחד׳ שלשה גברי בפרש׳ קדש
לי כל בכור׳ וקורא הרביעי׳ בספר
תורה השני׳ והקרבתם׳ וקדיש לע׳
ואשרי׳ ובא לציון׳ ויאמ׳ סדר קדוש׳
ומחזירין ספרי תורה למקומן׳ וקדיש
לעילא׳ ומתפללין תפלת מוסף כמו
שכתוב לעיל׳ וקדיש תתקבל ושיר
של יום׳ ויאמרו הודו ליי׳ קראו וכו׳
יום רביעי׳ מוציאין ס״ת וקורין בא׳
שלשה גברי׳ אם כסף׳
והרביעי׳ והקרבתם״ יום חמישי
מוציאין שני ס״ת וקורין בא׳ ג׳ גברי
בפרש׳ במדבר סיני׳ והרביעי׳ והקרבת׳
יום ששי מוציאין שני ספרי תורה׳
וקורין בא׳ ג׳ גברי בפרש׳ פסל לך׳
והרביעי׳ והקרבתם״ וקדיש׳

תרימו קרן׳ אל תרימו למרום קרנכם תדברו
בצואר עתק׳ כי לא ממוצא וממערב ולא
ממדבר הרים׳ כי אלהים שופט זה ישפיל

וזה ירים: כי כוס ביד יהוה ויין חמר מלא
מסך ויגר מזה אך שמריה ימצו ישתו:

לימים אחרונים

רשות

שלום לבן דודי הצח וה
והאדמון שלום לך מאת רקה כמו
רמון: לקראת אחותך צא נא אל
להושיעה ותצלח כבן ישי ברבת בני עמון:
מה לך יפה פיה כי תעוררי אהבה וז
ותצלצלי קולך כאהרן בקול פעמון
העת אשר תחפוץ אהבה אחישנה
בעתה ועליך אחד כפטל הרמון:

משמרת:

נ׳ שרידה סערה לה׳
חי זמירה אמריה תאמר ונר
גיל מאירה וכבאר מקירה ליי
את דברי השירה:
נ׳ נכאה שעירה כבנות צעירה

כל רשעי ארץ: ואני אגיד לעולם אזמרה
לאלהי יעקב: וכל קרני רשעים אגדע
תרוממנה קרנות צדיק:

למנצח בנגינות מזמור לאסף: עו
שיר: נודע ביהודה אלהים בישראל גדול

אמריה תאסר בתער שכירה: תגלח
בכירה: למען תהיה לי השירה:
נג׳ ידועה גבירה: בהיכל וכירה׳ אמ׳
אמריה תאמר׳ ולכתוב מהרה׳
בת מאדירה׳ כתבו לכם את השירה:
נג׳ רעויה שעירה׳ לט׳ מעטירה׳ אמ׳
אמריה תאמר׳ ותפחד ותירא
לסלון יהירה׳ צרות רבות ורעות׳ ועתה
נג׳ יקיר מאכירה׳ ודת לא הסירה׳
אמריה תאמר׳ תמהר צפירת
תמהר צפירה בבית הבחירה׳ אז ישיר
משה ובני ישרא׳ את השירה:
נג׳ שכנה מטירה׳ ובת מעטירה׳
אמריה תאמר׳ בעוז מאבירה׳
וקול מעבירה׳ ואז פינו מלא שירה:

קדיש׳

הט׳ אעירה וראה צרע׳

שמו: ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון: שמה
שבר רשפי קשת מגן וחרב ומלחמה סלה:
נאור אתה אדי׳ מהררי טרף: אשתוללו:

אבירי לב נמו שנתם ולא מצאו כל אנשי
חיל ידיהם׃ מגערתך אלהי יעקב נרדם

עם שפל יגאה׳ פורץ נחר׳ חדר עיר׳
הנלאה׳ נעכמ דבר׳ נשפר כבר׳ אין
רואה״ שעיר הוזה סרוע׳ יבנה
קדשך בטוה׳ ע׳ חי כמה׳ שמה שמה
ינוה׳ גם יתעה׳ חמדן ומדן עסשוה״
טסעה יותב חונה׳ בבפור
וקרח לנה׳ נכבחורב׳ אורב׳ ערב׳
ליונה׳ לבה שוט׳ מש׳ גוש׳ יבא נא״
יונה קני הוחלתך׳ ראיתי בשבי
שברך׳ חכי בתי׳ עתי אתי משכורתך׳
גאון לבשי׳ חבשי ונשי׳ יתק עדך״
ראש ישאו בנים דורשי׳ ליעמים
יובי לו שי׳ יגאני אמנה׳ אקנה אבנה
מקדשי׳ אהיה דורש׳ יורש׳ שורש
נין ישי״ ובנה מלאכי מגדל ציון
וכבור יעריהל׳ רוחי אשב׳ אשב׳ יושב
שח נגדל׳ תוך אולמי׳ עמי ושמי׳

ורכב וסוס׃ אתה נורא אתה ומי יעמד לפניך
מאז אפך׃ משמים השמעת דין ארץ יראה
ושקטה׃ בקום למשפט אלהים להושיע

יא כל ענוי ארץ סלה: כי חמת אדם תודך
יב שארית חמות תחגור: נדרו ושלמו ליהוה א

יתגדל׳׳ וקדיש עד לעילא׳

אופן׳

אשר מעשיו עצומים׳
מספור עצמו פלאיו׳ הללוהו בסרו
במרומים׳ הללוהו כל צבאיו׳׳
באמת אין קץ להודו׳ נבערה כל הנשמ׳
מעמיד עולם בחסדו׳ לחקור מה זה
ולמה׳ כי למען שם כבודו׳ שת רקיע
על ארמה׳ כי בלוחות מעלמים׳ שם
יגלה מחטאיו׳ שם ברקים׳ שם רעמים׳
שם גשמיו שם משאיו׳׳
ראש ותכלית אין לגדלו׳ ועלי כל מהלל
רם׳ מה תמונה נערוך לו׳ כל תמונות
הוא יצרם׳ ואילות שם לחילו׳ כי ז
לבדו הוא ספרם׳ על ספרים שת
רשומים׳ כל אשר יקר ברואיו׳ אך
ספריו הסתומים׳ לא יביט רק מראיו׳׳

כל סביביו יובילו שי למורא: יבצר רוח
נגידים נורא למלכי ארץ:
עז למנצח על ידותון לאסף מזמור:

קולי אל אלהים ואצעקה קולי אל אלהים
והאזין אלי ביום צרתי אדני דרשתי ידי

ממאורו כל מאורים יעריטרה
המועד כי ברגחו נעזרים לעשרת
תמיד רנות מעגליהם הם ישרים
עם מרוצת כבגאון כם פחדים הוא
ואימים כם חסן טשא לטשאין עם
דמות אדם תמימים שם נשרין שם
לכאין הללוהו במרומים

זולת

ארוממך טרם ואגדלה אשרך
הגדולה יום מחנם הוציא עדה מד
מרוצה וקהלה דלה ואביע נסיו
אשר עשה לשמו ולתהלה לפנים
בישרך על הגאולה
נוף וחנם לבם הקשיחו ברועם עוללים
וחפרע מוסר פרע לדבר טל אלים
עד קוסך קנא ובמא ובתך הרבה
מופתים לעשרת דגלים ויגע יי

לילה נגרה ולא תפוג מאנה הנחם נפשי
אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי
סלה אחזת שמרות עיני נפעמתי ולא

אדברה: חשבתי ימים מקדם שנות עולמים:
אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש

את פרעה נגעים גדולים
ישרו דרכיו עליון ישרים ישיחום
בקומו בכל דור ודור בקומו לגדור
פרץ ביטרד ופרץ עמו לגדור ובתח
ובטכסיסי מלכות קם לערוך מלחמה
ולעדור כמלך עתיד לפרור
יאורי מצרים האדימו וצפרדע ז
בהימליהם טער וסרד וארבה וחשך
אחרי כנים וערוב ודבר ושחין מער
אה תשע מסותיו אשר כעת כואנה
עד טא ונוה תשתער ועוד כה
עשיריה ונשמה והיתה למער
הכה כל בכורים בחצי הלילה
וחיצו מרם חללים השכיר ובתער
השכירה גלח כל ראש שר ונגיד
ושכיר ובין בכור ועבר הבדיל
ורחמים לעדה האהובה הזכיר

רוחי: הלעולמים יזנח אדני ולא יוסיף לרצו׳
עוד: האפס לנצח חסדו גמר אמר לדור
ודור: השכח חנות אל אם קפץ באף רחמיו

סלה׃ ואמר חלותי היא שנות ימין עליון׃
אזכור מעללי יה כי אזכרה מקדם פלאך׃

כי את הבכור בן השנואה יכיר׳
ומצ׳ פחדו הנסים בראותם כי בידמות
יטים הצ׳ למכור ויסכור טיפו עלי און
כי אל יצוה שפתם לסכור׳ ותחזק מ
מצרים לשלחם כי ראו כי יד אלהים
לעכור׳ בבית אחיהם הבכור׳
סרו עמי מנוף ברכוש גדול בכסף
וטס וחליה׳ ויהפך לבב פרעה
עליהם באון ורמיה׳ ומה זאת
עשינו לשלום מן השביה׳ איש את
עבדו ואיש את טפחתו העברי
והעבריה׳ פרעה רדף אחריהם
בחיל כבד ברכב ובפרשים׳ והים
סוער לקמיהם׳ וגליו רועשים
ומתגעשים׳ או העם ישראל קהל
גדול׳ טף ונשים ואנשים׳ ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים׳

והגיתי בכל פעלך ובעלילותיך אשיחה׃
אלהים בקדש דרכך מי אל גדול כאלהים׃
אתה האל עשה פלא הודעת בעמים עזך׃

גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף סלה :
ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו אף ירגזו

הלך משה במטהו אל הים להוביש
מעמקים ומצולות ויענהו הים בלשון
מדברת גדולות ויאמר מדוע באת
אלי במקלות להכות אותי ולהקלות
הכלב אנכי כי באת אלי במקלות"
קולם יתנו מימי וגלי ומחמך לא אע׳
אעצרה משברי עליך יעברו ובעד
עמך אסתרה ענהו משה הלא אני
אעבור בך ואותך לגזרים אגזרה רק
אין דבר ברגלי אעברה"
טפש כחלב לב הים וישם סמו בחלמיש
ויאמר שלשת ימים טרחתי לפניך
ובגליך חקי לא אמיש לך לך בן
עמרם כי בעת הזאת החרש תחריש
כי זקנתי מהיות לאיש" נאם
משה אל הים מה תעגבני בשבט לש
לשונך ראה כי עפי רואבוראג׳ ז

תהומות זרמו מים עבות קול נתנו שחקים
אף חצציך יתהלכו קול רעמך בגלגל האירו
ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ : בים דרכך

ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו נחית
כצאן דרכך עמך ביד משה ואהרן

מפני מצרים ומפניך ומדוע נבעת
הזאת תדבר עמי משפטיך ודיניך
ישפוט יי ביני וביניך
בראות משה כי הים העז כמו והקשה
ערפו יצעק לפני יי בראות לחץ
עמו מכה ומכה ויחר אף יי עליהם
ויגער בו באפו ובקנאו ויעמוד הים
מזעפו נגלה על ים סוף בגאונו
הט תמים רעים כי למען כבודו לעמו שח
קרע שבעה רקיעים ולעבור כל
שבט ושבט גזר מצולות הים לפני
בני יעקב הנושעים ויקרעהו לשנים
עשר קרעים חרדו עמי מעבור
בים ולהם נמסו כרכים ועמדים
מפני פרעה ומפני חיל מצרים
עד אשר שמו בנימין יעזר
לקפוץ בים הרים רגלים ואדיריהם

משכיל לאסף האזינה עמי תורתי עח
הטו אזנכם לאמרי פי אפתחה במשל פי
אביעה חידות מני קדם אשר שמענו ונדעם

ואבותינו ספרו לנו לא נכחד מבניהם לדור
אחרון מספרים תהלות יהוה ועזוזו ונפלאותיו

שלחו צעיריהם למים
טרדו לרדת בים כל שבט ושבטו ופ
ופקדיו ויגלה עליהם אחד ואין שני
בלעדיו ראתה שפחה על הים אשר
לא ראו מאז נביאינו וחסידיו מה
נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה
היום לעיני אמהות עבדיו יה
הפליא לעשות נוראות אשר לא
נבראו מאז ועד עתה כי גם עוברים
במעי אמם לשונם מספר הודו לא
נשתה וכל עובר מהם יאמר אלהי
מאד נכברת מבטן אמי ײ אתה
נצבו כמו נד נוזלים ועליהם
דרכו כל עמי רגליהם ומצרים
חשבו גם הם לעשות כלהטיהם
ובראותם סער הים אמרו להפוך
אופן מרכבות חיליהם כי הים הולך

אשר עשה ויקם עדות ביעקב ותורה שם
בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם
לבניהם למען ידעו דור אחרון בנים יולד

יקמו ויספרו לבניהם . וישימו באלהים כסלם
ולא ישכחו מעללי אל ומצותיו ינצרו . ולא

וסוער עליהם " אז עזא שר מצ
מיצרים ' העז פניו לדבר אל עזרה '
ויאמר חדל לך מבני כי רב לבניך
מכוש וכוזה ' ויפריתהו פרין על פני
פרין ' ותהי אז ערתי עליזה ' כי פרין
זו פרין מעזה "
מחץ רהבשר מיצרים בהתחנט בעד
בניס שובכים ' כי מיש שרנו לבנה
הריס ' להראותה לרוכב ערבים ' ויפן
יערץ תפלת מיש וש דבריו הערבים '
ולא פנה אל רהבים "
ניצלו עמי ממצלות ' ופרעה וחילו
שכבו למעצבה ' ובכל זאת חרד
לב עמי ' כי אמרו אולי הלט כמנו
בחרבה ' כי אל היט רחום וחנון ' אולי
לרחם את אויבינו אבה ' ושלחו טרון
טובה " חש יערנו ולים יטה

יהיו כאבותם דור סורר ומורה דור לא הכין לבו
ולא נאמנה את אל רוחו . בני אפרים נושקי
רומי קשת הפכו ביום קרב . לא שמרו ברית

ברית אלהים ובתורתו מאנו ללכת וישכחו
עלילותיו ונפלאותיו אשר הראם נגד

הקיא חיל אשר בלעת נבחר
ולשלח אליך רבים מהם אני מבטיחך
ענה הים יוצר הכל אנא עשה
דברך ושיחך אם תתן ערבון עד
שלחב זה ענהו קישון יהי לך
ערב על כל הדברים האל ולכן חיל
מצרים אשר בלעת להקיא הואל
ויעש כן להראות פגרי הצוררים
לעיני כל ישראל חיל בלע ויקיאנו
מבטנו יורישנו אל קמו און
עמי להודות לאל מחוללם ולהביא
לפני אל ערכו תשורות מהללם משה
ובני ישראל ענו ואמרו כלם עזרת
אבותינו אתה הוא מעולם

גאולה

יום ליבשה נהפכו מצולים
שירה חדשה שבחו גאולים

אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען
בקע ים ויעבירם ויצב מים כמו נד וינחם בענן
יומם וכל הלילה באור אש יבקע צורים במדבר

וישק כתהומות רבה: ויוציא נוזלים מסלע
ויורד כנהרות מים: ויוסיפו עוד לחטא לו

חספרדי

יום בו נכבדת וטיעוו יסדת מפי
עוללים" שירה׳ הטבערת
בתרמית רגלי בת עמית ופעמי
שולמית יפו בנעלים" ומראי
ישורון כעת הודך ישורון אין כאל
ישורון ואויבינו פלילים" שירה׳
דגלי כן תרים על הנשארים ולקט
נפזרים כמלקט שבלים"
הבאים עמך בברית חתמך ומבטן
לשמך המה נמולים" שירה׳
הראו אותם לכל רואה אותם
ועל כנפי כסותם עשו גדילים"
למי זאת נרשמת הכר נא דבר
אמת למי החותמת למי הפתילים"
ושוב שנית לקדשה ואל
תוסף לגרשה והעלה אור שמשה
ונסו הצללים" שירה׳

למרות עליון בציה: וינסו אל בלבבם לשאל
אכל לנפשם: וידברו באלהים אמרו היוכל
אל לערך שלחן במדבר: הן הכה צור ויזובו

מים ונחלים ישטפו הגם לחם יוכל תת אם
יכין שאר לעמו׳ לכן שמע יהוה ויתעבר

ידידים רוממוך׳ בשירה קדמוך׳
ואמרו מי כמוך׳ יוי בא״ים
ומתפללין כמו יום ראשון׳ וקורין
ההלל׳ ומוציאין שני ס״ת וקורין
בא׳ ה׳ גברי בפרש׳ ויהי בשלח וכו
והמפטיר והקרבתם׳ וההפטרה׳
וידבר דוד׳ וקדיש׳
יום שמיני מתפללין כמו יום ראשון׳

רשות׳

שורש בנו ישי עד אן
תהי מקבר׳ הורנא לך פרח׳ כי הסתו
עבר״ למה יהי עבד מושל כבן
שרים׳ תחת מלוך צעיר׳ שעיר
הלא גבר״ מנ זמן את שנים אני מעט׳
אדמה כתוך גלות לקאת כתוך
מדבר׳ האין לכו שברים לשאול׳
ואיך יגלה הקץ וצ׳ יצוה׳ סתום וחתום

ואש נשקה ביעקב וגם אף עלה בישראל׳
כי לא האמינו באלהים ולא בטחו בישועתו׳
ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח׳ וימטר

עליהם מן לאכול ודגן שמים נתן למו׃ לחם
אבירים אכל איש צדה שלח להם לשבע׃

דמ״ **נשמת׳** הסומ׳ אמוני׳
מפרך מעני׳ תהדרך משמח
רנני׳ במבחר זכוני׳ זבח פסח הוא ליי״
נני׳ שמע גיל וימץ עפים עזו ואמץ׳
תשגבך בשאת עתמלות׳ ממץ׳
מעול והומץ׳ עוגות מצות כי לא חמץ״
נני׳ נגוש גו משוסיו ורוע שפטיו׳ תנצ׳
תנצחך׳ ויעשו פליטיו׳ ומנורת
שבטיו׳ כחקת הפסח וכמשפטיו״
נני׳ ישרים אסורים מקנים דרורים׳
תישרך יכינו לדורים׳ כאחד
חברים׳ צלי אש ומצות על מרורים״
נני׳ רפה לב מעודו׳ בארץ נדודו׳
תרוממך יכונו בהודו בקרית
מועדו׳ ישר׳ את הפסח במועדו״
נני׳ יקושה כסהמור לטרה בממסור׳
תיחדך׳ בשיר נצח ובמזמור׳ על

יסע קדים בשמים וינהג בעזו תימן׃ וימטר
עליהם כעפר שאר וכחול ימים עוף כנף׃
ויפל בקרב מחנהו סביב למשכנתיו׃ ויאכלו

וישבעו· מאד ותאותם יבא להם׃ לא זרו
מתאותם עוד אכלם בפיהם׃ ואף אלהים׃

הר המור׳ את חג המצות תשמור״
נ׳ שכונה בטירה׳ ובת מעטירה׳
תשבחך׳ כעת מאבירה׳ וקול
מעבירה׳ ואז פינו מלא שירה״
נשמת׳ ליום ההסגר׳
שכני אהלי שבעי רוש פתנים
תעיר רננים׳ יום אמרו טים שאננים׳
עת להשליך אבנים״
נ׳ לחוץ ומחוץ כיד יער שמשו
הפר׳ תיטיב אמרים׳ יום נתז
מתחבא מפחד עם בטחי כפר׳ ויסקל
באבנים׳ ועפר בעפר״
נ׳ משוכים בחבלי ארם׳ גלות ארוס
וישמע׳ תעיר רננים׳ יום יתע
יתעודד להשליך כל ער ומתנחל׳
האבנים על שמות בני ישר׳״
נ׳ השם נפשו בכפו׳ לבוא לבית

עלה בהם ויהרג במשמניהם ובחורי ישראל
הכריע׃ בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו׃
בנפלאותיו׃ ויכל בהבל ימיהם ושנותם

בבקלק· אם הרגם ודרשוהו ושבו ושחרו אל
ויזכרו כי אלהים צורם ואל עליון גואלם

מקדשו׳ תטיב אמרים׳ יום ירחק
חוק יענה אויב במחשו׳ כל היוצא
מדלתי ביתו החוצה׳ דמו בראשו״
נג׳ חוקים מראימו יצק פועל יי
הכינו׳ תעיר רננים׳ איבים שמו
ארבם בקרבם הטמינו׳ ביום הששי
והכינו״ נג׳ הנקראים בשם
יעקב בארצות שבים׳ תהודך הם
המתחננים לרפא חלים׳ אומרים
וא׳ פינו מלא שירה כים״

מאורה״

שדי קדשי׳ ושמחת גילי׳
אם לא תהילי׳ יי מילי״
מלכי קרבי כחליל יהמו׳ על רוב
עונים פחולים עצמו׳ צור אם
חטאי כשנים אדמו׳ יהיו כצמר׳
לנגדך אלי׳ אנא אלהים יי חילי״

ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו׳ ולבם לא
נכון עמו ולא נאמנו בבריתו׳ והוא רחום יכפר
עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר

מלחמתו׃ ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא
ישוב׃ כמה ימרוהו במדבר יעציבוהו

אדיר ראה כי משנאים עוררו׳ עלי
חמסים ופיהם פערו׳ סביב וחסד
עשות לא זכרו׳ עזרה ימינך לשבר
עולי׳ וחמש מזורי׳ ורפא חליי׳׳
ישר אשר כל פעליו צדקו׳
הושע עשוקים בלב מר ינעקו׳ כל
שוביהם בם ידיהם חזקו׳ אזעק כיומי
לך ובלילי׳ עזר יענני והקשב קולי׳׳
רחם עניה כלבים טביעה
מיום אשר גלתה לא רגעה׳ שחה
לעפר ולשאול נגעה מה תהמי׳ לי
ומה תוחילי׳ צפי לישעך והוחילי׳׳
היום שבחה לך ערכתי
ופרי שפתי לך שלמתי׳ אלי בך
אקרא אויבתי׳ מה תשמחי לי ומה
תגילי׳ כי אשב בחשך יי אור לי׳׳
כי אשב׳

בישימון׃ וישובו וינסו אל וקדוש ישראל
התוו׃ לא זכרו את ידו יום אשר פדם מני צר׃
אשר שם במצרים אתותיו ומופתיו בשדה

יגען: ויהפך לדם יאריהם ונזליהם בל ישתיון:
ישלח בהם ערב ויאכלם וצפרדע ותשחיתם:

זולת'

אחר עשר מסעות' בבוא
שמשו בנהרים' נסעזר כי נגע מש
משפטו ער לשמים' עד היום
מוב לעמד' להשחית יהודה ואפרים'
ינוף ירדו הר בת ציון גבעת ירושלם"
בקפוץ מלפניו ארץ'
כאשר מאז קפצה' לאב מממי רודף
מבאר שבע יצא' והלטוב לו וזרח
לרעלו' כל איש לדרכו יצא' הנה
האדון יי צבאות מסעף פורה
במערצה" גבורי קראתי לאפי'
ומקודשי' ונקמתי מאיבי' ולי יובילו
מלכים שי' ואריאה כבית מקדשי
קדמות להמי ואישי' ויצא חוטר
מגזע ישי" ודברו אלקים יאמר
יטר דר ערץ' והריחו ביראת יי"

ויתן לחסיל יבולם ויגיעם לארבה: יהרג ד
בברד גפנם ושקמותם בחנמל: ויסגר לברד
בעירם ומקניהם לרשפים: ישלח בם חרון

אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי
רעים: יפלס נתיב לאפו לא חשך ממות

ולקרץ קרן ישפוט בצדק דלים
מבית יוסף ופרץ והוכיח במישור
לענוי ארץ
המונים המומים יפיל בלב איבו חציו
יחד ואין פורץ ואין גדר פרציו
והיה צדק אזור מתניו והאמונה
אזור חלציו
וישעשע יונק מבית לחם יהודה
על חור פתן ועל מקום שהל עדה ועל
מאורת צפעוני אשר נפשו צדה
גמול ידו הדה
והשי ואתהו עת נפלאותיו אשור
כי ישים בערבה ברוש תדהר ותאש
ותאשור והיתה כיום עלותו ממצ
ממצרים מסלה על דרך אשור
לשאר עמו אשר ישאר מאשור
חסדך כמאז אלהי יקדמני ארוממך

נפשם לחיתם לדבר הסגיר: ויך כל בכור
במצרים ראשית אונים באהליחם: ויסע
כצאן עמו וינהגם כעדר במדבר: וינחם

לבטח ולא פחדו ואת אויביהם כסה הים׃
ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו׃

יום מכל עם תרוממני׳ אודך כי
אנפת כי ותרחמני׳ ישב אפך
ותנחמני׃
טוב להודות לייי׳ על אשר ראו עיני
ומאשר שמעו אזני׳ אשר היה לפני
אשש אבי ויגידני׳ ויאמרו לי זקני
כי עזי וזמרת יה ייי׃
אודה ואזמר כי זכר עשה לנפלאתיו
ספרו בגוים את כבודו ותהלותיו
לדור אחרון עזו ונוראתיו׳ הודיעו
בעמים עלילותיו׃
כי גאות עשה דרש לכל שואל
מודעת זאת בכל הארץ׳ ישורון
אין כאל׳ צהלי ורני׳ ועלזי אריאל
אריאל׳ כי גדול בקרבך קדוש ישראל׃
חי זוכר הברית׳ ומכין
כל מעלם׳ ברך קהלי זה מקטנם

ויגרש מפניהם גוים ויפילם בחבל נחלה
וישכן באהליהם שבטי ישראל׃ וינסו
וימרו את אלהים עליון ועדותיו לא שמרו׃

ויסגו ויבגדו כאבותם נהפכו כקשת רמיה׃
ויכעיסוהו בבמותם ובפסיליהם יקניאוהו׃

ועד גדולים׳ חזקים אמיצים׳ יהללם׳
וקטן טלטולים׳ מי עזרת אבתינו׃
אתה הוא מעולם״
להוצאת ספר תורה׳
ארבעה עמדו על הים׳
יטר ויציר ויאן וינר׳ יצר היציק
ליצאן ׳יצאן ינעק ליציר׳ יציר יצרה
ליטר ׳יטר השיב ליציר׳ הצלתי
יצאני מיד יצר׳ וה יטר ישעט׳ פיט׃
פה קהלינו ׳ואמרו׃ יי מלכנו הוא
יושיעט״
ומתפללין כמו יום ראשון של פסח
ולא גומרין הלל׳ וקדיש תתקבל׳
ומוציאין שני ספרי תורה וקורין בא
באחד חמשה גברי ׳בפרש כל
הבכור׳ עד סוף הסדר׳ וההפטרה
עד היום בנוב לעמוד׳ וקדיש׳

שמע אלהים ויתעבר וימאס מאד בישראל׳
ויטש משכן שלו אהל שכן באדם׳ ויתן
לשבי עזו ותפארתו ביד צר׳ ויסגר לחרב

עמו ונחלתו התעבר: בחוריו אכלה אש
ובתולתיו לא הוללו: כהניו בחרב נפלו

ואם חל אחד מן המועדים באחד
בשבת' פסח ושבועות'
וסוכות' מתפללין כמו בשאר המוע'
ויאמ' אתה בחרתנו עד עלינו קראת'
ותודיענו משפטי צדקך
ותלמדנו לעשות חקי
רצונך ותתן לנו יי אלהינו
באהבה משפטים ישרים
ותורות אמת חקים ומצות
טובים ותנחילנו זמני ששון
ומועדי קדש וחגי נדבה

ואלמנותיו לא תבכינה: ויקץ כישן אדני
כגבור מתרונן מיין: ויך צריו אחור חרפת
עולם נתן למו: וימאס באהל יוסף

ובשבט אפרים לא בחר: ויבחר את שבט
יהודה את הר אפרים ציון אשר אהב:

ותורישנו קדושת שבת
וכבוד מועד וחגיגת הרגל
בין קדושת שבת לקדושת
יום טוב הבדלת ואת יום
השביעי מששת ימי המע
המעשה הקדשת הבדלת
והקדשת את עמך ישרא
בקדושתך ותתן לנו יי
אלהינו באהבה וכו

ויבן כמו רמים מקדשו כארץ יסדה
לעולם: ויבחר בדוד עבדו ויקחהו ממ
ממכלאת צאן: מאחר עלות הביאו לרעות

ביעקב עמו ובישראל נחלתו וירעם
כתם לבבו ובתבונות כפיו ינחם

מסכת אבות

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא
שנ' ועמך כלם צדיקים לעולם
ירשו ארץ נצר מטעי מעשי ידי
להתפאר. משה קבל
תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע
לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים
מסרוה לאנשי כנסת הגדולה והם
אמרו שלשה דברים הוו מתונין
בדין והעמידו תלמידים הרבה
ועשו סייג לתורה.
שמעון הצדיק היה משירי
כנסת הגדולה הוא היה אומ' על
שלשה דברים העולם עומד על
התורה ועל העבודה ועל גמילות
חסדים. אנטיגנוס איש

מזמור לאסף עט
אלהים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל
קדשך שמו את ירושלם לעיים: נתנו

את תגלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו ארץ׃ שפכו דמם

שוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומ' אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא לקבל פרס ויהא מורא שמים עליכם״
יוסף בן יועזר איש צרדה ויוסף בן יוחנן איש ירושלם קבלו מהם׳ יוסף בן יועזר אומ' יהי ביתך בית ועד לחכמים והוי מתאבק בע מעפר רגליהם והוי שותה בצמא את דבריהם״ יוסף בן יוחנן איש ירושלם אומ' יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה״
באשתו אמרו קל וחמר באשת חברו׳ מכאן אמרו חכמים׳ כל המרבה שיחה עם האשה גורם

121

כמים סביבות ירושלם ואין קובר׃ היינו חרפה לשכינינו לעג וקלס לסביבותינו׃ עד מה יהוה תאנף לנצח תבער כמו אש

קנאתך ׃ שפך חמתך אל הגוים אשר
לא ידעוך ׃ ועל ממלכות אשר בשמך

רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה
וסופו יורש גיהנם ״ יהושע
בן פרחיה ונתאי הארבלי קבלו מהם
יהושע בן פרחיה אומ׳ עשה לך רב
וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם
לכף זכות ״ נתאי הארבלי
אומ׳ הרחק משכן רע ואל תתחבר
לרשע ואל תתיאש מן הפורענות ״
יהודה בן טבאי ושמעון
בן שטח קבלו מהם יהודה בן טבאי
אומ׳ אל תעש עצמך כערכי הדיינין
וכשיהיו בעלי הדין עומדין לפניך
יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרין
מלפניך יהיו בעיניך כזכאין כשז
משקבלו עליהם את הדין ״
שמעון בן שטח אומ׳ הוי
מרבה לחקור את העדים והוי

לא קראו ׃ כי אכל את יעקב ואת נוהו
השמו ׃ אל תזכר לנו עונות ראשנים
מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד ׃

עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך
והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך

זהיר בדבריך שמא מתוכם ילמדו
לשקר״ שמעיה ואבטליון
קבלו מהם שמעיה אומ׳ אהב את
המלאכה ושנא את הרבנות ואל
תתודע לרשות״ אבטליון
אומ׳ חכמים הזהרו בדבריכם
שמא תחובו חובת גלות ותגלו למ
למקום המים הרעים וישתו הת
התלמידים הבאים אחריכם וימותו
ונמצא שם שמים מתחלל״
הלל ושמאי קבלו מהם
הלל אומ׳ הוי מתלמידיו של אהרן
אהב שלום ורדף שלום אהב את
הבריות ומקרבן לתורה״
הוא היה אומ׳ נגד שמא אבד שמיה
ודלא מוסיף יסיף ודלא יליף קטלא
חייב ודישתמש בתגא חלף״

למה יאמרו הגוים איה אלהיהם יודע
בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך
תבוא לפניך אנקת אסיר כגדל זרועך

182

הותר בני תמותה ׃ והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר

הוא היה אומ׳ אין אני לי מי לי
וכשאני לעצמי מה אני ואם לא
עכשיו אימתי ׃ שמאי או׳
עשה תורתך קבע אמור מעט
ועשה הרבה והוי מקבל את כל
האדם בסבר פנים יפות ׃
רבן גמליא׳ אומ׳ עשה לך רב והז׳
והסתלק מן הספק ואל תרבה לעשר
אמדות ׃ שמעון בנו אומ׳
כל ימי גדלתי בין החכמים ולא
מצאתי לגוף טוב משתיקה ולא
המדרש הוא עיקר אלא המעשה ׃
וכל המרבה דברים מביא חטא ׃
רשב״ג אומ׳ על שלשה
דברים העולם קיים על הדין ועל
האמת ועל השלום ׃
שנא׳ אמת ומשפט שלום שפטו

[illegible] יוסף

חרפוך יהוה ׃ ואנחנו עמך וצאן מרעיתך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך ׃
למנצח אל שושנים עדות לאסף ׃ רועה ישר׳

יושב הכרובים הופיעה׃ לפני אפרים
ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה

כשעריכם״

פרק שני״

ר׳ אומ׳ איזו היא דרך
ישרה שיבור לו האדם כל שהיא
תפארת לעושה ותפארת לו מן
האדם והוי זהיר במצוה קלה
כמצוה חמורה שאין אתה יודע
מתן שכרן של מצות והוי מחשב
הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר
עבירה כנגד הפסדה הסתכל
בשלשה דברים ואין אתה בא
לידי עבירה דע מה למעלה ממך
עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך
בספר נכתבים״ רבן גמליא׳
בנו של ר׳ יהודה הנשיא אומ׳ יפה
תלמוד תורה עם דרך ארץ שיג׳
שיגיעת שניהם משכחת עון׳

לישועתה לנו׃ אלהים השיבנו והאר
פניך ונושעה׃ יהוה אלהים צבאות עד
מתי עשנת בתפלת עמך׃ האכלתם לחם

לחם דמעה ותשקמו בדמעות שליש:
תשימנו מדון לשכנינו ואיבינו ילעגו

וכל תורה שאין עמה מלאכה
סופה בטלה וגוררת עון׳ וכל
העוסקין עם הצבור יהיו עוסקין
עמהם לשם שמים שזכות אבותם
מסייעתם וצדקתם עומדת לעד
ואתם מעלה אני עליכם שכר
טוב כאילו עשיתם״ הוו זהירין
ברשות שאין מקרבין לו לאדם
אלא לצורך עצמן נראין כאוהבין
בשעת הנאתן ואין עומדין לו לאדם
בשעת דחקו״ ר׳ הלל
אומ׳ אל תפרוש מן הצבור ואל
תאמן בעצמך עד יום מותך ואל
תדין את חבירך עד שתגיע למקומו
ואל תאמר דבר שאיפשר לשמוע
שסופו להשמע ואל תאמר לכש׳
לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה״

למו: אלהים צבאות השיבנו והאר פניך
ונושעה: גפן ממצרים תסיע תגרש
גוים ותטעה: פנית לפניה ותשרש שרשיה

ותמלא ארץ: כסו הרים צלה וענפיה ארזי
אל: תשלח קציריה עד ים ואל נהר

הוא היה אומר אין טר
ירא חטא ולא עם הארץ חסיד
ולא הביישן למד ולא הקפדן מלמד
ולא כל המרבה סחורה מחכים
ובמקום שאין אנשים השתדל
להיות איש" אף הוא ראה
גלגלת אחת שצפה על פני המים
ואמ' לה על דאטפת אטפוך וסוף
מטיפך יטיפון" הוא
היה אומ' מרבה בשר מרבה רמה'
מרבה נכסים' מרבה דאגה' מרבה
נשים מרבה כשפים מרבה
שפחות' מרבה זמה' מרבה עבדים
מרבה גזל' מרבה תורה' מרבה
חיים' מרבה ישיבה מרבה חכמה
מרבה עצה' מרבה תבונה' מרבה
צדקה' מרבה שלום' קנה שם

יונקותיה: למה פרצת גדריה וארוה כל
עברי דרך: יכרסמנה חזיר מיער וזיז
שדי ירענה: אלהים צבאות שוב נא

הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת
וכנה אשר נטעה ימינך ועל בן אמצת

טוב קנה לעצמו קנה לו דברי
תורה קנה לו חיי העולם הבא״
רבן יוחנן בן זכאי קבל
מהלל ומשמאי הוא היה אומר
אם עשית תורתך הרבה אל תחזק
טובה לעצמך כי לכך נוצרת״
חמשה תלמידים היו לו
לרבן יוחנן בן זכאי ואלו הן ר׳ אליעזר
בן הורקנוס ור׳ יהושע בן חנניה
ור׳ יוסי הכהן ור׳ שמעון בן נתנאל
ור׳ אלעזר בן ערך״ הוא היה
מונה שבחן״ אליעזר
בן הורקנוס בור סיד שאינו מאבד
טפה׳ יהושע בן חנניה אשרי יולדתו
יוסי הכהן חסיד׳ שמעון בן נתנאל
ירא חטא׳ אלעזר בן ערך מעין ה
המתגבר״ הוא היה אומ

לך׃ שרפה באש כסוחה מגערת פניך
יאבדו׃ תהי ידך על איש ימינך על בן
אדם אמצת לך׃ ולא נסוג ממך תחיינו

ובשמך נקרא: יהוה אלהים צבאות השיבנו
האר פניך ונושעה: למנצח

אמ' יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים
ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה מ ד
מכריע את כלם אמ' להם
צאו וראו איזו היא דרך טובה שיד
שידבק בה האדם ר' אליעזר אומר
עין טובה ר' יהושע אומ' חבר רע' טוב
ר' יוסי אומ' שכן טוב ר' שמעון אומ'
הרואה את הנולד ר' אלעזר אומ' לב
טוב אמ' להם רואה אני את דברי
אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל
דבריו דבריכם אמ' להם
צאו וראו איזו היא דרך רעה שיר
שיתרחק ממנה האדם ר' אליעזר
אומ' עין רעה ר' יהושע אומ' חבר
רע ר' יוסי אומ' שכן רע ר' שמעון
אומ' הלוה ואינו משלם אחד לוה
מן האדם כלוה מן המקום שנאמ'

על הגתית לאסף: הרנינו לאלהים עוזינו
הריעו לאלהי יעקב: שאו זמרה ותנו תוף
כנור נעים עם נבל: תקעו בחדש שופר

בכסה ליום חגינו: כי חוק לישראל הוא
ומשפט לאלהי יעקב: עדות ביהוסף שמו

לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן
ונותן ר' אליעזר אומ' לב רע אמ' להם
רואה אני את דברי אלעזר בן ערך
מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם
והם אמרו שלשה דברים
ר' אליעזר אומ' יהי כבוד תלמידך
חביב עליך כשלך ואל תהי נוח לכעס
ושוב יום אחד לפני מיתתך והוי
מתחמם כנגד אורן של חכמים והוי
זהיר בגחלתן שמא תכוה שנשיכתן
נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת
עקרב ולחישתן לחישת שרף ואף
כל דבריהם כגחלי אש
ר' יהושע אומ' עין הרע ויצר הרע
ושנאת הבריות מוציאין את האדם
מן העולם ר' יוסי אומ' יהי ממון
חבירך חביב עליך כשלך והתקן

בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי
אשמע: הסירותי מסבל שכמו כפיו מדוד
תעברנה: בצרה קראת ואחלצך אענך

בסתר רעם אבחנך על מי מריבה סלה׃ שמע
עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי׃ לא

עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה
לך וכל מעשיך יהיו לשום שמים׃
ר׳ שמעון אומ׳ הוי זהיר
בקרית שמע ובתפלה ׳ וכשאתה
מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא
תחנונים לפני המקום ש״נ כי חנון
ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם
על הרעה ואל תהי רשע בפני עצמך׃
ר׳ אלעזר אומ׳ הוי שקוד
ללמוד תורה ומה שתשיב את
אפיקורוס ודע לפני מי אתה עמל
ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך
שכר פעולתך׃ ר׳ טרפון
אומ׳ היום קצר והמלאכה מרובה
והפועלים עצלים והשכר הרבה
ובעל הבית דוחק׃ הוא
היה אומ׳ לא עליך המלאכה לגמור

186

יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר׃
אנכי יהוה אלהיך המעלך מארץ מצרים
הרחב פיך ואמלאהו׃ ולא שמע עמי לקולי

לקולי וישראל לא אבה לי ואשלחהו
בשרירות לבם ילכו במועצותיהם לו עמי

ולא אתה בן חורין ליבטל אם למדת
תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה שש
שנאמן הוא בעל מלאכתך שישלם
לך שכר פעולתך ודע מתן שכרן
של צדיקים לעתיד לבא׃

פרק שלישי

עקביה בן מהללאל אומ׳ הסתכל
בשלשה דברים ואין אתה בא לידי
עבירה דע מאין באתה ולאן אתה
הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן את
החשבון לפני מלך מלכי המלכים
הקב״ה מאין באתה מטפה סרוחה
ולאן אתה הולך למקום עפר רמה
ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן
את החשבון לפני מלך מלכי המלכים
הקב״ה׃ ר׳ חנניה סגן הכהנים

שמע לי ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם
אכניע ועל צריהם אשיב ידי. משנאי
יהוה יכחשו לו ויהי עתם לעולם. ויאכילהו

אומ׳ הוי מתפלל בשלומה של מלכות
שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים
בלענו׃ ר׳ חנניה בן תרדיון
אומ׳ שנים שיושבין ואין ביניהם
דברי תורה הרי זה מושב לצים שנ׳
ובמושב לצים לא ישב׳ אבל שנים
שיושבין ויש ביניהם דברי תורה׳
שכינה שרויה ביניהם שנ׳ אז נדברו
יראי י״י איש אל רעהו ויקשב יהוה
וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו
ליראי י״י ולחושבי שמו׳ אין לי אלא
שנים מנין שאפי׳ אחד שהוא יושב
ועוסק בתורה׳ שהקב״ה קובע לו שכר׳
שנ׳ ישב בדד וידום כי נטל עליו׃
ר׳ שמעון בן מנסיא אומ׳
שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא
אמרו עליו דברי תורה׳ כאלו אכלו

187

אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים יש
שפט׃ עד מתי תשפטו עול ופני רשעים
תשאו סלה׃ שפטו דל ויתום עני ורש

הצדיקו׃ פלטו דל ואביון מיד רשעים
הצילו׃ לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו׃

מזבחי מתים׳ שנ׳ כי כל שלחנות
מלאו קיא צואה בלי מקום׳ אבל
שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו
עליו דברי תורה כאלו אכלו משלחנו
שלמקום׳ שנ׳ וידבר אלי זה השלחן
אשר לפני ה׳״ ר׳ חנינא בן חכיני
אומ׳ הנעור בלילה והמהלך בדרך
יחידי והמפנה לבו לבטלה הרי זה
מתחייב בנפשו״ ר׳ נחוניה בן
הקנה אומ׳ כל המקבל עליו עול תורה
מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך
ארץ וכל הפורק ממנו עול תורה נתנין
עליו עול מלכות ועול דרך ארץ״
ר׳ חלפתא איש כפר חנניה
אומ׳ עשרה שיושבין ועוסקין בתורה׳
שכינה שרויה ביניהם׳ שנ׳ אלהים
נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט״

ימוטו כל מוסדי ארץ׃ אני אמרתי אלהים
אתם ובני עליון כלכם׃ אכן כאדם תמותון
וכאחד השרים תפולו׃ קומה אלהים שפטה

הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים
כג שיר מזמור לאסף

ומנין שאפי חמשה שש ואגדתו
על ארץ יסדה ומנין שאפי שלשה
שש בקרב אלהים ישפוט ומנין שאפי
שנים שש אז נדברו יראי ייי איש
ויכתב אל רעהו ויקשב ייי וישמע בספר זכרון
ומנין שאפי אחד שש בכל המקום
אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכ
וברכתיך ר' אלעזר בן יהודה איש
ברתותא אומ' תן לו משלו שאתה
ושלך שלו וכן בדוד הוא אומר כי
ממך הכל ומידך נתנו לך
ר' יעקב אומ' המהלך בדרך ושונה
ומפסיק ממשנתו ואומ' מה נאה
אילן זה ומה נאה ניר זה מעלה עליו
הכתוב כאילו מתחייב בנפשו
ר' חסתאי בר ינאי אומ' משום ר' מאיר
כל השוכח דבר אחד ממשנתו

188

אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט
אל: כי הנה אויביך יהמיון ומשנאיך נשאו
ראש: על עמך יערימו סוד ויתיעצו על

יצפוניך: אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא
יזכר שם ישראל עוד: כי נועצו לב יחדו

מעלה עליו הכתו׳ כאלו מתחייב
בנפשו שנ׳ רק השמר לך ושמר
נפשך מאד פן תשכח את הדברים
אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך
כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני
בניך׳ יכול אפי׳ תקפה עליו משנתו
תל׳ ופן יסורו מלבבך׳ הא אינו מת
מתחייב עד שישב ויסירם מלבו׳
ר׳ חנינא בן דוסא אומ׳ כל
שיראת חטאו קודמת לחכמתו
חכמתו מתקיימת׳ וכל שחכמתו
קודמת ליראת חטאו אין חכמתו
מתקיימת׳׳ הוא היה א׳
אומ׳ כל שמעשיו מרובין מחכמתו
חכמתו מתקיימת וכל שחכמתו
מרובה ממעשיו אין חכמתו
מתקיימת׳׳ הוא היה

עליך ברית יכרתו: אהלי אדום וישמעאלים
מואב והגרים: גבל ועמון ועמלק פלשת
עם יושבי צור: גם אשור נלוה עמם היו

זרוע לבני לוט סלה׃ עשה להם כמדין
כסיסרא כיבין בנחל קישון׃ נשמדו בעין

אומ׳ כל שרוח הבריות נוחה הימנו
רוח המקום נוחה הימנו׃ וכל שאין
רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח
המקום נוחה הימנו׃ ר׳ דוסא
בן הרכינס אומ׳ שינה של שחרית
ויין של צהרים ושיחת הילדים
וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ
מוציאין את האדם מן העולם׃
ר׳ אלעזר המודעי אומ׳ המחלל את
הקדשים והמבזה את המועדות
והמפר בריתו של אברהם אבינו
והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה
והמלבין פני חבירו ברבים אע״פ ש
שיש בידו תורה ומעשים טובים
אין לו חלק ומעשים לעולם הבא׃
ר׳ ישמעאל אומ׳ הוי קל לראש
ונוח לתשחורת והוי מקבל את כל

היו דמן לאדמה׃ שיתמו נדיבמו כעורב
וכזאב וכזבח וכצלמנע כל נסיכמו׃ אשר
אמרו נירשה לנו את נאות אלהים׃ אלהי

שיתמו כגלגל כקש לפני רוח׃ כאש תבער
יער וכלהבה תלהט הרים׃ כן תרדפם בסערך

האדם בשמחה׃ ר' עקיבה
אומ' שחוק וקלות ראש מרגילין לער
לערוה׃ מסורת סייג לתורה ומעשרות
סייג לעשר ונדרים סייג לפרישות׃
וסייג לחכמה שתיקה׃ הוא
היה אומ' חביב אדם שנברא בצלם׃
שנ' כי בצלם אלהים ברא את האדם׃
חבה יתרה נודעת להם שנברא בצלם׃
חביבין ישר' שנקראו בנ
בנים למקום׃ חבה יתרה נודעת
להם שנקראו בנים למקום׃ שנ'
בנים אתם לייי אלהיכם׃
חביבין ישר' שנתן להם כלי חמדה
שבו נברא העולם חבה יתרה
נודעת להם שנתן להם כלי חמדה׃
שנ' כי לקח טוב נתתי לכם תורתי
אל תעזובו׃ הכל צפוי

ובסופתך תבהלם׃ מלא פניהם קלון ויבקשו
שמך יהוה׃ יבשו ויבהלו עדי עד ויחפרו
ויאבדו׃ וידעו כי אתה שמך יהוה לבדך

והרשות נתונה ובטוב העולם נדון
והכל לפי רוב המעשה׃ הוא
היה אומ׳ הכל נתון בערבון ומצודה
פרושה על כל החיים והחנות פתוחה
והחנוני מקיף והפינקס פתוחה והיד
כותבת והגבאין מחזירין תדירין
בכל יום ונפרעין מן האדם מדעתו
ושלא מדעתו ויש להם על מה
שיסמכו והדין דין אמת והכל מתו
מתוקן לסעודה׃ ר׳ אלעזר בן
עזריה אומ׳ אם אין תורה אין דרך
ארץ אם אין דרך ארץ אין תורה
אין אין חכמה אין יראה אם אין
יראה אין חכמה אם אין דעת אין
בינה אם אין בינה אין דעת אם אין
קמח אין תורה אם אין תורה אין
קמח׃ הוא היה אומ׳

190

ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את
מזבחותיך יהוה צבאות מלכי ואלהי:

כל שחכמתו מרובה ממעשיו למה
הוא דומה לאילן שענפיו מרובין
ושרשיו מעוטין הרוח באה וע
ועוקרתו והופכתו על פניו שנ' והיה
כערער בערבה ולא יראה כי יבוא
טוב ושכן חררים במדבר ארץ
מלחה לא תשב: אבל ש
שמעשיו מרובין מחכמתו למה
הוא דומה לאילן מעוטין ושרשיו
מרובין שאפי' כל הרוחות שבעולם
באות ונושבות בו אין מזיזין אותו
ממקומו שנ' והיה כעץ שתול
על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא
יראה כי יבוא חום והיה עלהו רענן
ובשנת בצרת לא ידאג ולא ימיש
מעשות פרי: ר' אלעזר אומר
קנים ופתחי נדה הם הן גופי הלכות

אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה:
אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבבם: עברי
בעמק הבכא מעין ישיתוהו: גם ברכות יעטה

מרה׃ ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים
בציון׃ יהוה אלהים צבאות שמעה תפלתי

תקופות וגימטריאות פרפראות
לחכמה״

פרק רביעי״

בן זומא אומ׳ איזהו חכם הלמד מכל
אדם שנ׳ מכל מלמדי השכלתי
איזהו גבור הכבש את יצרו׳ שנ׳
טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו
מלכד עיר׳ איזהו עשיר השמח
בחלקו שנ׳ יגיע כפיך כי תאכל׳
אשריך וטוב לך׳ אשריך בעולם
הזה וטוב לך לעולם הבא״ איזהו
מכובד המכבד את הבריות׳ שנ׳
כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו״
בן עזאי אומ׳ הוי רץ למצוה קלה
ובורח מן העבירה שמצוה גוררת
מצוה ועבירה גוררת עבירה ששכר

191

האזינה אלהי יעקב סלה׃ מגננו ראה
אלהים והבט פני משיחך׃ כי טוב יום בד
בחצריך מאלף בחרתי הסתופף בבית

אלהי מדור באהלי רשע׃ כי שמש ומגן יהוה
אלהים חן וכבוד יתן יהוה לא ימנע טוב

מצוה מצוה ועבירה גוררת עבירה
ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה
עבירה״ הוא היה אומ׳ אל תהי
בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר
שאין לך אדם שאין לו שעה ׳ ואין
לך דבר שאין לו מקום״ ר׳
לויטס איש יבנה אומ׳ מאד מאד
הוי שפל רוח שתקות אנוש רמה״
ר׳ יוחנן בן ברוקה אומר
המחלל שם שמים בסתר נפרעין
ממנו בגלוי אחד שוגג ואחד
במזיד על חלול השם״ ר׳
ישמעא׳ אומ׳ הלמד על מנת ללמד
מספיקין בידו ללמוד וללמד והל
והלמד על מנת לעשות מספיקין
בידו ללמוד וללמד ולעשות׳
ר׳ צדוק אומ׳ אל תעשם עטרה

להלכים בתמים׃ יהוה צבאות אשרי
פ״ה אדם בוטח בך׃ למנצח
לבני קרח מזמור׃ רצית יהוה ארצך שבת

שבית יעקב. נשאת עון עמך כסית כל
חטאתם סלה. אספת כל עברתך השיבות

להתגדל בהם ולא קרדום לחתוך
בהם. וכן היה הלל אומ' ודישתמש
בתגא חלף. והאכל הנאות מדברי
תורה. נוטל חייו מן העולם.
ר' יוסי אומ' כל המכבד את התורה
גופו מכובד על הבריות וכל המחלל
את התורה גופו מחולל על הבריות.
ר' ישמע' אומ' בר' יוסי
החושך עצמו מן הדין. פורק ממנו
איבה וגזל ושבועת שוא. והגס לבו
בהוראה שוטה רשע וגס רוח.
הוא היה אומ' אל תהי בו לכל
אדם דן יחידי שאין דן יחיד אלא
אחד. ואל תאמר קבלו דעתי שהן
רשאין ולא אתה. ר' יוחנן
אומ' כל המקיים את התורה מעוני
סופו לקיימה מעושר וכל המבטל

מחרון אפך. שובנו אלהי ישענו והפר
כעסך עמנו. הלעולם תאנף בנו
תמשך אפך לדור ודור. הלא אתה

תשוב תחיינו ועמך ישמחו בך. הראנו
יהוה חסדך וישעך תתן לנו. אשמעה

את התורה מעשר סופו לבטלה
מעני. ר' מאיר אומ' הוי
מעט עסק ועסוק בתורה והוי שפל
רוח בפני כל אדם ואם בטלת מן
התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך
ואם עמלת בתורה יש לך שכר
הרבה ליתן לך. ר' אליעזר בן
יעקב אומ' העושה מצוה אחת
קנה לו פרקליט אחד והעובר
עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד
תשובה ומעשים טובים כתרים
בפני הפורענות. ר' יוחנן
הסנדלר אומ' כל כניסה שהיא
לשום שמים סופה להתקיים
ושאינה לשום שמים אין סופה
להתקיים. ר' אלעזר אומ'
יהי כבוד תלמידך חביב עליך כש

מה ידבר האל יהוה כי ידבר שלום אל
עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה. אך
קרוב ליראיו ישעו לשכון כבוד בארצנו.

חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו׃ אמת
מארץ תצמח וצדק משמים נשקף׃ גם

כשלך וכבוד חבירך כמורא רבך
ומורא רבך כמורא שמים׃
ר׳ יהודה אומ׳ הוי זהיר בתלמוד
ששגגת תלמוד עולה זדון׃
ר׳ שמעון אומ׳ שלשה כתרים
הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר
מלכות וכתר שם טוב עולה על
גביהם׃ ר׳ מאיר אומ׳ עשה
רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך
כרצונו ובטל רצונך מפני רצונו
כדי שיבטל רצון אחרים מפני
רצונך׃ ר׳ נהוראי אומ׳
הוי גולה למקום תורה וא׳ תאמר
שהיא תבוא אחריך שחבריך
יקיימוה בידיך וא׳ בינתך א׳ תשען׃
ר׳ ינאי אומ׳ אין בידינו
משלות רשעים ואף לא מייסורי

193

יהוה יתן הטוב וארצנו תתן יבולה׃ צדק
לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו׃
תפלה לדוד הטה

יהוה אזנך ענני כי עני ואביון אני: שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי

הצדיקים: ר' מתיה בן חרש
אומ' הוי מקדים בשלום לכל
אדם והוי זנב לאריות ואל תהי ראש
לשועלים: ר' יעקב אומר
העולם הזה דומה לפרוזדור בפני
העולם הבא והתקן עצמך בפרוזדור
כדי שתכנס לטרקלין: הוא
היה אומ' יפה שעה אחת בתשובה
ומעשים טובים בעולם הזה לחיי
העולם הבא ויפה שעה אחת של
קורת רוח לעולם הבא מכל חיי
העולם הזה: ר' שמעון
בן אלעזר אומ' אל תרצה את חבירך
בשעת כעסו ואל תנחמנו בשעת
שמתו מוטל לפניו ואל תשאל לו
בשעת נדרו ואל תשתדל לראותו
בשעת קלקלתו: אלישע

הבוטח אליך: חנני אדני כי אליך אקרא כל היום: שמח נפש עבדך כי אליך יהוה נפשי אשא: כי אתה יהוה טוב וסלח ורב חסד

לכל קראיך: האזינה יהוה תפלתי והקשיבה
בקול תחנונותי: ביום צרתי אקראך כי תענני:

בן אבויה אומ׳ הלמד תורה לילד
למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר
חדש והלמד תורה לזקן למה הוא
דומה לדיו כתובה על נייר מחוק׳
ר׳ יוסי בן יהודה איש כפר
הבבלי אומ׳ הלמד מן הזקנים למה
הוא דומה לאוכל ענבים בשולות
ושותה יין ישן והלמד מן הקטנים
למה הוא דומה לאוכל ענבים
קהות ושותה יין מגתו׳ ר׳
אומ׳ אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש
בידו יש קנקן חדש מלא ישן וישן
אפי׳ חדש אין בו׳ ר׳ אלעזר
הקפר אומ׳ הקנאה והתאוה והכבוד
מוציאין את האדם מן העולם׳
הוא היה אומ׳ הילודים
למות והמתים להחיות והחיים

194

אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך: כל
גוים אשר עשית יבאו וישתחוו לפניך יהוה
ויכבדו לשמך: כי גדול אתה ועשה נפלאות

אתה אלהים לבדך׃ הורני יהוה דרכך אהלך
באמתך יחד לבבי ליראה שמך׃ אודך

לידון לידע ולהודיע ולהודע ש׳
שהוא אל הוא הבורא הוא היוצר
הוא המבין הוא הדיין הוא עד
הוא בעל דין הוא עתיד לדון ברוך
הוא שאין לפניו לא עולה ולא
שכחה ולא משוא פנים ולא מקח
שחד והכל שלו ודע שהכל לפי
חשבון ואל יבטיחך יצרך שיש לך
בשאול בית מנוס שעל כרחך
אתה נוצר ועל כרחך אתה נולד
ועל כרחך אתה חי ועל כרחך
אתה מת ועל כרחך אתה עתיד
ליתן את החשבון לפני מלך מלכי
המלכים הקב״ה׃

פרק חמישי׃

בעשר מאמרות
נברא העולם ומה תלמוד לומר

יהוה אלהי בכל לבבי ואכבדה שמך לעולם׃
כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול
תחתיה׃ אלהים זדים קמו עלי ועדת

עריצים בקשו נפשי ולא שמוך לנגדם׃
ואתה אדני אל רחום וחנון ארך אפים ורב

והלא במאמר אחד יכול להבר׳
להבראות אלא להפרע מן הרשעים
שמאבדין את העולם· שנברא
בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב
לצדיקים שמקיימין את העולם
שנברא בעשרה מאמרות׃
עשרה דורות מאדם ועד נח
להודיע כמה ארך אפים לפניו
שכל הדורות היו מכעיסין ובאין
עד שבא אברהם אבינו וקבל עליו
שכר כלם׃ עשר נסיונות
נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלן
להודיע כמה חבתו של אברהם
אבינו׃ עשרה נסים נעשו
לאבותינו במצרים ועשרה על
הים עשר מכות שהביא הקב״ה
על המצרים במצרים ועשרה

195

חסד ואמת׃ פנה אלי וחנני תנה עזך לעב
לעבדך והושיעה לבן אמתך׃ עשה עמי
אות לטובה ויראו שנאי ויבשו כי אתה יהוה

עזרתני ונחמתני׃

פז לבני קרח מזמור שיר יסודתו בהררי קדש׃

על הים״ עשר נסיונות נסו
אבותינו להקב״ה במדבר ׳ שנא׳ וינסו
אתי זה עשר פעמים ולא שמעו
בקולי״ עשרה נסים נעשו
לאבותינו בבית המקדש לא הפילה
אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח
בשר הקדש מעולם ולא נראה
זבוב בבית המטבחים ולא אירע
קרי לכהן גדול ביום הכפורים ולא
כבו הגשמים את אש המערכה
ולא נצחה הרוח לעמוד העשן
ולא נמצא פסול בעמר ובשתי
הלחם ובלחם הפנים עומדים צפופי׳
ומשתחוים רווחים ולא הזיק נחש
ועקרב בירושלם ולא אמר אדם
לחבירו צר לי המקום שאלין בירוש׳
בירושלם״ עשרה דברים

אהב יהוה שערי ציון מכל משכנות יעקב׃
נכבדות מדבר בך עיר האלהים סלה׃ אזכיר
רהב ובבל לידעי הנה פלשת וצור עם כוש

זה ילד שם ולציון יאמר איש ואיש ילד
בה והוא יכוננה עליון יהוה יספר בכתוב

נבראו בערב שבת בין השמשות
ואלו הן פי הארץ פי הבאר פי האתון
והקשת והמן והמטה והשמיר
והכתב והמכתב והלוחות ואילו
שלאברהם אבינו וקברו של משה
ויש אומרין את המזיקין והצבת
בצבת עשויה״ שבעה
דברים בגולם ושבעה בחכם חכם
אינו מדבר בפני מי שהוא . גדול
ממנו בחכמה ואינו נכנס לתוך
דברי חברו ואינו נבהל להשיב
שואל כענין ומשיב כהלכה ואומר
על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון
ועל מה שלא שמע אומר
לא שמעתי ומודה על האמת
וחלופיהן בגולם״ שבעה
מיני פורעניות באין לעולם על

196

עמים זה ילד שם סלה ושרים כחללים כל
מעיני בך

שיר מזמור לבני קרח למנצח

על מחלת לענות משכיל להימן האזרחי׃
יהוה אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה

שבעה גופי עברות מקיצתן מעש
מעשרין ומקיצתן שאינן מעשרין
רעב של בצרת באה מקיצתן
רעבין ומקיצתן שבעין גמרו שלא
לעשר רעב של מהומה ושל
בצרת באה ושלא ליטול את
החלה רעב של כליה בא׳
דבר בא לעולם על מיתות האמו
האמורות בתורה שלא נמסרו
לבית דין ועל פירות שביעית׳
חרב בא לעולם על עטי
הדין ועל עוות הדין ועל המורים
בתורה שלא כהלכה׳
חיה רעה בא לעולם על שבועת
שוא ועל חלול השם׳ גלות
בא לעולם על עבודה זרה ועל
גלוי עריות ועל שפיכות דמים

נגדך׃ תבוא לפניך תפלתי הטה אזנך
לרנתי׃ כי שבעה ברעות נפשי וחיי לשא
לשאול הגיעו׃ נחשבתי עם יורדי בור

הייתי כגבר אין איל׃ במתים חפשי כמו
חללים שכבי קבר אשר לא זכרתם עוד

ועל שמיטת הארץ׃
בארבעה פרקים הדבר מרובה
ברביעית ובשביעית ובמוצאי
שביעית ובמוצאי החג שבכל
שנה ברביעית מפני מעשר עני
שבששית ובמוצאי שביעית
מפני מעשר פירות שביעית
ובמוצאי החג שבכל שנה מפני
גזל מתנות עניים׃ ארבע
מדות באדם האומר שלי שלי
ושלך שלך זו מדה בינונית׳ ויש
אומרין זו מדת סדם׳ האמר שלי
שלך ושלך שלי עם הארץ׳ שלי
שלך ושלך שלך חסיד׳ שלי
שלי ושלך שלי רשע׃
ארבע מדות בדעות נוח לכעוס
ונוח לרצות יצא הפסדו בשכרו

והמה מידך נגזרו׃ שתני בבור תחתיות
במחשכים במצולות׃ עלי סמכה חמתך
וכל משבריך עגית סלה׃ הרחקת מידעי

ממני שתני תועבות למו כלוא ולא אצא׃ עיני
דאבה מני עני קראתיך יהוה בכל יום שטחתי

קשה לכעוס וקשה לרצות יצא
שכרו בהפסדו קשה לכעס ונוח
לרצות חסיד׳ נוח לכעוס וקשה
לרצות רשע״ ארבע
מדות בתלמידים ממהר לשמע
וממהר לאבד יצא שכרו בהפסדו
קשה לשמוע וקשה לאבד יצא
הפסדו בשכרו ממהר לשמע ו
וקשה לאבד חכם׳ קשה לשמע
וממהר לאבד זו חלק רע׃
ארבע מדות בנותני צדקה
רוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו
רעה בשל אחרים יתנו אחרים
והוא לא יתן עינו רעה בשלו יתן
ויתנו אחרים חסיד לא יתן ולא
יתנו אחרים רשע״ ארבע
מדות בהולכי לבית המדרש הלך

אליך כפי׃ הלמתים תעשה פלא אם רפאים
יקומו יודוך סלה׃ היספר בקבר חסדך
אמונתך באבדון׃ היודע בחשך פלאך

וצדקתך בארץ נשיה׃ ואני אליך יהוה
שועתי ובבקר תפלתי תקדמך׃ למה יהוה

ואינו עושה׳ שכר הליכה בידו עו׳
עושה ואינו הולך שכר עשיה בידו
הולך ועושה חסיד׳ לא הולך ולא
עושה רשע״ ארבע מדות
ביושבי לפני חכמים ספוג ומשפך
שהוא סופג ונפה ספוג את הכל משפך משמר
שמכניס בזה ומוציא בזה המשמרת
שמוציאה את היין וקולטת את
השמרים נפה שמוציאה את
הקמח וקולטת את הסלת״
כל מחלוקת שהיא לשום
שמים סופה להתקיים ושאינה
לשום שמים אין סופה להתקיים״
איזו היא מחלוקת
שהיא לשום שמים זו מחלוקת
הלל ושמאי ושאינה לשום שמים
זו מחלוקת קרח וכל עדתו״

198

תזנח נפשי תסתיר פניך ממני׃ עני אני וגוע
מנער נשאתי אימיך אפונה׃ עלי עברו חרוניך
בעותיך צמתותני׃ סבוני כמים כל היום

הקיפו עלי יחד: הרחקת ממני אהב ורע
מידעי מחשך: משכיל פט

כל אהבה שהיא תלויה
בדבר בטל דבר ובטלה אהבה
ושאינה תלויה בדבר אינה בטלה
לעולם. איזו היא אהבה
שהיא תלויה בדבר זו אהבת אמנון
ותמר ושאינה תלויה בדבר זו
אהבת דוד ויהונתן. כל
המזכה את הרבים אין חטא בא
על ידו וכל המחטיא את הרבים
אין מספיקין בידו לעשות תשובה.
משה זכה וזכה את
הרבים זכות הרבים תלוי בו שנ'
צדקת יי' עשה ומשפטיו עם
ישר'. ירבעם חטא וה
והחטיא את ישר'. חטא הרבים
תלוי בו שנ' על חטאות ירבעם
אשר חטא ואשר החטיא את

לאיתן האזרחי: חסדי יהוה עולם אשירה
לדור ודור אודיע אמונתך בפי: כי אמרתי
עולם חסד יבנה שמים תכן אמונתך בהם:

כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי׃
עד עולם אכין זרעך ובניתי לדור ודור

ישרא׳ כל מי שיש בידו
שלשה דברים הללו מתלמידיו
של אברהם אבינו ושלשה דברים
הללו מתלמידיו של בלעם הרשע
תלמידיו של אברהם אבינו עין
טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה״
תלמידיו של בלעם הרשע
עין רעה ורוח גבוהה ונפש קצרה
מה בין תלמידיו של אברהם
אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע
תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין
העולם הזה ונוחלין העולם הבא
שנא׳ להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם
אמלא״ אבל תלמידיו
של בלעם הרשע יורשין גיהנם
ויורדין לבאר שחת׳ שנא׳ ואתה
אלהים תורידם לבאר שחת אנשי

199

כסאך סלה׃ ויודו שמים פלאך יהוה אף
אמונתך בקהל קדושים׃ כי מי בשחק יערך
ליהוה ידמה ליהוה בבני אלים׃ אל נערץ

כסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו
יהוה אלהי צבאות מי כמוך חסין יה

דמים ומרמה לא יחצו ימיהם
ואני אבטח בך. יהודה
בן תימא אומ' הוי עז כנמר וקל
כנשר ורץ כצבי וגבור כארי
לעשות רצון אביך שבשמים.
הוא היה אומ' עז פנים
לגיהנם ובוש פנים לגן עדן.
יהי רצון מלפניך יי' אלהינו ואלהי
אבותינו שתתן חלקנו בתורתך
ותבנה בית המקדש במהרה ממ
בימינו. בן בגבג אומ' הפוך
בה דכולא בה וסיב ובלי בה ובה
תהוי ומנה לא תזוח שאין לך מדה
טובה הימנה. בן הא הא
אומ' לפום צערא אגרא.
שמואל הקטן אומ' בנפל איבך
אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך פן

ואמונתך סביבותיך: אתה מושל בגאות
הים בשוא גליו אתה תשבחם: אתה דכאת
כחלל רהב בזרוע עזך פזרת איביך:

לך שמים אף לך ארץ תבל ומלואה אתה
יסדתם׃ צפון וימין אתה בראתם תבור

יראה יי ורע בעיניו והשיב מעליו
אפו׃ הוא היה אומר בן
חמש שנים למקרא בן עשר
למשנה בן שלש עשרה למצות
בן חמש עשרה לתלמוד בן שמנה
עשרה לחופה בן עשרים לרדף
בן שלשים לכח בן ארבעים לבי
לבינה בן חמשים לעצה בן ש׳
ששים לזקנה בן שבעים לשיבה
בן שמונים לגבורה בן תשעים
לשוח בן מאה כ׳ו מת עבר ובטל
מן העולם׃

פרק ששי׃

שנו חכמים
בלשון המשנה ברוך שבחר בהם
ובמשנתם׃ ר׳ מאיר אומר
כל העסק בתורה לשמה זוכה

וחרמון בשמך ירננו׃ לך זרוע עם גבורה
תעז ידך תרום ימינך׃ צדק ומשפט מכון
כסאך חסד ואמת יקדמו פניך׃ אשרי

העם יודעי תרועה יהוה באור פניך יהלכון׃
בשמך יגילון כל היום ובצדקתך ירומו׃ כי

לדברים הרבה ולא עוד אלא
שכל העולם כלו כדאי הוא לו
נקרא רע אהוב אהב את המקום
אהב את הבריות משמח את
המקום משמח את הבריות
ומלבשתו ענוה ויראה ומכשרתו
להיות צדיק חסיד ישר ונאמן
ומרחקתו מן החטא ומקרבתו
לידי זכות ונהנה ממנו עצה
ותושיה ובינה וגבורה שנא' לי
עצה ותושיה אני בינה לי גבורה
ונותנת לו מלכות וממשלה
וגדולה וחקור דין ומגלין לו רזי
תורה ונעשה כמעין שאינו פוסק
את מימיו וכנהר שמתגבר והלך
והוי צנוע וארך רוח ומוחל על
עלבונו ומגדלתו ומרוממתו על

תפארת עזמו אתה וברצונך תרום קרננו׃
כי ליהוה מגננו ולקדוש ישראל מלכנו׃
אז דברת בחזון לחסידיך ותאמר שויתי

שר על גבור הרימותי בחור מעם י מצאתי
דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו י אשר ידי

ן

כל המעשים   אמ׳ ר׳ יהושע
בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת
מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות
מעלבונה של תורה שכל מי שאינו
עסק תדיר בתלמוד תורה נקרא
נזוף שנ׳ נזם זהב באף חזיר אשה
יפה וסרת טעם י ואומ׳ והלוחות
מעשה אלהים המה והמכתב מכ׳
מכתב אלהים הוא חרות על הלוח׳
הלוחות י אל תיקרי חרות אלא חרות י
שאין לך מדה טובה הימנה בני חורין
אלא מי שעוסק בתלמוד תורה
והלמד בתלמוד תורה י הרי זה
מתעלה י שנ׳ וממתנה נחליאל
ומנחליאל במות י והלמד מחברו
פרק אחד או הלכה אחת או פסוק
או דבור אחד או אפי׳ אות אחד י

תכון עמו אף זרועי תאמצנו י לא ישא אויב
בו ובן עולה לא יעננו י וכתותי מפניו צריו
ומשנאיו אגוף י ואמונתי וחסדי עמו ובשמי י

תרום קרנו׃ ושמתי בים ידו ובנהרות ימינו׃
הוא יקראני אבי אתה אלי וצור ישועתי׃

צריך לנהג בו כבוד שכן מצינו
בדוד מלך ישראל שלא למד
מאחיתופל אלא שני דברים בלבד
שנ׳ ואתה אנוש כערכי אלופי
ומיודעי׳ והלא דברים קל וחמר
ומה דוד מלך ישראל שלא למד
מאחיתופל אלא שני דברים בלבד
עשאו רבו ואלופו׳ והלמד מחברו
פרק אחד או הלכה אחת או פסוק
אחת׳ על אחת כמה וכמה שצריך
לנהג בו כבוד שאין כבוד אלא להכ
לחכמים׳ שנ׳ כבוד חכמים ינחלו
ותמימים ינחלו טוב׳ ואין טוב אלא
תורה׳ שנ׳ כי לקח טוב נתתי לכם
תורתי אל תעזובו׃ כך היא
דרכה של תורה פת במלח תאכל
ומים במשורה תשתה׳ וחיי צער

אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ׃ לע
לעולם אשמור לו חסדי ובריתי נאמנת לו׃
ושמתי לעד זרעו וכסאו כימי שמים׃

אם יעזבו בניו תורתי ובמשפטי לא ילכון׃
אם חקתי יחללו ומצותי לא ישמרו׃ ופקדתי

תחיה ועל הארץ תישן ובתורה אתה
עמל אם אתה עושה כן אשריך
וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב
לך לעולם הבא׃ אל תבקש
גדולה ואל תחמוד כבוד יותר
מלמודך עשה ואל תתאוה לשלחנם
של מלכים שכתרך גדול מכתרם
ושלחנך גדול משלחנם שנאמן
הוא בעל מלאכתך שישלם לך
שכר פעולתך׃ גדולה
תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות
שהמלכות בשלשים מעלות
והכהונה נקנית בעשרים וארבעה
והתורה נקנית בארבעים ושמנה
דברים ואלו הן הדברים בתלמוד
בשמיעת האזן בעריכת שפתים
בבינת הלב בשכלות הלב באימה

בשבט פשעם ובנגעים עונם׃ וחסדי לא
אפיר מעמו ולא אשקר באמונתי׃ לא
אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה׃

אחת נשבעתי בקדשי אם לדוד אכזב׃ זרעו
לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדי׃ כירח

מיראה בענוה׳ בחכמה משמחה
ובטהרה בשמוש חכמים בדקדוק
חברים בפלפול התלמידים ביש׳
בישוב במקרא׳ במשנה במיעוט
שינה במיעוט סחורה׳ במיעוט
תענוג במיעוט דרך ארץ׳ בארך
אפים ובלב טוב׳ באמונת חכמים
ובקבלת היסורין׳ והמכיר את
מקומו והשמח בחלקו׳ ואינו
מחזיק טובה לעצמו׳ והעושה
סייג לדבריו׳ אהב את המקום׳
אהב את הבריות אהב את התוכ
התוכחות אהב את המישרים
והסתרחק מן הכבוד׳ ולא רודף
אחר כבוד׳ ולא גס לבו בתלמודו
ולא שמח בהוראה׳ והנשא ז
בעול עם חברו ומכריעו לכף

יכון עולם ועד בשחק נאמן סלה׃ ואתה
זנחת ותמאס התעברת עם משיחך׃ נארת
ברית עבדך חללת לארץ נזרו׃ פרצת

כל גדרתיו שמת מבצריו מחתה׃ שסהו
כל עברי דרך היה חרפה לשכניו׃ הרימות

זכות ומעמידו על האמת ומע׳
ומעמידו על השלום והמתישב
בתלמודו שו׳ ומשיב שומע
ומוסיף׃ והלמד על מנת ללמד
והלמד על מנת לעשות והמחכים
את רבו והמכין את שמועתו
והאמר דבר בשם אמרו׃ הא
למדת שכל האמר דבר שלא שמע
מפי דבר גורם לשכינה שתסתלק רבו
מישראל והאמר דבר בשם אמרו
מביא גאולה לעולם׃ שנ׳ ותאמר
אסתר למלך בשם מרדכי׃
גדולה תורה שהיא נותנת
חיים לעושיה בעולם הזה ובעולם
הבא׃ שנ׳ כי חיים הם למוצאיהם
ולכל בשרו מרפא׃ רפאות תהי
לשרך ושקוי לעצמותיך ואומ׳

203

ימין צריו השמחת כל אויביו׃ אף תשיב
צור חרבו ולא הקמתו במלחמה׃ השבת
מטהרו וכסאו לארץ מגרתה׃ הקצרת

ימי עלומיו העטית עליו בושה סלה׃
עד מה יהוה תסתר לנצח תבער כמו אש

עץ חיים היא למחזיקים בה ותמ׳
ותמכיה מאושר׳ ואומ׳ כי לוית חן
הם לראשך וענקים לגרגרתיך׳
תתן לראשך לוית חן עטרת תפארת
תמגנך׳ ואומ׳ ארך ימים בימינה
בשמאלה עשר וכבוד ואומ׳ כי ארך
ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך׳
דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום׃
ר׳ שמעון בן יהודה
אומ׳ משום ר׳ שמעון בן יוחאי אומ׳
הנוי והכח והשיבה והחכמה
והזקנה והכבוד והבנים לצדיקים
נאה להם ונאה לעולם׳ שנ׳ עטרת
תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא
עטרת זקנים בני בנים ותפארת
בנים אבותם׳ תפארת בחורים
כחם והדר זקנים שיבה׳ וחפרה

חמתך׃ זכר אני מה חלד על מה שוא בראת
כל בני אדם׃ מי גבר יחיה ולא יראה מות
ימלט נפשו מיד שאול סלה׃ איה חסדיך

הראשונים אדני נשבעת לדוד באמונתך׳
זכור אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל

הלבנה ובושה החמה כי מלך יי׳
צבאות בירושלם ונגד זקניו כבוד׳
ר׳ שמעון בן מנסיא אומ׳
זו שבע מדות שמנו חכמים
לצדיקים כלם נתקיימו ברבי ובבניו״
חמשה קנינים קנה הקב״ה
בעולמו ואלו הן תורה קנין אחד׳ ש
שמים וארץ׳ קנין אחד׳ אברהם
קנין אחד׳ ישראל קנין אחד׳ בית
המקדש קנין אחד׳ תורה מנין
דכתי׳ יי׳ קנני ראשית דרכו קדם
מפעליו מאז׳ שמים וארץ מנין
דכתי׳ כה אמר יהוה השמים כסאי
והארץ הדום רגלי איזה בית אשר
תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי׳ א׳ד
אברהם מנין דכתי׳ ויברכהו ויאמר
ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים

רבים עמים׃ אשר חרפו אויביך אדני אשר
חרפו עקבות משיחך׃ ברוך יהוה לעולם
אמן ואמן׃

תפלה למשה איש
האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדור

וארץ ישרא׳ מנין דכתי׳ עד יעבור
עמך יי עד יעבור עם זו קנית
לקדושים אשר בארץ המה ואדירי
כל חפצי בם. בית המקדש מנין
דכתי׳ מכון לשבתך פעלת יי מקדש
יי כוננו ידיך. ויביאם אל גבול קדשו
הר זה קנתה ימינו.
אמ׳ ר׳ יוסי בן קיסמא פעם אחת
הייתי מהלך בדרך מצאני אדם
אחד נתן לי שלום והחזרתי לו
שלום. אמ׳ לי ר׳ מאיזה מקום
אתה. אמרתי מעיר גדולה של
חכמים ושל סופרים אני אמ׳ לי
רצונך שתדור עמנו במקומינו
ואני אתן לך כמה כסף וכמה זהב
אמרתי לו אם אתה נותן לי כל
כסף וכל זהב שבעולם אין אני

ודור. בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ
ותבל ומעולם ועד עולם אתה אל. תשב
אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם.

כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור
ואשמורה בלילה. זרמתם שנה יהיו בבקר

דר אלא במקום תורה. לפי שבשעת
פטירתו של אדם אין מלוין אתו
לא כסף ולא זהב. אלא תורה ומע
ומעשים טובים. שנ' טוב לי
תורת פיך מאלפי זהב וכסף. ואומ'
לי הכסף ולי הזהב אמר יי' צבאות.
וכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא
בראו אלא לכבודו. שנ' כל
הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו
יצרתיו אף עשיתיו. ואומ' יי' ימלך
לעולם ועד. יי' חפץ למען צדקו
יגדיל תורה ויאדיר.
ר' יהודה אומ' אשרי מי שעמלו
בתורה ועושה נחת ליוצרו גדל
בשם טוב ונפטר בשם טוב מן
העולם. ועליו אמר שלמה
בחכמתו. טוב שם משמן טוב

כחציר יחלף
בבקר יציץ וחלף ולערב ימולל ויבש. כי
כלינו באפך ובחמתך נבהלנו. שתה עונתינו.

לנגדך עלומינו למאור פניך: כי כל ימינו
פנו בעברתך כלינו שנינו כמו הגה: ימי

למוד תורה הרבה כדי שיתנו לך
שכר הרבה ודע מתן שכרן של
צדיקים לעתיד לבוא׳׳
אמ׳ ר׳ חנניה בן עקשיא רצה הקב׳׳ה
לזכות את ישרא׳ לפיכך הרבה
להם תורה ומצות שנ׳ יי׳ חפץ
למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר׳׳
אמ׳ ר׳ אלעזר וכו׳

שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות
שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש
ונעופה: מי יודע עז אפך וכיראתך עברתך:

למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה:
שובה יהוה עד מתי והנחם על עבדיך:

תיקון שבועות'

כל תפלותיו וברכותיו כענין הפסח אלא
שמחליפין ויאמרו את יום חג השבועות
הזה את יום טוב מקרא קדש הזה
זמן מתן תורתינו וכו' וקדי"ש'
למחר משכימין לבית הכנסת וקורין הזמי'
הזמירות כמו בשבת עד ושמו אחד"

רשות'

יום מיוסד סימ' עתבוא
ברעיוני' יה מלאו מתני צירים
וחלחלה" צפון וימין חל
ים מערב וחל' כל ממך דחל'
הודך מעת נגלה" חסין
יה שמך מלכי' פתחך אנכי
הסו צירים כי' לא יכלו מלה"
קולך כמו שמעו' שחו ונכ'

שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל
ימינו: שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו
רעה: יראה אל עבדיך פעלך והדרך על

ונבכעו זעו וגם נעו מטה וגם
מעלה הן אלה קצות דרכך
מי יערוך מולך כל הנשמה לך
תודה לך סלה

נשמת

נש' ידידים זרע איתני
ארם נהרים תיחדך יום
שמע מאמר ראשון למאיר
עמם אנכי יי' אלהיך אשר הוצאתך
מארץ מצרים
נש' צפירת חכמי נבוני תערך
צור המודיע בדבור שני
להמוני לא יהיה לך אלהים אחרים
על פני
נש' חברים אשר הקהלת גבריו
ותלשיו תחסך חטן בהגיון
שלישי לעשיריו ורשיו לא

ומלכוד מפח יקוש מדבר הוות׃ באברתו
יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסוחרה

תשא את שם יי אלהיך לשוא״
נא קהל אשר פדית והוצאת
ממסגר נפשו׳ תקדשך קדוש
הפיניה ברביעי זכור ושמור
להפרישו׳ זכור את יום השבת
לקדשו״
נא בחורים אשר השמעתם מרום
שכינך׳ תברכך ברוך האומר
בדבורי חמישי׳ כבד את אביך
ואת אמך למען יאריכון ימיך׃
נא דורי לען קדקד ומינח׳ תרוממך
המזהיר בדבור ששי בפיצח׳
לא תרצח״
נא פדויים אשר הנחלתם דרת
שעשועיך׳ תפארך פורה
המזהיר לא תחמוד׳ ולא תתאוה
בית רעך שדהו ועבדו ואמתו

207

אמתו׃ לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף
יומם׃ מדבר באפל יהלך מקטב ישוד
צהרים׃ יפול מצדך אלף ורבבה מימ

מימינך אליך לא יגש רק בעיניך תביט
ושלומת רשעים תראה כי אתה יהוה מחסי

ושוררו וחסדו וכל אשר לרעך
נגי יחלי חסדך חי וקיים תיחן
יצור אשר שבחו לא יסויים
אומרים ושופתו מלא
שירה כים

קדיש

יי אהי גדלת
מאד הוד והדר לבשת
שחק כדוק נטית אור כשלמה
עטית בשפתיך בטית מחפיך
לא שטית כי הוד כפאר חבשת
מאד הוד והדר
לך ירננו תבור וחרמון שרי הם
המשלים בצלמון יום צעדת
בישימון כי את קדמון לכל קד
קדמון והמה חדשים חדשת
מאד הוד

עליון שמת מעונך לא תאנה אליך
רעה ונגע לא יקרב באהלך כי מלאכיו
יצוה לך לשמרך בכל דרכיך על

כפים ישאונך פן תגוף באבן רגלך׃ על
שחל ופתן תדרוך תרמוס כפיר ותנין׃ כי

מוסדות תבל על בלימה׳ תלית
בעוז ובעצמה׳ וישבה התחתיה
ורמה׳ אך בעלות באפך חמה׳ עמו
עמודיה הרעשת״
הן עם במך קראתם׳ ויאן מרעיתך
כוס תרעלה השקיתם׳ אך
לכל רוח זריתם׳ על מי יאנך נטשת״
מא״ר הוד׳
הרבית חיל וכוכבים׳ האיר תבל
וליושבים׳ בה לא מריבים ומטיבים׳
עת תכס שמים בעבים׳ פני הוברין
הובשת״
חזקת ידך תודיע׳ ושאון זרים
תכניע׳ ואת עם עני תושיע׳ יום
מציון תופיע׳ והתגדלת והתקדשת״
מאר הוד
והד״ר׳

כי חשק ואפלטהו׃ אשגבהו כי ידע שמי׃
יקראני ואענהו׃ עמו אנכי בצרה אחלצהו
ואכבדהו׃ ארך ימים אשביעהו׃ ואראהו׃

בישועתי׃ מזמור שיר ליום השבת
טוב להודות ליהוה ולזמר לשמך עליון׃

מאורה

השכל והדת שני
מאורות׳ נפש איש משיבות
עינים מאירות״
למדו הנבונים מתי מזמה׳ כי
שכל מאורו על הנשמה׳ יוציא
לה בכל עת אור תעלומה׳ וישו
וישוטט סביבה אותה להורות׳
ללכת בדרכי ה׳ הישרות״
וכן שומרי תעודה
ודת ותורה׳ מכל החפצים אמת
יקרה׳ כי הלכי חשכים תוציא
לאורה׳ לוית חן לראשך היא
ועטרות׳ כי אמרות יי אמרות
טהורות״
יום נגלה בסיני׳ ה׳ רם ונשא אנכי
יי שח לעמוסה׳ לא יהיה לך וגו׳

להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות׃
עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור׃
כי שמחתני יהוה בפעלך במעשי ידיך

ארנן. מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו
מחשבתיך. איש בער לא ידע וכסיל לא יבין

אחר למשא. לא תשא שמי שוא.
וזכור להורות. יום שבת להלל
בו נאה בשירות.
אב ואם תכבד הכבד וחקר כבודם
השמר והשק לך משפוך דם.
ולנאף וגנב. שמח באברים. אבד
עד שקרים. עובר עברות. גם חמד
ויובל ליום עברות. השכל.
יעלת חן אהובה. מימי מעורים. די
שכנה עיטבה. במעון כפירים. תו
תושע משובה לבא חדרים. לבניה
תחדש. עתות אחרות. יהיו אור
ויהיו כמאורות.

זולת.

אגיד חסדי אל וצדקתיו
אשר עשה לעמו אביע. בבאו
מרבבות קדש וזרח משעיר

709

את זאת. בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל
פועלי און להשמדם עדי עד. ואתה מרום
לעולם יהוה. כי הנה איביך יהוה כי הנה איבין

יאבדו יתפרדו כל פועלי און ותרם כראם
קרני בלותי בשמן רענן ותבט עיני בשורי

ומה ארץ הופיע גם מעמד סיני
אזכור זה סיני עליו כבוד אל
הרגיע מקום אשר דבר המלך
ודתו מגיע

דתו אלפים שנה נבראה טרם
ברוא עולמו היתה שעשועים
משחקת לפניו יום ביומו ובאש
שחורה על גבי אש לבנה היתה
כתובה במרומו כאהלי קדר
כיריעות שלמה

זיו פטדה ירע עור ויקר ועריה וזו
ועכיה חשב להורידה לארץ לד
להאכיל יערין טוב פריה טעם
להביאה ליהם בכתר מלכותה וקי
וקשורי עדיה להראות העמים
והשרים את יפיה

ירו פרש עור לכל עמועם לבב

בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כת
כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה שתולים
בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו עוד

ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו׃ להגיד
כי ישר יהוה צורי ולא עלתה בו׃

יהיה להם פתחון פה לעולמים׳ כה
דבר עתה אבחנם׳ היהיו דתי מקבלים
ומקיימים׳ לבש יי׳ עז התאזר
עם שרפי מרומים׳ להתן דת מכל
מדינה ומדינה׳ גלוי לכל העמים״
מה כתבת בדת
אשר בה תבחין כליותי׳ נאם לו אדום
ויין עתה׃ להזהיר על דת מתורתי׳
סר כל איש מהם לאמר החרב ירו
ירושת אבי ובה אדבק כל ימותי
חלילה לי מתתי את נחלת אבתי״
עבר על בני לוט
וישאלוהו׃ מה נכתב בתרת דר מרומו׃
שינה פה לאמר לא תנאף׳ מי כל
נאף זנוני׳ נעק לבם אך׳ וזאת
אקבל והיתה חרפה לכל עמי׳ הן
בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי״

210

צג יהוה מלך גאות לבש לבש
יהוה עז התאזר אף תכון תבל בל תמוט נכון
כסאך מאז מעולם אתה׃ נשאו נהרות יהוה

נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים ׃
מקולות מים רבים אדירים משברי ים

קרא ליתר העמים וכן עת כלם אל
רחש אבה לי הגדולים ׳ זרע יעקב
עם חבלי׳ שאהו היקבל תורתי והוא
לעטרת הפליא׳ אין כמוה תנה לי״
תורת אמת נתן לעמו׳
והזהירים התקדשו בחירי מאיננ
את כמודכם נותן לאחר ויעולה על
אחד ההרים הנני׳ נשא קולו כל הר
גבוה כי מי כמוני ומי יועדני׳ למי
יחפוץ המלך לעשות יקר
יותר ממני״
יה קרא לסיני׳ התקדש כי אשטון
כגדודי עליך׳ אבתי ובחרתי ש
שפלים ובך אבחר לשפלך׳
הכון לקראתם אם לקנאה והתינ ב
בחילך׳ קום ריב אל ההרים ותשמ
ותשמענה הגבעות קולך״

אדיר במרום יהוה ׃ עדתיך נאמנו מאד
לביתך נאוה קדש יהוה לארך ימים ׃
אל נקמות יהוה אל

נקמות הופיע הנשא שופט הארץ השב
גמול על גאים עד מתי רשעים יהו׳

ועל סיני בררתו בהורידו מתמלך
מחדריו פקיד נגיד ונאמן כו בחר
להנחילה ל׳ זרע בחיריו התגעשו
אז גבעות עולם ונשאו כל הדריו
ולא תוכל הארץ להכיל את כל
דבריו אראלים יצעקו חוצה
ומלאכי שלום כצאת מקרבם
קדש קדשים ועה׳ לכם ולכ התורה
פתו ותשמע לקול מלחשים והאל
הזה חסדך אתי כי תדרשני מעדת
הדרשים ונתת לאמתך זרע אנ
אנשים ברית חסדו זכר יוצר
לאמר אילת אהבים מה לך יעלת
חן איך על עינת מלאכי לבך
הושלך בתי החרישי כי למען
כבודך לבי נמלך הלא אבקש
לך מנוח אשר ייטב לך

עד מתי רשעים יעלוזו יביעו ידברו
עתק יתאמרו כל פועלי און עמך יהוה
ידכאו ונחלתך יענו אלמנה וגר יהרגו

ויתומים ירצחו: ויאמרו לא יראה יה ולא
יבין אלהי יעקב: בינו בערים בעם וכסילים

רחשו עוד מלאכי רום להעריס
על כן עמרם סוד ותחבולה׳ באו
להתיצב על יהוה ולא נתן את אשו
נפשם שטה׳ ימין עצתם הושב
אחור׳ פי למען העם אשר בחר
לנחלה׳ בעבדיו לא יאמין ובמל׳
ובמלאכיו ישים תהלה׳׳
חמתם לאכי צ׳ שככה׳ בראותם
כי עתידים עתו׳ נהר׳ כי יהוה
דבר טוב על ישראל להתחתן בו
לתת לו בתו׳ נאמו גם הכליו אחר
היות רוחם מבעתו׳ ברצות יהוה
דרכי איש גם אויביו ישלים אתו׳׳
בא כל מלאך ומלאך למסור לו
סוד׳ כי נפשם בו תחשק׳ ראה
מלאך מות׳ ומסר לו סודו׳ כי
ועה מגפה קטרת ישתוק׳ כהו

מתי תשכילו: הנטע אזן הלא ישמע
אם יצר עין הלא יביט: היסר גוים הלא יוכיח
המלמד אדם דעת: יהוה ידע מחשבות

אדם כי המה הבל: אשרי הגבר אשר
תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו: להשקיט לו

בו אף הוא להאכילו סודו העמק
מהאכל יצא מאכל וממעז יצא
מתוק" יחד אלהים עם
מלאכיו נגלה' לאמר אם תשמעו
בקלנו' נועם שכרכם רב ואם אין
נכפה עליכם ההר כגיגית בחלינו'
תורתך נקבל ענו פה אחד ולא
אמר כדרך מחוללנו' להרים
כסוט ולגבעות נפלו עלינו"
אם לו מה הערבון אשר תתן
פן אש מריבך יתלקח' זכור תזכר
דתי ועין שכלך על תורתי תפקח
לו ענו כלם' הנה נא לי שלשת
אבות שמם הטוב כקטרת מרקח
ואת ערובתם תקח"
אביר יעקב ענה אבתיך לא מצאתים
בכל עת כלבבי' אברהם כדבר כסה

212

מימי רע עד יכרה לרשע שחת: כי לא יטוש
יהוה עמו ונחלתו לא יעזוב: כי עד צדק ישוב
משפט ואחריו כל ישרי לב: מי יקום לי עם

מרעים מי יתיצב לי עם פועלי און: לולי
יהוה עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי:

ארע לא ידעני ויצחק אהב אמי
גם יעקב אחר נדרו ולבן לא יהיה
איש מהם ערבי אביך הראשון
חטא ומליציך פשעו בי

בחן לבבות אם אבותי לא כשרו והרי
לא ישרו בעיניך קח התם עוללי
וינקי ויהיו ערביך נאמניך דבר
צור ישרא׳ עתה ערבו לי הגיוניך
תחת אבותיך יהיו בניך

פרחי רפואה הפריח לעמו ולא
נמצא בם עור ופסח ומחזיק בפלך
וימתקו בפיהם עשרת הדברים
מיערת הדבש והחלב גם שמח
לב עמי והתפאר על כל עם אם
עשיר ואם חלך עשר ידות לי
במלך

הן אלה קצות דרכי יו׳ ומה שמץ

אם אמרתי מטה רגלי חסדך יהוה יסעדני
ברב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו
נפשי: היחברך כסא חות יוצר עמל עלי

חק׃ יגודו על נפש צדיק ודם נקי ירשיעו׃
ויהי יהוה לי למשגב ואלהי לצור מחסי׃

דבר משמע בו׳ ורעם גבורותיו מי
יתבונן בהגלותו כמלך במסבו׳ יען
אדוננו מה אדיר שמך אחרי כל
גבר סודדתך בקרבו׳ אשרי איש
שישמע למצותיך ותורתך ודברך
ישים על לבו״

גאולה׳

אשריכם עם קדש אשריכם׳ כי
לקח טוב נתתי לכם״ יוסוה
הנחלתיכם תורתי׳ זה האמרתים
ערתי׳ שמתי על ראשיכם תפא
תפארתי׳ חרות אלהים היא מעזכם״
אשריכם׳

ציץ ישע הצמחתי׳ בלשונה
מנופים המתקתי׳ הגונה לכם
הנחלתי׳ כרינה׳ לא תאות עם

213

וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם
יצמיתם יהוה אלהינו׃ לכו
ינה נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו׃ נקדמה

פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול
יהוה ומלך גדול על כל אלהים: אשר בידו

נטרי זולתכם" כי׳ חיים למחזיקי
בבריתה׳ המה הממתיקים מעונה׳
מעותה עם חוקים כהלכתה׳ כי הוא
עין העמים׳ חכמתכם" כי׳
קדוש המכתירכם עם הש׳ כתר הוד
תורתכם׳ הוא יוש׳ לבטח חיש את
ביתכם׳ כארש׳ כי בוא יבוא גואל
בימיכם" כי בוא יבוא׳

גומרין
ומתפללין כמו למעריב׳ וקורין
ההלל׳ ומוציאין שני ספרי תורה׳
וקורין באחד ה׳ גברי בפרש׳ בחדש
השלישי עד סוף הסדר׳ והמפטי׳
וביום הבכורים׳ והפטרה׳ ויהי
בשלשים שנה׳ ביחזקא׳ ומתפל׳
ומברך למלך ולקהל׳ ואשרי יוש׳
יושבי ביתך"

מחקרי ארץ ותועפות הרים לו: אשר לו
הים והוא עשהו ויבשת ידיו יצרו: בואו נש
נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהוה עשנו:

כי הוא אלהינו ואנחנו עם מרעיתו ואנחנו
וצאן ידו היום אם בקולו תשמעו אל

רשות למצות עשה

אמוץ יום זה	נחלו עם זה
על יד חוזה	איש האלהים
נוטה עליה	ויוסף גשירה
לך דומיה	תהלה אלהים
יום נגלית	ודת הורית
מאד נעלית	על כל אלהים
דברך שמעו	עם נושעו
וחלו ונעו	מפני אלהים
והפליא עצה	גדול העצה
לעם חן מצא	בעיני אלהים
יקרה נעימה	ותורה תמימה
להנחיל איומה	בא האלהים
דת הודיעם	וחוק השמיעם
ראו השמע עם	קול אלהים
באזני המוני	דבר בסיני

תקשו לבבכם כמריבה כיום מסה במדבר:
אשר נסוני אבותיכם בחנוני גם ראו פעלי:
ארבעים שנה אקוט בדור ואמר עם תועי

לבב הם והם לא ידעו דרכי ׃ אשר נשבעתי
באפי אם יבואון אל מנוחתי ׃

הלא אני יי׳ ואין עוד אלהים
נטוש זר ופסלו ינא תאמר לו
היעשה לו אדם אלהים
את שם יי׳ לשוא אלהיו
כי על כל גדול אלהים
לכבוד שבת רוץ נא כחכמת
כי בו שבת ויכל אלהים
ענג אמנים בטוב מעדנים
ותאריך שנים לפני אלהים
זרה שפכי דם ואל תהי בסודם
כי האדם בצלם אלהים
רחק מומה ומאזני מרמה
פן באפו וחמה יפקוד אלהים
ברעך לא תענה שוא כמתאנה
כי שש שנא יי׳ אלהים
קנאה לא תחמוד גם לא
תתאוו אשר לו נתן אלהים

שירו ליהוה שיר חדש עו
שירו ליהוה כל הארץ ׃ שירו ליהוה
ברכו שמו בשרו מיום ליום ישועתו ׃

ספרו בגוים כבודו בכל העמים נפלאותיו׃
כי גדול יהוה ומהלל מאד ונורא הוא על כל

והעם חרדו	ופחדו ורעדו
ויגרו	פעל אלהים
דברו בכשר	דרכי יושר
נעשה כל אשר	צוה אלהים
המוני עם זו	שמחו ועלזו
ואמרו לכו חזו	מפעלות אלהים
חי גואלינו	וקוף ידינו
וחיש הראנו	בישע אלהים
קומה ה' עליון	ופדה עם אביון
ובא ציון	מקדש אלהים

מצות עשה

שמור לכי מענה	היה במאד מנה
ירא ה' ומנה	דבריו הישרים
והוא יסלח אשמה	והוא ירבה ענם
והוא יתן חכמה	להבין נמהרים
אם פר תושיות	מתוקות לפיות

215

אלהים׃ כי כל אלהי העמים אלילים ויהוה
שמים עשה׃ הוד והדר לפניו עז ותפארת
במקדשו׃ הבו ליהוה משפחות עמים הבו

ליהוה כבוד ועוז ׃ הבו ליהוה כבוד שמו ׃
שאו מנחה ובאו לחצרותיו ׃ השתחוו

ואציב תלפיות   לאשר העברים
ואזכיר מצות עשה   ברת מעון ומחסה
ועל כל פשעים תכסה   מגלה נסתרים
שמנה וארבעים   ומאתים נטועים
כמו מסמרות תקועים   במספר אברים
בסיני נובעו   ומרום נשמעו
ויחדו הטמעו   בתוך עשרת דברים
אשר התוו התוות   בתיבות נשתוות
במספר המצות   ובהם נאמרים
והמוש יעך   והמור יעך
עד אשר לרעך   נתנם נחקרים
והרעים רעות   בקול הפליא וזעו
מקפץ על גבעות   מדלג על הרים
ועת קרא אותם   רעדה אחזתם
ויצאה נשמתם   ברטט ושברים
והוריד טל אידיו   לעמו ועבדיו
והשיב בחסדיו   נשמות לפגרים

ליהוה בהדרת קדש חילו מפניו כל הארץ
אמרו בגוים יהוה מלך אף תכון תבל בל
תמוט ידין עמים במישרים ׃ ישמחו

השמים ותגל הארץ ירעם הים ומלאו ייע
יעלז שדי וכל אשר בו אז ירננו כל עצי

אני הוצאתיך אני הזהרתיך
אני הדרכתיך בדרכי מישרים
ליחד לאיום שתי פעמי׳ ביום
להתפלל יום יום ערבים ושחרים
לעבדו ולאהבו בלב ולדבקה בו
ולתמוך בעקיבו פעמים ואשורי׳
לקדש תעניתו ליראה מזעמו
להשבע בשמו בלי שוא ושקרי׳
לצדק דינהו ולרדוף צדקהו
ולשמר בדתהו ולעשו מאמרים
דבריו שים מרפא עלילב גם עלפה
וכתבם על כפי מזוזות ושערים
ושננתם תמיד לבנך ולתלמיד
ומברכות תעמיד מאת הנגמרים
בכור בנים תפדה וטוטפת תעזה
ובמנעני תרדה ותמול כבשרים
ותפדה פטר חמר והשבת תשמר

216

יער׃ לפני יהוה כי בא כי בא לשפט הארץ
ישפוט תבל בצדק ועמים באמונתו׃
יהוה מלך תגל הארץ ישמחו

ש

איים רבים : ענן וערפל סביביו צדק ומשפט מכון כסאו : אש לפניו תלך

והלל תגמור	בימים נספרים
ועל כנפי כנפך	גדילים תעשהלך
ותלוה דלודרך	תפיים טרברים
קבע ברכת מזון	באט ובתפזון
ולא תמינא רזון	בעטי כפורים
עבוט עני השב	ואתך ל ישב
והגזלה תשב	ועשק מסחרים
היה לשבעני	לשכלו ולשנו
ותקום מפניו	וכמו נהדרים
ותלמוד ותלמד	והוריך תכבד
ותשיב כלי אבד	ותקדיש מבוכרי ס
והדלים תרחם	והאבלים תנחם
והחולים תשיחם	ותקבור נגורים
ולפתוח ולתת	לאביון יחתת
ולשמיד ולמוחת	עמלק ראשיעי ס
לבער מחסיעת	בכלה ונחרצת
ולשרוף מפלעת	אילים ואשרינ

ותלהט סביב צריו : האירו ברקיו תבל ראתה ותחל הארץ : הרים כדונג נמסו מלפני יהוה מלפני אדון כל הארץ : הגדו

שמים צדקו וראו כל העמים כבודו׃ י׳
יבשו כל עבדי פסל המתהללים באלילים

לענג יום מנוחה	בהשקט ובבטח
ולחוגג לשמחה	ולאהב הגרים
והצדקה לעשו	כפי יד וכמסות
ומשאות מעמסו	להקים ולהרים
ותלמוד שעשועי	להדר ולהנעים
והוכח רעים	ואהבת חברים
ותוכחה ועצה	ויין קדוש חדוה
ויראת מקדש ו	חכמים עם הורים
וללמוד נאמנה	לבנים ברננה
ליתום ואלמנה	וללוי עם גרים
שמור מעשר עני	וגם מעשר שני
וראשון ושמיני	תקדש בהדרים
ומעשר ממעשר	וגם וידוי מעשר
ומבהמה תעשר	וראש גז מעדרים
וקדשי מתני	ומעשר השני
תאכלם במעוני	והחלה תרים
וחוק סך ימוט	ולעד לא תמוט

217

השתחוו לו כל אלהים׃ שמעה ותשמח
ציון ותגלנה בנות יהודה למען משפטיך
יהוה׃ כי אתה יהוה עליון על כל הארץ

מאד נעלית על כל אלהים: אהבי יהוה
שנאו רע שמר נפשות חסידיו מיד

ובשביעית תשמט	ספיחים וטירין:
ותשמוט משאות	ושכחה עם פאה
באלה ותבואות	ועוללות מבצרי:
ולקט הקציר	ופרט הבציר
עזוב לכלי תציר	לדלים וגרים:
ואלימו הבט	בהענק ובהעבט
ורץ פן תלבט	עבטות ונדרים:
שמח ואמור האח	בהחיותך האח
והנותר באח	יהושלך על אורים:
ופגל כי יבאש	ישרף באש
ופסח בצלי אש	ומצות ומרורים
וראשון ושביעי	תקדש כחג שבועי
ומקרא שבועי	בבכורי קצירים:
ויום זכרון תרועה	ויום כפור תענה
וסוכה וארבעה	צמחים נבחרים:
ערבים כסמדר	ועץ עבות והדר
ופרי עץ הדר	וכפות תמרים:

רשעים יצילם: אור זרוע לצדיק ולישרי
לב שמחה: שמחו צדיקים ביהוה והודו
לזכר קדשו:

מזמור שירו ליהוה
שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו

וכהן הוקם על   טומנה יגעל
ובתולה יבעל   וידהו ידים"
וידע העתים   לטהר סותו ובתים
ופתות הפתים   והגש מקטרים"
ונשלח נשלום   לקטר ולמלח
לכפר ולסלח   פשעים מעתרים"
וליצק ולבלל   ולשחוט פר ויבל
ולמלוק ולקבל   ולקמוץ אזכרים"
וכן ילמד עסזה   להניף ולהזה
והשוק והחזה   להקו נערים"
ויכין למלאכת   שרר ובעת לכת
לבית לפרכת   גברים משחרים"
ותבנית המשכן   ולחם הנתכן
ושמן המתוכן   למשחה ולמאורי ס"
חנוכה ומלאכת   קטרת נסכת
וששה המערכת   ושתי כפרים"
ושלמים ומנות   ועולות וקרבנו

218

ימינו וזרוע קדשו: הודיע יהוה ישועתו
לעיני הגוים גלה צדקתו: זכר חסדו ואמונתו
לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת

אלהינו: הריעו ליהוה כל הארץ פצחו
ורננו וזמרו: זמרו ליהוה בכנור בכנור

ושלש מתנות במועדים טכרים
והעמר לנהל ועד שבת יהל
ופרשת הקהל ושפטים עם שטרים
למחקרת ריבות נפשות ומערכו
ודין ארבע אבות עיקים נשמרים
וקינב ותטה לחדשי השנה
ומתנות הכהונה ארבעה ועשרים
והתקופות למלאת ועד חנוכה להעלו
ולראות ולעלות בשני מעשרים
להנעים הומשים וגם להיות קדשים
ולטטול נפרשים בעתים נגזרים
ושבת בהמה ועבד עם אמה
ובכורי אדמה ומקרא בכורים
וזרוז מתנים ויערך מאזנים
ומתת פי שנים לבנים הבכורים
וחוק אפותים וגם מדותים
ומוצא שפתים ופדיון נמכרים

וקול זמרה: בחצצרות וקול שופר הריעו
לפני המלך יהוה: ירעם הים ומלאו תבל
וישבי בה: לפני יהוה, כי בא לשפט הארץ

וישפוט תבל בצדק ולאמים במישרים׃

יהוה מלך ירגזו עמים

וחופש האמה — בסימן נכתמה
ודין ערי חומה — וכתי החצרים״
ואדם לא ידון — בנמכר על זדון
ביובל ומת אדון — ישולח לדרורים״
ויצאת עברית חפשי — ביובל ויצאת ששי ת
ועתבא המישית — והבדל שש ערים״
ודין שפחה חרופה — וסור עגלה ערופה
ופסח לתרופה — ללא הקוה טהרים״
וטהרת הדות — במימי המקות
ופר בא על מצות — ופר הכפורים״
וטהרת הטומאה — בקרבן הנראה
וקרבן חטאה — ומוספים עשרים״
ויורד גם עולה — והדאי עם נתלה
וחרם המופלא — וערך הנדרים״
ויד ויתר לחפר — והעומר לספר
ואם קן הצפור — לשלח בערים״
וכל טומאה להכלו — בשרץ ונבלות׃

יושב כרובים תנוט הארץ׃ יהוה בציון
גדול ורם הוא על כל העמים׃ יודו שמך
גדול ונורא קדוש הוא ועז מלך משפט

אתה כוננת מישרים משפט וצדקה
ביעקב אתה עשית׃ רוממו יהוה אלהינו

ואדם עם מכלות ומשקים נגרים ״
והסט ושכבת ומקרה מחשבת
ויתום נעזבת ואגרת פורים ״
וחלוץ ורקת לאשה נתקת
וקוץ כף מחזקת במבושי גברים ״
ודין אשת שביה וחוק פריה ורביה
והלכשת ערוה ונסך מי כרים ״
וערלה והלולים ומשנה למשלים
ובומם להשלים שכר המשכרים ״
ברכות וקללות ומכס ונחלות
ושיר אבנים גדלת ויובל לדרורים ״
וחינצרת עדה ומורם מתורה
וטבול יולדה מדמי המקורים ״
ופרה לשריפה וחזה לתנופה
ומעשר האיפה והתרומה לקרים ״
ועיר יד שלחת למלט משחת
ועיר הנדחת להחריב ולהחרים ״

והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא׃ רוממו
יהוה אלהינו והשתחוו להר קדשו כי
קדוש יהוה אלהינו׃ משה ואהרן בכהניו

ושמואל בקראי שמו קראים אל יהוה
והוא יענם׃ בעמוד ענן ידבר אליהם

ועיר כי תסגר אבניה תגר
ותת נבלה לגר או מכור לנכרים
ודמי כפר תשקל והמסית תסקל
ביען הרים קול לעבודה לאחרים
וחולם ועד זומם כאחר החרימם
לבלתי ירומם להנבא שקרים
ובכרעות תפרע המוציא שם רע
ואיש זב ומצורע בהזות נטהרים
ובזה ירפא טמא מת או נספה
ומדיח תספה ויראו נשארים
וחובל בחמושה תכסהו בושה
ודם על יבשה תכסה בעפרים
והשוטה תשקה למען תנקה
ועשית מעקה להסיר סכמרים
וחתן כל שנתו יהי נקי לביתו
ויוחר מצאתו לא יעבר דברים
וינוף יד רמה משוח מלחמה

220

שמרו עדותיו וחק נתן למו׃ יהוה אלהינו
אתה עניתם אל נשא היית להם ונקם על
עלילותם׃ רוממו יהוה אלהינו והשתחוו

להר קדשו כי קדוש יהוה אלהינו׃

מזמור לתודה

לכל תפול אימה | מלב הנחגרים״
אלה מצותי | ואלה חקותי
ואלה תורתי | תמים וישרים״
תחייה מהיר | ותספינה יהיר
והמזהיר יזהיר | כזהר המאורים״
ולנזהר יקרב | בשמרם עקב רב
וכאור הנערב | ישרים מכתירים״

וחוזר ספרי תורה למקומן וקדיש׃
ומתפללין תפלת מוסף׃ כמו בפסח
וקדיש וברכו

הריעו ליהוה כל הארץ׃ עבדו את יהוה
בשמחה בואו לפניו ברננה׃ דעו כי יהוה
הוא האלהים הוא עשנו ולא אנחנו עמו

ויאמן מרעיתו׃ טוּב שעריו לתורה הערתיו
בתחלה הודלו פרקן שמו׃ כי טוב יהוה

יום שני׳

מתפללין כמו יום ראשון ומשכימין לבית הכנסת וקורין הזמירות כמו יום ראשון עד יי׳ אחד ושמו אחד׃

רשות׳

יעירוני בשמך רעיוני וישימו ד
חסדיך לפני הבינני דבר נפש
ידעתה׳ קשורה כי והיא נפלאת
בעיני׳ ולבי ראה ויאמן כך׳ כאלו
מעמד היה בסיני׳ דרשתיך
בחזיוני ועבר׳ כבודך כי ועבר
בעוני׳ הקימוני סעיפי מיעוני׳
לברך שם כבודך יי׳׃

נשמת׳

ישראל שבטי ישורון

לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו׃
קא לדוד מזמור
חסד ומשפט אשירה לך יהוה אזמרה׃

אשכילה בדרך תמים מתי תבוא אלי
אתהלך בתם לבבי בקרב ביתי: לא אשית [illegible]

יה מעלוז מעלז' יום מתן תורה' הנ
הנחמדה מזהב ומפז' יי קנני ראש
ראשית דרכו' קדם מפעליו מאז"
נע' ותיקי חכמי ונבוני' יום מתן ת
תורה' יאדירוך בעוז הדר מעוני
הרים נזלו מפני יי"
נע' ברורים האומרים שירו לאלהים'
יום מתן תורה' דעו והתבוננו
כי יהוה הוא האלהים' דבר אתה עמנו
ונשמעה' ואל ידבר עמנו אלהים"
נע' תחלי תורתך אל חי וקיים' ביום
מתן תורה' עד אשר שכחך
לא יסופים' אומרים ואלו פינו מלא
שירה כים"

קדיש'

יתגדל ויתעלה'
עד כל העולם סלה" יה עד

לנגד עיני דבר בליעל עשה סטים שנאתי
לא ידבק בי: לבב עקש יסור ממני רע לא
ארע: מלשני בסתר רעהו אתו אצמית

גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל. עיני
בנאמני ארץ לשבת עמדי הולך בדרך

נורא עלילה לו הודו שיר וגדולה
שרפי קדש מעלה מלאכים ואראלי
יתגדל ויתעלה
עליון ורם על כל העמים ומהולל
בין העמים פדנו מבין קמים משג
מסבלותנו סלה
בצדקה שמו נקדש כפי כסיל כימה
ועש יתגדל ויתקדש יתברך ויתנ
ויתעלה

אהבה

ברוך האמרתנו
אהבת עולם אהבתנו
מעלונים עבדך יזעקו איה חסדך
המוציאים שם כבודך לצמיתות
איך מכרתנו אחרי מנוח נחלתנו
ברוך
רחשו בנים בשבימו אויבימו ילעגו

222

תמים הוא ישרתני. לא ישב בקרב ביתי
עשה רמיה דובר שקרים לא יכון לנגד
עיני. לבקרים אצמית כל רשעי ארץ

למו הלא יצחק כם יצרתמו מלפני
לו הרגתנו כי כלא עם החלפתנו׃
ט ברתך

השפל נא ודים אשר נאו עד
למאד גברו ונשאו חוננה דלים
כי יקראו ט בעבדות אך שכחתנו
כי לבנו ידעתנו׃

מה נבקש עוד בזכרנו אתשבוע
שבועתך להורינו נא זכור חסד
נעורינו אחריך אז בלכתנו כי
לבדנו ידעתנו׃

זולת

אבוא בגבורו יי אלהים
ואביא אמונתו וצדקתו בלבבי
לא אחביא טהרתו אין צלה ואי
ואשאג כלביא תפלה לחבקוק
הנביא׃

ולפני יהוה ישפוך שיחו׃ יהוה שמעה
תפלתי ושועתי אליך תבוא׃ אל תסתר
פניך ממני ביום צר לי הטה אלי אזנך

ום אקרא מהר ענני: כי כלו בעשן חיי
ועצמותי כמו קד נחרו: הוכה כעשב

תפלה אחרוש לינור יוסמתן דת
במרץ כהרעישו שלישי עם
פרוזי כרץ יה נבה שמים בהגלתו
מערץ כסה השמים הודו ותהלתו
מלאה הארץ:
ונוגה דרך מפרום וגם כוכבי הלו
לפניו הלא רעש שפריר גלגלו
עמד וימודד חוג עולם כלו שחו
גבעות עולם הליכות עולם לו:
תחת זחלו וראה אהלי הקרץ הכנה
הבנהרים חרה יהוה ואם בים מרץ
עריה תעור קשתך בארץ שבעות
מטות אמר סלה נהרות תבקע
ארץ:
ראוך כל הררי עד ושחוים שמש
למול ירח עמד ברום נטוים
ברעש משאו אל מרגן אלים

ויבש לבי כי שכחתי מאכול לחמי:
מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי
דמיתי לקאת מדבר הייתי ככוס חרבות

שקדתי ואהיה כצפור בודד על גגי כל
היום חרפוני איבי מהוללי בי נשבעו :

מוטם תינעד ארץ באף תדוש גוים
יצאת נוראית למשמיע אהובים
נקבת סגפת ראש פרעות איבים
דרכת עתים נגלית אל יושב כרובים
דרכת בים סוסיך חמר מים רבים
שמעתי שמעך רגזתי
מושיעי צירים אחזוני ורעשתי
בשמעי אנקראתי שמעתי שועי
אעלוזה אגילה באלהי ישעי
אלהים קדמתי בזמורי רננתי
רוממתי זכרו בקרב מעונתי שי
שירותי יקבל ועל במותי ידריכני
למנצח בנגינותי
תביט בענייננו אלהי עולם תקשיב
שיח עמך ופלולם תביאם ששים
לגבולם מקטנם ועד גדולם כי
עזרת אבתינו אתה הוא מעולם

כי אפר כלחם אכלתי ושקויי בבכי מסכ
מסכתי : מפני זעמך וקצפך כי נשאתני
ותשליכני : ימי כצל נטוי ואני כעשב

איכשו ׃ ואתה יהוה לעולם תשב וזכרך
לדור ודור ׃ אתה תקום תרחם ציון כי עת

ומשלים התפלה׳ ומתפללין כמו
ביום ראשון׳ וגומרין ההלל׳ וקדיש
תתקבל׳ ומוציאין שני ספרי תורה׳
וקורין בפרשת כל הבכור׳ והפטורה
ויהוה בהיכל קדשו׳ ומברך למלך
ולקהל׳ ואשרי יושבי ביתך״

רשות׳

יום בקול המולה נגד סגולה
ומשה עלה אל האלהים״
המון עם זהר ואהרן טהר
סביב סיני ההר חמד אלהים״
ומתוך להבים הנחיל אהובים
לוחות כתובים באצבע אלהים״
דגלי גבורת מור מקטרת
בשמעם עשרת דברי אלהים״
הגו כיושר נעשה בכושר

224

לחננה כי בא מועד ׃ כי רצו עבדיך את
אבניה ואת עפרה יחננו ׃ וייראו גוים
את שם יהוה וכל מלכי הארץ ארת

כבודך׃ כי בנה יהוה ציון נראה בכבודו׃ פנה
אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם׃

ונשמע קול אשר עזה אלהים
קרוא חש לחבלו אנכי ולא
יהי איל ופסלו לך לאלהים
טורא לא כאמרת תשא בקחת
שמי על דברת שבועת אלהים
מטר גם שיחת זכור בנחת
ושמור כאחת דברי אלהים
חיש כבד נא אב ואם בערכה
כי עד זקנה ושיבה אלהים
זכור לא לסשא תרצח וחוסה
על יעיר מעשה בצלם אלהים
קרא לא לעקש תנאף ביוקש
אבל היה מבקש זרע אלהים
אף לא תגנב תגנוב לשבע
נפש היקבע אדם אלהים
מכל רע פנה ובכל מענה
שוא לא תענה על עם אלהים

תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל
יה׃ כי השקיף ממרום קדשו יהוה
משמים אל ארץ הביט׃ לשמע אנקת

אסיר לפתח בני תמותה: לספר בציון שם
יהוה ותהלתו בירושלם: בהקבץ עמים יחדו

עב לא תישר תחסר לעשר
כי הון ועשר מתת אלהים"
שימו לשמע כל זאת ממשמע
לבבכם וישמע אליכם אלהים"
וישיב אביון לנוא חזיון
על הר ציון עיר האלהים"

מצות לא תעשה'

בצל שדי אחסה ועזרו לא אכסה'
במצות לא תעשה ואמרי מישרים"
כתובים באמנה מערות נאמנה
וכימי השנה במספר נחקרים"
יקרים מפנינים עתידים ונאמנים'
לבת האיתנים מגדיו קשורים"
צאי נא לקראתי אחותי רעיתי
ושמעי תורתי ולקחי מוסרים"
חשקתיך ואהב פריתיך מלהב

225

וממלכות לעבד את יהוה: ענה בדרך כחי
קצר ימי: אמר אלי אל תעלני בחצי ימי
בדור דורים שנותיך: לפנים הארץ יסדת

ומעשה ידיך השמים: המה יאבדו ואתה
תעמוד וכלם כבגד יבלו כלבוש תחליפם ויח

כמו תורי זהב צרופים וטהורים
בצאתי כעבה לאלף ורבבה
וקול דודי זה בא מדלג על הרים
אנכי יי קראתיך בסיני
ולא יהיה על פני לך אלהים אחרים
ולא תעשה פסל כרשע וכבסל
ולא תשים כסל להקניאו בזרים
ונור מלהבה להביא תועבה
ולבטות מרנבה ולטעת אשרים
וסורם שמע שוא והאמן בשו
ולא תשא לשוא שמותי היקרים
ומרעות לא תנאף שמור פן תחרוצף
ולגנוב לא תשאף ולא תחמוד חבירים
ונפש לא תבקש אשר רמה אבקש
ולא תתן מוקש להכשיל העורים
ושקר לא תענה ויתום לא תענה
ועל ריב לא תענה לחרחר מתרים

ויחלופו: ואתה הוא ושנותיך לא יתמו: בני
עבדיך ישכונו וזרעם לפניך יכון:
לדוד ברכי נפשי את יהוה

ובלקרבי את שם קדשו: הסולח לכל עונכי
הרופא לכל תחלואיכי: הגואל משחת

והגר לא תונה ונוית לא תכנה
וארצך לא תזנה כארצנות הזרים
אלהים לא תקלל והשם לא תחלל
וכרמך לא תעולל ופרט הכרמים
ולא תקלל חרש חמסו ידרש
ולא יעמיד חרש שורים והסרים
ולא תאחר בבצעך מלאתך ודמעך
ולא תעשק רעך ולא תאחר נדרים
ולא תעשק שכירך ולא תלקט קצירך
ולא תחסם שורך בדישו העמרים
ולא תפאר זיתך ולא תכלה פאתך
ולא תונה עמיתך במקח ודברים
ולא תשא חטאו אשר לבו מלאו
ולא תחשב לשנאו כמשטמת ערים
ולא תקום עשך לכל אקום סמך
ולא תלין עסבך מעלת נשברים
ולא תטור איבות ולא תשא אובות

226

חייכי המעטרכי חסד ורחמים: המשביע
בטוב עדיך תתחדש כנשר נעוריכי: עשה
צדקות יהוה ומשפטים לכל עשוקים: יודיע

דרכיו למשה לבני ישראל עלילותיו רחום
וחנון יהוה ארך אפים ורב חסד

ולא יומתו אבות ובנים על הורים
ולא תשמע דברי נביא שקר וסרה
ולא תהיה אחרי מסיתים נבערים
ועבד לא תסגיר ופנים לא תכיר
ועל פה לא תזכיר שם אלהים אחרים
וכספם לא תחמוד ועל דם לא תעמוד
והדל ללמך שבועת לשקרים
נצור חקי על דל ולא תשא פני דל
ומנשך תחדל להרבות נמחרים
ומיעות לא תטה שמור מנבה תשט
ודין יתום מטה ואלמנה וגרים
ולא תקח שחד ולא יעיד אחד
ולא תאכל יחד. נפשות ובשרים
ולא תחמוד גזילה אשר תקח אלה
ולא תאכל נבלה וזבחי השעירים
ולא תאכל טרפה ותועבה הדופה
ולא תקטינו איפה להפקיע שערים

לנצח יריב ולא לעולם יטור לא כחטאינו
עשה לנו ולא כעונתינו גמל עלינו כי
כגבה שמים על הארץ גבר חסדו על

יראיו: כרחוק מזרח ממערב הרחיק ממ
ממנו את פשעינו: כרחם אב על בנים

ולא תעשה רעות כמדת קרקעות
ומשקל הטעות וגם לא במשורים״
ולא תתן אכלך במרבית תתן אכלך
ולא תרוץ רגלך מלשמי בכתרים״
ולא תשית ידעם רשעים ומרעים
ולא תגש רעים ואחים כנכרים״
עזב עמר שכחתו ולא תשוב לקחתו
לאלמנה תתנו וליתומים וגרים״
שנת שבע תיטור וביובל תעיטור
ספיחים לא תקצר ולא תבצר נזרי״
ולא תזרע תלמך להוציא בו לחסן
ולא תזמור כרמך ולא יעדה סורי״
ולא תאכל קלי ולחם כרמלי
בטרם תביאלי ראשית הקציר״
ולא תאכל ערלים בטרם הלולים
ולא תהדר דלים ודלים נחפרים״
ולא תהיה כנשה לאיש עני נקשה

227

רחם יהוה על יראיו: כי הוא ידע יצר־ו
זכור כי עפר אנחנו: אנוש כחציר ימיו
כציץ השדה כן יציץ: כי רוח עברה בו

ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו: וחסד יהוה
מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני

ולא תתנו אשה	בערים ושבורים"
ולא יעלה משיחי	במעלות על מזבחי
ולא תשכח פסחי	באחת השערים"
והכלים תמשש	והחמץ תרושש
ותשרפנו באש	עד אחד ועשרים"
ולא תוציא החוץ	בשר פסח נחוץ
וזר וערל מחוץ	ותושב ושכירים"
וזבחי לא תשחטן	בזבחו על חמין
ולכך לא תאמין	לתתן מחסרים"
ונשיא לא תאר	ולא יראה שאור
ולא ילין עד אור	בשר ליל שמורים"
וחלבי זבחיכם	וחלבי חגיכם
ותודת שלמיכם	להתיר נאסרים"
וכי יגע בשר	בכל טמא אסור
ולא תאכל מעשר	דגנך בשערים"
ויינך ויצהרך	ובכורת בקרך
ותרומת ידך	ומבחר הטרים"

בנים לשמרי בריתו ולזכרי פקודיו לעשותם:
יהוה בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה:
ברכו יהוה מלאכיו גבורי כח עשי דברו

לשמוע בקול דברו: ברכו יהוה כל צבאיו
משרתיו עשי רצונו: ברכו יהוה כל

ולא תאכל על הדם ·	תמידי הנקדם ·
והחלב והדם	שניהם אסורים ··
ודג וחיה שניהם	ועופות למיניהם
בלא סימניהם	אשר בם נבררים ··
ומום בו לא יקרב	להקריב שיגרב ·
כגבן או גרב	ומסחים או עורים ··
ומיד בן נכר	לא תקריב אשכר
ולא יעבד אכר	בבכורי שורים ··
ולא תעלה לרצון	בכל מקום חיצון
ולא תגוז בכור צאן	במשקה העדרים ··
ולא תמיר בהמה	מקודשת חתומה
ולא יאכלו תרומה	טמאים עם זרים ··
ולא תביא למנה	מחיר כלב וזונה
ולא תתן לבונה	במנחת השעורים ··
ולא תקרב למשחה	בשמן המשחה
ולא תשים קרחה	ושרט בבשרים ··
קטרת לא תרקח	ועיניך תפקח

228

מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי
את יהוה: ברכי נפשי קד
את יהוה יהוה אלהי גדלת מאד הוד והדר

לבשת: עטה אור כשלמה נוטה שמים
כיריעה: המקרה במים עליותיו השם

וכפר לא תקח   לרצחי מסתרים
שמורמן תנשה   דבר גיד הנשה
ומיעת לא יקשה   בעיניך תרים
וחק אותו ואת בנו   גלמך תיענו
ובער לא תתנו   למולך אחרים
וכל מלאכה להקנות בשבתותי לרעו
ומקראי מצות   ויום הכפורים
ומקרא וזכרון   לחמרה ולכשרון
ומקראי הרון   ומקרא בכורים
ועצם לא תשבור   בליל יעתון מגור
ותער לא יעבר   על ראשי עדרים
ולא יצא מפיו   להטמא לאביו
ולא אחותו ואחיו   ויתר השארים
ולא ישתה יין   לחבלילות עין
ולא חמץ יין   ויתר הדברים
וכתבת קעקע   בגוף לא תרקע
והמקלל יוקע   וזבל לקברים

עבים רכובו המהלך על כנפי רוח:
עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט:
יסד ארץ על מכוניה בל תמוט עולם

ועד: תהום כלבוש כסיתו על הרים יעמדו מ
מים: מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון

ומקרה המראה במחניך הפאה
ויתורך לא יראה בך ערות דברים
ונשך לא תתן להשים על מסכן
וחק לא תעשו כן לאדיר אדירים
ועינך לא תעליך בטחים ונפלים
ולא תעשה אלילים והכלי הנכרים
ועמר לא תלבש במו פשתים תחבש
ולא תקטירו דבש תמרים ושארים
ולא תעלו לחוי במזבח פנימי
ולא תסכו לשטי אשר לפני עפרים
בינל עף לא תחסו וכהם לא תעשו
וה׳ לא תנסו כמסת המורים
וחק לא יראו דברו תיראו
וחיים תמיצאו ושלום כנהרים
ובדמי לא תשקצו מאד חזקו ואמצו
והגר לא תלחצו כי הייתם גרים
ובדבר לא תכחשו מאד חקרו ודרשו

779

יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת
להם: גבול שמת בל יעברון בל ישובון
לכסות הארץ: המשלח מעינים בנחלים

בין הרים יהלכון׃ ישקו כל חיתו שדי ישברו
פראים צמאם׃ עליהם עוף השמים

ובדבר לא תכחשו כמלחים סרים׃
ובדבר לא תכשל חדל מהתרשל
ולא תאכל בשל ונא ליל שמרים׃
ובדבר לא תעונן אשוריך כונן
והעבדים תחונן בצאתם לדרורים׃
ולא תגרע חקם למלאת את ספקם
ולא תשלחם ריקם מרודים ונעורים׃
ולא תעבד בהם עבדת עבדיהם
ביען כי ליהם עבדים נמסרים׃
ולא תקפץ כפך ולא תקשה ערפך
ולא תתן כספך בנשך כי יהירים׃
ולא ירע לבבך בתתך לתושבך
ולא ימצא בך קסמים וחברים׃
ולא תעביר בנך ולא תשחית זקנך
ולא תחוס עינך לכלות הצררים׃
ולא תכרת להם ברית לאלהיהם
ולא תעשה כהם בורות נשברים׃

ישכון מבין עפאים יתנו קול׃ משקה
הרים מעליותיו מפרי מעשיך תשבע
הארץ׃ מצמיח חציר לבהמה ועשב

לעבדת האדם להוציא לחם מן הארץ ויין
ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן

ולא תלך אתם בחוקת משמרתם׳
ולא תחיה אתם ולא תחון יערים״
באריצך לא ישבו׳ וכם לא תתחתנו
ומשכית לא תתעו׳ כהבלי שוא שמוי׳ ס״
ולא תשאיר ענה כעיר עלי תענה
והיא לא תבנה אבל החרם תחרים״
וחרם עם נבק בידך לא ידבק
והיתה תל אבק כמהפכת זרים״
ועמוני תפור ומואבי תבור
ולא יבא ממור בסור עם נבחרים״
ולא תדרש שלמים׳ לאטרים קמים׳
ולא תשים דמים להציב מכמרים״
ולא תהרג נקיים וצדיקים עניים
ולא תעזוב לויים ולא יתחלו ערים״
ולא תדרש אל מת אשר עמו אין אל
והמכשף הצמת אשר ערום יערים״
ולא תשיג מל גבול כמיצות שכן וגבול

ולחם לבב אנוש יסעד׃ ישבעו עצי יהוה
ארזי לבנון אשר נטע׃ אשר שם צפרים
יקננו חסידה ברושים ביתה׃ הרים

הגבהים ליעלים סלעים מחסה לשפנים ׃
עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו ׃

ולא תשהית עץ יבול · בעת תבצרה
מישרים ״
ולא תחלל בתך · להזנות סרעתך
ולא תשיב אשתך · בלכתה לאחרים ״
ולא תשכב אותה
בנדת טמאתה · ואשה אל אחותה ·
לגלות המעורים ״
ולא תהיה לאיש זר · בעולת אהרן
נגזר · ולא יאכל מוזר · קדשים
מוזרים ״
ולא תהיה קדשה · בסוד עדה קדושה
ולא יהי עלי אשה · לבושי הגברים ״
ולא ילבשו אנשים · לבושי הנשים ·
ולא יהיו קדשים   בבנים נכשרים ״
ולא תרדה בחרי   באחיך עברי
ולא תמליך נכרי   אבל כי בן חורים ״
ולא ירבה נשים   וסוסים ופרשים

תשת חשך ויהי לילה בו תרמש כל חיתו
יער ׃ הכפירים שואגים לטרף ולבקש
מאל אכלם ׃ תזרח השמש יאספון ואל

מעונתם ירבצון יצא אדם לפעלו
ולעבדתו עדי ערב מה רבו מעשיך

ולא ישיב חפשים לארץ המצרים
ולא יכוד לבבו בסוסי מרכבו
וכספו וזהבו וחמדת אוצרים
ולא תמכר עברי כממכרת עבדי
ולא תתעב מצרי כבאו למצרים
ולא תתעב אדומי כבאו להדומי
ולא יבא בעמי פצעים וגוזרים
ולא תצא עברית אשר תקח בברית
כצאת אמה עברית בראשי אברים
ואם יבגוד גבירה והפדה כמחירה
ולא יכשל למכרה כיתר ממכרים
ולא יגרע אותה שארה וכסותה
וכמשכב עונה בקחתו בת אחרים
וארבע נשים הן אסורות לכהן
והאחת מהן כשרה לאחרים
ולא יגדל פרע ולא יפרום קרן
ולא יחלל זרע ומקדש מבחרים

יהוה כלם בחכמה עשית מלאה הארץ
קנינך זה הים גדול ורחב ידים שם
רמש ואין מספר חיות קטנות עם

גדולות: שם אניות יהלכון לויתן זה יצרת
לשחק בו: כלם אליך ישברון לתת אכלם

וכדבר לא תמא | לפני ירעה
ויגיל עת יצא | כחתן מחדרים
ולא יטמא ענסו | לאביו ולאמו
אבל על מת עמו | אשר אין לו קרוב
ובדבר לא תכבה | גדולתו תרבה
ונרו לא יכבה | וזרח כמאורים
ולא תאכל פרע | בקחתו זר כהן
אבל תאכל אתו | בשובה כנעורים
ולא יאכל פנימית | כזדון וכתרמית
ולא יבדיל להצמית | שסועי התרים
וגם לא יאכל בו | שכירו ותושבו
ועל מת לא יבא | באהלי תמורים
ולא יאכל מחת | כלילו פן יחת
ולא תקבה משחת | באילים עכורים
וזר לא יתגלע | ראות קדש כבלע
וטמא פן יבקע | בשאון ושברים
ולא יעבט ארח | ויהיה לטרח

בעתו: תתן להם ילקוטון תפתח ידך ישבעון
טוב: תסתיר פניך יבהלון תסף רוחם יגועון ואל
עפרם ישובון: תשלח רוחך יבראון ותחדש

פני אדמה׃ יהי כבוד יהוה לעולם ישמח
יהוה במעשיו׃ המביט לארץ ותרעד יגע

ולא יהיה כקרח ורעיו הממרים"
ולוי הזקן עבדה לא יתקן
ולא תקח אסכן על פני העברים"
ויניך אמשיך כמיצות לא תשיך
ואורך לא יחשך כארץ לא סדרים"
ולא תמות רבת כמיצות גזל שבת
והק מנחת מחבת ומאפה תנורים"
וביתך לא יסח במזוזות לא יזח
ומיצות פן תשכח שתים עשרים"
ומיצות לא תבערו ומיצות לא תשקרו
ומיצות לא תמכרו שדה מגרש עריםֿ"
ומיצות כלאים ואבני טאומים
ובכורתים וכיס מסחרים"
ומיצות לא תחבל עלי כתף תסבל
ועליך לא יבול ותפרח כתמרים"
וחק לא תחניפו וחק לא תסיפו
וחק לא תקיפו פאת ראש כטומרי ס"

232

בהרים ויעשנו׃ אשירה ליהוה בחיי אזמרה
לאלהי בעודי׃ יערב עליו שיחי אנכי אשמח
ביהוה׃ יתמו חטאים מן הארץ ורשעים

עד אינם ברכי נפשי את יהוה הללויה :
הודו ליהוה קראו בשמו

ומיעוט לא תחניף לעולם לא תחמיץ
ומיעוט לא תוסיף להכות עשרים ״
ומיעוט לא תגרע לעולם לא תגרע
וחק מויני אשברע ושם עלי לתדריס ״
וחק לא תתירו וחק לא תגרדו
וחק פן יסורו וחק שבועת אסרים ״
וחק לא אכלתי וחק לא בערתי
וחק לא נתתי למתים נטרים ״
ובתעודת העגט מישרים תשפט
ופרשת הדיוט ופרשת שטרים ״
ומל פרשיות ממיקיתו שיות
אשר הם בניות מקום עורים יארינ ״
ואחד ושבעים הם חרו יעם במעשיהם
וצו הפקודים הם כמכתב נזכרים ״
אשר יתן זרעו למולך ברב רשעו
והסגרת ישעו אשר ידו ידים ״
ומסית ומחלל ובן סובא וזולל

הודיעו בעמים עלילותיו : שירו לו זמרו
לו שיחו בכל נפלאותיו : התהללו בשם
קדשו ישמח לב מבקשי יהוה : דרשו יהוה

ועזו בקשו פניו תמיד׃ זכרו נפלאותיו אשר
עשה מופתיו משפטי פיו׃ זרע אברהם

ומכה ומקלל ומדיח עירים
והדובר סרה בשם עבודה זרה
ובעל אוב לזרא וידעוני שקרים
ונפש רוצחת לפחת ופחת
ועם עיר נדחת בחרב עקרים
ונביא מדעת תכסה תולעת
ואשה נרבעת לבהמות היערים
ואשה על ארוסה ועל כלה כנוסה
והבא על אנוסה והבא על זכרים
ובא על אשת איש מאד יחפיר ויבאיש
ודודתו מבאיש שניהם נארים
ובא על יולדתו ובת בנו ובת בתו
ובתו ובת אשתו לפי שאול כפזרים
והבא על אחותו והבא על חמותו
ובא על אחות אשתו ובא על אחיו הרים
ועל אשה ובתה ובת בנה ובת בתה
ועל נדה כשבתה למלאת משמרים

233

עבדו בני יעקב בחיריו׃ הוא יהוה אלהינו בכל
הארץ משפטיו׃ זכר לעולם בריתו דבר צוה
לאלף דור׃ אשר כרת את אברהם ושבועתו

ליצחק ויעמידה ליעקב לחוק לישראל ברית
עולם לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם

ועל אשת אביו — ועל אשת אחיו
ואם חמותו וחמיו — כל אלה אסורים
ומשפט בת כהן — ומשפט זוממיהן
ומשפט בועליהן — להשמיד ולהחרים
והבא על ארמית — ברעתו להעמית
והגונב בתרמית — נפשות נבחרים
והגונב אדם — בשחת יחדם
ואכל חלב ודם — יהי כיקר כרים
וארור כל נוכל — אשר פיגול יאכל
והוא רק יאכל — כאש הכיורים
ושברון מתנים — לאחז עינים
ונקיון שנים — לאכל טהרים
ועבר תפלינת — לכלה ונחרצת
ואכל מחמצת — בימים נשמרים
ופסח לא יעשה — בחשך שמו יכסה
ואיש אכל ועשה — ביום הכפורים
ואיש סך ומפטם — בעברתי אשפטם

בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה ויתהלכו
מגוי אל גוי וממלכה אל עם אחר לא הניח אדם
לעשקם ויוכח עליהם מלכים אל תגעו במשיחי

ולנביאי אל תרעו: ויקרא רעב על הארץ כל מטה
לחם שבר: שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף:

ואיש אזנו יאטם   למשפט המורים
והשחט מחוץ   והמעלה בחוץ
ושאינו רחוץ   במימי כיורים
ועובר על דם ברית   תהי נפשו להכרית
ויש תקוה ואחרית   לשלח האסורים
והטמא יודש   בבאו למקדש
והאכל נקדש   בטמאת הבשרים
והאכל טבל   יבאהו חבל
ויגעל הכל   ויאחזוהו צירים
וזר אכל תרומה   תבואהו מהומה
וכהן כי יטמא   בעברו מאמרים
ומתהל יוסר   טבול יום הנמסר
לשמש ומחוסר   בגדים נספרים
והזר העובר   במותו אכבר
ומארץ יאבד   מחוסר כפורים
והמות רתוי   לפרוע ושתוי
וטמא האתוי   לשמש בחדרים

234

ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו: עד עת בא דברו
אמרת יהוה צרפתהו: שלח מלך ויתירהו מושל
עמים ויפתחהו: שמו אדון לביתו ומשל בכל

קנינו: לאסר שריו בנפשו וזקניו יחכם: ויבא
ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם: ויפר

כלו מצות עשה	ומצות לא תעשה
ברת מעוז ומחסה	ומגן לישרים "
אלה התורות	יסודות נבררות
ולהטה פארת	בכנסת תמרים "
ימהר אל עליון	לקבץ עם אביון
ויבנה הר ציון	ויעמק הפגרים "
ויקים את סוכו	ויגיה חשכו
ויתן עז למלכו	וקרנו ירים "
ויראו מתי מספר	בקום ישני עפר
ובתקע שופר	ובנשאו נס הרים "
ומראש הומיות	תרננה פיות
וממעונות אריות	ומהררי נמרים "
ואוכל עם שוגג	ברעה יתמוגג
לקול המון חוגג	בשמחה ובשירים "
ועל הר הגליל	נהלך בחליל
ואז תתחפץ כליל	ואז יעלו פרים "

תם:

את עמו מאד ויעצמהו מצריו: הפך לבם
לשנא עמו להתנכל בעבדיו: שלח משה
עבדו אהרן אשר בחר בו: שמו בם דברי

אתותיו ומופתים בארץ חם: שלח חשך
ויחשך ולא מרו את דברו: הפך את

יום הרביעי

שהוא יז בתמוז

מתפללין כמו בחול ומזמרין עננו
משמע קולנו למעריב וקדיש
למחר משכימין לבית הכנסת
ומתפללין כמו בשאר
הימים וכשמגיעין לשמע קולנו
יאמר עננו אבינו ומשלים התפלה
עד המברך את עמו ישרא' בשלום
וסודר החזן התפלה ויאמר
קדושה וכשמגיע לכי א' טוב וסלח
אתה יאמ' סלח לנו אבינו וכו

סליחה

אזי בגברי   באמרי דר
מעוני בהשתרג על עוני גבר עלי
מומי גם מאז כמטרה לחץ יקימני
אפו טרף וישטמני

135

מימיהם לדם וימת את דגתם: שרץ ארצם
צפרדעים בחדרי מלכיהם: אמר ויבא
ערוב כנים בכל גבולם: נתן גשמיהם ברד

אש להבות בארצם׃ ויך גפנם ותאנתם וישבר
עץ גבולם׃ אמר ויבא ארבה וילק ואין מספר׃

דרכיו זנחתי אשר עט הורה׳ הן על
כן העיר עלי אף ועברה׳ ועמו כי
הריק וחיציו בלבי ירה׳ ויקימני לו
למטרה״
חלפו עלי ביום זה חמש תלאות
טרפו חייתי וישימני למשואות׳
יגעה רוחי יגוע והלאות נעוירתי
משמוע נבהלתי מראות״
כל אהבי ובוכרי יעירוני אטחות׳ לבת
אש תשיק׳ כסלים וטוחות׳ מספד
אטיל וארחיק שמחות׳ כי ביום הזה
נשתברו הלוחות״
טעד עלי צר וחיילו העמיד׳ סבוני
כמים וטבעתי ואין מעמיד׳ על כן
איליל נהי והו אתמיד׳ כי ביום הזה
בטל התמיד״ פושחי הנו
בהמות זרם מיכל׳ צמתו חיי בכור

ויאכל כל עשב בארצם ויאכל פרי אדמתם׃
ויך כל בכור בארצם ראשית לכל אונם׃ ויוציאם
בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל׃ שמח מצרים

בצאתם כי נפל פחדם עליהם: פרש ענ־ן
למסך ואש להאיר לילה: שאל ויבא שלו

והייתי מאכל׳ קרא עלי מועד
ויער יניעי אכל׳ וביום זה העמיד
צלם ההיכל״
רמי ער ותותחיו׳ פתח פתאם ערה׳
שם בית תפלתי לשמה ביום עברה׳
תאותו ראה וידו מאד עלי נגרה׳
וביום זה נשרפה התורה״
חרקו שן עת את יהוה בי העיר׳ כת
הורידו לארץ בני שעיר׳ אפו ורש
ורשפיו בלבי הבעיר׳ וביום זה
הבקעה העיר״
שגיא כח שכן מרומים׳ לנו היום
תשלם נחמים׳ ותהפך למועדים
טובים ארבעת הצומים׳ אל מלך
יושב על כסא רחמים״
אל מלך יושב׳

ולחם שמים ישביעם: פתח צור ויזובו מים
הלכו בציות נהר: כי זכר את דבר קדשו את
אברהם עבדו: ויוצא עמו בששון ברנה את

בחיריו: ויתן להם ארצות גוים ועמל לאמים
יירשו: בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצרו:

פזמון

אעיר יגוני עם אשר
הלאוהו׳ ביום זה חמש אנחות
קראוהו׳ גדעוהו דכאוהו׳ הניאוהו׳
יום עברה היום ההוא״
דועכתי כה יום במרבית אנקה ועל
שבירת לוחות השמעתי ועקה
זה היום לא השיגתני ירקה׳ יום
צרה ומצוקה״
חותכתי כהיום ברוב תלאה מגבעתי
כסוחתיון מלאה יום בטל התמיד
נאשתי כזרפאה׳ יום שואה
ומשואה״
כהיום נרעתי במרבית תלאה
לעת הבקעה׳ העיר ההוללה מזורי
נאנש׳ ממצוא תעלה׳ יום חשך
ואפלה״

קו הללויה: הללויה הודו׳
ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו: מי ימלל
גבורות יהוה ישמיע כל תהלתו: אשרי

שמרי משפט עושה צדקה בכל עת: זכרני
יהוה ברצון עמך פקדני בישועתך: לראות

נביאי חזו לי שוא ותפל · סתר ביתי
מבוא · ואהי שפל · עת נשרפה תוך
חורתי · סבבוני מאפל · יום ענן וערפל״
פשעי נרתם בצרור
מלמחוק · צלם בהיכל יום הורחק חק·
קדוש · שובה לנוה קדשך מרחוק·
יום ההוא ירחק חוק״
רחם תרחם שרידי עמים · שובבם
ברחמיך לבית עולמים · תשלם
למו ולאבלימו נחומים · אל מלך יושב
על כסא רחמים״

פזמון״

שעה אסר אשר נמסר
ביד בבל וגם שעיר · לך יהמה זה
כמה · ויתחנן כבן צעיר · מצפון·
השפיפון · קינות לבי הסעיר·
יום גבר האויב ותבקע העיר״

בטובת בחיריך לשמחה בשמחת גויך להתהלל
עם נחלתך: חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו·
אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך לא

זכרו את רוב חסדיך וימרו על ים בים סוף:
ויושיעם למען שמו להודיע את גבורתו:

לזאת אבכה ואספק
כף ביום חמש קראוני ועל רגל
העגל הלוחות יצאוני ולכד יער
עיר מבצר וכמסגר הביאוני וגם
השמיד התמיד ומעשותו כלאוני
והושם איל בהיכל כליל ורתך
באש יער הבעיר:
מאד אוחל ואתחלחל ביום שדי
חשפני ושפיפון מצפון כשבלת
שטפני ונהג שבי לארץ צבי
וגם סחר צנפני ועת חשך מאור
ששך ליד פרס רחפני ושלח יד
איש צעיר הצפיר השעיר:
משוש לבי משגבי
הלעד אפך יעשן ערוד פריציז
בנן פריצי ומחדק לקוט שושן
בנה מות זבול והשב גבול הכרמל

ויגער בים סוף ויחרב ויוליכם בתהומות כמדבר:
ויושיעם מיד שונא ויגאלם מיד אויב: ויכסו
מים צריהם אחד מהם לא נותר: ויאמינו:

ברברין ישירו תהלתו מהרו שכחו מעשיו
לא חכו לעצתו ויתאוו תאוה במדבר וינסו

והכשן והקריבה והשיבה שבות
עניים להחפישן ועין פקח וגם
קח מאיר ומדישן שפוטאים ואו
ישלם המבעה והמבעיר
יום גבר

פסוקים

למה אלהים זנחת וכו
עשה צדקות יי וכו ויעבר יי
ומשלים התפלה ומזכיר עננו וכו
ויאמר תחנונים ונפלים על פניהם

תחנה

יי אלהי ישראל שוב
מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך
יי אם מאוס מאסתנו
ולעד זנחתנו והשלכתנו אל ארץ
אחרת כיום הזה
נפרדנו מדביר נעלה נפשך כי באו

238

אל בישימון ויתן להם שאלתם וישלח
רזון בנפשם ויקנאו למשה במחנה
לאהרן קדוש יהוה תפתח ארץ ותבלע דתן

ותכס על עדת אבירם ותבלע אש בעדתם
להבה תלהט רשעים יעשו עגל בחרב

זרים במקדשך טמאו את היכל
קדשך בית קדשנו ותפארתינו
אשר הללוך אבותינו ה' המקום
הרע הזה
ישטום אח שונא לאחיו ומלין
לבבו המסיו על הברכה אשר
ברכו אביו ומה הועיל ברכת אב
הלא קנאה להעיר ותהפך דרכו
יעבר צעיר וזרם מכל רוח מסעיר
ולא קרב זה אל זה
מטה עזי נשבר ודודי עלי עבר ודודי
חמק עבר עמי כהלך ולא שב ה'
כס' אזה למושב מחוץ לאהלו
ישב מיום נפלו עד היום הזה
שבתי לארץ משמים
לבי בקרבי משתומם על הר ציון
ששמם והנו לאויב יעשה כי

וישתחוו למסכה וימירו את כבודם בתבנית
שור אכל עשב שכחו אל מושיעם עשה
גדולות במצרים נפלאות בארץ חם נוראות.

על יסופי: ויאמר להשמידם לולי משה
בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו

הפרתי ברית חמשה ולכן ארעתי
חמשה׳ כענם היום הזה״
הוי יום הבקעה עיר
מנוחי׳ ובו נשרפה דת לקחי׳ גם
היום מרי שיחי׳ יום ערבה בו כל
שמחה׳ יום יללה ויענה׳ יום צרה
ותוכחה׳ ונאצה היום הזה״
ולחשוב ומניב תעית׳
מיום לארמת נכר גלינו׳ שם ישבנו
גם בכינו׳ לתמות עיר נאמנה ולא
ולשום ספד וקינה׳ ארבעה ימים
בשנה לחוק עד היום הזה״
שמת עלי לאורב׳ ויום יום עמי
חרב׳ הלכוח ותאכל חרב׳ עד אן
אלבש שממה׳ ולבי יהגה אימה
הרף מאף ועזוב חמה׳ מה חרי
האף הגדול הזה״

מהשחית: וימאסו בארץ חמדה לא האמינו
לדברו: וירגנו באהליהם לא שמעו בקול
יהוה: וישא ידו להם להפיל אותם

במדבר: ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות:
ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים:

קצרו נפשות׳ וארכו יגונות׳ וצרו
חדשות׳ משפחות ישנות׳ ולא
תזכרנה הראשונות׳ הכן נבל יום
שמועה׳ ואחרו מרכבות ישועה׳
ואין איש מורה דעה׳ לדעת מה זה
ועל מה זה:

יהלנו רחמיך׳ אב המרחם׳ הבט
לברית וזכור רחם׳ ועל הרעה
הנחם׳ שדי ישר מעגלי׳ ואל תתן
לרוע מעללי׳ והסר מעלי רק את
המות הזה:

הסר לב הותל הטנו׳ וקרע מעל
חטאת יעטנו׳ אשר שגגנו ואשר
חטאנו׳ כפר על חטא ומשובה׳
ושא נא פשע וחובה׳ ומחה חטאת
כתובה׳ סלח נא לעון העם הזה:
שוב׳

ויכעיסו במעלליהם ותפרץ בם מגפה:
ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה ותחשב
לו לצדקה לדור ודור עד עולם: ויקציפו על

מֵי מְרִיבָה וַיֵּרַע לְמֹשֶׁה בַּעֲבוּרָם׃ כִּי הִמְרוּ
אֶת רוּחוֹ וַיְבַטֵּא בִּשְׂפָתָיו׃ לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת

אבינו מלכנו' ומשלים התפלה'
ומוציא ספר תורה וקורא בו ג'
גברי בפרש' ויחל משה וקדיש לע'
ואשרי' ולמנצח' ובא לציון וכו
וקדיש'

לט באב'

חייבין כל ישראל
לנהוג בו מנהג אבילות' ולא יאכל
בערב ט' באב שני תבשילין ולא
בסעודה המפסיק בה' ולא יאכל
בשר ולא ישתה יין' ואוכל מבעוד
יום' ואוכלין והולכין לבית הכנסת
ומתפללין תפלת מנחה ונופלין
על פניהם' והוא רחום ואינו עולה
לתבה' ומתפללין שמונה עשרה
ומזכירין עננו בחננו ועננו' וקדיש
תתקבל' וקורא קינות' ואיכה'

הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם׃ וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם
וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם׃ וַיַּעַבְדוּ אֶת עֲצַבֵּיהֶם וַיִּהְיוּ
לָהֶם לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם

לשדים: וישפכו דם נקי דם בניהם ובנותיהם
אשר זבחו לעצבי כנען ותחנף הארץ בדמים:

ובא לציון' וסדר קדושה' וקדיש'
למחר מתפללין כמו מחול'
ומסיימין לכי טוב
וסלח אתה' ואומרין קינות' ואחר
משלים התפלה וכשמגיעין לבונה
ירושלם' נחם יי אלהינו את
אבלי ציון ואת אבלי
ירושלים ואת העיר החרבה והם
והבזויה והשוממה מבלי בניה
היא יושבת וראשה חפוי כאשה
עקרה שלא ילדה ויבלעוה לגיו'
ויירשוה עובדי פסילים ויטילו
את עמך ישרא' לחרב ויהרגו
בזדון חסידי עליון על כן ציון
במרר תבכה וירושלם תתן קולה
לבי לבי על חלליהם מעי מעי
על הרוגיהם כי אתה יי באש

ויטמאו במעשיהם ויזנו במעלליהם: ויחר
אף יהוה בעמו ויתעב את נחלתו: ויתנם ביד
גוים וימשלו בהם שונאיהם: וילחצום אויביהם

ויכנעו תחת ידם: פעמים רבות יצילם והמה
ימרו בעצתם וימכו בעונם: וירא בצר להם

היתה ובאש אתה עתיד לבנותה׳
כאמור ואני אהיה לה נאם ייי חומת
אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה׳ בא״י
מנחם ציון ובונה ירושלם״
את צמח דוד׳ וכו׳ ומזכירין עננו׳
בשמע קולנו׳ רצה ומודים ושים
שלום׳ אלהי נצור לשוני״ וכו
וסודר החזן התפלה׳ וסליחות׳
ודואין׳ ועננו בין גט׳ לרופא׳ נחם
ייי אלהינו׳ וכו׳ רצה ומודים׳ ושים
שלום׳ וברכת כהנים׳ ונופלין על
פניהם׳ וקדיש תתקבל״

241

בשמעו את רנתם: ויזכר להם בריתו וינחם
כרב חסדיו: ויתן אותם לרחמים לפני כל
שוביהם: הושיענו יהוה אלהינו וקבצנו מן

הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך
ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל מן העולם

תפלות ראש השנ׳

הולכין לבית הכנסת ופותח החז
אשרי וקדיש עד לעילא ומתפללי
שמונה עשרה וסודר התפלה
ואין נפלין על פניהם וקדיש תתקבל
למעריב פותח החזן ברכו
ואשר בדברו וחותם הפורש סוכת
שלום וקדיש עד לעילא ומתפללין
יי׳ שפתי תפתח ופי יגיד תהל
תהלתך ברוך אתה יי׳ אלהינו
ואלהי אבותינו אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל
הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל
חסדים טובים וקונה הכל וזוכר
חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם
למען שמו באהבה מלך גואל עוזר

ועד העולם ויאמר כל העם אמן הללויה
הודו ליהוה כי טוב
כי לעולם חסדו יאמרו גאולי יהוה אשר גאלם

מיד צר: ומארצות קבצם ממזרח וממערב
מצפון ומים: תעו במדבר בישימון דרך עיר

ומושיע" זכרנו לחיים אל מלך
חפץ בחיים כתבנו בספר
חיים למענך אלהים חיים אחי ומגן
בא"י מגן אברהם" אתה גבור
לעולם יי' מחיה מתים
אתה רב להושיע מוריד הטל מכלכל
חיים בחסד מחיה מתים ברחמים
רבים סומך נופלים רופא חולים
ומתיר אסורים ומקיים אמונתו
לישיני עפר: מי כמוך בעל גבורות
מי דומה לך מלך ממית ומחיה
ומצמיח ישועה: מי כמוכה בעל
גבורות מי דומה לך מלך ממית
ומחיה ומצמיח ישועה" מי
כמוכה אב הרחמן זוכר יצוריו
ברחמים לחיים ונאמן אתה להחיות
מתים: בא"י מחיה המתים"

מושב לא מצאו: רעבים גם צמאים נפשם
בהם תתעטף: ויצעקו אל יהוה בצר להם
ממצוקותיהם יצילם: וידריכם בדרך ישרה

ללכת אל עיר מושב׃ יודו ליהוה חסדו ונפלא
ונפלאותיו לבני אדם׃ כי השביע נפש שוקקה

לדור ודור אתה קדוש ושמך קדוש
וקדושים בכל יום יהללוך סלה׃
ובכן תן פחדך יי׳ אלהינו על כל
מעשיך ואימתך על כל
מה שבראת וייראוך כל המעשים
וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו
כלם אגדה אחת לעשות רצונך
בלבב שלם כמו שידענו יי׳ אלהינו
שהשלטון לפניך עוז בידך וגבורה
בימינך ושמך נורא על כל מה ש׳
שבראת׃ ובכן תן כבוד לעמך
תהלה ליראיך ותקוה
לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך
שמחה לארצך ששון לעירך
צמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת
נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו׃
ובכן צדיקים יראו וישמחו

ונפש רעבה מלא טוב׃ ישבי חשך וצלמות
אסירי עני וברזל׃ כי המרו אמרי אל ועצת
עליון נאצו׃ ויכנע בעמל לבם כשלו ואין

עוזר: ויצעקו אל יהוה בצר להם ממצקותיהם
יושיעם: יוציאם מחשך וצלמות ומוסרותיהם

וישרים יעלזו וחסידים ברנה
יגילו ועולתה תקפץ פיה והרשעה
כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת
זדון מן הארץ" ותמלך אתה
הוא יי לבדך מהרה על כל מעשיך
בהר ציון משכן כבודך ובירושלם
עיר מקדשך ככתוב בדברי קדשך
ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדור
ודור הללויה" קדוש אתה
ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך
ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט
והא' הקדוש נקדש בצדקה באי'
המלך הקדוש" אתה בחרתנו
מכל העמים אהבת אותנו ורוממתנו ורצית בנו
מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך
וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך
הגדול והקדוש עלינו קראת ותתן

ינתק: יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו לבני אדם:
כי שבר דלתות נחשת ובריחי ברזל גדע:
אוילים מדרך פשעם ומעונתיהם יתענו:

כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות:
ויזעקו אל יהוה בצר להם ממצוקותיהם יוש

לנו ייי אלהינו באהבה את יום הזכרון
הזה זכרון תרועה באהבה מקרא
קדש זכר ליציאת מצרים:
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא
ויגיע יראה וירצה ישמע יפקד ויזכר
זכרוננו וזכרון אבתינו וזכרון ירושלם
עירך וזכרון משיח בן דוד עבדך
וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך
לטובה לחן לחסד ולרחמים ביום
הזכרון הזה ביום טוב מקרא קדש
לרחם בו עלינו ולהושיענו זכרנו
ייי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו
לברכה והושיענו בו לחיים טובים
בדבר ישועה ורחמים חוס וחננו
ורחם עלינו והושיענו כי אל מלך
חנון ורחום אתה: אלהינו
ואלהי אבותינו מלוך על כל העולם

יושיעם: ישלח דברו וירפאם וימלט מש
משחיתותם: יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו
לבני אדם: ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו

ברנה: יורדי הים באניות עשי מלאכה במים
רבים: המה ראו מעשי יהוה ונפלאותיו במצולה:

כלו בכבודך והנשא על כל הארץ
ביקרך והופע בהדר גאון עוזך על
כל יושבי תבל ארצך וידע כל פעול
כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה
יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו
יי אלהי ישרא׳ מלך ומלכותו בכל
משלה. קדשנו במצותיך
שים חלקנו בתורתך שבענו מטובך
שמחלבנו בישועתך וטהר לבנו
לעבדך באמת ודברך אמת וקיים
לעד. בא״י מלך על כל הארץ מקדש
ישרא׳ ויום הזכרון. רצה יי
אלהינו בעמך ישרא׳ ובתפלתם שעה
והשב העבודה לדביר ביתך ואשי
ישרא׳ ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת
ישרא׳ עמך. ותחפוץ בנו ות׳

ויאמר ויעמד רוח סערה ותרומם גליו: יעלו
שמים ירדו תהומות נפשם ברעה תתמוגג: יחוגו
וינועו כשכור וכל חכמתם תתבלע: ויצעקו א

יהוה בצר להם וממצוקתיהם יוציאם: יקם
סערה לדממה ויחשו גליהם: וישמחו כי

ותרצנו ותחזינה עינינו בשובך
לציון ברחמים כמאז׳ בא״י המחזיר
שכינתו לציון״ **מודים** אנחנו
לך שאתה הוא ייי אלהינו
ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו
מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה
לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים
בידך ועל נשמותינו הפקודות לך
ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל
נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב
ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו
רחמיך המרחם כי לא תמו חסדיך
כי מעולם קוינו לך״ ועל כלם
יתברך ויתרומם תמיד שמך מלכנו
לעולם ועד׳ וכל החיים יודוך סלה
ויהללו ויברכו את שמך הגדול
באמת לעולם כי טוב״ **וכתוב**

ישתקו וינחם אל מחוז חפצם: יודו ליהוה
חסדו ונפלאותיו לבני אדם: וירוממוהו בקהל
עם ובמושב זקנים יהללוהו: ישם נהרות

למדבר ומוצאי מים לצמאון: ארץ פרי
למלחה מרעת יושבי בה: ישם מדבר

לחיים טובים כל בני בריתך וכו' הטוב'
בא״י הטוב שמך ולך נאה להודות״
שים שלום טובה וברכה חן וחסד
ורחמים עלינו ועל כל
ישראל עמך וברכנו אבינו כלנו יחד
ברכה שלימה ברב עוז ושלום״
ובספר חיים ברכה ושלום פרנסה
טובה וישועה ונחמה
וגזירות טובות נזכר ונכתב לפניך
אנו וכל עמך ישראל לחיים ולשלום'
בא״י המברך את עמו ישראל בשלום״
אלהי נצור לשוני מרע ושפ'
ושפתותי מדבר מרמה ולמקללי
נפשי תדום ונפשי כעפר לכל
תהיה פתח לבי בתורתך ובמצותיך
תרדף נפשי וכל הקמים עלי לרעה
מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם'

245

לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים: ויושב
שם רעבים ויכוננו עיר מושב: ויזרעו שדות
ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה: ויברכם

וירבו מאד ובהמתם לא ימעיט׃ וימעטו וישחו
מעצר רעה ויגון׃ שפך בוז על נדיבים ויתעם

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי
ייי צורי וגואלי׃ עשה שלום
במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום
עלינו ועל כל ישראל אמן׃
ואינו חוזר התפלה׳ וקדיש תתקבל׳
ומקדש על הטס׃ ברוך אתה
ייי אמ״ה בורא פרי הגפן׃
בא״י אמ״ה אשר בחר בנו מכל עם
ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו
ותתן לנו ייי אלהינו באהבה את יום
הזכרון הזה את יום טוב מקרא קדש
הזה יום תרועה באהבה מקרא
קדש זכר ליציאת מצרים׃ ודברך
אמת וקיים לעד׳ בא״י מלך על
כל הארץ מקדש ישראל ויום
הזכרון׃ ושהחיינו׃
למחר׳ משכימין לבית הכנסת

בתהו לא דרך׃ וישגב אביון מעוני וישם
כצאן משפחות׃ יראו ישרים וישמחו וכל
עולה קפצה פיה׃ מי חכם וישמר אלה

וַיִתְבּוֹנְנוּ חַסְדֵי יְהוָה׃ שִׁיר
מִזְמוֹר לְדָוִד׃ נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה

וקורין הזמירות ומתפללין כמו
בשבת ומתפללין כמו למעריב
וכשמגיע לברך עו ושלום יאמ
וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
כֻּלְּכֶם הַיּוֹם
הַיּוֹם תְּאַמְּצֵנוּ הַיּוֹם תְּבָרְכֵנוּ
הַיּוֹם תְּגַדְּלֵנוּ הַיּוֹם תִּדְרְשֵׁנוּ לְטוֹבָה
הַיּוֹם תְּהַדְּרֵנוּ הַיּוֹם תְּוַעֲדֵנוּ
הַיּוֹם תְּזַכֵּנוּ הַיּוֹם תְּחָנֵּנוּ
הַיּוֹם תְּיַשְּׁרֵנוּ הַיּוֹם תִּכְתְּבֵנוּ
בְּסֵפֶר חַיִּים
ובספר חיים ברכה ושלום וכו
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ
אמ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
אמ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה
אמ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה
אמ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ גְּזֵירוֹת טוֹבוֹת

246

וַאֲזַמְּרָה אַף כְּבוֹדִי׃ עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה
שָׁחַר׃ אוֹדְךָ בָעַמִּים יְהוָה וַאֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים׃
כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים

אמתך: רומה על שמים אלהים על כל
הארץ כבודך: למען יחלצון ידידיך

א״מ בטל מעלינו כל גזירות
קשות ורעות״
א״מ הפר עצת אויבינו״
א״מ קלקל מחשבת שונאינו״
א״מ כלה דבר וחרב ורעב ומשחית
ומגפה מבני בריתך״
א״מ זכור כי עפר אנחנו״
א״מ מחול וסלח לכל עונותינו״
א״מ שלח רפואה שלימה לכל
חולי עמך״
א״מ מחוק ברחמיך הרבים כל
שטרי חובתינו״
א״מ מחה והעבר פשעינו מנגד עיניך
א״מ כתבנו בספר חיים טובים״
א״מ כתבנו בספר גאולה וישועה״
א״מ כתבנו בספר מזונות פרנסה
וכלכלה״

הושיעה ימינך ועננו: אלהים דבר בקדשו
אעלזה אחלקה שכם ועמק סכות אמדד:
לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי

יהודה מחוקקי. מואב סיר רחצי. על
אדום אשליך נעלי עלי פלשת התרועעי.

א״מ הצמיח לנו ישועה בקרוב.
א״מ הרם קרן משיחך.
א״מ הרם קרן ישראל עמך.
א״מ שמע קולנו חוס ורחם עלינו.
א״מ קבל ברחמים וברצון את
תפלתינו.
א״מ עשה למענך והושיענו.
א״מ עשה למענך אם לא למעננו.
א״מ החזירנו בתשובה שלימה
לפניך.
א״מ אל תשיבנו ריקם מלפניך.
וקדיש ותתקבל.
ומוציא שני ספרי תורה וקורא בו
כהן ולוי ושלשה מישר׳ בסדר
וי״י פקד את שרה. בפרש׳ וירא.
והמפטיר ובחדש הראשון השמי׳
באחד לחדש. וההפטרה׳ ויהי

247

מי יובילני עיר מצור מי נחני עד אדום.
הלא אתה אלהים זנחתנו. ולא תצא אלהים
בצבאותינו: הבה לנו עזרת מצר ושוא

תשועת אדם ׃ באלהים נעשה חיל והוא
יבוס צרינו ׃

איש אחד מן הרמתים · בשמואל ·
ומברך המפטיר · ומברך למלך
ולקהל · ויעמד התוקע ומברך
בא"י אמ"ה אקב"ו לשמוע קול שופר ׃
ושהחיינו ·
ויתק בראשונה שלשה פעמים
הסימן הזה קשר"ק ׃
והשנית יתקע תקיעה ושלש
שברים ותקיעה ג׳ פעמים והסימן
קש"ק ׃
והשלישית יתקע תקיעה
ותרועה ותקיעה ·
והסימן קר"ק ג׳ פעמים ׃ ויאמ׳
אשרי העם יודעי תרועה
יי באור פניך יהלכון · בשמך
יגילון כל היום ובצדקתך ירומו ·
כי תפארת עזמו אתה וברצונך

למנצח לדוד מזמור קט
אלהי תהלתי אל תחרש ׃ כי פי רשע ופי
מרמה עלי פתחו דברו אתי לשון שקר ׃

ודברי שנאה סבבוני וילחמוני חנם: תחת
אהבתי ישטנוני ואני תפלה: וישימו עלי

תרום קרננו: כי ליי מגננו ולקדוש
ישראל מלכנו״
ויאמ׳ החזן אשרי יושבי ביתך״
וחזר החזן ספר תורה למקומם
ומתפללין תפלת מוסף אכורת
זכרנו׳ גבורות׳ מיכמוך׳ אתה
קדוש׳ ובכן׳ ובכן׳ ובכן׳ אתה
בחרתנו עד זכר ליציאת מצרים״
מפני חטאינו גלינו
מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתינו
ואין אנו יכולין לעלות חובותינו
בבית בחירתך בנוה הדרך בבית
הגדול והקדוש שנקרא שמך עלינו
מפני היד שנשתלחה במקדשך״
יהי רצון מלפניך יי
אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן
שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך

רעה תחת טובה ושנאה תחת אהבתי: הפקד
עליו רשע ושטן יעמד על ימינו: בהשפטו
יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה: יהיו

מעטים פקדתו יקח אחר: יהיו בניו יתומים
ואשתו אלמנה: ונוע ינועו בניו ושאלו

ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה
ותגדל כבודו אבינו מלכנו אלהינו
גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה
והופע והנשא עלינו לעיני כל חי
וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו
כנס מירכתי ארץ והביאנו יי׳ אלהינו
לציון עירך ברנה ולירושלים עיר
מקדשך בשמחת עולם. את
אלהינו ושם נעשה לפניך את
קרבנות חובותינו תמידין כסדרן
ומוספין כהלכתן. את מוסף יום
הזכרון הזה את יום טוב מקרא
קדש הזה נעשה ונקריב לפניך
באהבה כמצות רצונך כמו שכ
שכתבת עלינו בתורתך על ידי
משה עבדך.
עלינו לשבח לאדון הכל לתת

ודרשו מחרבותיהם: ינקש נושה לכל
אשר לו ויבוזו זרים יגיעו: אל יהי לו משך
חסד ואל יהי חונן ליתומיו: יהי אחריתו

להכרית בדור אחר ימח שמם: יזכר עון אבתיו
אל יהוה וחטאת אמו אל תמח: יהיו נגד

גדולה ליוצר בראשית שלא
עשנו כגויי הארצות ולא שמנו
כמשפחות האדמה שלא שם חלקנו
כהם וגורלינו ככל המונם שהם
משתחוים להבל וריק ומתפללים
אל לא יושיע ואנו משתחוים לפני
מלך מלכי המלכים הקב״ה שהוא
נוטה שמים ויוסד ארץ ומושב
יקרו בשמים ממעל ושכינת עוזו
בגבהי מרומים הוא אלהינו ואין
עוד אחר אמת מלכנו ואפס זולתו
ככתוב בתורתך וידעת היום והשבת
אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים
ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד
אוחילה לאל אחלה פניו
אשאלה ממנו
מענה לשון אשר בקהל עם

249

יהוה תמיד ויכרת מארץ זכרם: יען אשר
לא זכר עשות חסד וירדוף איש עני ואביון
ונכאה לבב למותת: ויאהב קללה ותבואהו

ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו: וילבש
קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן

אשיר עוזך אביע רננות' בנער
מפעליו' לאדם מערכי לב ומיי'
מענה לשון' יי' שפתי תפתח ופי
יגיד תהלתך' ונו' יהיו לרצון אמרי
פי והגיון לבי לפניך יי' צורי וגו'
על כן נקוה לך יי' אלהינו לראות
מהרה בתפארת עוזך
להעביר גלולים מן הארץ והאלילים
כרות יכרתו לתקן עולם במלכות
שדי וכל בני בשר יקראו בשמך
להפנות אליך כל רשעי ארץ יכירו
וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע
כל ברך תשבע כל לשון לפניך יי'
אלהינו יכרעו ויפלו ולכבוד שמך
יקר יתנו ויקבלו כלם את עול
מלכותך ותמלוך עליהם מהרה
לעולם ועד כי המלכות שלך היא

בעצמותיו: תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד
יחגרה: זאת פעלת שטני מאת יהוה והדברים
רע על נפשי: ואתה יהוה אדני עשה אתי

למען שמך כי טוב חסדך הצילני: כי עני
ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי:

ולעולמי עד תמלוך בכבוד׳ ככתוב
בתורתך יי ימלוך לעולם ועד׳ ונאמ׳
לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל
בישראל יי אלהיו עמו ותרועת מלך
בו׳ ונ׳ ויהי בישרון מלך בהתאסף
ראשי עם יחד שבטי ישרא׳׳
ובדברי קדשך כתוב לאמר
יי מלך גאות לבש לבש
יי עוז התאזר אף תכון תבל בל
תמוט׳ ונ׳ שאו שערים ראשיכם
ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד
ונ׳ מי זה מלך הכבוד יי עזוז וגבור
יי גבור מלחמה׳ ונ׳ שאו שערים
ראשיכם והנשאו פתחי עולם
ויבא מלך הכבוד׳ מי הוא זה מלך
הכבוד יי צבאות הוא מלך הכבוד
סלה׳׳ ועל ידי עבדיך הנביאים

250

בצל כנטותו נהלכתי נגערתי כארבה: ברכי
כשלו מצום ובשרי כחש משמן: ואני
הייתי חרפה להם יראוני יניעון ראשם: עזרני

יהוה אלהי הושיעני כחסדך וידעו כי ידך
זאת אתה יהוה עשיתה יקללו המה ואתה

כתוב לאמר כה אמר ייי מלך ישראל
וגואלו יהוה צבאות אני ראשון ואני
אחרון ומבלעדי אין אלהים ונאמר
ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט
את הר עשו והיתה לייי המלוכה ונאמר
והיה ייי למלך על כל הארץ
ביום ההוא יהיה ייי אחד ושמו אחד
ובתורתך ייי אלהינו כתוב
לאמר שמע ישראל ייי אלהינו ייי
אחד אלהינו ואלהי אבותינו
מלוך על כל העולם וכו׳ וקדשנו
במצותיך וכו׳ ותוקע סימן קשר"ק
היום הרת עולם היום יעמיד
במשפט כל יצורי עולם
אם כבנים אם כעבדים אם כבנים
רחמנו כרחם אב על בנים אם
כעבדים עינינו לך תלויות עד

תברך קמו ויבשו ועבדך ישמח ילבשו
שוטני כלמה ויעטו כמעיל בשתם אודה
יהוה מאד בפי ובתוך רבים אהללנו כי

יעמד לימין אביון להושיע משפטי
נפשו׃ לדוד מזמור

שתחננו ותוציאנו לאור משפטינו
קדוש׃ **אתה** זוכר מעשה עד
עולם ופוקד כל יצורי
קדם לפניך נגלו כל תעלומות
והמון נסתרות שמבראשית כי אין
שכחה לפני כסא כבודך ואין נסתר
מנגד עיניך אתה זוכר את כל
המפעל וגם כל היצור לא נכחד
ממך׃ הכל גלוי וצפוי לפניך יי
אלהינו צופה ומביט עד סוף כל
הדורות כי תביא חוק זכרון להפקד
כל רוח ונפש להזכר מעשים
רבים והמון בריות לאין תכלית
מראשית כזאת הודעת ומלפנים
אותה גלית זה היום תחלת מעשיך
זכרון ליום ראשון כי חוק לישראל
הוא משפט לאלהי יעקב׃

251

נאם אדני לאדני שב לימיני עד אשית
איביך הדום לרגליך׃ מטה עזך ישלח
יהוה מציון רדה בקרב איביך׃ עמך

רבות ביום חילך בהדרי קדש מרחם משחר
לך טל ילדתיך׃ נשבע יהוה ולא ינחם אתה

ועל המדינות בו יאמר אי
זו לחרב אי
ואיזו לשלום איזו לרעב ואי זו
לשבע ובריות בו יפקדו להזכירם
לחיים ולמות מי לא נפקד כיום
הזה כי זכר כל המעשים לפניך
בא מעשה איש ופקדתו ועלילת
מצעדי גבר מחשבת אדם ותחבו
ותחבולתיו יצרי מעללי איש
אשרי איש שלא ישכחך ובן אדם
יתאמץ בך כי דורשיך לעולם לא
יכשלו ולא תכלים לנצח כל
החוסים בך כי זוכר כל היצור לפניך
בא ואתה דורש מעשה כלם וגם
את נח באהבה זכרת ותפקדהו
בדבר ישועה ורחמים בהביאך
את מי המבול לשחת כל בשר

כהן לעלם על דברתי מלכי צדק׃ אדני
על ימינך מחץ ביום אפו מלכים׃ ידין בגוים
מלא גוית מחץ ראש על ארץ רבה׃ מנחל

בדרך ישתה על כן ירים ראש:
הללויה אודה יהוה בכל

מפני רוע מעלליהם · על כן זכרנו
בא לפניך יי׳ אלהינו להרבות
זרעו כעפרות תבל וצאצאיו
כחול הים · ככתוב בתורתך ויזכר
אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל
הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר
אלהים רוח על הארץ וישכו המים ·
ונא׳ וישמע אלהים את נאקתם ויזכר
אלהים את בריתו את אברהם את
יצחק ואת יעקב · ונא׳ וגם אני שמעתי
שמעתי את נאקת בני ישראל אשר
מצרים מעבידים אותם ואזכור
את בריתי ·· ובדברי קדשך
כתוב לאמר זכר עשה
לנפלאותיו חנון ורחום יי׳ · ונא׳
טרף נתן ליראיו יזכור לעולם
בריתו · ונא׳ ויזכור להם בריתו

252

לבב בסוד ישרים ועדה: גדולים מעשי יהוה
דרושים לכל חפציהם: הוד והדר פעלו
וצדקתו עומדת לעד: זכר עשה לנפלאותיו

חנון ורחום יהוה: טרף נתן ליראיו יזכור
לעולם בריתו: כח מעשיו הגיד לעמו לתת

ויִנָּחֵם כרוב חסדיו: ועל ידי
עבדיך הנביאים כתוב
לאמר הלוך וקראת באזני ירושלם
לאמר כה אמר יי זכרתי לך חסד
נעוריך אהבת כלולותיך לכתך
אחרי במדבר בארץ לא זרועה:
ונא' וזכרתי אני את בריתי אותך
בימי נעוריך והקימותי לך ברית
עולם: ונא' הבן יקיר לי אפרים
אם ילד שעשועים כי מדי דברי
בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי
לו רחם ארחמנו נאם יי:
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא וכו'
אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו
בזכרון טוב מלפניך
ופקדנו בפקודת ישועה ורחמים
משמי שמי קדם וזכור לנו יי

להם נחלת גוים: מעשי ידיו אמת ומשפט
נאמנים כל פקודיו: סמוכים לעד לעולם
עשוים באמת וישר: פדות שלח לעמו

צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו: ראשית
חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עשיהם

אלהינו את הברית ואת החסד
ואת השבועה שנשבעת לאברהם
אבינו בהר המוריה ואת העקידה
שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח
וכבש רחמיו לעשות רצונך כן
יכבשו רחמיך את כעסך ויגלו
רחמיך על מדותיך ובטובך הגדול
ישוב חרון אפך מעמך ומעירך
ומנחלתך וקיים לנו יי אלהינו
את הדבר שהבטחתנו בתורתך על
ידי משה עבדך כאמור וזכרתי
להם ברית ראשנים אשר הוצאתי
אותם מארץ מצרים לעיני הגוים
להיות להם לאלהים אני יהוה כי זוכר
כל הנשכחות אתה הוא מעולם
ואין שכחה לפני כסא כבודך
ועקידת יצחק לזרע יעקב תזכור׳

תהלתו עמדת לעד: הללויה קיב
אשרי איש ירא יהוה במצותיו חפץ מאד:
גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך:

הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד: זרח
בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק: טוב

בא״י זוכר הברית׃ ותוקעים סימן
קשק ויאמ׳ היום הרת עולם׃
אתה נגלית בענן כבודך על עם
קדשך לדבר עמהם מן
השמים השמעתם קולך ונגלית
עליהם בערפלי טהר וגם כל העולם
כלו חל מלפניך ובריות בראשית
חרדו ממך בהגלותך מלכנו על הר
סיני ללמד לעמך תורה ומצות
ותשמיעם את הוד קולך ודברות
קדשך מלהבות אש בקולות
וברקים עליהם נגלית ובקול
שופר עליהם הופעת: ככתוב
בתורתך ויהי ביום השלישי בהיות
הבקר ויהי קלת וברקים וענן
כבד על ההר וקל שופר חזק מאד
ויחרד כל העם אשר במחנה׃

איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט: כי
לעולם לא ימוט לזכר עולם יהיה צדיק:
משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח

ביהוה יסמוך לבו לא יירא ע' אשר יראה
בצריו׃ פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת

ונא' ויהי קול השופר הולך וחזק
מאד משה ידבר והאלהים יעננו
בקול' ונא' וכל העם רואים את
הקולות ואת הלפידים ואת קול
השופר ואת ההר עשן וירא העם
וינועו ויעמדו מרחוק׃ ובדברי
קדשך כתוב לאמר עלה
אלהים בתרועה יי' בקול שופר'
ונא' בחצוצרות וקול שופר הריעו
לפני המלך יי' ונא' תקעו בחדש
שופר בכסה ליום חגנו' ונא' כי חק
לישראל הוא משפט לאלהי יעקב'
ונא' הללויה הללו אל בקדשו' הללו
הללוהו ברקיע עזו' הללוהו
בגבורותיו' הללוהו כרוב גדלו
הללוהו בתקע שופר' הללוהו
בנבל וכנור' הללוהו בתוף ומחול

254

לעד קרנו תרום בכבוד׃ רשע יראה וכעס
שניו יחרק ונמס תאות רשעים תאבד׃
הללויה הללו

עבדי יהוה הללו את שם יהוה׃ יהי שם
יהוה מברך מעתה ועד עולם׃ ממזרח

הללוהו במינים ועוגב׃ הללוהו
בצלצלי שמע׃ הללוהו בצלצלי
תרועה׃ כל הנשמה תהלל יה
הללויה׃ ועל ידי עבדיך
הנביאים כתוב לאמר
כל יושבי תבל ושכני ארץ כנשוא
נס הרים תראו וכתקע שופר
תשמעו׃ ונ׳ והיה ביום ההוא
יתקע בשופר גדול ובאו האובדים
בארץ אשור והנדחים בארץ מצ
מצרים והשתחוו ליהוה בהר
הקדש בירושלם׃ ונ׳ ויי׳ עליהם
יראה ויצא כברק חצו ויי׳ אלהים
בשופר יתקע והלך בסערות
תימן׃ יי׳ צבאות יגן עליהם׃ יי׳
צבאות יגן עליכם׃ יי׳ צבאות יגן
עלינו׃ אלהינו ואלהי אבותינו

שמש ועד מבואו מהולל שם יהוה׃ רם על
כל גוים יהוה על השמים כבודו׃ מי כיהוה
אלהינו המגביהי לשבת׃ המשפילי

לראות בשמים ובארץ. מקימי מעפר
דל מאשפות ירים אביון. להושיבי עם נדיבים

תקע בשופר גדול לחירותינו ושא
נס לקבץ גליותינו והביאנו יי׳
אלהינו לציון עירך ברנה ולירושלם
עיר מקדשך בשמחת עולם וקיים
לנו יי׳ אלהינו את הדבר שהבטחתנו
בתורתך על ידי משה עבדך כאמור
וביום שמחתכם ובמועדיכם
ובראשי חדשיכם ותקעתם על
עלתיכם ועל זבחי שלמיכם
והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני
יי׳ אלהיכם׳ כי שומע קול שופר
אתה מעולם ומאזין תרועה ואין
דומה לך׳ ב׳א׳י׳ שומע קול תרועת
עמו ישראל היום ברחמים״
ותוקע סימן קרק היום הרת
עולם היום יעמיד במשפט כל
יצורי עולם אם כבנים אם כעבדים

255

עם נדיבי עמו. מושיבי עקרת הבית אם
קי״ד הבנים שמחה הללויה. בצאת
ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז.

היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו

הים ראה וינס הירדן יסב לאחור ההרים

אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים אם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא לאור משפטינו קדוש" רצה ומוד' ומודים' וכתוב' ושים שלום טוב' ובספר חיים' אלהי נצור' וקדיש תתקבל'

ותוקע סימן קשר"ק וקדיש וכו'

למנחה'

פותח אשרי" ובא לציון וקדיש עד לעילא ומת' ומתפללין כמו ליוצר' וקדיש' ומזמור' וקדיש יהא שלמא ז'

יום שני'

מתפללין ותוקעין כמו יום ראשון' ומוציאין שני ספרי תורה וקורין באחד חמשה

כאלים גבעות כבני צאן מה לך הים כי

תנוס הירדן תסוב לאחור ההרים תרקדו

כאלים גבעות כבני צאן מלפני אדון חולי

ארץ מלפני אלוה יעקב ההופכי הצור
אגם מים חלמיש למעינו מים׃

גברי מן והאלהים נסה את
אברהם עד סוף הסדר׳ ובשני
קורא המפטיר ובחדש השביעי
עד סוף הענין וההפטרה מצא חן
בירמיה׳ ויום ראשון ויום שני׳
לאחר תפלת המוסף מריעין סימן
קשר״ק״
וקדיש תתקבל׳ וברכו׳ וכו׳״
למנחה מתפללין כמו יום ראשון׳
ואם חל ראש השנה בשבת׳
יאמר צדקתך שאין ראש
השנה ככל המועדים כי כל המועדים
כתוב ושמחת בחגך׳ ובראש השנה
ויום הכפורים יום זכרון תרועה׳
מפני שהם ימי הדין׳ לפיכך אין
אומרין הלל בראש השנה״
למעריב מתפללין כמו בחול׳

256

קטו

לא לנו יהוה לא לנו כי
לשמך תן כבוד על חסדך ועל אמתך׃ למה
יאמרו הגוים איה נא אלהיהם ואלהי׳

בשמים כל אשר חפץ עשה׃ עצביהם כסף
וזהב מעשה ידי אדם׃ פה להם

ובמקום אתה חונן יאמר אתה
חוננתנו׳ וזכרנו לחיים׳ מי כמוכה
והמלך הקדוש׳ והמלך המשפט
וכתוב לחיים׳ ובספר חיים׳ אלהי
עד שלא נוצרתי׳ וקדיש תתקבל׳
ומקדש בורא פרי הגפן והמבדיל׳
וקד״יש׳

צו״ם גד״ליה׳

מתפללין כמו כשאר התעניות׳
ומזכירין עננו ברחנו ועננו ומג׳
ומשלים התפלה׳ וכש׳ וחוזר
החזן התפלה׳ וכשמגיע לכי
א׳ טוב וסלח אתה׳ יאמר סלח
לנו אבינו כי ברוב״ ממו שכתוב
לעיל׳ ויאמ׳ סליחה״

ולא ידברו עינים להם ולא יראו׃ אזנים
להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחון׃
ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יהלכו

לא יהגו בגרונם: כמוהם יהיו עשיהם כל
אשר בוטח בהם: ישראל בטח ביהוה

אבלה נפשי וחשך תארי ביר[י]ת
תפארתי כנשרף בידה ארי׳ גם
פליטים אשר עזב ושארי׳ דעכו
היום בשלשה בתשרי:
המים הזדונים שטפונו כדלקם׳
טכסו זרים מקדשי ובזזו חלקם׳
זקני שארית אשר נמלטו ביום
נקם׳ חבלו עתה עם גדליה בן אחק
טרפו דלת עם הארץ׳ יתר הטם
אכל הארבה בחרץ׳ כרמים ויגבים
אשר הפריד מרגיז הארץ׳ לקטו
ולא היה בהם עומר בפרץ:
מה אספר ועצמותי עצומות׳ נקטה
נפשי בחיי ומקהלותי עצומות׳
שרידי אשר נשארו מיקור מהומו
עודם לא נתקיימו ונטשו בחמות:
פנך עד מתי ממט

257

עזרם ומגנם הוא: בית אהרן בטחו ביהוה
עזרם ומגנם הוא: יראי יהוה בטחו ביהוה
עזרם ומגנם הוא: יהוה זכרנו יברך יברך

את בית ישראל יברך את בית אהרן: יברך
יראי יהוה הקטנים עם הגדולים: יוסף

תסתיר שועתינו שמע וכבליכו
תתיר קדוש ראה כי אין בעדינו
מעתיר חמול על דלותינו ושבח
לך נכתיר״ שודדנו מדור
לדור ומקץ לקץ שורש צפע
כפתע עקץ תקיף למשפטינו
העירה והקץ תכפר פשעינו ות׳
ותאמר לקרב הקץ״ מאסנו
היינו בעץ פרך ועבדות׳ צעקנו
והתחלחלנו כהרה עתלדות׳ יכמרו
רחמיך עלינו ועודר ימי ידידות׳
ל׳ מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג
בחסידות״
ל׳ מלך יושב על כסא רחמים״

פזמון׳

יוקדם עבדיך׳ טהי
עלם יוקם׳ וזכור את יום הרינת

יהוה עליכם ועל בניכם: ברוכים אתם
ליהוה עשה שמים וארץ: השמים שמים
ליהוה והארץ נתן לבני אדם: לא המתים

יהללו יה ולא כל יורדי דומה: ואנחנו
נברך יה מעתה ועד עולם הללויה:

גדליהו בן אחיקם" והשב
לשכניט שבעתים אל חיקם"
נקום נקמת הרוגיך' צור מושיעם
ונוטם' ומאדומים וקדרים' המכ
המכבידים עולם' והשב להם
גמולם' ופתאם יסור צלם' ותן
להם כמפעלם' והאמל סאת חקם"
תהיה עבדת הרומים
על כל הר וכל גבע ותלבש קנאה
וחמה' כמו שרין וכובע' והשב
נא גמול למשחית' ומעסל ידון
ישבע' ואזידע כי שבע' יפול
צדיק וקם"
נבואת מועדים גלה' אשר זה
כמה ארכו' ובשר מיחל ישע' אשר
נגדך ישתפכו' קומו לכו לעיר
ציון' בתהו ותעלו ותדרכו' והיה

אהבתי כי ישמע יהוה
את קולי תחנוני: כי הטה אזנו לי ובימי
אקרא: אפפוני חבלי מות ומצרי שאול

מצאוני צרה ויגון אמצא ובשם יהוה
אקרא אנא יהוה מלטה נפשי חנון

כי תלכון לא תלכו ריקם"

פסוקים"

והשב לשכנינו וכו'
השיבנו יי' אליך ונשובה חדש
ימינו כקדם" ויעבור'
וסלחת לעונינו אשמנו מכל עם'
ט' תעוכט אבינו וכו'
ומשלים התפלה כדרך כל
התעניות והוא רחום" וכו'

תחנה"

יי' אלהי ישראל שוב
מחרון אפך והנחם על הרעה
לעמך"
יי' עד מתי תעשן חמתך' בצאן
מרעיתך' להעלות חמה ולנקום
נקם" שדדו באף וחמה'
ויאמרו ידינו רמה' הבוגדים

יהוה וצדיק ואלהינו מרחם שמר פתאים
יהוה שובי נפשי למנוחיכי כי יהוה גמל
עליכי כי חלצת נפשי ממות את

עיני מן דמעה את רגלי מדחי ׃ אתהלך
לפני יהוה בארצות החיים ׃ האמנתי כי

ריקם״ מוני כאריות שאגו׳
ביום זה ויהרגו׳ את גדליה בן
אחיקם״
והפליטים ברוב מהומה׳ יצפונה
וקדמה׳ פני יי חלקם״
ט׳ מתי תשיב להם׳ גמול כמעשה
ידיהם׳ ואכלו את חקם״
לזמים ונשים נועצו להחרימם׳
גם אשור נלוה עמם הם יקרחו
חלקם״ הראה ישעך לעינינו
והשב לשכנינו׳ שבעתים אל חיקם״
שוב״

259

אדבר אני עניתי מאד אני אמרתי בחפזי
כל האדם כוזב ׃
מה אשיב
ליהוה כל תגמולוהי עלי ׃ כוס ישועות

תפלות יום כפור׳

ערב יום הכפורים יורדין לנהר
ויעשו טבילה׳ ובאין לבית הכנסת
ויאמרו מנחה גדולה׳ ואשרי יושבי
ביתך׳ ומתפללין שמנה עשרה׳
עד המברך את עמו ישראל בשלום׳׳
אלהינו ואלהי אבתינו תבוא לפניך
תפלתינו׳׳ ואבל חטאנו׳ מה
נאמר לפניך׳ על חטא׳ על חטאים׳
סקילה שריפה׳ כי אתה סלחן וכו׳
אלהי עד שלא נוצרתי׳ וכו׳ ואינן
נופלין על פניהם׳ ואוכלין מבעוד
יום מה שנזדמן להם׳ ואסורין
ברחיצה ושתיה ובסיכה ובנעילת
הסנדל׳ ובתשמיש המטה כנגד
חמשה ענוין שבתורה׳׳

לכל עמו: בחצרות בית יהוה בתוככי ירושלם
הללויה: הללו את יהוה כל גוים

והולכין לבית הכנסת' ומוציא החזן
ספר תורה' ועומד לפני ההיכל''

כל נדרי ואסרי ושבועי והז
וחרמי וקונמי וקונסי וקונחי
דינדרנא ודי חרמנא ודי
אשתבענא ודי אסרנא
על נפשתנא מיום הכפורים
שעבר עד יום הכפורים הזה
הבא עלינו לשלום למחילה
ולסליחה ולכפרה נדרנא

260

שבחוהו כל האמים: כי גבר עלינו חסדו ואמת
יהוה לעולם הללויה: הודו ליהוה
כי טוב כי לעולם חסדו: יאמר נא ישראל כי

לעולם חסדו: יאמר נא ישראל: יאמרו נא
בית אהרן כי לעולם חסדו: יאמרו נא יראי

לא נדרי ושבועא לא שבועי וחרמנא לא חרמי

ואסרנא לא אסרי

כלהון די חרטנא כהון יהון
שביתין ושביקין לא שרירין
ולא קיימין ככתוב בתורת
משה עבדך ונסלח לכל
עדת בני ישראל ולגר
הגר בתוכם כי לכל העם
בשגגה: ושונהו פעם אחת:
ואומ׳ שהחיינו: וברכו:
ואשר בדברו מעריב: וכו׳ עד

יהוה כי לעולם חסדו: מן המצר קראתי יה
ענני במרחב יה: יהוה לי לא אירא מה יעשה
לי אדם: יהוה לי בעזרי ואני אראה בשונאי:

טוב לחסות ביהוה מבטח באדם: טוב לחסות
ביהוה מבטח בנדיבים: כל גוים סבבוני בשם

הפורש סוכת שלום עלינו וקדיש'
יי שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:
ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבתינו
אלהי אברהם אלהי יצחק
ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא
אל עליון גומל חסדים טובים וקונה
הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל
לבני בניהם למען שמו באהבה
מלך עוזר ומושיע ומגן:
זכרנו לחיים אל מלך חפץ בחיים
כתבנו בספר חיים טובים
למענך אלהים חיים אל חי ומגן ב״א
מגן אברהם: אתה גבור
לעולם יי מחיה מתים אתה רב
להושיע מוריד הטל מכלכל
חיים בחסד מחיה מתים ברחמים
רבים סומך נופלים רופא חולים

761

יהוה כי אמילם: סבוני גם סבבוני בשם יהוה
כי אמילם: סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים
בשם יהוה כי אמילם: דחה דחיתני לנפל

ויהוה עזרני עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה
קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה

ומתיר אסורים ומקיים אמונתו
לישיני עפר מי כמוך בעל גבורות
מי דומה לך מלך ממית ומחיה
ומצמיח ישועה מי כמוך
אב הרחמן זוכר יצוריו ברחמים
לחיים ונאמן אתה להחיות מתים
בא״י מחיה המתים לדור
ודור אתה קדוש ושמך קדוש
וקדושים בכל יום יהללוך סלה
ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל
מעשיך ואימתך על כל מה
שבראת וייראוך כל המעשים
וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו
כלם אגדה אחת לעשות רצונך
בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו
שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה
בימינך ושמך נורא על כל מה

חיל ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל
לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה יסור
יסרני יה ולמות לא נתנני פתחו לי שערי צדק

אבוא בם אודה יה׃ זה השער ליהוה צדיקים
יבאו בו׃ אודך כי עניתני ותהי לי לישועה׃

שבראת׃ ובכן תן כבוד לעמך
תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך
ופתחון פה למיחלים לך שמחה
לארצך ששון לעירך צמיחת קרן
לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי
משיחך במהרה בימינו׃ ואז
צדיקים יראו וישמחו וישרים
יעלוזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה
תקפץ פיה והרשעה כלה כעשן
תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הא
הארץ׃ ותמלך אתה יי
אלהינו לבדך מהרה על כל מעשיך
בהר ציון משכן כבודך ובירושלם
עיר מקדשך ככתוב בדברי קדשך
ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדור
ודור הללויה׃ קדוש אתה
ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך׃

262

אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה׃ מאת
יהוה היתה זאת היא נפלאת בעינינו׃ זה היום
עשה יהוה נגילה ונשמחה בו׃ אנא יהוה

הושיעה נא אנא יהוה הושיע הצליחה
נא ברוך הבא בשם יהוה ברכנוכם מבית

ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט
והא' הקדוש נקדש בצדקה. בא"י
המלך הקדוש. אתה בחרתנו
מכל העמים אהבת אותנו
ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות
וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו
לעבודתך ושמך הגדול והקדוש
עלינו קראת ותתן לנו יי אלהינו
באהבה את יום הכפורים הזה את יום
סליחת העון הזה למחילה ולסליחה
ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו
זכר ליציאת מצרים. אלהינו
וא' אבותינו מחול לעונותינו ביום
הכפורים הזה מחה והעבר פשעינו
מנגד עיניך. כאמור אנכי אנכי הוא
מוחה פשעיך למעני וחטאתיך
לא אזכור. ונא' מחיתי כעב פשעיך

יהוה אל יהוה ויאר לנו אסרו חג בעבותים
עד קרנות המזבח אלי אתה ואודך אלהי
ארוממך הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו

אשרי תמימי דרך
ההולכים בתורת יהוה׃ אשרי נוצרי עדתיו

וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך׃
ונא' כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
אתכם לפני יהוה תטהרו׃
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע
יראה וירצה ישמע יפקד ויזכר
זכרונינו וזכרון אבותינו וזכרון ירושלם
עירך וזכרון משיח בן דוד עבדך
וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך
לפליטה לטובה לחן לחסד ולרח
ולרחמים ביום הכפורים הזה ביום
סליחת העון הזה לרחם בו עלינו
ולהושיענו זכרנו יי' אלהינו בו לטו
לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו
בו לחיים טובים בדבר ישועה ורחמים
חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי
אל' מלך חנון ורחום אתה׃
אלהינו ואלהי אבותינו מלוך על העולם

בכל לב ידרשוהו׃ אף לא פעלו עולה בדרכיו
הלכו׃ אתה צויתה פקודיך לשמור מאד׃
אחלי יכונו דרכי לשמור חקיך׃ אז לא אבוש

בהביטי אל כל מצותיך; את חקיך אשמר
אל תעזבני עד מאד:

כלו בכבודך והנשא על כל הארץ
ביקרך והופע בהדר גאון עוזך על
כל יושבי תבל ארצך וידע כל
פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור
כי אתה יצרתו ויאמרו כל אשר
נשמה באפו יי אלהי ישראל מלך ומ׳
ומלכותו בכל משלה: קדשנו
במצותיך שים חלקנו בתורתך
שבענו מטובך שמח לבנו בישועתך
וטהר לבנו לעבדך באמת ודברך
אמת וקיים לעד׳ כאי מלך ע׳
מוחל וסולח לעונותינו ולעונות
עמו ישראל מלך ומעביר אשמותינו
בכל שנה ושנה מלך על הארץ כל
מקדש ישראל ויום הכפורים״
רצה יי אלהינו בעמך ישראל
ולתפלתם שעה והשב

במה יזכה נער את ארחו
לשמר כדברך: בכל לבי דרשתיך אל תשגני
ממצותיך: בכל לבי דרשתיך: בלבי צפנתי

אמרתך למען לא אחטא לך׃ ברוך אתה
יי למדני חקיך׃ בשפתי ספרתי כל

העבודה לדביר ביתך ואישי ישראל
ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת
ישראל עמך ותחפוץ בנו
ותרצנו ותחזינה עינינו בשובך
לציון ברחמים כמאז ב״א״י המחזיר
שכינתו לציון מודים אנחנו
לך שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו לעולם ועד צורנו
צור חיינו מגן ישענו אתה הוא
לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך
על חיינו המסורים בידך ועל
נשמותינו הפקודות לך על נסיך
שבכל יום עמנו על נפלאותיך
וטובותיך שבכל עת ערב ובקר
וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך
המרחם כי לא תמו חסדיך כי

משפטי פיך׃ בדרך עדותיך ששתי כעל כל
הון׃ בפקודיך אשיחה ואביטה ארחתיך׃
בחקתיך אשתעשע לא אשכח דברך׃

גמל על עבדך אחיה
ואשמרה דברך׃ גל עיני ואביטה נפלאות

מעולם קוינו לך׃ ועל כלם
יתברך ויתרומם תמיד שמך מלכנו
לעולם ועד וכל החיים יודוך סלה
ויהללו ויברכו את שמך הגדול
באמת כי טוב׃ וכתוב לחיים
טובים כל בני בריתך
הי׳ ישועתינו ועזרתינו סלה האל
הטוב׃ בא״י הטוב שמך ולך נאה
להודות׃ שים שלום
טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים
עלינו ועל כל ישר׳ עמך וברכנו
אבינו כלנו יחד ברכה שלימה
ברוב עוז ושלום׃ ובספר חיים
ברכה ושלום פרנס׳ טובה
וישועה ונחמה וגזירות טובות
נזכר ונכתב לפניך אנו וכל עמך
ישר׳ לחיים ולשלום׃ בא״י

מתורתך׃ גל עיני ואביט גר אנכי בארץ אל
תסתר ממני מצותיך׃ גרסה נפשי לתאבה
אל משפטיך בכל עת׃ גערת זדים ארורים

השוגים ממצותיך גל מעלי חרפה ובוז
כי עדותיך נצרתי גם ישבו שרים בי נדברו

המברך את עמו ישראל בשלום׃
אלהינו ואלהי אבותינו תבא
לפניך תפלתינו ואל תתעלם מת׳
מתחנתינו שאנו עזי פנים וקשי
ערף ואיך נאמר לפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא
חטאנו׃ אבל חטאנו אנחנו
ואבותינו אשמנו בגדנו
גזלנו דברנו דופי העוינו והרשענו
זדנו חמסנו טפלנו שקר יעצנו
רעות כזבנו לצנו מרדנו נאצנו
סררנו עוינו פשענו צררנו
קשינו ערף רשענו שחתנו תעינו
תעבנו תעתענו וסרנו ממצותיך
וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו
ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי
אמת עשית ואנחנו הרשענו׃

265

עבדך ישיח בחקיך גם עדתיך שעשעי
אנשי עצתי
דבקה לעפר נפשי חייני כדברך דרכי

ספרתי ותענני למדני חקיך׃ דרך פקודיך
הבינני ואשיחה בנפלאותיך׃ דלפה

מה נאמר לפניך יושב מרום
ומה נספר לפניך שוכן
שחקים הלא הנסתרות והנגלות
אתה יודע׳ אתה יודע רזי עולם
ותעלומות סתרי כל חי אתה חופש
כל חדרי בטן רואה כליות ולב אין
כל דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד
עיניך׃ יהי רצון מלפניך יי
אלהינו ואלהי אבותינו שתמחול לנו
את כל עונותינו ותכפר לנו על כל
פשעינו ותמחול ותסלח לכל
חטאתינו׃

על חטא שחטאנו לפניך באונס׃
עח׳ של׳ בבלי דעת׃
עח׳ של׳ בגלוי׃
עח׳ של׳ ברעת ובמרמה׃
עח׳ של׳ בהרהור הלב׃

נפשי מתוגה קימני כדברך׃ דרך שקר
הסר ממני ותורתך חנני׃ דרך אמונה בחרתי
משפטיך שויתי׃ דבקתי בעדותיך יהוה אל

תביאני ׃ דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי ׃
הורני יהוה דרכך

עח	של	בודוי פה ״
עח	של	בזדון ״
עח	של	בחוזק יד ״
עח	של	בטמאת שפתינו ״
עח	של	ביצר הרע ״
עח	של	ביודעים ״
עח	של	בלא יודעים ״
עח	של	בכחש ובכזב ״
עח	של	בלשון הרע ״
עח	של	במראית העין ״
עח	של	בנשך ובתרבית ״
עח	של	בשיח שפתותינו ״
עח	של	בעינים רמות ״
עח	של	בפתחון פה ״
עח	של	במערי רגלים ״
עח	של	בקפיצת יד ״
עח	של	ברצון ״

266

חקיך ואצרנה עקב ׃ הבינני ואצרה תורתך
ואשמרנה בכל לב ׃ הדריכני בנתיב מצותיך
כי בו חפצתי ׃ הט לבי אל עדותיך ואל אל

בינו' העבר עינ' מראות שוא בדרכך חייני'
הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך' העבר

עח' של' בשגגה
עח' של' בתמהון לב
על חטאים שאנו חייבי'
עליהם אשם'
עח' שחע' קרבן
עח' שחע' חטאת
עח' שחע' מלקות ארבעי'
עח' שחע' כרת
עח' שחע' מיתה בידי שמי'
עח' שחע' ארבע מיתות ב"ד
סקילה שריפה הרג וחנק על
מצות עשה ועל מצות
לא תעשה בין שיש בה קום עשה
ובין שאין בה קום עשה את שגלוים
לנו ואת שאין גלוים לנו את
שגלוים לנו כבר אמרנום לפניך
יי' אלהינו ואת שאינן גלוים לפניך

העבר חרפתי אשר יגרתי כי משפטיך טובים' הנה
תאבתי לפקודיך בצדקתך חייני'
ויבואוני חסדיך יהוה

תשועתך כאמרתך: ואענה חרפי דבר כי
בטחתי בדברך: ואל תצל מפי דבר אמת עד

הכל גלוי וצפוי לפניך יי אלהינו
וחטאנו על כלם כמו שאמר
הנסתרות ליי אלהינו והנגלות לנו
ולבנינו עד עולם לעשות את כל
דברי התורה הזאת: כי אתה סלחן
לישראל ומחלן לשבטי ישורון
ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל
וסולח אלא אתה:
אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי
ועכשו שנוצרתי כאלו לא
נוצרתי עפר אני בחיי קל וחומר
במיתתי הריני לפניך יי אלהי
ואלהי אבותי ככלי מלא בושה וכ
וכלמה יהי רצון מלפניך יי אלהי
ואלהי אבותי שלא אחטא ומה
שחטאתי לפניך מרוק ברחמיך
הרבים אבל לא על ידי יסורין

267

מאד כי למשפטך יחלתי: ואשמרה תורתך
תמיד לעולם ועד: ואתהלכה ברחבה כי פקדיך
דרשתי: ואדברה בעדתיך עד מלכים ולא

אבוש: ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי: ואשא כפי אל מצותיך אשר אהבתי ואשיחה

וחלאים רעים׳ יהיו לרצון אמרי
פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי׃
עשה שלום במרומיו הוא
ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל
ישראל אמן׃
וקדיש עד לעילא׳ ומתחיל פסוקי
דרחמי׳ וסליחות ופזמונים ווידוי׳
כמו שתקנו הקדמונים׳ ורחמנא
וסליחות שלס׳ עד עננו העונה וכו׳
וכשחטאו ישראל במדבר
עמד משה בתפלה
לפניך ובקש רחמים על עמך׳ וכך
אמר משה בתפלתו מלכי ואלהי
סלח נא לעון העם הזה כגדל
חסדך וכאשר נשאת לעם הזה
ממצרים ועד הנה׳ ואתה ברחמיך
הרבים השיבות לו כדרכי טובך

בחקיך: זכר דבר לעבדך
על אשר יחלתני: זאת נחמתי בעניי כי אמרתך
חיתני: זדים הליצוני עד מאד מתורתך לא

נטיתי: זכרתי משפטיך מעולם יהוה ואתנחם:
זלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך: זמירות

כשרתנו וחננתנו ואמרת לו סלחתי
כדברך: ולירושלם עירך
אמרת לה הנני נשפט אותך על
אמרך לא חטאתי אנו בשנו במע׳
במעשינו ונכלמנו בעונינו ונלכדנו
בחטאינו ונכפפה קומתינו מפני
אשמתינו אין לנו פה להשיב ולא
מצח להרים ראש והיאך נעיז
פנינו ונקשה ערפנו ואיך נאמר
לפניך יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו
צדיקים אנחנו ולא חטאנו:
אבל חטאנו וכו׳
ער ואנחנו הרשענו: אשמנו
מכל עם בשנו מכל
גוי גלה ממנו משוש דוה לבנו
בחטאינו החבל אוינו ונפרעה
פארנו זבול מקדשנו חרב בעונינו

היו לי חקיך בבית מגורי: זכרתי בלילה שמך
יהוה ואשמרה תורתך: זאת היתה לי כי פקודיך
נצרתי:

חלקי יהוה אמרתי
לשמור דבריך: חליתי פניך בכל לב חנני

טירתנו היתה לשמה יופי אדמתנו
לזרים כחנו לנכרים ועדין לא שבנו
מטעותנו והיאך נעיז פנינו ונקשה
ערפנו ואיך נאמר לפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא
חטאנו אבל חטאנו וכו
לעינינו עשקו עמלינו ממושך
ומורט ממנו נתנו עולם
עלינו סבלנו על שכמנו עבדים
משלו בנו פורק אין מידם צרות
רבות סבבונו קראנוך יי אלהינו
רחקת ממנו בעונינו שבנו מאחריך
תעינו כצאן ואבדנו ועדין לא שבנו
מטעותינו ואיך נעיז פנינו ונקשה
ערפנו ואיך נאמר לפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא
חטאנו אבל חטאנו וכו

כאמרתך: חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל
עדותיך: חשתי ולא התמהמהתי לשמור
מצותיך: חבלי רשעים עודוני תורתך לא

שכחתי. חצות לילה אקום להודות לך על
משפטי צדקך. חבר אני לכל אשר יראוך

ויאמר ודוי החזן כמו שכתוב
מה נאמר לפניך וכו׳ על חטא׳ על
חטאים׳ סקילה שריפה׳ כי אתה ה׳
סלחן לישר׳ ומחלן לשבטי ישורון׳
אדיר ונאור נורא רוק והדר מי
כמוך׳ גולה עמוקות
דובר צדקות׳ מי כמוך׳ הדור
בלבושו ואין זולתו׳ מי כמוך׳ ומס
הברית חמול על שארית׳ מי כמוך
טהור עינים יושב שמים מי כמוך׳
כובש עונות׳ לובש צדקות מי אל
כמוך״ ככתוב מי אל כמוך נושא
עון ועובר על פשע לשארית נחלתו
לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד
הוא. ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו
ותשליך במצולות ים כל חטאתם וכל
חטאתינו וכל חטאת עמך ישראל

ולשמרי פקודיך. חסדך יהוה מלאה הארץ
חקיך למדני. טוב עשית
עם עבדך יהוה כדברך. טוב טעם ודעת

למדני כי במצותיך האמנתי׃ טרם אענה
אני שוגג ועתה אמרתך שמרתי׃ טוב אתה

במקום שלא יזכרו ולא יפקדו ולא
יעלו על לב לעולם׳ כתוב תתן אמת
ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת
לאבותינו מימי קדם״ וקדיש תתקבל׳
למחר משכימין לבית הכנסת
ופותח הזמירות כמו כשבת
וכשמגיען לואראהו בישועתי״
מוסיפין אלו הזמירות׳ תפלה לדוד
שמעה ייי׳ לדוד אליך ייי נפשי אשא׳
לדוד משכיל אשרי נשוי׳ בבוא אליו
נתן הנביא׳ לך דומיה תהלה אלהים׳
רצית ייי ארצך׳ תפלה לדוד הטה׳
לדוד ברכי נפשי׳ ברכי נפשי את״
שיר למעלות אשא״ שיר המעלות
אליך נשאתי׳ לולי ייי שהיה לנו״
שיר המעלות ממעמקים״ הללויה
הללו את שם ייי שעומדים״

ומטיב למדני חקיך׃ טפלו עלי שקר זדים
אני בכל לב אצור פקודיך׃ טפש כחלב לבם
אני תורתך שעשעתי׃ טוב לי כי עניתי

למען אלמד חקיך: טוב לי תורת פיך מאלפי
זהב וכסף: ידיך עשוני ויכוננוני

ומשלימין הזמירות כמו בשבת׳
ונשמת כל חי׳ וקרית שמע׳ ומתפללין
תפלת י״ח כמו לערבית״

רשות׳

לברוך שאמר״

ברוך אשר אשש דוק וחלד׳ בעשרה
מאמרות וכללם׳ ברוך בורא
במאמר ראשון והשלים בו שכלולם׳
ברוך טלל שבעה מרומות ושבע
אדמות ומגבילם׳ ברוך שאמר
והיה העולם״
ברוך אשר ברא במאמר ראשון ז
גלגל מלא כפימון פתח׳ ברוך ברא
לו יערה בעורה׳ יער כפר עוך
ופרחתו מצח׳ ברוך נאה אשר כידו
שרביט מידו חיים ומידו רצח׳
ברוך חי לעד וקים לנצח״

הבינני ואלמדה מצותיך: יראיך יראוני
וישמחו כי לדברך יחלתי: ידעתי יהוה כי
צדק משפטיך ואמונה עניתני: יהי נא חסדך

לנחמני כאמרתך לעבדך׃ יבואוני רחמיך ה
ואחיה כי תורתך שעשועי׃ יבשו זדים כי

ברוך אשר דלה במאמר שני רקיע
המאהו מניכבא׳ ברוך השת בין רוק
לרוק ביום המעשה׳ ברוך מהולל חמש מאות
ומשובח ומפואר ומנשא׳ ברוך אומר
ועושה״
ברוך אשר זרם במאמר שלישי
זרומים ויזחילם ויחיים׳ ברוך אשר
חקקלו חק וגבול׳ ואת גלימו מקדש
שמו סאיים׳ ברוך טופפם ומורדם
כשעלו מתחיל במאמר ובמאמר
מכיים׳ ברוך גוזר ומקיים״
ברוך אשר ירה במאמר רביעי
אבן פנה וקו ירוק השית׳ ברוך
כונה בהרים ובקעות וימים ונהרות
וברק ורעם ואש ורוח קרישירת׳
ברוך לובש צדקה והארץ האירה
מכבודו כאור העששית׳ ברוך

שקר עותוני אני אשיח בפקודיך׃ ישובו
לי יראיך וידעי עדתיך׃ יהי לבי תמים בחקיך ה
למען לא אבוש׃ כלתה

לתשועתך נפשי לדברך יחלתי. כלו עיני
לאמרתך לאמר מתי תנחמני. כי הייתי

עושה בראשית.
ברוך אשר סלל במאמר חמישי
ותדשא הארץ. ברוך נותן טעם
וריח בשלש ומאתים ותשעים מיני
דשאים בארץ. ברוך השם בגן עדן
שלשים אילנות. למחיה ולגדור
פרץ. ברוך מרחם על הארץ.
ברוך עושה במאמר ששי. שני
מאורות. בגלגלי עליות. ברוך פועל
שבעה כוכבים ושנים עשר מזלות
במפעלות תושיות. ברוך יוצרם
לאותות ולמועדים לדרי נשיות.
ברוך מרחם על הבריות.
ברוך אשר קרא במאמר שביעי
ישרצו המים כם קראיו. ברוך אשר
רצה שבע מאות ושמונה מינים
במבטאיו. ברוך אשר שח במאמר

271

כנאד בקיטור חקיך לא שכחתי. כמה ימי
עבדך מתי תעשה ברודפי משפט. כרו לי
זדים שיחות אשר לא כתורתך. כל מצותיך

אמונה שקר רדפוני עזרני: כמעט כלוני
בארץ ואני לא עזבתי פקודיך: כחסדך

שמיני׳ תוצא הארץ כמכבטאיו׳
ברוך משלם שכר טוב ליראיו״
ברוך אשר תכן במאמר תשיעי׳
אדם הראשון בצלמו׳ ברוך אשר
יצר לו במאמר עשירי׳ בשר
מבשרו ועצם מעצמו׳ ברוך קורא
קודם ימרת הולד׳ בת פלוני לפלוני
בתעצמו׳ ברוך הוא וברוך שמו״
ומשלים הזמירות כמו בשבת עד
יי׳ אחד ושמו אחד״
נשמת כל חי׳ שופינו׳ ויוצר אור
כמו בשבת׳ וברכות של קרית שמע׳
ומתפללין תפלת יוצר׳ כמו לערבית
וחוזר החזן התפלה׳ ויאמ׳ פיוטים
ופזמונים׳ וסליחות ווידוים׳ ומשלים
הסליחות כמו למעריב״ ומשלים
התפלה עד ובספר חיים׳ היום

חייני ואשמרה עדות פיך:
לעולם יהוה דברך נצב
בשמים: לדור ודור אמונתך כוננת ארץ

ותעמוד: למשפטיך עמדו היום כי הכל
עבדיך: לולי תורתך שעשועי אז אבדתי

תאמ׳ענו׳ וכו׳ וק׳ ואבינו מלכנו״
וקדיש תתקבל׳ ותענו מן השמים״
ומוציאין שני ספרי תורה׳ וקורין
בא׳ ששה גברי׳ בפרש׳ אחרי מות׳
עד והיתה זאת לכם׳ והמפטיר
ובעשור לחדש השביעי׳ עד סוף
הענין׳ וההפטרה ואמר סלו סלו״
ומברך הברכות׳ ונותן לסלק
ולקהל׳: ואשרי יושבי ביתך׳ וחזרין
ספר תורה למקומו וקדיש לעילא׳

תפלת מוסף״

מתפללין כסו ליוצר
אבות׳ וזכרנו׳ גבורות׳ מי כמוך׳ וכן
וכן׳ ואז׳ קדוש אתה; אתה בחרתנו
מפני חטאינו גלינו מארצנו׳
ונתרחקנו מעל אדמתינו׳ ואין
אנו יכולין לעלות ולראות ולהשת

172

בעניי: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם
חייתני: לך אני הושיעני כי פקודיך דרשתי:
לי קוו רשעים לאבדני עדתיך אתבונן:

לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד:
מה אהבתי תורתך כל

ולהשתחוות לפניך בבית בחירתך
בנוה הדרך בבית הגדול והקדוש
שנקרא שמך עליו מפני היד
שנשתלחה במקדשך:
יהי רצון מלפניך יי אהינו ואלהי
אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם
עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים
ותבנהו מהרה ותגדל כבודו אבינו
מלכנו אהינו גלה כבוד מלכותך
עלינו מהרה והופע והנשא עלינו
לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין
הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי
ארץ והביאנו יי אהינו לציון עירך
ברנה ולירושלם עיר מקדשך
בשמחת עולם אזא אהינו ושם
נעשה לפניך את קרבנות חובותינו
תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן

היום היא שיחתי: מאיבי תחכמני מצותך
כי לעולם היא לי: מכל מלמדי השכלתי
כי עדותיך שיחה לי: מזקנים אתבונן כי

פקודיך נצרתי: מכל ארח רע כלאתי
רגלי למען אשמור דברך: ממשפטיך לא

את מוספי יום הכפורים הזה ויום
סליחת העון הזה נעשה ונקריב
לפניך באהבה כמצות רצונך כמו
שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה
עבדך מפי כבודך׳׳ עלינו לשבח
אחילה לאל אחלה׳ וכו׳ מחול
לעונותינו ביום׳׳ ומשלים התפלה׳׳

למנחה׳׳

פותח החזן אשרי׳
ובא לציון׳ ואני זאת בריתי׳ ומשלים
סדר קדושה׳ וקדיש עד לעילא׳ ואו׳
ואני תפלתי׳ ומוציא ספר תורה׳
וקורא כוהן ולוי ומפטיר בפרשה
במעשה ארץ מצרים׳ עד סוף הפרש׳
וההפטרה יונה בן אמתי׳ ומתפללין
אבות וזכרנו׳ גבורות׳ מי כמוכה
ובכן׳ ובכן׳ ובכן׳ קדוש אתה׳ אתה

סרתי כי אתה הורתני: מה נמלצו לחכי
אמרתך מדבש לפי: מפקודיך אתבונן על
כן שנאתי כל ארח שקר:

נר לרגלי דברך
ואור לנתיבתי נשבעתי ואקימה לשמר

בחרתנו · ומשלים התפלה וקדיש ·

תפלת נעילה

כמו למנחה ·
ומתפללין אבות · זכרנו · וכמקום
כתבנו · יאמ' חתמנו · ומשלים התפל'
וכספר חיים · נזכר ונחתם · ובמקום
וכתוב וחתום · תבוא לפניך וכו'
אבל חטאנו עד ואנחנו הרשענו ·
מה נאמר לפניך יושב מ
מרום מה נספר לפניך שכן
שחקים הלא הנסתרות
והנגלות אתה יודע ·
מה אנו מה חיינו מה חסדנו ·

משפטי צדקך נעניתי עד מאד יהוה
חייני כדברך נדבות פי רצה נא יהוה
ומשפטיך למדני נפשי בכפי תמיד

ותורתך לא שכחתי: נתנו רשעים פח לי
ומפקודיך לא תעיתי: נחלתי עדותיך

מה צדקנו מה ישענו מה
מעשינו מה כחנו. מה
גבורתנו מה נאמר לפניך
ייי אלהינו ואלהי אבותינו
הלא הגבורים כאין לפניך
אנשי השם כלוא היו
וחכמים כבלי מדע ונבונים
כבלי השכל כי רב מעשינו
תהו וימי חיינו הבל לפניך

274

לעולם כי ששון לבי המה: נטיתי לבי
לעשות חקיך לעולם עקב:
סעפים שנאתי ותורתך

אהבתי : סתרי ומגני אתה לדברך יחלתי :
סורו ממני מרעים ואצרה מצות אלהי :

לפניך ומותר האדם מן
הבהמה אין כי הכל הבל
אתה הבדלת אנוש מראש
ותכירהו לעמוד לפניך כי
מי יאמר לך מה תפעל
ואם יצדק מה יתן לך ״
ותתן לנו ייי אלהינו באהבה
את יום הכפורים הזה את
יום סליחת העון הזה קץ

סמכני כאמרתך ואחיה ואל תבישני
משברי : סעדני ואושעה ואשעה
בחקיך תמיד : סלית כל שוגים מחקיך

כי שקר תרמיתם׃ סגים השבת כל רשעי
ארץ לכן אהבתי עדתיך׃ סמר מפחדך

ומחילה לכל עונותינו לס
למען נחדל מעשק ידינו
ונשוב לעשות חקי רצונך
בלבב שלם׳ ואתה ברחמיך
הרבים רחם עלינו כי לא
תחפוץ בהשחתת עולם׳
שנאמר דרשו יי׳ בהמצ׳
בהמצאו קראהו בהיותו
קרוב׳ ונאמר יעזב רשע

בשרי וממשפטיך יראתי׃
עשיתי משפט וצדק
בל תניחני לעשקי׃ ערב עבדך לטוב אל

יעשקוני זדים: עיני כלו לישועתך
ולאמרת צדקך: עשה עם עבדך כחסדך

דרכו ואיש און מחשבתיו
וישב אל יי וירחמהו ואל
אלהינו כי ירבה לסלוח:
ואתה אלוה סליחות חנון
ורחום ארך אפים ורב
חסד ואמת ונחם על
הרעה ומתנה לחוטאים
ורוצה אתה בתשובתן
של רשעים ואי אתה

חקיך למדני: עבדך אני הבינני ואדעה
עדתיך: עת לעשות ליהוה הפרו תורתך:
על כן אהבתי מצותיך מזהב ומפז: על כן

כל פקודי כל ישרתי כל ארח שקר שנאתי:
פלאות עדותיך

חפץ במיתתך שנאמר אמור
אליהם חי אני נאם יי אלהים
אם אחפוץ במות הרשע
כי אם בשוב רשע מדרכו
וחיה שובו שובו מדרכיכם
הרעים ולמה תמותו בית
ישראל ונאמר החפוץ אח
אחפוץ במות רשע נאם
יי אלהים הלא בשובו

על כן נצרתם נפשי: פתח דבריך יאיר בקשי
מבין פתאים: פי פערתי ואשאפה כי
למצותיך יאבתי: פנה אלי וחנני כמשפט

לאהבי שמך: פעמי הכן באמרתך ואל
תשלט בי כל און: פדני מעשק אדם

מדרכיו וחיה ונאמר כי
לא אחפוץ במות המת
נאם יי אלהים השיבו
וחיו כי אתה סלחן לישר׳
ומחלן לשבטי ישורון
ומבלעדיך אין לנו מלך
מוחל וסולח אלא אתה
אלהי עד שלא נוצרתי איני
כדאי ועכשו שנוצרתי

ואשמרה פקדיך: פניך האר בעבדך
ולמדני את חקיך: פלגי מים ירדו עיני
על לא שמרו תורתך:

צדיק אתה יהוה וישר
משפטיך׃ צוית צדק עדותיך ואמונה

כטו לא נוצרתי עפר אני
בחיי קל וחומר במיתתי
הרי אני לפניך ייי אלהי
ואלהי אבותי כבלי מלא
בושה וכלמה יהי רצון
מלפניך ייי אלהי ואלהי
אבותי שלא אחטא ומה
שחטאתי לפניך מרוק
ברחמיך הרבים אבל לא

מאד׃ צמתתני קנאתי כי שכחו דברי
דבריך צרי׃ צרופה אמרתך מאד ועבדך
אהבה׃ צעיר אנכי ונבזה פקודיך לא

שכחתי׃ צדקתך צדק לעולם ותורתך
אמת׃ צר ומצוק מצאוני מצותיך שעשעי׃

על ידי יסורין וחלאים
רעים׃ יהיו לרצון אמרי
פי והגיון לבי לפניך יי
צורי וגואלי׃ וחוזר החזן ק״ד
הנעילה ומשלים
התפלה׃ עד לפני יי תטהרו׃
ויאמר סליחות׃ ומתודה׃ וכשמגיען
ליי הוא האלהים׃ ותוקע סימן
קשרק׳ ויי הוא האלהים ז׳ פעמים׃
ומשלים התפלה׃ וכו׳
וקדיש עד לעילא׃ ואשר בדברו
ומתפללין עד לעילא׃ כמו בחול׃
וקדיש תתקבל ומבדיל על הכוס׃
כמו במוצאי שבת׃ וקדיש׃

צדק עדותיך לעולם הבינני ואחיה׃
קראתי בכל לב ענני יהוה
חקיך אצרה׃ קראתיך הושיעני ואשמרה

עדתיך׃ קדמתי בנשף ואשועה לדבריך
יחלתי׃ קדמו עיני אשמרות לשיח

תיקון חג הסכות

חייבין כל בר ישר׳ לעשות סוכה
גדולה ויהיה שיעורה ארכה ורחבה
ארבע אמות׳ ולא יהיה הפחות׳
מן הס׳ית׳ [illegible] מתחיל
ומברך באשר קדשנו במצותיו וצונו לישב
בסוכה׳ בליל אסף׳ שהחיינו׳
וקיימנו והגיענו לזמן הזה׳ וכו
ופותח החזן לסוכה׳ אשרי׳ וקדיש
עד [illegible] ומתפללין שמונה
עשרה׳ ואין מפלין על סוכתם
וקדיש תתקבל׳ ומזמור לדוד׳
[illegible] קריאת [illegible] וקדיש
למעריב׳ פותח החזן ברכו׳ אשר
[illegible] מעריב׳ ומשלים
הערבית כמו בשבת׳ עד מכל דבר

באמרתך׃ קולי שמעה כחסדך יהוה
כמשפטך חייני׃ קרבו רדפי זמה מתורתך
רחקו׃ קרוב אתה יהוה וכל

מצותיך אמת׳ קדם ידעתי מעדתיך
כי לעולם יסדתם׃

דבר רעו ומפחד לילה׳ ופרוש
עלינו׳ ואומרין הקהל אלה
מועדי׳ וקדיש לעילא׳
ומתפללין כמו בשבת
כפסח׳ אלא שמזכירין ואומרין׳
את יום חג הסכות הזה את יום
טוב מקרא קדש הזה׳ זמן
שמחתינו באהבה וכו׳ ומקדש
על הכוס׳ וקדוש׳
למחר׳ משכימין לבית הכנסת
וקורין הזמירות כמו
בשבת׳ ומתפללין אבות וגבורות
וקדושות׳ ואתה בחרתנו׳ כמו
למעריב׳ וקורין לגמור ההלל׳
ומברך קודם הברכות של הלל׳
מברך על הלולב׳ באי׳ אמ״ה
אקבו על נטילת לולב׳ ושהחיינו

ראה עניי וחלצני
כי תורתך לא שכחתי׃ ריבה ריבי וגאלני
לאמרתך חייני׃ רחוק מרשעים ישועה

כי חקיך לא דרשו׃ רחמיך רבים יהוה
כמשפטיך חייני׃ רבים רדפי וצרי

וגומרין ההלל ומנענע הלולב״
להודו לי״י כי טוב׳ ובאנא י״י הוש׳
הושיעה נא״ וכן יעשה כל הנענו׳
וקדיש תתקבל״ ומוציאין שני
ספרי תורה וקורין באחד חמשה
גברי בפרש׳ שור או כשב או עז
עד סוף הענין והמפטיר בחמשה
עשר יום׳ וההפטרה הנה יום בא
לי״י וחלק׳ ומברך למלך ולקהל״
ופותח אשרי יושבי ביתך״ וכו׳
וחוזרין ספרי תורה למקומם׳
ומתפללין תפלת מוסף אבות
וגבורות׳ וקדושת׳ ואתה בחרתנו
מפני חטאינו גלינו׳ אלהינו ואלהי
אבותינו מלך רחמן שתשוב׳ ומלך
רחמן רחם׳ והשיאנו׳ רצה מודים
ושים שלום״

279

מעדותיך לא נטיתי׃ ראיתי בגדים
ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו׃
ראה כי פקודיך אהבתי יהוה כחסדך

חייני׃ ראש דברך אמת ולעולם כל
משפט צדקך׃

תיקון הושענות׳

למענך אלהינו׳ למענך בוראנו׳
למענך גואלנו׳ למענך דורשנו׃
אנא ייי אחד׳ ושמו אחד׳ ומי
ישיבנו והוא באחד׳
קרא שמים וארץ׳ ויעמדו כאחד׃
הושיענו בהגנת יום אחד׃
אנא זכור אב ירש את הארץ
והיה אחד׳ הכין למורדים
לבאחד ודרך אחד׳ לקרא כלם
בשם ייי׳ ולעבדו שכם אחד׃ הושי׳
אנא זכור בן יחיד היה לפני אביו
אחד׳ שניהם בנסיון הלכו
כאחד׳ נתת כפר תחתיו איל אחד׃
אנא זכור אב מוסיף חלק שכם
אחד׳ קוה להמליט המחנה

שרים רדפוני חנם
ומדברך פחד לבי׃ שש אנכי על אמרתך
כמוצא שלל רב׃ שקר שנאתי ואתעבה

תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על
משפטי צדקך: שלום רב לאהבי תורתך

האחד׳ אסף בניו לקבל עול מלכות
שמים פה אחד׳ ואמרו כלם שמע
ישראל יי׳ אלהינו יי׳ אחד״
אנא המשמיענו שתים בקולות
וברקים כאחד׳ המנחילנו
תורה אחת ומשפט אחד״
הושיענו בחנינת יום אחד״
הקפה״ ישעך צמאתי
ואערוך נערך׳ שמח
נפש עבדך״ נאור אתה
אדיר היה לנו לישועה׳ שמחנו
כימות עניתנו שנות ראינו רעה״
ישועת חומות וחיל׳ שית לספרה
וגלמודה׳ ישמח הר ציון תגלנה
בנות יהודה״ ירדת תוסיף
לקנות שואפי תשועת אריאל׳ יגל
יגל יעקב ישמח ישראל״

280

תורתך ואין למו מכשול: שברתי
לישועתך יהוה ומצותיך עשיתי:
שמרה נפשי עדתיך ואהבם מאד:

שמרתי פקודיך ועדתיך כי כל דרכי
נגדך:
תקרב רנתי

כנה ישועות יעקב אשר לישעך
כמהים: וצדיקים ישמחו יעלצו
לפני אלהים: חבל נחלה
תושיע וצדקתך ישננו: וישמחו
כל חוסי בך לעולם ירננו: קראי
מקרא קדש יגשון כמנחה שובע
שמחות את פניך נעימות בימינך
נצח: בראשון חגם כהיום
הושע עמך כמכו: זה היום עשה
נגילה ונשמחה בו:

אנא יי הושיעה נא:

אנא אל אחרון וראשון אמוני נצ
נוצרים כאישון בצעקם
הושענא בלחשון היום ביום
ראשון הושענא:
אנא גרעיני רישון וגאל מחליך

לפניך יהוה כדברך הבינני: תבוא תחנתי
לפניך כאמרתך הצילני: תבענה שפתי
תהלה כי תלמדני חקיך: תען לשוני

אמרתך כי כל מצותיך צדק׃ תהי ידך לעזרני
כי פקודיך בחרתי׃ תאבתי לישועתך יהוה

כלחשון׳ ונכטה שלום במי פישון׳ ד
היום יום ראשון הושיעה נא״
אנא״ **אני והו הושיעה נא׳**
כהושעת
ירויי היאור׳ בעוק הנאור׳ ותבריק
מאור׳ לעלוטים כראשון׳ וגם עתה
כמוכן אשחק שוכן׳ פרות לעמך
הכן׳ יהללך כיום ראשון׳ הושענא״
כהושעת סגל׳ רגל מול רגל׳
וראש מועדי רגל׳ רשנת רישון׳
פדויי אביב׳ נקובי עם חביב׳ כהיום
ביום ראשון הושענא״ אני והו
קול מבשר מבשר ואומר׳
אומן ישעך בא
קול דודי הנה זה בא׳ מבשר ואומר׳
בא מרבבות כתים׳ לעמוד על הר
הזיתים׳ מבשר ואו׳ גשתו בשופר

281

ותורתך שעשעי׃ תחי נפשי ותהללך
ומשפטיך יעזרוני׃ תעיתי כשה אבד בקש
עבדך כי מצותיך לא שכחתי׃

שיר המעלות אל יהוה
בצרתה לי קראתי ויענני יהוה הצילה נפשי

יתקע ותחתיו ההר יבקע מבשר ואומ׳
רפקו היצין וזרח ומש תיצ ההר ממו
ממזרח מבשר ואומר הריס קולו
בנאמו דבא וכל קדושים עמו מבשר
ואומר ולכל באי עולם בת קול
ישמע בעולם מבשר זרע עמוסי
רחומו טלדו כאחד ממעי אמו
חבלה נילדה מיזאת ומי שמע כזאת
טהור פעלכל אה ומי ראה כלה
מבשר ואומ׳ תנה ישועה לעם עתה
לדור ולזרעו עד עולם מבשר ואומר

אנא נא הושיעא והוש׳

והוש׳

והושיעה נא אנא יחד ארמון
הושע בתוכו תושיב פעמון ורמון
גסלנו טוב כבישימון הושע והוש
דרוש גולה למקום חרמון הוש׳ והו׳

משפת שקר מלשון רמיה: מה יתן לך ומה יוסיף
לך לשון רמיה: חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים:
אויה לי כי גרתי משך שכנתי עם אהלי קדר: רבת

שכנה לה נפשי עם שונא שלום׃ אני שלום
וכי אדבר המה למלחמה׃

הוא שמר חוקי אמון׳ כצדק הנקרא
אב המון׳ אנא אל נא הושענא והו׳
יושב נמוך בך חוסה׳ יטען
תמיד ביד שוסה׳ סמכהו.
רם ומתנשא׳ מלך יושב על כסא׳ ז
בצדק המעקד כשה׳ אנא אל נא הושענא
יה אל שברם ותקותם׳ ומנת
חלקם אילותם
שים נא אזן למלתם׳ פרה משחת
היתם׳ מהרה הושה לעזרתם׳ בצ
בצדק הנקרא איש תם׳ אנא אל נא
הושיעה והושיעה נא״
כהושעת מאז ידידך כן הושיעה
את עמך וברך את נחלתך ורעם וכו׳
ויהיו דברי אלה וכו׳ וקדיש תתקבל
ומזמור של יום״
וכו׳

282

קפא שיר למעלות
אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי׃ עזרי
מעם יהוה עשה שמים וארץ׃ אל יתן למוט

רגלך אל ינום שמרך: הנה לא ינום ולא יישן
שומר ישראל: יהוה שמרך יהוה צלך על

ליום ראשון של סכות׳

רשות׳

יינב גבול שמם למקדש
אשר שמם׳ והאר כרצון אור׳ צל
קינכך עמם׳ צרה מעון בנים׳ בעת
נעלם תמם׳ כמומם ולא כהה׳ תם
יולדם מימם׳ חלתי לצרי יד״
ינופף וז׳ רומם׳ דברו ואך הקול׳
קול יעקב רומם׳ קומה זכור אבות
לבנם משוך מימם׳ ושלום תנה
סוכה׳ תהיה לצל יומם״

מחרך׳

נוטר עמי מיטה ירשתה
מחורב׳ וסוכה תהיה לצל יומם
מחרב״ לאמר מיטה תתן למריה
חיים׳ אשר בערה חלקך יאושר

יד ימינך: יומם השמש לא יככה וירח בלילה:
יהוה ישמרך מכל רע ישמר את נפשך: יהוה
ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

שיר המעלות לדוד
שמחתי באמרים לי בית יהוה נלך : עמדות

בגוים ובהיכלו זרים ויעלזו נקים
מיטאה לדרשיה כמעין בחורב
הג שמחתך שמור פן תנסה
וברכת סכתך בכל יום אל תחשה היות
זכר לצאתך מפרך קשה ועטן סוד
סתרתך מכל צר ואורב
יעורר אל רחמיו ועלי יתאפקו ד
להשפיל בסגאים עלי חזקו ומתרי
אהל יער לעולם ינתקו כהחריבך
בנוי ותבנה החרב וסוכה

נשמת

ידידים פליטת זרע
איתני תחדך יום קדמתי הלבעד
רנני יערב עליו שיחי אנכי אשמח
נג הוני ידקות ייו מסרכים שמו
תהדרך העושה שלום במז
במרומיו ובהדומיו הוד והדר לפניו

היו רגלינו בשעריך ירושלם : ירושלם הבנויה
כעיר שחוברה לה יחדו : ששם עלו שבטים
שבטי יה עדות לישראל להודות לשם

יהוה׃ כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות
לבית דוד׃ שאלו שלום ירושלם ישליו

עוז וחדוה במקומו׃
נ״י ונפש עבדיו תחנוניו לו ירב
תועדך׳ ויוחיל נחומים בעלך
להתקרב׳ וסוכה תהיה לצל יומם
מחורב׃ נ״י רכא ושפל רוח
נפשו בך חסיה׳ תגדלך׳ דגול
עזרתני בכליל תושיה׳ דשנת בשמן
ראשי כוסי רויה׃
נ״י הנקראים בשם יעקב בארעת
שבים׳ תהודך׳ הם המתחננים
לרפוא חלים׳ אומרים ושו פינו
מלא שירה כים׃

נשמת׃

נ״י ישורון החוגג שב׳
שבעת ימי חגיגתו׳ תיחדך׳ יושב
קדם בשפריר מסוכתו׳ ישב חשך
סתרו סביבותיו סכתו׃

אהביך׃ יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך׃
למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך׃ למען
בית יהוה אלהינו אבקשה טוב לך׃

אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים:

נג׳ יעדים היום בתפלות ערוכות
תוערך׳ ומנענעים לולב כי
בארבע הליכות׳ כל האזרח בישראל
ישבו בסוכות״

נג׳ פארים מתעשעים פני יוצר
הרים׳ תפארך פוקד
ארבע מינים מסודרים׳ פריען כפות
תמרים״

נג׳ שריד סגולה סגופי בכי פושק׳
תשגבך׳ סחוטי און בכוס רוה׳
והושק׳ סכות לראשי ביום נשק״

נג׳ בחירי ישורון שעשועי ה׳
תברכך בורא׳ ויטר ישעי׳
בחמשה עשר יום לחדש השביעי״

נג׳ רצוים מיחדי טראס בלי
שוגג׳ חחשים קהלות בקול
טוגג׳ בקול רנה ותודה המון חוגג״

284 הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה
אל יד גברתה כן עינינו אל יהוה אלהינו עד
שיחננו: חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז:

רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים
הבוז לגאיונים׃

נו׳ ידידים סובבים פתחיך מיום
תרועה תישרך יה בחסדך׳
תחלץ סיחלי ישועה יצפנני
בסכה ביום רעה׳׳
נו׳ נבאות ישורון מינפי מי
מעונות׳ תעקך יער שכן
שפרירי מעונות׳ תצפנני בסכה
מריב לשונות׳׳
נו׳ חוגגי שבעת ימים שלמים׳
חי מיטה יצפוני תמימים׳
חג הסוכות תעשה לך שבעת
ימים׳׳
נו׳ קוראים לך בלי שפתי שקר׳
תקדשך׳ קראי הדורון ורח
ותעלומות חוקר׳ קץ שם לחשך
ולכל תכלית הוא חקר׳׳
נו׳ קהלות ישרא׳ כבית שאוים׳

קכד שיר המעלות לדוד
לולי יהוה שהיה לנו יאמר נא ישראל׃ לולי
יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם׃ אזי חיים

בלענו בחרות אפם בנו׃ אזי המים שטפונו׃
נחלה עבר על נפשנו׃ אזי עבר על נפשנו׃

תקדשך משביח שאון ימים ורכים׳
ויפינו מלא שירה כים״

אהבה״

חופף עלינו כל
היום הי׳ הפין בט׳ לא נבהל מיז
מילדי יום כי על יום טוב באט״
שמחת חג ירושת אבות׳
למטהות עמלים׳ נקדש בענן׳ ען
עבות׳ ובערכי נחלים׳ לא ניתן
לדרשי אבות׳ בוטאים באלילים׳
מה יקר דבר ט׳ איום׳ אנשי כינרת
בנו׳ ליום מועד׳ למצוא פדיום׳
להם סכות בט״ חופף׳ מועד
ט׳ למועדי רגל׳ מחזיקים בעתים׳
עושים לחגיגת הרגל מן הדרסים
בתים׳ נפשם אך בין הגל׳ במקום
שם נחתים׳ נתן הוד לאהי מרום׳

המים הזדונים׃ ברוך יהוה שלא נתננו
טרף לשניהם׃ נפשנו כצפור נמלטה
מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו׃

מציון קרבט ובעתיך רינון תרום
בטח הושיבט:
ועלי כל חמודות תבל אמרת אל
צרופה הכל סג כעלה נבל רק היא
עת תרופה איך שונים שרו להכל
יפטירו בשפה זה חלק כמו עלום
זה עון הרהיבנו זה יצוה כנהר שלום
יום צר העציבנו: עוזר לדורו
עולם בצר הרחיב לנו אהבתו לבלי
תתעלם כי עמו כלנו עתה צרת קוי
תשלם שאפלמלון לנו נתהולל ליי
רום העתה כאבנו לכן בת עינינו תרון
עתה יאהבנו:

זולת:

יום נהית גאולי לשוכם תחת
צללים סכות בעץ הושבת באהלים
עת נעמו באהלים בצל שדי יתלונן

הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם
ישב ירושלם הרים סביבלה ויהוה צנה
לעמו מעתה ועד עולם: כי לא ינוח שבט

הרשע על גורל הצדיקים למען לא ישלחו
הצדיקים בעולתה ידיהם הטיבה יהוה

מטות רעננות ומטוחות שאננות
כן השכן בציון לחי
יהיה בציון יושב בציון בסתר עליון
והם בנעימים ונערם מחום
ימים סכותה בענן רגליהן ממרומי
יתעלזו ברחמים בצל שדי יתלוננו
כן תסך בגלותי בעדו ובעד ביתו
כן העם קראתו בנים תחת שבעה
ענני סכותה בענן הבארתו
תוך מענים להסתירו ממומים
בצל שדי יתלונן כן הסידים תן
עליהן סוככים בכנפיהם כן
לאום במדבר נסיתו מצל הסכך כסיתו
סכותה בענן ומליל וקורתו ומשמש
וחמתו בצל שדי יתלונן כן יתן עוז
לסלכו ויהי בשלם סכו כן
ידידים בך נושעים להם כאשר

לטובים ולישרים בלבותם והמטים
עקלקלותם יוליכם יהוה את פועלי האון
שלום על ישראל

שיר המעלות בשוב
יהוה את שיבת ציון היינו כחלמים אז ימלא

נוסעים סכותה בעץ בתוך סתר
נעים על ילד שעשועים בצל שדי
יתלונן כן יקום עוד לעזרה יהי
עליכם סתרה כן רכבי שתה יי
ישועות לשמרני מפרעות סכתה
בעץ שוררי ראו מעת ואהבך מכל
רעות בצל שדי יתלונן כן ישים
חמלתו סביבותיו סכתו כן
מרום רמה ימינך מעוני מרומי סכה
סכותה בעץ ותתן מהודך על עם
עומר כסודך בצל שדי יתלונן כן
תתן צלך על כן אמצתלך כן
ט מאז היית עזרת עם נחית סכותה
בעץ ועמך אשר פדית נחה כאשר
נחית בצל שדי יתלונן רחמי אל
לפניכם יקומו ויעזרוכם כן
השכן בציון לחי

שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל
יהוה לעשות עם אלה הגדיל יהוה לעשות עמנו
היינו שמחים שובה יי את שביתינו כאפיקים בנגב

הזורעים בדמעה ברנה יקצרו׃ הלוך ילך ובכה
נשא משך הזרע בוא יבוא ברנה נשא אלמותיו׃

גאולה

יש ארוכה ומרפא
ישעריא כאבי חזקוני דברים יעלו
על לבבי
הזמן רב מסבות יהפוך לבקרים
לתמורות ארוכות לחליפות שערים
הן תמירות ורבות יחטיאו שערים
עד אקונן בענפי ההדסים בשובי
עד אספת וארים ירעלי ראש
יריבי וחליפות ויצבא
הטבע ביצרים יש לשעה קרובה
יש לימים ספורים עת לנחת ושובה
עת להשפיל ומרים העמד המצבה
יעור לכבוד וליעבי אהבת הנעורים
עד תחדש אהובי יש
הולכי ים ומדבר סוחרי ים ודרום
מחטיא איש בדבר שובו והבט

287

שיר המעלות לשלמה אם קכו
יהוה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יהוה
לא ישמר עיר שוא שקד שומר׃ שוא לכם

משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם
העצבים כן יתן לידידו שנא. הנה נחלת

למרום. סוב שמור תם ונער. נם
יטסס וירום. הר עבי רם ונשפה יד
לכהן ונביא. מלהרים אסירים נשי
חי ואבי. יש ארוכה.

ליום שני של סוכות.

רשות.

יושב בצל שדי יבטח
ויתלונן. התמעון סכת כבוד.
שלו ושאנן. ויתו ברוב עשר. לזכר
כטור יוצר. הבא בתוך ענן.
סען יסורותיו. מבית נתיבותיו.
מוסר ובתבונה. נבנה והתבונן.
טפס רפטותיו. שלש בסור שלש
וימיו אטות. כילדים אשר חנן.
ויעד שמותיהם. נטון כארמעה
מיני הדר לולב. ומיא והתבונן.

יהוה בנים שכר פרי הבטן. כחצים ביד
גבור כן בני הנעורים. אשרי הגבר אשר
מלא את אשפתו מהם לא יבשו כי ידברו.

המעלות אשרי כל ירא יהוה ההלך בדרכיו

בהם מנוחה לימים ובעשרת תהיה
שמחה אם בנים כעץ רענן
אמן שפל ברך יערך והתבונן
יוצרו ותמהר לך תיקו דרכנו

נשמת

ידידים טקוים קין
תנחומים תיחדך יחיד עדה אומר
לעולמים בסוכות תשבו שבעת ימים
נא ורום איומה שרות מיחלת
תערך והיה ביום ההוא למלאת
משאלתי את סוכת דוד הנופלת
נא סומכים נאמך במלים ישרים
תשגבך שנא כח כעמרם כמיני
ישרים פרי עץ כפות תמרים
נא קטון וגדול יודוך בארץ שבים
תקדשך קדוש ושדר אחיוקיים
אומרים ואלו פינו מלא שירה כים

288

יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשתך
כגפן פוריה בירכתי ביתך בניך כשתילי
זיתים סביב לשלחנך הנה כי כן יברך גבר

ירא יהוה׃ יברכך יהוה מציון וראה בטוב
ירושלם כל ימי חייך׃ וראה בנים לבניך

זולת׳

אסונים כהוערם ואמ
ואמרו לך הנט׳ כחג הסכות׳ שיר
עוזך ישננו׳ נאה ממרומך הקשיבה
וענם׳ וישמחו כל חוסיכך לעולם
ירננו׃

ברשם לטובה׳ והאזין קולימו׳ הנ׳
השיבם כמאז לנוה אהלימו׳ ונפוצות
העיר ימלאון לעוללימו׳ לעולם
ירננו ותסך עלימו׃

זוקפים עין׳ למעון שמיך׳ חוגים
חגיגתם׳ בחזיון טאמיך׳ טובך יגל
נא על בני רחומיך׳ ויעלצו בך
אהבי שמך׃

יונה תמה׳ משבעים לקוחה׳ כוללת
ארבעה ומתנות נשבחה׳ למענך
תקבץ שארית אום נדחה׳ ויספ ו׃

שלום על ישראל׃

שיר המעלות

רבת צררוני מנעורי יאמר נא ישראל׃ רבת

צררוני מנעורי יאמר נא ישראל׃ רבת צררוני
מנעורי גם לא יכלו לי׃ על גבי חרשו חרשים

ענים כי׳ שמחה׃
מקיימי חקים׳ סגולתם יסמילו׳ נפ׳
נפלאותיך לספר׳ דגל ידגילו׳ שיח
פעליך׳ לשונם ירגילו׳ ואביוני אדם
בקדוש ישרא׳ יגילו׃
קול עמך תשעה׳ ותקשיב שועתינו׳
רינן וקינן מבקשי רעתינו׳ תסהר
כיאת בן ישי ותסיר דמעתינו׳ כי אתה
עזרת אבותינו׃
עזרת אבותינו ומשלים עד גאל
ישרא׳ ומתפללין אבות וגבורות
וקדושות׳ ואתה בחרתנו כמו יום
ראשון׳ ומדלגין ההלל כמו יום
ראשון׳ ומנענעין את הלולב׳ ומוצ׳
ומוציאין שני ספרי תורה׳ וקורין
באחד בסדר אמור אל הכהנים והיא
בפרשת שור או כשב או עז׳ והספטי׳

האריכו למעניתם׃ יהוה צדיק קצץ עבות
רשעים׃ יבשו ויסגו אחור כל שנאי ציון׃
יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש׃ שלא

מלא כפו קוצר וחצנו מעמר׳ ולא אמרו
העברים ברכת יהוה אליכם ברכנו אתכם

ובחמש״ה עש״ר יו״ם׳ וההפט״רה
ובחמשה עשר יום׳ הנה יום בא
לי״י ויקהלו ״ש המ״לך׳ בכל״ם״
וחוזרין ספר תורה למקומן׳ וקדיש
עד לעילא׳ ומתפללין כמו ביום
ראשון׳ וחוזר החזן המוסף״

יום שני׳

למענך אלהינו׳
למענך בראנו׳ למענך גואלנו׳ למו׳
למענך דרשנו״ אנא ״׳אחד
ומבייש אמרים שנים׳
בחתיה שם ברא עולמו באותיות
שנים׳ יצר הכל בעטר ארם ועזרו
שמם״ הושיעו בחנינת ימים שנים״
אנא זכור אבבנה בנית אל
מזבחות שנים׳ נעקין ד׳
הלך עם נערים שנים׳ וקראתו מן

משם יהוה׳ שיר המעלות
ממעמקים קראתיך יהוה׳ אדני שמעה
בקולי תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני׃

אם עונות תשמור יה אדני מי יעמד כי עמך
הסליחה למען תורא קויתי ארני קותה

השמים פעמים שנים " הושיענו

אנא זכור אב הכמיר רחמי
אב נאמירות שנים חנן
הערת גוים שנים ולאמים שנים
ויברך גביר פעמים שנים "

אנא זכור היה צעיר והחלפי
שנים ועשה מטעמים
גדיים שנים עבר במקלו והיה
למחנות שנים " הושיענו

אנא המושיענו על ידי רועים
שנים המנחילנו עשרת
הדברים על לוחות שנים המאזין
ומעיד בנו עדים שנים " הושיענו
בחגיגת ימים שנים "

הקפה "

בישועתך ירוממו ורנני
פלט כחבם ישמח ישראל בעושיו

290

נפשי ולדברו הוחלתי נפשי לארני משמ
משמרים לבקר שמרים לבקר יחל ישראל
אל יהוה כי עם יהוה החסד והרבה עמו

מדות׃ והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו׃

שיר המעלות לדוד

יהוה לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי יחל ישראל אל יהוה מעתה ועד עולם

בני ציון יגילו במלכם׃
להושיע בריבו את ריבכם ומדחיקם׃ רנ
ישמח צדיק כי חזה נקם׃
יראו ענוים וישמחו׃ בהושע עמוני׃
ישמח לב מבקשי יי׃
וידע כי ידך זאת׃ תשועתך לשון׃
כי שמחתני יי בפעלך׃ במעשה
ידיך ארנן׃ אמרתך תקים
להחיש ורעודוים׃ תן ליעקב שמח׳
שמחה ויצהלו בראש הגוים׃
לבש בגדי נקם׃ להושע עמך בכל
אפיקים׃ שמחו ביי וגילו צדיקים׃
הושענא׃

אנא הושיענא׃

אנא יוצרי דרשני׃ וכימי עולם
חפשני׃ ומדי הודך תלבישני היום

שיר המעלות זכור
יהוה לדוד את כל ענותו׃ אשר נשבע ליהוה
נדר לאביר יעקב׃ אם אבא באהל ביתי אם
אעלה על ערש יצועי׃ אם אתן שנת

לעינו לעפעפי תנומה עד אמצא מקום
ליהוה משכנות לאביר יעקב הנה שמעטה

ביום שני הושיענא

אנא סוב נא והנפישני וממי
מצולה המשני פנה אלי
ואל תבישני היום כיום שני הושיעה
נא אנא הושיעה נא

אני והו הושיעה נא

כהושעת יגיעי נשם וכזוכי גן
ונשם ויאשמו אשם אימם
לנתשני סוחחי כלול פיגות לך
הלול לסלסלך במלול כהיום
ביום שני הושיעה נא אני
כהושעת יונאי חנם כמו פתונם
ושחת אונם חושך לכבשני שרידי
ערתך סובבי תעודתך פורחי
אפודתך כהיום ביום שני כן
הושענא אמ והו

באפרתה מצאנוה בשדי יער נבואה למשכ
למשכנותיו נשתחוה להדום רגליו קומה
יהוה למנוחתך אתה וארון עזך כהניך

ילבשו צדק וחסידיך ירננו: בעבור דוד
עבדך אל תשב פני משיחך: נשבע יהוה

קול מבשר וכו׳ כמו שכתב ביום
ראשון׃

יום שלישי׃

למענך
אלהינו׃
למענך בוראנו׳ למענך גואלינו׳
למענך דורשנו׃

אנא הא הנקדש בקדושות
שלשה׳ ברא עולמו בכל
יום שלשה׳ ובששי נפש חיה
ואופן ושרף שלשה׳ הושיענו׃
כחנינת יכזים שלשה׃

אנא זכור אב חזה מלאכים
שלשה׳ וימהר להסעידם
כאיש שלשה׳ הלכו אתו בעלי
בריתו שלשה׳ הושיענו׳

אנא זכור אב הוכן לעקידה
לימים שלשה׳ כרת ברית

לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך
אשית לכסא לך: כי בחר יהוה בציון אוה
למושב לו: זאת מנוחתי עדי עד פה אשב

כי אויתיה ׃ צידה ברך אברך אביוניה אשביע
לחם ׃ וכהניה אלביש ישע וחסידיה רנן ירננו ׃

עם מלך ומרעהו ושר צבאו שנ
שלשה ׃ בזכותו נחלו בנים כתרים
שלשה ׃ הושיענו

אנא זכור אב חזה סלם בעליה
ויורדים שלשה ׃ ופעל
ברהטים מקלות שלשה ׃ וישלח
בנים לימין ׃ פעמים שלשה ׃

אנא התיצבו על ידי רועים
שלשה ׃ השם בני מעלות
שלשה ׃ כהנים ולוים וישראל שלשה ׃
המנחילו תורה נביאים וכתובים
שלשה ׃ הושיענו

הקפה ׃

עם טשע ביו׳ ותפוצת
נחמה ׃ ששון ושמחה ישיגו ׃ ונסו
יגון ואנחה ׃
ופדויי יי ישובון ׃ כי שע גואלם

292

שם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי ׃
אויביו אלביש בשת ועליו יציץ נזרו ׃
שיר המעלות לדוד

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד׃
כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן

וקדושים. ובאו ציון ברנה ושמחת
עולם על ראשם.
רננו יחדיו לצור ישענו ויפעתו. זה
יי' קוינו לו. נגילה ונשמחה בישועתו.
עזי ומגני אתה. חושה
לשובב קהלי. ע' שמחת גילי.
זרע אברהם עבדו נושעין וקדושין
יראו ענוים וישמחו. יהללו יי'
דורשיו. רומה על השמים
אלהים תרנה בישועתך לשמח בני
כשמחת גויך להתהלל עם נחלתך.
יערב עליך שיחי וחין שיחות
אשר שחנו. כי בו ישמח לבנו. כי
בשם קדשו בטחנו.
במקהלות ברכו אלהים. להשמיעכם
מערץ ברוכים אתם ליי' עושה
שמים וארץ.

אהרן שיורד על פי מדותיו׃ כטל חרמון
שירד על פי מדותיו כי שם צוה יהוה את
הברכה חיים עד העולם׃

שיר המעלות
הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העמדים

הושיענו בחגיגת ימים שלשה״

אנא הושיעה נא״

אנא יסד יסודות מקדשי לערוך
ניחוחי אישי והזריח נוגה שמשי
היום ביום שלישי הושי
אנא סחה נא מוקשי ושובב מעון
קדשי פדה בשלום נפשי
היום ביום שלישי הושיעה נא״

אני והו הושיעה נא״

כהושעת ידידים מכף מעבידים
והנעמת מדידים בעלות לך רחשי
סגולה מאושרת אשר לך סוברת
פורחת עתרת כהיום ביום שלישי
הושיעה נא״ אני והו
כהושעת יפה נוף ממלאי טרף

293

בבית יהוה בלילות: שאו ידיכם קדש וברכו את
יהוה: יברכך יהוה מציון עשה שמים וארץ:
הללויה הללו עבדי:

יהוה הללו את שם יהוה שעומדים בבית יהוה
בחצרות בית אלהינו הללויה כי טוב יהוה זמרו

ותאמר אנוכי׳ עד צאתי חפשי׳ ש
שרירי העדר׳ מאדירים אדר׳ נשאת
לך הוד והדר׳ כהיום כיום שלישי הו
הושיעה נא׳׳ אנ״י ו״הו הושיע״ה׳
קול מבשר וכו׳ כמו שכתו׳ ביום ראשו׳

יום רביעי׳׳

למענך אלהינו׳
למענך בוראנו׳ למענך גואלינו׳ למענך
דורשנו׳׳ הושענא׳׳

אנא השם בכסאו׳ חיות ארבעה׳
ופניהם ארבעה׳ וכנפיהם
ארבעה׳ היוסד מעולמו יסודות
ארבעה׳ המעביר דפנות ארבעה׳
בתקופות ארבעה׳׳ הושיענו בחגיגת
ימים ארבעה׳׳

אנא זכור אב העיר ממזרח כאור
לימים ארבעה ירדף׳ ויחלק

לשמו כי נעים: כי יעקב בחר לו יה ישראל
לסגלתו: כי אני ידעתי כי גדול יהוה ואדונינו
מכל אלהים: כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים

ובארץ בימים וכל תהומות מעלה נשיאים
מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוציא רוח

על מלכים ארבעה כשרתו בשוב
ורעו לדורות ארבעה הושיענו
אנא זכור כהן הנגש על קטרת
ארבעה וחפר בפלשת
נארות ארבעה ויעתק לחברון קרית
ארבעה הושיענו
אנא זכור אב נעקד באמהות
ארבעה חנן להנצל משפטים
ארבעה בתפלתו כלכלת נימו כדברים
ארבעה הושיענו כחננת
אנא המוליכנו במדבר רגלים
ארבעה למלאתינו בחשן
טורים ארבעה המיענו להללו כחג
במינים ארבעה הושיענו

הקפה

א אתה אשחרך
מארעות שבי ופזורי אשא עיני אל

294

מאוצרותיו שהכה בכורי מצרים מאדם ועד
בהמה שלח אותות ומופתים בתוככי מצרים
בפרעה ובכל עבדיו שהכה גוים רבים והרג

מלכים עצומים: לסיחון מלך בע האמורי ולעוג
מלך הבשן ולכל ממלכות כנען: ונתן ארצם

הררים מאין יבוא עזרי:
גבל לבי דרשתיך. הדרש לי מארץ
עזרי מעם ייי עושה שמים וארץ:
גבורתך עוררה. לרדופים מיד רודפים.
הבה לנו עזרת מצר. ושוא תשועת אדם:
גאים נאחזים מגורות
ומלפות לנותי. החזק מגן וצנה
וקומה בעזרתי:
גמול על עבדך אחיה. חבוש נפשי
האנושה. רצה ייי להצילני. יהוה
לעזרתי חושה:
דבקה לעפר נפשנו. כתורת קמיך
לנגדך. קומה עזרתה לנו. ופדנו.
למען חסדך:

אנא הושיעה נא:

אנא יערב לך שועי. בלולבי בעמני

נחלה נחלה לישראל עמו: יהוה שמך
לעולם יהוה זכרך לדור ודור: כי ידין יהוה
עמו ועל עבדיו יתנחם: עצבי הגוים כסף

וזהב מעשי ידי אדם: פה להם ולא ידברו עינים
להם ולא יראו אזנים להם ולא יאזינו אף אין

ונחץ קץ ישעי היום ביום רביעי
הושיעה נא" אנא

אנא סוב נא והרמעי וכונן ארחי
ורבעי פעלי ישעה בהשתעשעי
היום ביום רביעי הושיעה נא"

אני והו הושיעה נא"

כהושעת יקיר משור מקרקר קיר
והך ותעקיר שוקעי שקועי ונם
ערה חלין ארץ ממצרין ודוי לב
תעלין כהיום ביום רביעי הושיעה
נא" אני והו כהושעת
שורק מכה ער שורק ונם שנון
חורק לקצץ את גזעי כתעכתאם
נאמת נאום להשביתו מלאום
מהללים ביום רביעי כן הושענא
אני והו קול מבשר וכו

295

ישרית בכמיהם: כמוהם יהיו עשיהם כל
אשר בוטח בהם: בית ישראל ברכו את יהוה
בית אהרן ברכו את יהוה: יראי יהוה

ברכואת יהוה : ברוך יהוה מציון שכן ירושלם
הללויה : הודו ליהוה כי טוב כי

יום חמישי

למענך אלהינו
למענך בוראנו למענך גואלינו
למענך דורשנו

אנא המיחד לכבודו שמות
חמשה הקונה בעולם ו
קנינים חמשה היוצר בבריותיו
גבורים חמשה
הושיענו בחגיגת ימים חמשה

אנא זכור אב כרת ברית בבתרים
חמשה והשיב רכוש לו
למלכים חמשה וחנן על הפכת
ערים חמשה הושיענו

אנא זכור אב נעקד בהר שע
שערים חמשה ירש מ
טהורו ברכות חמשה והשלים
נפש נקובה בשמות חמשה

לעולם חסדו : הודו לאלהי האלהים כי לעולם
חסדו : הודו לאדוני האדונים כי לעולם חסדו :
לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו :

לעשה השמים בתבונה כי לעולם חסדו ׃
לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו ׃

אנא זכור תם שעשו לו נסים
ויעב מכמו אחים חמשה
ושתלמיר המהליך חמשה
הושיעה בחגיגת ימים

אנא המנחילנו דת ספרים
חמשה המשמיענו
דברותיו בקולות וברקים חמשה
הכתובים על הלוחות חמשה חמ
חמשה הושיענו

הקפה

הקורא לי בקרא
עזר מושיעי וגואלי שמע יי
וחנני יי היה עוזר לי
ואענה חרפי דבר כעוזרי עוז
אחר יתום אתה היית עוזר
ורוים בכל קצות בקיהנו כערת
ילהו נפשנו חכתה ליי עזרנו

לעשה אורים גדולים כי לעולם חסדו ׃ את
השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו ׃
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי

לעולם חסדו: למכה מצרים בבכוריהם כי
לעולם חסדו: ויוצא ישראל מתוכם כי לעולם

ומגנני הוא״
חרדים לקול נוגש׳ ומהגות גרונם
נהר׳ עזרי ומפלטי אתה אלהי אל
תאחר״
טרוף בלועי כפירים׳ ומשם צדקך
ישנך׳ כי היית עזרתה לי ובצל כנפיך
ארנן״
תשעה ותרצנה במאמרי ובפעלי
ויי׳ אלהים יעזר לי״
העשה עמנו לטובה אות׳ ויתאשרו
בך בחיריך ישראל טשעניו מגן
עזרך״
ותרא אויבתי ותבוש׳ אשר מידה
שתני כי אתה יי׳ עזרתני ונחמתני״

אנא הושיעה נא״

אנא יי׳ צורי וקדושי׳ הקם והרם

חסדו: ביד חזקה ובזרוע נטויה כי לעולם חסדו:
לגוזר ים סוף לגזרים כי לעולם כי לעולם
חסדו: והעביר ישראל בתוכו כי לעולם

חסדו׃ ונער פרעה וחילו כי לעולם חסדו׃ למוליך עמו במדבר כי לעולם חסדו׃ למכה מלכים כי לעו׳ חס׳

אתראשי והקל עול דורשי היום
ביום חמישי הושיעה נא״
אנא סחה נא מוקשי וז׳ תזכר עמשי
פנה אלי דורשי היום ביום חמישי
הושיעה נא״ אנא הושיעה״

אני והו הושיעה נא״

כהושע יקושי
מלבן׳ מרמסת התבן׳ וכהדוש מתבן׳
דששת דוששי׳ ספורי עשר׳ יצאו
מאוסר׳ פצם נא מחוסרי׳ מהללים
ביום חמישי הושיע נא״
כהושעת ישורון׳ מגוי יצירון׳ ולך
ישוררון׳ מרים ראשי׳ שפתי רננות׳
פצו לך נגינות׳ צור שכן מעונות׳
כהיום ביום חמישי הושיעה נא״
אני והו״ קול מבשר. וכו
כמו שכתו׳ לע״ל׳

292

גדולים כי לעולם חסדו׃ ויהרג מלכים אדירים כי לעולם חסדו׃ לסיחון מלך האמרי כי לעולם חסדו׃ ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו׃ ונתן

ארצם לנחלה כי לעולם חסדו: נחלה לישראל
עבדו כי לעולם חסדו: שבשפלנו זכר לנו כי לעו'

ליום ששי

למענך אלהינו למענך
בוראנו למענך גואלינו למענך דורשנו
אנא הבורא עולמו לימים ששה
הבונה שש מעלות לצדדים
ששה היוצר שרפים בכנפים ששה
הושיענו בחגיגת ימים ששה
אנא זכור אב זנח תועבות ששה
אחרי זקוניו נולדו לו בנים ששה נטע
אשל וברך לקץ שנים ששה הושי'
אנא זכור אב מנקד כסקום מערכות
ששה גוננתו ומלטתו מצרות
ששה כרה מקות מים לדורשיכם
מעלות ששה הושיענו
אנא זכור תם הוליד מן הבכירה
ששה ויעה קחת מנחה סמינים
ששה והגביר אבי ששה והמברכו

לעולם חסדו: ויפרקנו מצרינו כי לעולם חסדו:
הודו לאל השמים כי לעולם חסדו:
על נהרות בבל שם ישבנו

גם בכינו בזכרנו את ציון על ערבים בתוכה
תלינו כנורותינו: כי שם שאלונו שובינו

בששה ששה׳׳ הושיענו כחגיגת׳
אנא המחבר לאפור׳ שמות ששה׳
המציל נפשות בערי מקלט שו
ששה׳ המורישנו חכמת סדרים שש׳
הושיענו כחגיגת׳

הקפה׳׳

אקראך ממ יצר׳ כמרחב מעני
אמרי האזינה יי בינה הגיגי׳׳
בך מעוז לדל ומנוס לחלך׳ יהוה בעזך
ישמח מלך׳׳ מפלט שמך אחישה׳
מרום סעה׳ עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה׳׳ למה לנצח תשכחני׳
כידאטר׳ לבש יהוה עוז התאזר׳׳
נכון לבי אלהים׳ ורוחי נשברה׳ יי
עזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה׳׳
פניו יאר יי לדל שופך שיחו׳ ויתן
עוז למלכו וירם קרן משיחו׳׳

298

דברי שיר ותוללינו שמחה שירו לנו משיר
ציון: איך נשיר את שיר יהוה על אדמת נכר:
אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני: תדבק

לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה
את ירושלם על ראש שמחתי׃ זכור יהוה

ראה עניי והליני׳ ולעזרת אמונך
תעוז ידך תרום ימינך׳ המיתם לפניך
ומהגות גרונם נחר׳ ייי הקשיבה ועשה
ואל תאחר׳ והעתר לשוחחים
יום יום יחוד שמך׳ ואתה ייי לא
תכלא רחמיך׳ אנא ייי הושיעה
נא׳ אנא ישר מערכי׳ וכוננה
את דרכי והישר מהלכי׳
ללכת להר קדשי׳ וקרא נא דרור
לדווי ממרורי׳ ושיחי יערב כמו
דרור׳ היום כיום ששי הושיעה נא׳
אנא הושיעה נא׳
אני והו הושיעה נא׳ אנא
סגל
סגלתך יקבץ קהלתך׳ להר נחלתך
מקום מקדשי׳ פזורים תקבץ׳ ד
לטה מרבץ׳ להלבישם תשבץ ד

לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו
ערו עד היסוד בה׃ בת בבל השדודה אשרי
שישלם לך את גמולך שגמלת ייי לנו׃

אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת עוֹלָלַיִךְ אֶל הַסָּלַע׃
לְדָוִד אוֹדְךָ בְכָל לִבִּי קל״ח

הַיּוֹם בְּיוֹם שִׁשִּׁי הוֹשִׁיעָה נָא״
אנא · אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָא״
כְּהוֹשַׁעְתָּ יַלְדֵי אֹהַב · מֵאוּר וּמִלַּהַב
וּמָחַצְתָּ רַהַב · לְכַלּוֹת מוֹקְשֵׁי · סְלוּלֵי
מַסְלוּל · פָּתַחְתָּ בִּמְצוּלוֹל · עָטוּר
עַם כָּלוּל · מְהַלְלִים בְּיוֹם שִׁשִּׁי · הו׳
אֲנִי וָהוֹ · כְּהוֹשַׁעְתָּ
יְחִילֵי קוֹל תּוֹר · מֵאֶרֶץ כַּפְתּוֹר ·
וַתָּשֶׁת מִסְתּוֹר · עָלֵימוֹ קְדוֹשֵׁי · סַנְפַּת
פּוּט · מִשִּׁחִין נִפּוּט · לְחַלֵּץ עַם שְׁפוּט ·
מְהַלְלִים בְּיוֹם שִׁשִּׁי · הוֹשִׁיעָה נָא ·
אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָא״
קול מבשר מבשר · וכו׳ כמו שכתו׳

ליום שבת״

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ · לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ״
לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ · לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ״

299

נֶגֶד אֱלֹהִים אֲזַמְּרֶךָּ׃ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל
קָדְשְׁךָ וְאוֹדֶה אֶת שְׁמֶךָ עַל חַסְדְּךָ וְעַל
אֲמִתֶּךָ כִּי הִגְדַּלְתָּ עַל כָּל שִׁמְךָ אִמְרָתֶךָ׃

ביום קראתי ותענני תרהיבני בנפשי עוז׃
יודוך יהוה [illegible] כל מלכי ארץ כי שמעו

טהים צוה אלי אתה צוית לעמך בסיני
בחבת׳ וכור את יום השבת׃
בהראות לכם נוראות׳ בקולות וברקים
באש ולבת׳ ושמרתם את יום השבת״
גתן נחלי מצותיך׳ ותתן
להם לא נשבת׳ כל שומר שבת״
דר בשמי ערץ׳ שמחם בשובך את
ציון שיבת׳ ישמחו במלכותך
שמרי שבת״ החרם אדום
וישמעאל׳ כי רעתם מאד רבת׳
ושמתה הארץ שבת״ ופדה
אביונך השוררים אליך מנעים ניבת׳
שעה במוזמור ליום השבת״
זכח כי בששת ימים ברא עולמו
ובשביעי שבת׳ על כן ברך יי את
יום השבת״ חקרו יום שביעי
ודרשוהו׳ ושמרוהו כבבת׳ ראו כי

אמרי פיך׃ וישירו בדרכי יהוה כי גדול כבוד
יהוה׃ כי רם יהוה ושפל יראה וגבוה ממרחק
יידע׃ אם אלך בקרב צרה תחייני על אף איבי

תשלח ידך ותושיעני ימינך׃ יהוה יגמר
בעדי יהוה חסדך לעולם מעשה ידיך אל תרף׃

נתן לכם השבת׃ טעונים אל העיר
לא תבאו׃ כי היא מתערבת׃ לא
תוציאו משא מבתיכם ביום השבת׃
ייי נתן לכם יום קדש שבתון
שבת׃ לא תבערו אש בכל מושבתיכ׳
ביום השבת׃ כל מלאכה לא
תעשו׃ עבד ואמה׃ בן או בת׃ עד
ממחרת השבת׃ לא תחללו
ולא תחובו חובת׃ וקדשתם את יום
השבת׃ מאמר ערכם לשמר
במצות שבת׃ ולקדש את יום השבת׃
נר שבת כהלכה׃ להדליקה
באהבה׃ ושמרו בני ישר׳ את השבת׃
סעודות שלשה מתקנים
ומשמרים כמצות׃ ויאמר משה
אכלוהו היום כי שבת׃ שעה
תפלת עמך המהללים כמחרת

300

קלט למנצח לדוד מזמור
יהוה חקרתני ותדע׃ אתה ידעת שבתי וקומי
בנתה לרעי מרחוק׃ ארחי ורבעי זרית וכל

ברכי הסכנתי: כי אין מלה בלשוני הן יהוה ידעת כלה: אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה:

מחכת בששת ימי המעשה' וביום
השבת" תביאם לגבולם ותנהלם
בארץ ידידי רחבת' יבא כל בשר
להשתחוות מדי חדש ומדי שבת"
הושיענו בחגיגת יום השבת"

אנא הושיעה נא"

אנא אזון
ניצורים כאישון' אוריו וישעי' הקם
שאמיך לחבלך ועמך' שוקדים
להמעימך' ביום שבת ושביעי הוי
אנא בנה שער האתון'
לנזרי שבתון' עלימו הודך לתון'
להרגיעי' אזחג שאסור' עת עמך
תבשור' נהללך עלי עשור' כהיום
ביום שבת' כן הושיעה נא"
אנא חיש מופתים' לקבץ מתים'
להר הזיתים' נוה מטעי ירק איתני'

פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה: אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח: אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך: אשא

כנפי שחר אשכנה באחרית ים גם שם ידך ת
תנחני ותאחזני ימינך ואמר אך חשך ישופני

יצרק איתמים יזכר׳ לחלק נינו מבכר
ואז נפוז ונכרכר׳ כהיום ביום שבת׳
אנא חיש נא תוחלת׳ למנ׳
חבצלת׳ מסוכה הנטפלת׳ תמעי פרצ׳
תדרור׳ גדלך לסדור׳ להגיד זרועך
לדור׳ כהיום ביום שבת ושביעי הו׳
אנא מלך רב עז כתך הרב׳ לחדש
יום מנאתך לישעי׳ אזי עזן תהלל
וטובך נמלל׳ ולשמך נהללך׳ כה
כהיום ביום שבת ושביעי הושי׳
אני והו הושיעה נא׳ כהושעת
יהודה
ואפרים׳ מיד מלך ארם מצרים׳
ומבלי שירים׳ קול נשכת׳
ינוק ואזיקים׳ בדתך מחזיקים
עלובים נאנקים׳ יודעי טרית
שבת׳ כהיום ביום שבת ושביעי׳

ולילה אור בעדני גם חשך לא יחשיך ממך
ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה כי אתה
קנית כליותי תסכני בבטן אמי אודך על כי

נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי
יודעת מאד׃ לא נכחד עצמי ממך אשר

כהושעת חרדי שגב׳ מכה מלך
נגב׳ ויענבו ענב׳ הבן את הברית׳
קשבת יתר ויתרון׳ נשאי ריב ומדון
להם חנית וכידון׳ נומרי הלכות שבת
כהושעת המוני אברם׳ מכה מלך
ארם׳ ותמלא ותרם׳ האיפה והבת׳
קוקו וטבוסה׳ גוי אשר כך הסך׳
ישור במסה׳ דברי שיר שבת״ כן
כהושעת טרורי מינור׳ סכה מלך
חיעד׳ אכן לא למחסור׳ במלחמת
לבת טרודים׳ לכל פאות׳ לאלפים
ולמאות׳ להם לבר יאות׳ קרוא
ענג שבת״ כן׳ כהושעת חבל חלק
מכה סרין ועמלק׳ ותליק דלק׳
אבל סחולת על טפת׳ זכרך אוינו
לשמך קוינו׳ קרוא מקרא קדש
לשבת׳ כהיום ביום שבת״

עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ׃ גלמי
ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו. ימים יצרו
ולא אחד בהם׃ ולי מה יקרו רעיך אל מה

עצמו ראשיהם׃ אספרם מחול ירבון הקיצתי
ועודי עמך׃ אם תקטל אלוה רשע ואנשי

הושענא רבה׳

למענך אלהינו׳ למענך בוראנו׳
למענך גואלינו׳ למענך דורשנו״
למענך אדיר אדירים״
למענך בורא רוח ויוצר הרים״
למענך גדול העצה משפיל ומרים״
למענך דובר צדק ומגיד מישרים
למענך היודע ועד אם יסתר במסתרים״
למענך והוא באחד ומי ישיבנו אמרים״
למענך זך הזוכר ברית הורים״
למענך חוקר לבבות וחפש חדרים״
למענך טפחה ימינו שמים ועבים
למענך יסדת ארץ בצורו נקע
למענך כביר כח מטהר באורים״
למענך לא יתמו שנותיו לדור דורים
למענך משביח שאון ימים חרה

302

דמים סורו מני׃ אשר יאמרוך למזמה נשוא
לשוא עריך׃ הלא משנאיך יהוה אשנא
ובתקוממיך אתקוטט׃ תכלית שנאה

שנאתים לאויבים היו לי: חקרני אל ודע לבבי
בחנני ודע שרעפי וראה אם דרך עצב בי

למ׳ טורף רוזנים לאין ומלכי ושרים״
למ׳ פוער כחסד כסאו בהדורים״
למ׳ ענן וערפל נוגה וסתרים״
ס׳ג׳ו למ׳ פוקח עורים ומתיר אסורים״
למ׳ צופה עתידות מה יהא בסוף
למ׳ קרוב לנשברים ודכאי רוח עוזרי
למע׳ רם ונשא השכן צחיח הסורי״
למ׳ שמך לא תתן וכבודך לאחרים״
למ׳ תוכן להושיע עם נבחרים״
הושענא״

אנא המקדים לעולם דברים
שבעה׳ הסודר בראשית
לימים שבעה׳ הנוטה שמים ש׳
שבעה׳ והרקיע ארצות שבעה״
הושיענו בחגיגת ימים שבעה״
אנא זוכר אב הבטחתו לרשת
ארץ עממים שבעה׳ ותה

ונחני בדרך עולם: למנצח מזמור לדוד: קמ
חלצני יהוה מאדם רע מאיש חמסים
תנצרני: אשר חשבו רעות בלב כל יום

יגורו מלחמות: שננו לשונם כמו נחש
חמת עכשוב תחת שפתימו סלה: שמרני

בית לחכמים' וחצב עמודיה שבעה'
וכרת ברית לנגיד' בכבשות שבעה'
הושיענו בחגיגת ימים'

אנא זכור יחיד בשרתו לקץ שנים
שבעה' הועלה על הר שביעי
להרים שבעה' ושמה כסצאו מים
ויקרא אותה שבעה'' הושיע

אנא זכור תם המשתחוה ארצה
פעמים שבעה' על שם
יפול צדיק וקם שבעה' צרפתו
בשני שובע שבעה' ורעב שבעה'
הושיענו''

אנא הפורתו על יד שביעי לרועים
שבעה' המוליכנו במדברות
שבעה' המסוככת בעננים שבעה''
הושיענו''

אנא המנחילנו שבת' לימים

יהוה מידי רשע מאיש חמסים תנצרני
אשר חשבו לדחות פעמי: טמנו גאים פח
לי וחבלים פרשו רשת ליד מעגל מוקשים

303

שתו לי סלה: אמרתי ליהוה אלי אתה האזינה
אדני קול תחנוני: יהוה אדני עז ישועתי סכותה

שבעה׳ ושנת השמטה לשנים
שבעה׳ ושנת היובל לקץ שבועים
שבעה׳׳ הושיענו׳׳
אנא זכור זמן חירותינו׳ לימים
שבעה׳ וכתרינו לשבועים
שבעה׳ ולולבו וערבה בחג סוכה׳
וניסוך המים שבעה׳ הושיענו
בחגיגת ימים שבעה׳׳

פזמון׳

יום אעטוף כשוש׳ כינה
הגוני׳ יער פורה ונע׳ וידעו כל
המוני׳ כי שומע אל אביונים יי׳׳

פסוקים׳׳

כי שומע אל אביונים יי
ואת אסיריו לא בזה׳ כי לא בזה ולא
שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו
ממנו ובשועו אליו שמע׳׳ פנה אל

לראשי ביום נשק: אל תתן יהוה מאויי רשע
זממו אל תפק ירומו סלה: ראש מסבי עמל
שפתימו יכסומו: ימוטו עליהם גחלים באש

יפלם במהמרות בל יקומו: איש לשון בל
יכון בארץ איש חמס רע יצודנו למדחפות:

תפלת הערער ולא בזה את תפלתם
יי צבאות וכו

הקפה

ט פתחך ירון שהאבר כהדוסך
יי אלהי אתה ארוממך אודה שמך
ביער בערב בלולב וערבה
בקולישנו יי ברצונך העמדת
להררי עז גמא צמא לישעך
טער פיו למלקושו יי עז ישרא׳
קדושו דבר ויקרא ארץ דלה
אסיריך ממצרים יי דובר צדק
ומגיד מישרים הבא שנת
שלומים לעם מדמי נרשע יי הט
שמיך ותרד גע בהרים ויעשנו
והרק חמת וסגר לקראת רודפי
כמהים יי ואין עוד זולתי אין אלהים
הושיענו בהקפה אחת

ידעתי כי יעשה יהוה דין עני משפט אביונים:
אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך:
מזמור לדוד

יהוה קראתיך חושה לי האזינה קולי בקראי
לך: תכון תפלתי קטרת לפניך משאת כפי

פזמון

שמר צדק אבותי מום
הבה לי כחלקם בחיים · תנה חלקי
וחבלי · ומיד שאול אפדם · יתכשר
קהלי · עקב אשר שמע אברהם
בקולי ״ עקב ·

מי שענה לאברהם אבינו
בהר המוריה הוא
יעננו ״ רחמנא אדכר לן קיימי
דאברה׳ רחימא בו
ויעבור יי׳ על פניו וכו׳
יי׳ צבאות ·

הושע יי׳ את עמך את שארית
ישראל ״ הושענא ״

הקפה ״

ומאדם ובהמה · חיש
לגאלת ארץ · יי׳ זכרנו יברך יברך

מנחת ערב: שיתה יהוה שמרה לפי נצרה
על דל שפתי: אל תט לבי לדבר רע
להתעולל עלילות ברשע את אישים פעלי

און ובל אלחם במנעמיהם: יהלמני צדיק
חסד ויוכיחני שמן ראש אליניא ראשי כי

את כית ישראל׳׳ חון חבורת לסדים
פרנסו להדריר יי חפץ למען צד
קו יגדיל תורה ויאדיר׳׳
טל היה לטלה׳ מטולטל בין טלאיך׳
יי טוב וסלחו ורב חסד לכל קראיך׳׳
יה התעשת היום לערך שוע
בטקהליו׳ יי ישמע בקראי אליו׳׳
כמה לך בשרי׳ מקול כפיר אשר
נהם׳ יי כמה תראה השיבה נפשי
משאיהם׳׳ לך אמר לבי וע״צ
ועתכמחתי בעורם׳ יי לי לא אירא׳
מה יעשה לי אדם׳׳
הושיענו בהקפות פעמים שנים׳׳

פזמון

עת שערי רצון להפתח׳
יום אהיה כפי לך שוטה׳ אבא זכור
נא לי מיום הוכח׳ עוקד והנעקד

עוד ותפלתי ברעותיהם: נשמטו בידי סלע
שפטיהם ושמעו אמרי כי נעמו: כמו פלח
ובקע בארץ נפזרו עצמינו לפי שאול: כי

אליך יהוה אדני עיני בכה חסיתי אל תער
נפשי׃ שמרני מידי פח יקשו לי ומקשות

והמזבח״ עוקד והנעקד׳ מי
שענה ליצחק על גבי המזבח
הוא יעננו״ רחמנא אדכר לן
דיצחק עקידך טריל ויענו
ויעבר יי על פניו׳ וכו
יי צבאות וכו״ הושיעה את עמך
וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד
העולם״ הושענא״

הקפה ״ז

משוך חסדך ליודעיך יהיה
למחצם חובש׳ יי מלך גאות לבש״
נפוגותי בלב נשבר ונדכה ורוח
קודרה׳ יי נגדך כל תאותי ואנחתי
ממך לא נסתרה״ שיחי יערב
עליך בערכי בתוך קהלותיך׳ יי
שפתי תפתח ופי יגיד תהלתיך״
עוררה את גבורתך׳ כיום וילך

פועלי און׃ יפלו במכמריו רשעים יחד אנכי
עד אעבור׃ משכיל לדוד בהיותו במערה
תפלה׃ קולי אל יהוה אזעק קולי אל אדני אתחנן׃

אשפך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד: בהתעטף
עלי רוחי ואתה ידעת נתיבתי בארח זו אהלך:

והלום יי עוז לעמו יתן יי יברך
את עמו בשלום: פזורי עמך
תבקר ושובבו למאויהו יי פעלך
בקרב שנים חייהו: ינוה ישועות
יעקב אשר רחק נודו יי צבאות
מלא כל הארץ כבודו:
הושיענו בהקפות פעמים שלש

פזמון

צור יעקב קדושו גואל
ישראל הדורש ברחמים לעם חסרון
שואל ענינו מעת רצון מושיע וגואל
אשר ענה את יעקב בבית אל:
מי שענה ליעקב בבית אל הוא
יעננו: רחמנא
אדכר לן קיימיה דיעקב שלימא
בדיל ויעבר: ויעבור יי:
יי צבאות

טמנו פח לי: הבט ימין וראה ואין לי מכיר
אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי: זעקתי
אליך יהוה אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ

306

החיים׃ הקשיבה אל רנתי כי דלותי מאד
הצילני מרדפי כי אמצו ממני׃ הוציאה

הושיעה יי כי גמר חסיד כי פסו
אמונים מבני אדם׃

הקפה׃

קרבת ביום אקראך היה
קרוב לפלולי יי קראתיך חושה
לי׃ ראה עניי משנאי אשר כמו
ים יהמיון יי רמה ידך בל יחזיון׃
שעה שועת אביון בשועו בער
נגע לבבו יי שעה תפלתי ושועתי
אליך תבוא׃ תאות ענוים
שמעת בהתחננו לפניך יי תכין
לבם תקשיב אזנך׃ יערב לך
שיחי בעתי מקרב המוניך יהיו
לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך׃
שא נא פשע עומדת לפניך ברוח
נשברה פליטת בת יהודה הנשארה׃
חזק בטובך עם סובלי פחדך׃

ממסגר נפשי להודות את שמך בי יכתירו
צדיקים כי תגמל עלי׃ מזמור קמג
לדוד יהוה שמע תפלתי האזינה אל תחנוני

באמונתך ענני בצדקתך ואל תבוא במשפט
את עבדך כי לא יצדק לפניך כל חי כי רדף

קולי שמעה כחסדך הושיענו
בהקפות פעמים ארבעה

פזמון

זכרה ברית איש עת ואת
תורת עניו נורא בעליונו כבודך
ראו עיניו ולקהלת המונו הנחיל
דת חזיונו יזכר ואת אדונו ידעו
פנים בפנים מי ישענה למשה
ואבותינו על ים סוף
הוא יעננו רחמנא אדכר לן
דמשה נביאה בר ויעבר וכו
יי צבאות עמנו
ליי הישועה על עמך ברכתך סלה

הקפה

ציאת האש חרב מארינו
שביי ופזורי כבר כתובה לעיל
ביום רביעי הושיענו בהקפות

אויב נפשי דכא לארץ חייתי הושיבני כמ
במחשכים כמתי עולם ותתעטף עלי רוחי
בתוכי ישתומם לבי זכרתי ימים מקדם

והגיתי בכל פעלך במעשי ידיך אשוחח׃
פרשתי ידי אליך נפשי כארץ עיפה לך סלה׃

חמשה״ הושענא״

פזמון׳

זכרה ברית שלוחך׳ ויגדל
אחיך׳ למען משיחך׳ מכהן
במטהך׳ ושם מחותיך׳ וכליל
על מזבחך׳ והגיד שבחך׳ בבואו
לפני לפנים״ והגד׳
מי ישועה לאהרן בבית קדשי
הקדשים הושיענו״
רחמנא אדכר לן קיימיה דאהרן
כהנא רבא ויעבר״ ויעבר׳
יי צבאות׳
כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו כו
הבישות״ הושענא״

הקפה״

המצא לי בקראי יצר
מושיעי וגו׳ כבר כתובה לעיל׳

מהר ענני יהוה כלתה רוחי אל תסתר פניך
ממני ונמשלתי עם יורדי בור׃ השמיעני
בבקר חסדך כי בך בטחתי הודיעני דרך זו

אלך כי אליך נשאתי נפשי: הצילני מאיבי
יהוה אליך כסיתי: למדני לעשות רצונך

ביום חמישי הושיענו בהקפות
פעמים ששה"

פזמון'

זכור תסכלב כי עיר בחרת
כי אשר מכל סביבו הניחותו
מאויבו ורוחב שכנו בעסרו
לצאת ולבוא' יקדמוך בניבו שרי
אחר נוגנים" יקרסוך'
מי שענה לדוד ושלמה בנו
בירושלם הוא יעננו"
רחמנא אדכר לן קיימיה דדוד
משיחא בריל ויעבור" ויעבר'
יי צבאות'
הושע יי את עמך את שארית
ישראל" הושע

הקפה"

טה קדשך כסאו תשכלל'

308

כי אתה אלוהי רוחך טובה תנחני בארץ
מישור: למען שמך יהוה תחייני בצדקתך
תוציא מצרה נפשי: ובחסדך תצמית

איבי והאבדת כל צררי נפשי כי אני עבדך:
לדוד ברוך יהוה צורי

ותיקר יוקר׳ יעזרה אלהים לפנות
בקר׳ שרידי יהודה תבקר
אתה ואתה ואיה ידיו רב לו ועזר
מצריו תהיה״ עד מועדיכו׳
אשר בה נושענו׳ עזרנו אלהי ישענו
כי עליך נשענו״ פרוח תפרח
ותגל׳ מחיה בתתם קולם׳ כי עזרת
אבתינו אתה הוא מעולם״ צוי
יום ראשון בקחתנו לרוממך׳ עזרנו
אלהי ישענו על דבר כבוד שמך״
קשור אגודה אשלים להודות
לשמך אורתי׳ בו בטח לבי ונעז
ונעזרתי״ רמתי בכפות תמרים׳
רצה להעביר שמעה אלהים לנו
מחסה ועוז׳ עזרה בצרות נמצא״
שוקדי ענף עבות׳ פרי עץ
וערבי נחלי׳ הנה אלהים יעזר לי״

המלמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה:
חסדי ומצודתי משגבי ומפלטי לי מגני
ובו חסיתי הרודד עמי תחתי: יהוה מה

אדם ותדעהו בן אנוש ותחשבהו אדם
להבל דמה ימיו כצל עובר יהוה הט

תעשה עמך לטובה ויראש רחבך
בחיריך עם נושע ביין מגן עזרך
ותרא אויבתי ותבוש אשר
מידה שתקני כי אתה יי עזרתני
ונחמתני הושיענו בהקפות
פעמים שבעה

פזמון

ירננה יער אין כערכו
שועת עמו ושיחו ושיר מתקבל
חפצו יקבל כשיניחוהו ויהי כשלג
סוסו להיות לעד כינחו ויתן עוז
למלכו וירם קרן משיחו

פזמון

יה איום זכור היום
ברית שבעה תמימך יניר אזרח
אשר ארח כהוקו דת נאמך אב
רחמן קרב וזן פדותינו ברחמיך

שמיך ותרד גע בהרים ויעשנו ברוק
ברק ותפיצם שלח חציך ותהמם שלח
ידך ממרום פצני והצילני ממים רבים

מיד בני נכר: אשר פיהם דבר שוא וימינם
ימין שקר: אלהים שיר חדש אשירה לך

זכרנו יי ברצון עמך״

רחמנא אדכר לן צלותהו
דתלת עשר מכילן
ורחמי דוי ועבור״ ויעבור׳

פזמון יה איום וכו׳

פסוקים״

זכרנו יי ברצון עמך
פקדנו בישועתך״ יי צבאות׳
הושיענו אלהים כי באו מים עד נפש״
הושענא׳

אנא הושיענא״

אנא ישרעם
בא בהושענא רבה׳ לצלצלך בחנון
מושיעי׳ חישנא כריום ובירושל
כהיום׳ נהללך כיום שביעי הושיע
אנא סחהנא כליל׳ כל
ממלכות האליל׳ וארון עלי חליל׳

בנבל עשור אזמרה לך: הנותן תשועה
למלכים הפוצה את דוד עבדו מחרב
רעה: פצני והצילני מיד בני נכר אשר

כיהם דברו שוא וימינם ימין שקר : אשר
בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם בנותינו

בחג ששוני פרח תיראה ' נאה נאה '
ובירושלם לשנה הבאה ' תהללך כיום
שביעי הושיעה נא " אנא כנה
שער השיר ' ושם לך אשיר ' ושי לך
אתשיר ' מרנני ' בקבוצך אנוקים '
ממרחקים ' וסוכתך אקים ' כהיום
ביום שמיני ' הושיעה נא "
אנא ריצה וקומם ' הר השמם ' ומגדלך תרומם ' ונגלה קן ישעי
רוממסותך הראה ' לעם הנכאה ' ומון
יראה ' כהיום כיום שביעי ' הושיעה
נא " אנא ידידים הנוה ' והוד
עלי שזה ' וטובך אחוה ' כתוך עם
נושעי ' ציון מלא ' מעם זה ' ושם
פמך נחלה ' כהיום ביום שביעי הוש
אנא חילך הנחל ' חומות וחיל
וקמים הזחל ' ותשמעשועי ' קהלי

בזויות מחוטבות תבנית היכל : מזוינו מלאי
מפיקים מזן אל זן ' צאננו מאליפות מרבבות
בחוצותינו : אלופינו מסבלים אין פרץ

ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותינו׃ אשרי
העם שככה לו אשרי העם שיהוה אלהיו׃

פוני וטובך אשין ולשמך ארנין
כהיום ביום שביעי הושיעה נא׳׳
אנא הושיעה נא׳׳
אני והו הושיעה נא׳׳

כהושעת ידידים׳ ממעבידים׳
ותסחן לודים׳ אינים להכניע׳ כן
פניך האירה׳ לעם הקיפו יקרה
בלולב הדוסה לשדרה׳ כהיום
ביום שביעי הושיעה׳׳
כהושעת על שפתים׳ טועים אל
מאוים׳ ובקעתים כעים׳ והטבעת
מטביעי׳ כן העלה על לב׳ שפכים
כמים לב׳ כאתרוג הדומה ללב׳ כן
כהיום ביום שביעי׳ הושיעה נא׳׳
כהושעת ינר משמש
ותק צריו חושש׳ עראקוס סקבמוי׳

תהלה לדוד ארוממך אלהי המלך׳ כבר
כתוב לעיל׳ הללי נפשי׳ וכו
כי טוב זמרה וכו׳ את יהוה מן השמים׳׳

שירו ליהוה שיר חדש ככר כתו׳

הללו יי׳ בקדשו ככר כתו׳

כן הטה אזנים׳ למחולת מחנים

כהדס הדוטה לעימים׳ כהיום כיום

שמיני׳ הושיעה נא׳ אני׳

כהושעת מסיסרא׳ מימי ברק ורז

ודבורה׳ ושוררו לך שירה כפרוע

פורעי׳ כן העלה מסרתים לשכמ

כין שפתים׳ ירוממוך בערכה החם

לשפתים׳ כהיום כיום שמיני הוש׳

אני והו הושיעה נא׳

אנא יי׳ נא הושענא והוש

והושיעה נא׳

יי׳ נא אוצרך הטוב׳ פתח ברום

וכולה׳ והארץ תתן יבולה׳

יי׳ נא נטפי נדבות ירוו דשאי חציר

והשיג לכם דיש את בציר׳

יי׳ נא יבול הארץ לברך העתר

שיר השירים אשר לשלמה: ישקני מנשיקות
פיהו כי טובים דודיך מיין: לריח שמניך טובים

אכול ושבוע והותר:
ה' נא יום זה חתום חותמת: וברך
חטה ושעורה וכוסמת:
ה' נא וגשם ברכות תחולל רוח
צפון: וברך שבלת שועל ושי'
ה' נא ספק מזון בכל חדש וחדש:
וברך ארז ודחן ופול ועדש:
ה' נא פנה שנה זו משמיר ושית:
וברך כל מיני אילנות ועצי זית:
ה' נא במטר רוה חרבוני ישימון:
וברך גפן ותאנה ורמון:
ה' נא קרא נא שובע במטרות תקע'
וברך כל מיני ירקות וזרעים:
הושענא והושיעה נא:

אנא ה' נא הושענא והצלי'

ה' נא יום זה עלקין תפסיק: וחלין

שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך: משכני
אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה
ונשמחה בך נזכירה דודיך מיין מישרים

אהבתך: שחורה אני ונאוה פטרת
ירושלם כאהלי קדר כיריעות שלמה: אל

שסועה מכה משסיע גפן מסערי
ט״נא ומנוף עהלת נועה ותפריח
ומורי זרועיה תגרש גוים
ותטעה״
ט״נא סמדריה הניטעת כמרץ פנית
לפניה שבעה גוים כתרץ
ותשרש שרשיה ותמלא ארץ״
ט״נא פארת הפרחת פרים ובטוב
השבעת ערים תשלח קציריך
ערים״ ט״נא גהה נא מטובך
מאורות חללי במלקוש ויורות
ופתח על שפים נהרות״
ט״נא היטיבה לאבן הראשה והודך
היום הלבישה והשביע ב...
בצחצחות נפשה והרק נוזלים על
ט״נא הלא אתה נוטע וטעריה
כמאז נטעת ותשמרה לסה

312

תראוני שאני שחרחרת ששזפתני השמש
בני אמי נחרו בי שמוני נטרה את הכרמים
כרמי שלי לא נטרתי הגידה לי שאהבה

נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים
שלמה אהיה כעטיה על עדרי חבריך ׃

פרצת גדיריה ׃
אנא קדוש רב עזוזות הבט משמים
לחוות ופקוד גפן זאת ׃
אנא טובך גלה לעמוסי מעים
טרף תן לנו משמים ישבעון
טובך נהלי בתיוסים ובמעיני
הישועה ישאבון מים ׃
הושיעה והצליחה נא ׃
אנא אנא רפא נא סלח
נא הושענא והרויחה נא ׃
למען אומץ ממוצאי עלילה על
מים בעלך גונתו ונוצל
משטת מים בגללו נשבעת מהבא
מבול מים ׃
למען האחד היום אגמי מים ׃

אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך
בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנו
הרעים ׃ לססתי ברכבי פרעה

למען אהוב נס יוקח נא מעט מים.
המסיך אחריך כמודר כשעלו מים
בתק זרים עוברי אש ומים. למענו
תברך היום בארות מים"
למען בחור נשפך דמו כמים. לפז
לפעולת רצונך בא באש ובמים.
בשרוהו עבדיו מצאנו מים. למענו
תגדיל היום גשמי מים"
למען גבור פגעו בו מלאכי אש ומים.
נסרב מושב אהל משולת מים.
גברתו ביחס בשקתות המים. למענו
תרגל היום דלי מים"
למען דגול משוי ממים. הנחיל
לעמך דת אצולת ימים. העובר
חבלך בתוך גלי מים. למען תברך
היום המוני מים"
הושענא והרויחה נא"

313

הכפר דודי לי בכרמי עין גדי׃ הנך
יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים׃ הנך יפה

אנא אל נא הושענא והושז
והצליחה נא אבינו אתה״

למען אב אשר נחקר וינחן׳ בכלות
דור יתחן׳ ונת מצא חן׳ עבורו היום
תלביש תפלה׳ לערכים לך תהלה׳
אבינו אתה״ למען אב נאמן
כלי השל׳ ונוצל מכשל׳ ויטע אשל׳
עבורו היום יוכסף׳ עם מוסיף מוסף׳
אבינו אתה״
למען יחיד מקוראי׳ ברכו אל ראי׳
עבורו ביום תכלל׳ גוי גומרי הלל׳
אבינו אתה״
למען ותיק אורו כנר׳ ונפלאו עיניו
והאיש משה ענו׳ עבורו תברך
זו השנה׳ לצועקי הושענא׳ אבינו

דודי אף נעים אף ערשנו רעננה׃ קורות
בתינו ארזים רהיטנו ברותים׃ אני חבצלת
השרון שושנת העמקים׃ כשושנה בין

החוחים כן רעיתי בין הבנות כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי
וישבתי ופריו מתוק לחכי: הביאני אל

למען שמך קוראיך קדש' לחוג כזה
החדש' בהר הקדש' תנהל אמוציך
רגלים' לשנה הבאה בירושלם
אבינו אתה"
אנא השם הושיעה והצליחה וכו'

פזמון'

הושיענו מושיענו' כילו
עינינו' ולכה לישועתינו"
יושב קדם איום ונורא' יוסיף זה אמן
סובבי תובה' ושנה זו תהא שנת
אורה" ינוכה קוראיך ברחם נמוכה'
סובבים היום שבע נסוכה' ושנה זו
תהא שנת ברכה" שגב שנה זו
מכל מחלה' ושיתה גשוסה' רשותה
וטלולה' ושנה זו תהא שנת גילה"
פתחך הרחב לאום צאנה כתרתה
מתחננת לפניך בהגיון מליצה'

בית היין ודגלו עלי אהבה: סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת
אהבה אני: שמאלו תחת לראשי וימינו

פזמון'

אמרו'
לאלהים שיר על
צלצלת תגל ערבה
כחבצלת" שירו
בערבה במדבר
הולכות הלל
כערבה מזהבה
רצוף' ירדת עד
חובה כל שוטן יכוף
על ראשם יקחאת
המאכלת' ואתחאש
ארץ חפץ אכלת"
באהים שמחו
ועלזו' כוכותרתו
ואתנביו שיחו' וב
ובישועתו לערי
ערכטחו' אזנאברתו
יסף עלינו' נם ישבר
דלת' ישעהסגיר'
יפרק שלשלת'
יום זה עשה מאז
לשמחות' ברכות
טוב נשא מאלהי רוחו
בוהודו כבה' שמין
למנוחות' אוצרין
תאתח חדוש חמש
ממשלת' מלכות
עולמים בכל משלת
לחי תוך ציון אצל
אלנו אמון יהיה
עליון תוך חדר
ארמון' ינמירו
טריון כבעל המון'
כרם חמד באש
אכלת'

תחבקני׃ השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו׃

ובקדם
תשוב עמים
רוממת׃
יושב שמים קנא
יום נקם כו שבעתי
בן יחיד ינקם צרין
כגלים אבלו את
חוקם העיר היונה
מראה נגלה שית
השכיונה תגוה
נגלת׃
אמרו׃

ושנה זו תהא שנת רינה׃ נעימות ימינך נצח לאום נאוה ותשכון בנוה שלום ובמנוחות שאננות׃ ושנה זו תהא שנת חדוה׃ ושנה זו׃

פזמון׃

האל למושיעו עם נושע ביי׳ הושענא בחסדך מיחלים ליי׳ כי לישועתך קוינו יי׳
אדם ובהמה תושיע יהוה׃ כי אתה הושיענו׳ נוטען קדושנו׳ ועשה נא למענך אם לא למעננו׳ וביום הושענא לחיים חתמנו׳ אל תטשנו ואל תעזבנו אלהי ישראל׃

תפתח ארץ ויפרו ישע לעם אשר כפנרב פריהם ספשע׳ ובא לציון גואל ולשבי פשע׳ תאות ענוים שמעת יי׃

ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ׃ קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות׃ דומה דודי לצבי

אולעמר האילים הנה זה עמר אחר כתלנו·
משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים׃

הפק חמלתך לשמרי מצותך·
הסובבים בביתך · היום תורתך יראו·
ישועתך הבוטחים ביי״ כי
מפלג מלא רוה לאומיך הושע כיום
ישאתך לישעך · וברוב גאונך
תהרוס קמיך · כיום אשר נאמר ט
ויושע יי״ ט· רנה שועת
אמלים · ישועתך מיחלים · ומזונם
שונאים ביום לולב נוטלים · גשמים
וטללים תזיל מזבולים · וחיש ילכו
גאולים · ופדויי יי״ כי·
גשם נדבות תניף אלהים · לשפכים הנ
התנתם · ולשעך כמהים · הפק הסלחך
לפוחדים היום ורוהים · אומרים אין
כמוך באלהים יי״
כי לישועתך קוינו יי״ · אדם ובהמה
תושיע יי״ ·

ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי
ולכי לך׃ כי הנה הסתו עבר הגשם חלף
הלך לו׃ הנצנים נראו בארץ עת הזמיר

הגיע וקול התור נשמע בארצנו׃ התאנה
חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח

ויאמ׳ קול מבשר וכו׳ אנא יסד
ארמון׳ יושב נמוך בך חוסה׳ וכשמגיע
בזכות הנעקד כשה׳ יאמ׳ אל מלך
יושב על כסא וכו׳ ויעבר י״י וכו׳
עד היט שבשמים׳ ומשלים הסליחות׳
וקדיש׳

לשמיני העצרת׳

רשות׳

לאום ישבה בסכה אורת׳
ועורתגה שמיני חג עצרת׳ פנה
להם ושימם בעטרת׳ ורב שבתם
ברוח נשברת׳ בתוך דובים במאסר
מוסגרת׳ למען פדם ממהמרת׳
ומשטם עשה משמי זרת׳ ואת
נפשם קנה ותהי נכרת״

קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך׃
יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה
הראיני את מראיך השמיעיני את קולך

מי קולך ערב ומראך נאוה׃
אחזו לנו שעלים שעלים

נשמת

מתחננים נגדך פוחדים ורוהים
תפארך דור שאר עמיו טרי ישרת
ארץ כמהים גשם עבות תנה אלהים״
נש׳ יראיך איך מכונים רעתם יחדו
יהללוך לקיים מאמרך כה
שמו משעתם ונתתי גשמיכם בעתם״
נש׳ ורות עפר מתוך מאסרו יחלוך
כי תדרשם במאמר נביאך לכל
אורו כפי שכלו ואורו יפתח יי לך
את אוצרו״
נש׳ השמחים ביום שמיני חג עצרת
ט׳ חי וקיים תשורתך הם ומנהם
נועם ופרים אומרים ואלו פינו מלא
שירה כים״

זולת

אז בעת רצון כהתקבץ המוני

316

קטנים מחבלים כרמים וכרמינו סמדר
דודי לי ואני לו הרועה בשושנים עד
שיפוח היום ונסו הצללים סוב דמה

לדודי לצבי או לעופר האילים על
הרי בתר׃ על משכבי בלילות

בהקים ידידיה טירת ארמוני גבור
בר ענותו לברך אמוני ויהי ככלות
שלמה להתפלל אל יי׳
דרש דרש נטה יד פודה ונט׳ המון
רחמיו עיר על עם טובו שלו ויקם
ויתיצב מעל מזבח ה׳ ויברך
את כל קהל ישר׳׃
חשב באמרו לחקות הארוחה טעם
לדבר אמרי נכוחה יברך ה׳ ארון
אשר ירדו לכל פתוחה ברוך יי׳
אשר נתן מנוחה׃ כחומות וחיל
שת הסרו סביבותינו להקים ==
ולהעמיד את חרבותינו חטאינו
יעביר ויכפר אשמותינו יהי יי׳ אלהינו
עמנו כאשר היה עם אבותינו׃ אל
נורא ומשגב יושב הכרובים ==
סגיא כח רוכב על עבים עתרתי

בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו
ולא מצאתיו אקומה נא ואסובבה
בעיר בשוקים וברחובות אבקשה

יקבל ושירי הערבים ויהיו דברי
אלה אשר התחננתי לפני יי קרובים״
יודע צפונות ומבין כל רזורת
מבטיחי להקים תנחומי המחזות
סור פלא איך גלה כמאז כמעוזות
ביום נתנו ידידים שירות ותשבחן״
אלהים יקם דברו להציל
קהלי עדרו ועלינו אלהי שברו אשר
שבט יעקב בעזרו״

מגן לגשם״

אלהי יפתח אוצר מעלו
במטר רב לרוות נחלה מאתו לתת
גשם אשאלה כי לאלהים מגני ארץ
מאד נעלה״

מחיה

אל יפתח ידו לאצילים
להכין להם בעתם מאכלים בתורתו

317

בית אמי ואל חדר הורתי׃ השבעתי
אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילו

ענוים מים טולים׳ להחיות רוח
שפלים׃

סדר הגשם׳

אל מעלה
נשיאים׳
להחיות לב נדכאים׳ בטלה יראה
פלאים׳ ובזרועו יקבץ טלאים׃
בניסן יעלה איר ותשקה׳ והשביע
נפש שוקקה׳ ותתן לבת ט׳ זבקה׳
את המורה לצדקה׃
ככתוב ובני ציון גילו ושמחו ביי
אלהיכם כי נתן לכם את
המורה לצדקה ויורד לכם גשם יורה
ומלקוש בראשון׃
רצון לבו בנפשו יקשור׳ ויתהנינו
בארח מישור׳ במזל שור ברכות
יחשור׳ ורב תבואות בכח שור׃
האל יראנו בנעת׳ חדש אייר את

השדה אם תעירו ואם תעוררו את
האהבה עד שתחפץ׳ מי
זאת עלה מן המדבר כתמרות עשן מק

מקטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל
הנה מטתו שלשלמה ששים גברים

ישועת׳ פניו כחמה נוגעת׳ ונדעה
נרדפה לדעת״
כתוב ונדעה נרדפה לדעת את
יי׳ כשחר נכון מוצאו ד
ויבא כגשם לנו כמלקוש יורה ארץ״
מעון יוסיף ידו והיה יהודה וישעה
למחיה׳ במזל תאומים כעיר רעי׳
כשני עפרים תאמי צביה״
בסיון יאסוף כמועצות׳ שיות בעדו
נפוצות׳ כי הוא לבדו גדול העצות
ושלח מים על פני חוצות״
כתוב הנותן מטר על פני ארץ
ושולח מים על פני חוצות״
נכונים לדת שקר נטו׳ כאבן נגף
ישפטו׳ במזל סרטן ילבטו׳ כל
עמסיה שרות ישפטו״ עת
תמוז יקר מימים׳ להשבית ילסים

סביבלה מגבורי ישראל׃ כלם אחוזי
חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על
ירכו מפחד בלילות׃

אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי
הלבנון׃ עמודיו עשה כסף רפידתו

חרשים אלהים׳ ואין ידע כל העמים׳
היש בהבלי הגוים מגשימים״
כתוב היש בהבלי הגוים מגשמים׳
ואם השמים יתנו רבבים
הלא אתה הוא יי אלהינו ונקוה
לך כי אתה עשית את כל אלה״
רחום יעורר חניטותיו׳ כאב
ירחם שתי בטוחיו׳ כי אין קנה לגב
לגבורתיו׳ מוצא רחם מאוצרותיו״
זרע נשאר מעט מזער
ומכל טוב כארבה ננער׳ כמזל ארי
פה יפער׳ כאריה בבהמות יער״
כתוב והיה שארית יעקב בגוים
בקרב עמים רבים כאריה
בבהמות יער וככפיר בעדרי צאן
אשר אם עבר ורמס וטרף ואין
מציל״ הוא יבדיל בין קדש

זהב מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה
מבנות ירושלם׃ צאינה וראינה בנות
ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה

לו ואמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו:
הנך יפה רעיתי הנך יפה

לחול וארץ צבי לנמשל כחול
במזל בתולה יצאו לחול אז תשמח
בתולה במחול
בחדש אלול ישגלח צירי להוציא
ממנו כל ציר ויעורר עם אהבו יציר
המצמיח הרים חציר
ככתוב המכסה שמים בעבים
המכין לארץ מטר המצ
המצמיח הרים חציר
רעים עשו לי רע אבו יהיו כפשתה
כבו כמאזנים לדין יעברו וכשחק
מאזנים נחשבו
בתשרי תפרה בתחונתה תעורר
אמת תכנתה היתה שלימה גונתה
ונלאה אתה כוננתה
ככתוב גשם נדבות תניף אלהים
נחלתך ונלאה אתה

319

הנך יפה עיניך יונים מבעד לצמתך
שערך כעדר העזים שגלשו מהר
הגלעד שניך כעדר הקצובות שעלו

מן הרחצה שכלם מתאימות ושכלה
אין בהם׃ כחוט השני שפתותיך

פונתה״

ירונו שחקים מסבים׳ יום תשיב לסי
משאבים׳ במזל עקרב בת רבים׳
למעלה עקרבים״

מאמר נביא יאמן׳ במרחשון כמו
יטמן׳ זרע יברך פתחי אמן׳ והיה
דשן ושמן׳ ככתוב ונתן מטר
זרעך אשר תזרע את
האדמה ולחם תבואת האדמה והיה
דשן ושמן ירעה מקנך ביום ההוא
כר נרחב״

אמון פיה שם תהלתו׳ עוד יאמר
בבוא עתו׳ במזל קשת׳ היה אתו׳
ותשב באיתן קשתו״

יורעיו באברתו יכסה׳ ומדבר לאגם
מים ישם׳ בכסלו יצו עביו ויפרשם׳
ישלח דברו וימסם״

ומדברך נאוה כפלח הרמון רקתך
מבעד לצמתך׃ כמגדל דויד צוארך
בנוי לתלפיות אלף המגן תלוי עליו

כל שלטי הגבורים ׃ שני שדיך כשני
עפרים תאמי צביה הרעים בשושנים ׃

כתוב ישלח דברו וימסם ישב
רוחו יזלו מים״

רע יאחזנו השכן׳ וגבר טוב בכל
פאר ישוכן׳ כסול גרי שור ורוב
יקובץ׳ ונמר עם גדי ירבץ״

חי אשר גלגלים ירוץ׳
ימשוך חסדו באין קרץ׳ בטבורת
יגרור הפרץ׳ כי לשלג יאמר הוה
ארץ״ כתוב כי לשלג יאמר
הוה ארץ וגשם מטר וגשם
מטרות עוזו״

יתן ללבו סאוייו׳ כי הוא חלקו ושר
חייו׳ במזל דלי יזכור עניו׳ יזל
מים מדליו״

בשבט פלאו יאסר׳ ועל שבטיו חסר
גוסר׳ ה׳ אשר חוק עולם שומר׳
הנותן שלג כצמר״

320

עד שיפוח היום ונסו הצללים אלך
לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה ׃
כלך יפה רעיתי ומום אין בך ׃

אתי מלבנון כלה אתי מלבנון
תבואי תשורי מראש אמנה מראש

ככתוב הנותן שלג כצמר כפור
כאפר יפזר׃
ישיבנו עם פתוגין הונים׳ לו כירט
מית תעטגים׳ וטעין יינא במול רגים׳
ועמדו עליו דינים׃
אז תעלוז ארץ יקרו׳ פי ישפון בה
כסרו׳ ובאחד יקם ייי את דברו׳ יפתח
ייי לך את אוצרו׃
ככתוב יפתח ייי לך את אוצרו
הטוב את השמים לתת
מטר ארצך בעתו ולברך את כל
מעשה ידיך והלוית גוים רבים
ואתה לא תלוה׃
ונ׳ ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה
הארץ יבולה ועץ השדה יתן
פריו׃ ונ׳ שאלו מייי מטר בעת
מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר

שניר וחרמון ממעונות אריות מהררי
נמרים׃ לבבתיני אחתי כלה לבבתיני
מאחת מעיניך באחת ענק מצוארניך׃

מה יפו דודיך אחותי כלה מה טובו דדיך
מיין וריח שמניך מכל בשמים: נפת

גשם יתן לכם לאיש עשב בשדה

פזמון

משמים המון מים בתתו
ירוה בם תבלו ותרב תפארתו
ישלח דברו וברכותיו אתו לתת
מטר ארצך בעתו
באמונה שמך מתנשא לכל לראש
וכל יושב שפל חסדיך ידרוש את
תענה שמיך בראש והארץ תענה
הדגן והתירוש ועץ השדה פריו
יתן בעתו לתת
רחמיך רוה רצונך יעטרו ושנת
טובתך לבם יעטרו וכל חדש
על טוב תחדש יזמרו כי הם ועיני
כל אליך ישברו ואתה נותן להם את
אכלם בעתו
מעבריו ומעשה ידיו מארץ יקח

321

תטופנה שפתותיך כלה דבש וחלב תחת
לשונך וריח שלמותיך כריח לבנון:
גן נעול אחתי כלה גל נעול

מעין חתום׃ שלחיך פרדס רמונים עם
פרי מגדים כפרים עם נרדים׃ נרד וכרכם

בחן לבות וכליות טרף׃ ובכחו
לזון לכל בשר טרף׃ יצר קר וחם׃
וקיץ וחרף׃ את הכל עשה יפה בעתו׃׃
לתת מטר
אלהינו ואלהי אבותינו אמץ ארץ
באגלי הגשם׃ ברך גבעות
ברסיסי הגשם׃ גל רגבות כנגידול
דשן דשאים בריעת הגשם׃ הדר
הוד עם בהדור הגשם׃ כמו שאתה
הוא יי׳ אלהינו רב להושיע משיב
הרוח מוריד הגשם׃׃ אנא הורידהו
לאורה׃ לברכה׃ לגילה׃ לדיצה׃
להוד ולועד טוב׃ לזמרה לחדוה
לטובה ולישועה׃ לפרנסה וכו׳
מכלכל חיים׃
וכו׳

קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות
עם כל ראשי בשמים׃ מעין גנים באר
מים חיים ונוזלים מן לבנון׃ עורי צפון

ובאי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבוא
דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו באתי לגני

לשמחת תורה

רשות

אשיר לפני ומליו היו טוח
יהורק לך רינה נא את שבחי והלכינו
בסו שלנו פשעי והופיעה לישר
את ארחי הבינני דרכיך וקבל
תפלתי כניחוחי ושיחי כך אבטח
ורוחי לך תקבל ונשמת כל בני אדם
וכל חי

נשמת

להקת עמך מיחדים אדני
מעולם מחשה ביום שמחת דתי
אזמר זו כרכל עשה וזאת הברכה
אשר ברך משה
נ׳ ורוח כל מיחדים נערץ בסוד
קדושים רבה ביום שמחת

אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי
יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי
אכלו רעים שתו ושכרו דודים

אני ישנה ולבי ער קול
דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי יונתי

דתי׳ אומר כאהבה וחבה׳ ויאמר
יהוה מסיני בא׃
נש׳ ישרים ישרו׳ היום כל עקוב׳
ביום שמחת חתני׳ גלס ישישו
כל לב עקוב׳ תורה יוה לנו משה
מורשה קהלת יעקב׃
נש׳ הלומים יחילו בארץ לא מט
מטוהרה׳ ביום שמחת דרתי׳
הודות והלל ישמיעו׳ ברוח נש
נשברה׳ אומרים וצו ופיט סלא

זולת׳

מראש מקדמי ארץ
נסכה׳ קדומה בטוב טעם נתנה
גור לעם קרובו אשר מיד צר
הושיעם׳ עליו איש משרת הסלך
נגד עמים ושועים׳ אשר בחר בו
אלהים׳ מאין כמהו בכל העם׃

תמתי שראשי נמלא טל קווצותי רסיסי
לילה׃ פשטתי את כתנתי איככה
אלבשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם׃

דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו
קמתי אני לפתח לדודי וידי נטפו מור

ראה ענוו בעודו בתום
לבבו ובתבונות כפיו הנחה המונו
ולכפר עד חטאתם חלה פני אל
ולקומם שפלותם נפל על פניו
על כן בסותו שאון וטפיר חרדתו
ודבר תחטאיו אשר כל שומעו תצלנה
שתי אזניו
דבר רעה שמן אלהיו ונגדו הח
התחנן לאסר אך ליש גבעת
הלבונה ואל הר המור אתא אל
עולם רעה עדרך כל יגמור אשמה
ארעה צאנך אשמור
כבירכח ענהו תפארת ישראל אני
חושך ועתה לך האסף אל עמיך
כי בנפשך אני כוסף ענו ענהו חתן
סתר לי זעיר ורגע על ימי הוסף
הן עוד היום גדול לא עת האסף

323

ואצבעותי מור עובר על כפות המנעול
פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר נפשי
יצאה בדברו בקשתיהו ולא מצאתיהו

קראתיו ולא ענני מצאני השמרים הסבבים
בעיר הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי

יצא כלב מר ויאמר רב עני ודל
חילי כי יי מה אומר אחרי אשר
לא אעבור בסך עם קהלי אנא כי
בקשו עלי רחמים אראלי מרומי
ושרפי זבולי ישמעום ופגעו לי
בן עמרם אין דרך
עוד לריק תעבר גזרה עליך גזרת
מות ואחריה אין חיים תשבר ומה
זה נבקש רחמים עליך הלא מלין
להכל נחבר מידי יצא הדבר לא
נוכל דבר

ריבו להרים ולגבעות ולימים
ולנהרות השמים ולשמש ולירח
ולכוכבי רום בקול מר הצריח אף
הריע יענהו משה משה רב לנו
לחלות בעדנו פני שוכן רקיע וירא
כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע

שמרי החמות השבעתי אתכם בנות
ירושלם אם תמצאו את דודי מה תגידו לו
שחולת אהבה אני מה דודך מדוד

היפה בנשים מה דודך מדוד שככה
השבעתנו: דודי צח ואדום דגול מרבבה:

בקש מטט רחמים
ולפני יצחק כל היום לחשו׳ ויאמר
לו כי בא יומו׳ ולא יועיל כב קשו
ומלאך מות שלח והלך במערת
יצחק קדושו׳ וישא את נפשו״
ירד כדרכו שטהו׳
הגידה לי מי הוא הבאך׳ ענ—הו
במלאכות יהוה באתי ותרכי על
כמך אנופך ואותך אך׳ והוא הזכיר
השם והפילו׳ ויאמר איך לקחת
נפשי לבך מלאך׳ גם אני כביא כסוך׳
ומלאך״
חתט לאך מות ונבהל׳ כי קדוש
ישראל הבהילו׳ וליצחק שלחו שב
והכר כסר לבו׳ כיכן עמרם הפילו׳
ויאסר חדל לך עוד ממטו׳ כינס
במלאכי מושלו׳ החלות לנפול לפניו

324

ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים שחורות
כעורב: עיניו כיונים על אפיקי מים רחצות
בחלב ישבות על מלאת: לחייו כערוגת

הבשם מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים
נוטפות מור עובר׃ ידיו גלילי זהב ממלאים

לא תוכל לו׃
שאלו אם ירד עלה מזה כי לערוך
משכני ארץ נדרתי׳ ענה מה בינע
לך דרשי בשחתי שחת גויתי העמדתני
לראות ארץ עדתי׳ ואחריך קרח
נשמתי׳ אמותה הפעם אחרי ראותי׳
ירד עוזר הורידני
מאין תיצא נשמתי׳ אם מפני פנים
בפנים דברת לי מאז בסיני׳ ואם
מפי עם פה דבר אומ עיני המה
ראו מעשה יי׳
נשא קולו אז עט ודמעות על מותו
הורידו׳ ענתה עתה בת קול הטוב
אתה מאדם הראשון אשר דמה
ליוצר מעונו׳ ומנח אשר הצדיק
לעשות תבל בני המונו׳ הנה שני
המלכים לא עמדו לפניו׳

בתרשיש מעיו עשת שן מעלפת ספירים׃
שוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז
מראהו כלבנון בחור כארזים׃ חכו ממתקים

וכלו מחמדים זה דודי וזה רעי בנות
ירושלם: אנה הלך דודך היפה בנשים

נורא האדם אדם
הלא בנחש חטא ואני כנח ש
החייתי יצאותי ותח לא בקשמע
דודי ואני מעד דודי הקבירתי
תחנותי ואיך עתה תאמר ראה
תעלומותי ומכין נתיבותי כי לא טוב
אנכי מאבותי

רחוש אני נדרתי לבל אעבור דרך
הירדן בארץ המתני דרך תהום
או בסערה העבירני שם להפיך
רגעי יקותיאל תהום מתנו ליתרן
ואני קונה לטירה בעטן במעוני
נלכה איפה מה אעשה בני

כי ילו מה אומר אחרי אשר לא
ארץ ארץ עמי ולא אשב מן גבו
נגליה וירושלם הבנויה לא ארץ
עליה אשא מרום אמות הראש

אנה פנה דודך ונבקשנו עמך: דודי ירד
לגנו לערוגות הבשם לרעות בגנים
וללקוט שושנים: אני לדודי ודודי לי

הרועה בשושנים : יפה את רעיתי
כתרצה נאוה כירושלם איומה כנדגלות :

ירושלם הבנויה כרום זבוליה · כי מלאו
ימי ואתאה איה"
ויצא בעשר מיני תפלות · לקראת
שוכן מעוני · וכל היום עד הערב הרב
צבא תחנוני · ולא הכין מושב ומשכב
עם חסידיו ועבדיו נאמניו · ויצא
בערב לשכב במשכבו עם עבדי
אדוניו"
עהם ואם בראשית · עלמותו · ברא
אהים רעה במות רעה גבר · ואה שמות
יאמר אה שמותי · סרו ועך · כי שודי
גבר · ובקול מר יקרא · ויקרא ומדבר
סיני · יאמר על דודי אשר חמק עבר ·
דמיתי לקאת מדבר"
התמרור יעשה אה הדברים · כה על
ראש אמלי · וישראל · יצעק הה כי על
מעלי לקח אחי מעלי · הוי עם

הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני שערך כעדר
העזים שגלשו מן הגלעד : שניך כעדר הרחלים
שעלו מן הרחצה שכלם מתאימות ושכלה

אין בהם׃ כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך׃
ששים המה מלכות ושמונים פילגשים ועלמות

אחי החשו אני אספוד על יום אלוה
קהלי כי קרות המלך אי׳׳
נא נחה תעודה וקימה הגבירה יום
לעלות אל ה׳ התגבר ומטה הקדש
ולוחות הברית חברו רבו רבי נחי׳ ערת
עם עליונים יתחבר ועמו יתנעק וע׳
וצאן מרעיתו אהה רענו כי כלב נשם
נטשת מעט הצאן ההנה במדבר
ובר עמי ימי קדם ולסיני של אי שועי
וגעירי השיבו לא ראיתיו ביום אשר
של בתורתו הנכבדת הרפה בכורי ולים
סוף גם כן של איה המעיר אותה בערי
ים אמר אין עמדי
צעק הסלע הוי לי אמונים בהאנל
מכם ראש אצילכם רעו איפה כי
מירי היתה זאת לכם אנכי ספותי לכל
ילך רועה נאמן אחרי קהלכם יורע

326 אין מספר׃ אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה
ברה היא ליולדתה ראוה בנות ויאשרוה
מלכות ופילגשים ויהללוה׃

מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה
כחמה איומה כנדגלות׃ אל גנת אגוז ירדתי

אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם
למותו רמס טלה׃
וכשה בוכים ומבוכים רוהים ונוהים׃
רגזה ארץ לקולם וחרדו יושביה יום
קרת נגוהים׃ ואם להעדרו עריו
בתבל נאנחים׃ לקראתו צהלו וש ז
ושמחו נכוחים׃ וירועו כל בני אלהים׃
ואם אבל עמי רב
עליונו גם כי יתנחמו וכי רב סבלם׃
וכאשר בחיו הוכיחם׃ במותו הועילם
והשכילם׃ כי יש גמול אחרי המות׃
ויחל לכל חסידי עליון׃ אשר יש להם
שכר טוב בעמלם׃
התפארו בו כל במאיש ויתנשאו
במעלותיו׃ כי התרבה לעליונים
מעודו בקדושת מדותיו׃ יתחזק על
ואת כל איש׃ ואחלי אחוי תכונותיו

לראות באבי הנחל לראות הפרחה הגפן
הנצו הרמנים׃ לא ידעתי נפשי שמתני מר
מרכבות עמי נדיב׃ שובי שובי השולמית

שובי שובי ונחזה בך מה תחזו בשולמית
כמחולת המחנים מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב

אשרי נוצרי עדותיו

פזמון

להוצאת ספרי תורה

יה הרם נטבעת מכור כו משקעת
עת לעקור ולטעת אתה הראית
לדעת

החיש שוד לרודינו ישעך כסיהנו
ועמנו גבוהינו יהי יי אלהינו

ועם באו לרוממך הגדל משמיך
והמציא פדות לעמך הושיעה את
עמך

דבר נחומים תחון לעם נוחלי בצרון
יהי להם לזכרון כנסוע הארון

הטורא דוק וחלד חוקנא הבדק ושנ
ושנאינו באף הדק כהניך ילבשו צדק

חן וחסד מדיך
שוב למען עבדיך ויחלצו ידידיך

327

חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן
שררך אגן הסהר אל יחסר המזג בטנך
ערמת חטים סוגה בשושנים שני שדיך

כשני עפרים תאמי צביה: צוארך כמגדל
השן עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים:

בעבור דוד עבדך" וגו' ויישר
טרותך קרב וחיש ישועתך לשבטי
נחלתך קומה יי למנוחתך"

אתה הראית לדעת כי יי הוא האלהים
אין עוד מלבדו"

אין כמוך באלהים" לעושה נפלאות
גדולות וכו' יהי יי אלהינו עמנו וכו'
הושיעה את עמך וכו' הושיענו
אלהי ישענו וכו' יי מלך וכו'
יי עז לעמו וכו' שמע ישראל וכו'
ויהי בנסע וכו' קומה יי למנוחתך וכו'
כהניך ילבשו וכו' בעבור דוד עבדך'
כי מציון תצא תורה ודבר יי'

פזמון'

זמרו ליי חסידיו עם מרעיתו
וצאן ידיו" גדלו ליי אתי ונרוממה
שמו יחדו"

אפך כמגדל הלבנון צופה פני דמשק: ראשך
עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן מלך אסור
ברהטים: מה יפית ומה נעמת אהבה

בתענגים ׃ זאת קומתך דמתה לתמר ושדיך
לאשכלות ׃ אמרתי אעלה בתמר אחזה בסנס

אתפלאיו ספרו בהדריו׳

רננו הביעו בתודיו׳ ליי׳ אשר צדק
מדיו׳ ברנה ותודה׳ אתיו עדיו׳ עם
נחלתו׳ בני עבדיו׳ לשם תגל על אדני
ממדיו׳ גדלו לײ אתי׳

גוי אחד קרואים ילדיו׳ זרע יעקב
צאצאיו ונגדיו׳ רננו ליי׳ כי אין כלעדיו
דברו גדלו׳ ויושר מעבדיו׳ ביום ש
שמחת רנו ורובי חסדיו׳ יקרה
כבודה הנחיל לנכבדיו׳ זמרו לײ
חסידיו עם מרעיתו וצאן ידיו״
גדלו לײ אתי׳

פזמון׳ למס״יס׳

יקרה דת הי׳ קדומת ימים׳
יתנוה בכל יום מיחדי פעמים׳ יבורך
המסיימה לאל השמים׳ והיה כעץ
שתול על פלגי מים״

בסנסניו ויהיו נא שדיך כאשכלות הגפן וריח
אפך כתפוחים ׃ וחכך כיין הטוב הולך לדודי
למישרים דובב שפתי ישנים ׃ אני לדודי ועלי

תשוקתו: לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים:
נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח

שירו לאל **פזמון** למתחיל
מאזר בגבורה:
הרנינו ביום שמחת תורה: אמרו
למתחיל דת קנהו: אל ישמרהו ויחייהו:

פטירת משה:

אזי בקרוב
עת אומן
להסיען מנשיה: נמעטו בעיניו הימי
אשר חיה: זעק בקול מר ועיניו בוכיה:
לא אמות כי אחיה: ואספר מעשיה:
ובת קול משיבתהו:

גזרתי מות ומגזרתי לא אשוב: כל
נים לנגדי כמר מדלי חשוב: ובלך
אל תוסף: פלולך לא קשוב: כי עפר
אתה ואל עפר תשוב:

נם עני: שלחתני לחנן לפרות בנך
כבודך: ואשיסה נפשי בכפי ואשמר
דברך: אל תתן לחית נפש תורך: לא

הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך:
הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים
חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך: הדודאים

נתגוריה ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם
ישנים דודי צפנתי לך: מי יתנך כאח לי יונק שדי

ובת קול השיבתהו:
צויתי ראש יצרי מיטה ומאחרי
נטה· וביום יצרתי נתיבותי שטה·
עד עולם חיה לולי אשר חטא· רב
לך תוסף· אביך הראשון חטא״
כי עפר אתה·
גם ענו עליתי למרום· והורדתי
טוב לקח· ותמונתך האירה עיני
נפקח· אל תשליכני מלפניך· ורוח
קדשך אל תקח״ לא אמות·
ובת קול השיבתהו· שלשת שאר יום
אחר והמיניך חדש· ותמרה את
פי במי מריבת קדש· רב לך תוסף
בקרובי אקדש״ כי עפר·
גם ענו· נעיתי
ארבעים לבושם ריח נרדיך· ואם
במימריתה הקצפתי לנגדך· אל

את צוארך כמגדל אשקך גם לא יבוזו לי: אנהגך
אביאך אל בית אמי תלמדני אשקך מיין
הרקח מעסיס רמני: שמאלו תחת ראשי

וימינו תחבקני : השבעתי אתכם בנות ירושלם
מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ :

תבא במשפט את עבדך · לא אמות
ובת קול משיבתהו ·
דבר דברתי לא ישוב אלי כזה · כאשר
מת מזה · כן ימות חווה · רב לך אל תוסף
לא תעבר את הירדן הזה ·
כי עפר אתה ·
קניתי בחיי בית מקדשך לראות · וקוני
הסירך להראותם טראות · אל יבשו
בי קויך יי צבאות · לא אמות ·
ובת קול משיבתהו ·
בתחיית המתים · ראשנה אקימך · ורוחי
הטובה · בתוך גני אשימך · רב לך אל
תוסף · האסף אל עמיך · כי עפר אתה
ואל עפר תשוב ·
משה מת מי לא ימות · יהושע קם
אחרי משה · וגם הוא למד
תורה לישראל · ברוך שבחר בצדיקים ·

מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת
על דודה תחת התפוח עוררתיך שמה חבלתך
אמך שמה חבלה ילדתך : שימני כחותם

על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה
קשה כשאול קנאה רשפיה רשפי אש שלהב

ויתן תורה לישראל על ידי משה רבינו״
וזאת הברכה אשר ברך משה
איש האלהים׳ ויען ויאמר בקול נעימה׳
תורת יי׳ תמימה״
אגיל ואשמח בשמחת תורה׳ בא יבא
צמח בשמחת תורה׳ עץ חיים היא ז
למחזיקים בה׳ ולכלם חיים׳ כי עמך
מקור חיים״ אשריך ישראל מי כמוך
עם נושע ביי׳ מי כמוך׳ אתה אדיר
אתה ברוך׳ אתה גדול׳ אתה דגול
אתה הדור׳ אתה ותיק׳ אתה זכור׳
אתה חסין׳ אתה טהור׳ אתה יחיד׳
אתה כביר׳ אתה מלך ומעולם מי כמוך
עם נושע ביי׳ מי כמוך״
קול מבשר׳

330

תיה: מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה
ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון
ביתו באהבה בוז יבוזו לו:

אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה
לאחתינו ביום שידבר בה: אם חומה היא

פרש'

וזאת הברכה אשר ברך משה איש
האלהים את בני ישראל לפני מותו׃
ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר
למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות
קדש מימינו אשדת למו׃ אף חבב
עמים כל קדשיו בידך והם תכו לרגלך
ישא מדברתיך׃ תורה צוה לנו משה
מורשה קהלת יעקב׃ ויהי בישרון
מלך בהתאסף ראשי עם יחד
שבטי ישראל׃ יחי ראובן ואל
ימת ויהי מתיו מספר׃
וזאת ליהודה ויאמר שמע יהוה קול
יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו
ועזר מצריו תהיה׃
וללוי אמר תמיך ואוריך לאיש חסידך
אשר נסיתו במסה תריבהו על מי
מריבה׃ האמר לאביו ולאמו לא

נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור
עליה לוח ארז: אני חומה ושדי כמגדלות אז
הייתי בעיניו כמוצאת שלום:

כרם היה לשלמה בבעל המון נתן את
הכרם לנטרים איש יבא בפריו אלף כסף׃

ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו
לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך
ינצרו׃ יורו משפטיך ליעקב ותורתך
לישראל ישימו קטורה באפך וכליל
על מזבחך׃ ברך יהוה חילו ופעל
ידיו תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו
מן יקומון׃ לבנימן אמר
ידיד יהוה ישכן לבטח עליו חפף
עליו כל היום ובין כתפיו שכן׃
וליוסף אמר מברכת יהוה
ארצו ממגד שמים מטל ומתהום
רבצת תחת׃ וממגד תבואת שמש
וממגד גרש ירחים׃ ומראש הררי
קדם וממגד גבעות עולם׃ וממגד
ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תבו
תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר
אחיו׃ בכור שורו הדר לו וקרני

כרמי שלי לפני האלף לך שלמה ומאתים
לנטרים את פריו׃ היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעיני׃ ברח דודי

ודמה לך לצבי או לעפר האילים על הרי
בשמים׃ חזק

וראם קרניו בהם עמים ינגח יחדו
אפסי ארץ והם רבבות אפרים והם
אלפי מנשה׃ ולזבולן אמר
שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך׃
עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק
כי שפע ימים יינקו ושפוני טמוני חול׃
ולגד אמר ברוך מרחיב גד
כלביא שכן וטרף זרוע אף קדקד׃
וירא ראשית לו כי שם חלקת מחקק
ספון ויתא ראשי עם צדקת יהוה עש
ומשפטיו עם ישראל׃
ולדן אמר דן גור אריה יזנק מן הבשן׃
ולנפתלי אמר נפתלי
שבע רצון ומלא ברכת יהוה ים
ודרום ירשה׃ ולאשר
אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי
אחיו וטבל בשמן רגלו׃ ברזל

דברי קהלת בן דוד מלך בירושלם׃ הבל
הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל
הבל׃ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל

תחת השמש ׃ דור הולך ודור בא והארץ
לעולם עמדת ׃ וזרח השמש ובא השמש

ונחשת מנעלך וכימיך דבאך ׃ אין כאל
ישורון רוכב שמים בעזרך ובגאותו
שחקים ׃ מעונה אלהי קדם ומתחת
זרועות עולם ויגרש מפניך אויב ויאמר
השמד ׃ וישכן ישראל בטח בדד עין
יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו
יערפו טל ׃ אשריך ישראל מי כמוך
עם נושע ביהוה מגן עזרך ואשר חרב
גאותך ויכחשו איביך לך ואתה על
במותימו תדרך ׃ ויעל
משה מערבת מואב אל הר נבו ראש
הפסגה אשר על פני ירחו ויראהו
יהוה את כל הארץ את הגלעד עד
דן ׃ ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים
ומנשה ואת כל ארץ יהודה עד
הים האחרון ׃ ואת הנגב ואת הככר
בקעת ירחו עיר התמרים עד צער ׃

332

ואל מקומו שואף זורח הוא שם ׃ הולך אל
דרום וסובב אל צפון סובב סובב הולך הרוח
ועל סביבותיו שב הרוח ׃ כל הנחלים הלכים

אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים
הלכים שם הם שבים ללכת׃ כל הדברים

ויאמר יהוה אליו זאת הארץ אשר
נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב ל
לאמר לזרעך אתננה הראיתיך בעיניך
ושמה לא תעבר׃ וימת שם משה
עבד יהוה בארץ מואב על פי יהוה׃
ויקבר אתו בגי בארץ מואב מול בית
פעור ולא ידע איש את קברתו עד היום
הזה׃ ומשה בן מאה ועשרים שנה
במתו לא כהתה עינו ולא נס לחה׃
ויבכו בני ישראל את משה בערבת
מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל
משה׃ ויהושע בן נון מלא רוח חכמה
כי סמך משה את ידיו עליו וישמעו
אליו בני ישראל ויעשו כאשר צוה יהוה
את משה׃ ולא קם נביא עוד בישראל
כמשה אשר ידעו יהוה פנים אל פנים׃
לכל האתת והמופתים אשר שלחו

יגעים לא יוכל איש לדבר ולא תמל תשבע
עין לראות ולא תמלא אזן משמע׃ מה
שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא

שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: יש
דבר שיאמר ראה זה חדש הוא כבר היה לעלמים:

יהוה לעשות בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו: ולכל היד החזקה
ולכל המורא הגדול אשר עשה משה
לעיני כל ישראל:
תם

בראשית ברא אלהים את השמים
ואת הארץ: והארץ היתה תהו
ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים
מרחפת על פני המים: ויאמר אלהים
יהי אור ויהי אור: וירא אלהים את
האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור
ובין החשך: ויקרא אלהים לאור
יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב
ויהי בקר יום אחד:

333

אשר היה מלפנינו: אין זכרון לראשנים
וגם לאחרנים שיהיו לא יהיה להם זכרון
עם שיהיו לאחרנה:

אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלם׃
ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה על כל אשר

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים
ויהי מבדיל בין מים למים׃ ויעש אלהים
את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת
לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע
ויהי כן׃ ויקרא אלהים לרקיע שמים
ויהי ערב ויהי בקר יום שני׃

פ

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת הש
השמים אל מקום אחד ותראה היבשה
ויהי כן׃ ויקרא אלהים ליבשה ארץ
ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים
כי טוב׃ ויאמר אלהים תדשא הארץ
דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ
עשה פרי אשר זרעו בו למינהו
וירא אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי
בקר יום שלישי׃
ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע ז

נעשה תחת השמים הוא ענין רע נתן אלהים
לבני האדם לענות בו׃ ראיתי את כל המעשים
שנעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח

מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות׃
דברתי אני כלבי לאמר אני הנה הגדלתי

השמים להבדיל בין היום ובין הלילה
והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים׃
והיו למאורת ברקיע השמים להאיר
על הארץ ויהי כן׃ ויעש אלהים את
שני המארת הגדלים את המאור
הגדל לממשלת היום ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים
ויתן אתם אלהים ברקיע השמים
להאיר על הארץ׃ ולמשל ביום ובלילה
ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא
אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי בקר יום
רביעי׃
ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ
נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על
פני רקיע השמים׃ ויברא אלהים
את התנינם הגדלים ואת כל נפש
החיה הרמשת אשר שרצו המים

והוספתי חכמה על כל אשר היה לפני בירוש
בירושלם ולבי ראה הרבה חכמה ודעת׃
ואתנה לבי לדעת חכמה ודעת הוללות

וסכלות ידעתי שגם זה הוא רעיון רוח: כי
ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף

למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא
אלהים כי טוב: ויברך אתם אלהים
לאמר פרו ורבו ומלאו את המים
בימים והעוף ירב בארץ: ויהי ערב
ויהי בקר יום חמישי:
ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה
למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה
ויהי כן: ויעש אלהים את חית הארץ
למינה ואת הבהמה למינה ואת כל
רמש האדמה למינהו וירא אלהים
כי טוב: ויאמר אלהים נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים
ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ
ובכל הרמש הרמש על הארץ: ויברא
אלהים את האדם בצלמו בצלם
ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: וי
ויברך אתם אלהים ויאמר להם

מכאוב: אמרתי אני בלבי לכה נא אנסכה
בשמחה וראה בטוב והנה גם הוא הבל: לש
לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה

עשה׃ תרתי בלבי למשך ביין את בשרי
ולבי נהג בחכמה ולאחז בסכלות עד אשר

אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ
וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים
ובכל חיה הרמשת על הארץ׃ ויאמר
אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב
זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת
כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע
לכם יהיה לאכלה׃ ולכל חית הארץ
ולכל עוף השמים ולכל רומש על
הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק
עשב לאכלה ויהי כן׃ וירא אלהים
את כל אשר עשה והנה טוב מאד
ויהי ערב ויהי בקר יום הששי׃

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם׃
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו
אשר עשה וישבת ביום השביעי
מכל מלאכתו אשר עשה׃ ויברך

אראה אי זה טוב לבני האדם אשר יעשו תחת
השמים מספר ימי חייהם׃ הגדלתי מעשי
בניתי לי בתים נטעתי לי כרמים׃ עשיתי

לי גנות ופרדסים ונטעתי בהם עץ כל פרי :
עשיתי לי ברכות מים להשקות מהם יער

אלהים את יום השביעי ויקדש אתו
כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא
אלהים לעשות:

ואלה
שמות בני ישראל הבאים
מצרימה את יעקב איש וביתו באו :
ראובן שמעון לוי ויהודה : יששכר
זבלון ובנימן : דן ונפתלי גד ואשר :
ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים
נפש ויוסף היה במצרים : וימת יוסף
וכל אחיו וכל הדור ההוא : ובני יש
ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו
במאד מאד ותמלא הארץ אתם :
פ

צומח עצים : קניתי עבדים ושפחות ובני בית
היה לי מכל שהיו לפני בירושלם : כנסתי
לי גם כסף וזהב וסגלת מלכים והמדינות

עשיתי לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם
שדה ושדות׃ וגדלתי והוספתי מכל שהיה

ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו
מאהל מועד לאמר׃ דבר אל בני
ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקרב
מכם קרבן ליהוה מן הבהמה מן
הבקר מן הצאן תקריבו את קרבנכם׃
אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים
יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב
אתו לרצנו לפני יהוה׃

וידבר יהוה אל משה במדבר סיני
בשנה באהל מועד באחד לחדש
השנית ליצאתם מארץ מצרים
לאמר׃ שאו את ראש כל עדת
בני ישראל למשפחתם לבית
אבתם במספר שמות כל זכר לגלגל
תם׃

336

לפני בירושלם אף חכמתי עמדה לי׃ וכל
אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם לא מנעתי
את לבי מכל שמחה כי לבי שמח מכל

עמלי וזה היה חלקי מכל עמלי׃ ופניתי
אני בכל מעשי שעשו ידי ובעמל

מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא
צבא בישר׳ תפקדו אתם לצבאתם
אתה ואהרן׃ ואתכם יהיו איש איש
למטה איש ראש לבית אבתיו הוא

אלה

הדברים אשר דבר משה
אל כל ישר׳ בעבר הירדן במדבר
בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל
ולבן וחצרת ודי זהב׃ אחד עשר
יום מחרב דרך הר שעיר עד קדש
ברנע׃ ויהי בארבעים שנה בעשתי
עשר חדש באחד לחדש דבר
משה אל בני ישראל ככל אשר צוה
יהוה אתו אלהם׃ אחרי הכתו את
סיחן מלך האמרי אשר יושב
בחשבון ואת עוג מלך הבשן אשר
יושב בעשתרות באדרעי׃ בעבר

שעמלתי לעשות והנה הכל הבל ורעות רוח
ואין יתרון תחת השמש׃ ופניתי אני לראות
חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם

שיבוא אחרי המלך את אשר כבר עשהו :
וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות

הירדן בארץ מואב הואיל משה
באר את התורה הזאת לאמר : יהוה
אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב
לכם שבת בהר הזה : פנו וסעו לכם
ובאו הר האמרי ואל כל שכניו בערבה
בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ
הכנעני והלבנון עד הנהר הגדול נהר
פרת : ראה נתתי לפניכם את הארץ
באו ורשו את הארץ אשר נשבע
יהוה לאבתיכם לאברהם ליצחק
וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם
ואמר אלכם בעת ההוא לאמר לא
אוכל שאת אתכם : יהוה אלהיכם
הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי
השמים לרב : יהוה אלהי אבותיכם יסף
עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם
כאשר דבר לכם : תם :

כיתרון האור מן החשך : החכם עיניו בראשו
והכסיל בחשך הולך וידעתי גם אני שמקרה
אחד יקרה את כלם : ואמרתי אני בלבי

במקרה הכסיל גם אני יקרני ולמה חכמתי
אני אז יותר ודברתי בלבי שגם זה הבל כי אין

איכה ישבה בדד העיר רבתי עם
היתה כאלמנה רבתי בגוים שרתי
במדינות היתה למס׃ בכה תבכה
בלילה ודמעתה על לחיה אין לה
מנחם מכל אהביה כל רעיה בגדו בה
היו לה לאיבים׃ גלתה יהודה
מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים
לא מצאה מנוח כל רדפיה השיגוה
בין המצרים׃ דרכי ציון אבלות
מבלי באי מועד כל שעריה שוממין
כהניה נאנחים בתולתיה נוגות והיא
מר לה׃ היו צריה לראש
איביה שלו כי יהוה הוגה על רב
פשעיה עולליה הלכו שבי לפני
צר׃ ויצא מבת ציון כל הדרה
היו שריה כאילים לא מצאו מרעה
וילכו בלא כח לפני רודף׃

זכרון לחכם עם הכסיל לעולם בשכבר
הימים הבאים הכל נשכח ואיך ימות החכם
עם הכסיל׃ ושנאתי את החיים כי רע עלי

המעשה שנעשה תחת השמש כי הכל הבל
ורעות רוח: ושנאתי אני את כל עמלי שאני

זכרה ירושלם ימי עניה ומרודיה כל
מחמדיה אשר היו מימי קדם בנפל
עמה ביד צר ואין עוזר לה ראוה
צרים שחקו על משבתיה:
חטא חטאה ירושלם על כן לנידה
היתה כל מכבדיה הזילוה כי ראו
ערותה גם היא נאנחה ותשב אחור:
טמאתה בשוליה לא זכרה
אחריתה ותרד פלאים אין מנחם לה
ראה יהוה את עניי כי הגדיל אויב:
ידו פרש צר על כל מחמדיה
כי ראתה גוים באו מקדשה אשר
צויתה לא יבאו בקהל לך: כל
עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו
מחמדיהם באכל להשיב נפש ראה
יהוה והביטה כי הייתי זוללה:
לוא אליכם כל עוברי דרך

338

עמל תחת השמש שאניחנו לאדם שיהיה
אחרי: ומי יודע החכם יהיה או סכל וישלט
בכל עמלי שעמלתי ושחכמתי תחת

השמש גם זה הבל׃ וסבותי אני ליאש
את לבי על כל העמל שעמלתי תחת

הביטו וראו כל עברי אם יש מכאב
כמכאובי אשר עולל לי אשר הוגה
יהוה ביום חרון אפו׃ ממרום
שלח אש בעצמותי וירדנה פרש
רשת לרגלי השיבני אחור נתנני
שוממה כל היום דוה׃ נשקד
עול בידו ישתרגו עלו על צוארי
הכשיל כחי נתנני אדני בידי לא
אוכל קום׃ סלה כל אבירי
אדני בקרבי קרא עלי מועד לשבר
בחורי גת דרך אדני לבתולת בת
יהודה׃ על אלה אני בוכיה
עיני עיני ירדה מים כי רחק ממני
מנחם משיב נפשי היו בני שוממים
כי גבר אויב׃ פרשה ציון
בידיה אין מנחם לה צוה יהוה
ליעקב סביביו צריו היתה ירושלם

השמש כי יש אדם שעמלו בחכמה
ובדעת ובכשרון ולאדם שלא עמל בו
יתננו חלקו גם זה הבל ורעה רבה׃

כי מה הוה לאדם בכל עמלו וברעיון לבו
שהוא עמל תחת השמש: כי כל ימיו

לנדה בינהם: צדיק הוא יהוה
כי פיהו מריתי שמעו נא כל עמים
וראו מכאובי בתולתי ובחורי
הלכו בשבי: קראתי למאהבי
המה רמוני כהני וזקני בעיר גועו
כי בקשו אכל למו וישיבו את
נפשם: ראה יהוה כי צר
לי מעי חמרמרו נהפך לבי בקרבי
כי מרו מריתי מחוץ שכלה חרב
בבית כמות: שמעו כי נאנחה
אני אין מנחם לי כל איבי שמעו
רעתי ששו כי אתה עשית הבאת
יום קראת ויהיו כמוני:
תבא כל רעתם לפניך ועולל
למו כאשר עוללת לי על כל
פשעי כי רבות אנחתי ולבי דוי:

339

מכאובים וכעס ענינו גם בלילה לא
שכב לבו גם זה הבל הוא: אין טוב
באדם שיאכל ושתה והראה את נפשו

טוב בעמלו גם זה ראיתי אני כי מיד
האלהים הוא׃ כי מי יאכל ומי יחוש חוץ

איכה יעיב באפו אדני את בת ציון
השליך משמים ארץ תפארת
ישראל ולא זכר הדום רגליו ביום
אפו׃ בלע יהוה ולא חמל את
כל נאות יעקב הרס בעברתו מבצ׳
מבצרי בת יהודה הגיע לארץ חלל
ממלכה ושריה׃ גדע בחרי
אף כל קרן ישראל השיב אחור
ימינו מפני אויב ויבער ביעקב כ׳
כאש להבה אכלה סביב׃
דרך קשתו כאויב נצב ימינו כצר
ויהרג כל מחמדי עין באהל בת
ציון שפך כאש חמתו׃ היה יהוה
כאויב בלע ישראל בלע כל ארמנ׳
ארמנותיה שחת מבצריו וירב
בבת יהודה תאניה ואניה׃
ויחמס כגן שכו שחת מועדו

ממני׃ כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה
ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסוף
ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים גם זה

הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ
תַּחַת הַשָּׁמָיִם׃

שִׁכַּח יְהוָה בְּצִיּוֹן מוֹעֵד וְשַׁבָּת וַיִּנְאַץ
בְּזַעַם אַפּוֹ מֶלֶךְ וְכֹהֵן׃ זָנַח
יְהוָה מִזְבְּחוֹ נִאֵר מִקְדָּשׁוֹ הִסְגִּיר
בְּיַד אוֹיֵב חוֹמֹת אַרְמְנוֹתֶיהָ קוֹל
נָתְנוּ בְּבֵית יְהוָה כְּיוֹם מוֹעֵד׃
חָשַׁב יְהוָה לְהַשְׁחִית חוֹמַת בַּת
צִיּוֹן נָטָה קָו לֹא הֵשִׁיב יָדוֹ מִבַּלֵּעַ
וַיַּאֲבֶל חֵל וְחוֹמָה יַחְדָּו אֻמְלָלוּ׃
טָבְעוּ בָאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ אִבַּד
וְשִׁבַּר בְּרִיחֶיהָ מַלְכָּהּ וְשָׂרֶיהָ בַגּוֹיִם
אֵין תּוֹרָה גַּם נְבִיאֶיהָ לֹא מָצְאוּ חָזוֹן
מֵיְהוָה׃ יֵשְׁבוּ לָאָרֶץ יִדְּמוּ
זִקְנֵי בַת צִיּוֹן הֶעֱלוּ עָפָר עַל רֹאשָׁם
חָגְרוּ שַׂקִּים הוֹרִידוּ לָאָרֶץ רֹאשָׁן
בְּתוּלֹת יְרוּשָׁלִָם׃ כָּלוּ בַדְּמָעוֹת
עֵינַי חֳמַרְמְרוּ מֵעַי נִשְׁפַּךְ לָאָרֶץ
כְּבֵדִי עַל שֶׁבֶר בַּת עַמִּי בֵּעָטֵף

340

עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת
עֵת לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ
עֵת לַהֲרוֹג וְעֵת לִרְפּוֹא

עת לפרוץ ועת לבנות׃
עת לבכות ועת לשחוק

בעטף עולל ויונק ברחבות קריה׃
לאמתם יאמרו איה דגן
ויין בהתעטפם כחלל ברחבות עיר
בהשתפך נפשם אל חיק אמתם׃
מה אעידך מה אדמה לך הבת
ירושלם מה אשוה לך ואנחמך
בתולת בת ציון כי גדול כים שברך
מי ירפא לך׃ נביאיך חזו לך
שוא ותפל ולא גלו על עונך להשיב
שביתך ויחזו לך משאות שוא
ומדוחים׃ ספקו עליך כפים
כל עברי דרך שרקו ויניעו ראש
על בת ירושלם הזאת העיר
שיאמרו כלילת יפי משוש לכל
הארץ׃ פצו עליך פיהם כל
איביך שרקו ויחרקו שן אמרו
בלענו אך זה היום שקוינהו

עת ספוד ועת רקוד׃
עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים
עת לחבוק ועת לרחק מחבק׃

עת לבקש ועת לאבד
עת לשמר ועת להשליך

מצאנו ראינו׃ עשה יהוה אש
זמם בצע אמרתו אשר צוה מימי
קדם הרס ולא חמל וישמח עליך
אויב הרים קרן צריך׃ צעק
לבם אל יהוה חומת בת ציון הורידי
כנחל דמעה יומם ולילה אל תתני
פוגת לך אל תדם בת עינך׃
קומי רני בלילה לראש אשמורות
שפכי כמים לבך נכח פני יהוה
שאי אליו כפיך על נפש עולליך
העטופים ברעב בראש כל חוצות׃
ראה יהוה והביטה למי
עוללת כה אם תאכלנה נשים פרים
עוללי טפחים אם יהרג במקדש
יהוה כהן ונביא׃ שכבו
לארץ חוצות נער וזקן בתולתי
ובחורי נפלו בחרב הרגת ביום

341

עת לקרוע ועת לתפור
עת לחשות ועת לדבר׃
עת לאהוב ועת לשנוא

עת מלחמה ועת שלום׃
מה יתרון העושה

אפך טבחת לא חמלת׃
תקרא כיום מועד מגורי מסביב
ולא היה ביום אף יהוה פליט ושריד
אשר טפחתי ורביתי איבי כלם׃

אני הגבר ראה עני בשבט עברתו׃
אתי נהג וילך חשך ולא אור׃ אך
בי ישוב יהפך ידו כל היום׃
בלה בשרי ועורי שבר עצמותי׃
בנה עלי ויקף ראש ותלאה׃ כמז
במחשכים הושיבני כמתי עולם׃
גדר בעדי ולא אצא ׃
הכביד נחשתי׃ גם כי אזעק ואשוע
שתם תפלתי׃ גדר דרכי בגזית
נתיבתי עוה׃ דוב ארב הוא
לי ארי במסתרים׃ דרכי סורר
ויפשחני שמני שומם׃ דרך קשתו

באשר הוא עמל׃ ראיתי את הענין אשר
נתן אלהים לבני האדם לענות בו׃ את
הכל עשה יפה בעתו גם את העולם נתן

בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את
המעשה אשר עשה האלהים מראש

ויציבני שממ שומם כמטרא לחץ׃
הביא בכליותי בני אשפתו
הייתי שחוק לכל עמי נגינתם כל
היום׃ השביעני במרורים הרוני
לענה׃ ויגרס בחצץ שני
הכפישני באפר׃ ותזנח משלום
נפשי נשיתי טובה׃ ואמר אבד
נצחי ותוחלתי מיהוה׃
זכר עניי ומרודי לענה וראש׃ זכור
תזכר ותשח עלי נפשי׃ זאת אשיב
אל לבי על כן אוחיל׃ חסדי
יי כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו׃
חדשים לבקרים רבה אמונתך׃ חלקי
יהוה אמרה נפשי על כן אוחיל לו׃
טוב יהוה לקויו לנפש
תדרשנו׃ טוב ויחיל ודומם לתשועת
יהוה׃ טוב לגבר כי ישא על בנעוריו׃

ועד סוף׃ ידעתי כי אין טוב בם כי אם
לשמוח ולעשות טוב בחייו וגם כל האדם
שיאכל ושתה וראה טוב בעמלו מתת ...

ישב בדד וידם כי נטל
עליו׃ יתן בעפר פיהו אולי יש
תקוה׃ יתן למכהו לחי ישבע
בחרפה׃ כי לא יזנח לעולם
אדני׃ כי אם הוגה ורחם כרב
חסדיו׃ כי לא ענה מלבו ויגה בני
איש׃ לדכא תחת רגליו
כל אסירי ארץ׃ להטות משפט
גבר נגד פני עליון׃ לעות אדם
בריבו יהוה לא ראה׃ מי זה
אמר ותהי אדני לא צוה׃ מפי ע
עליון לא תצא הרעות והטוב׃
מה יתאונן אדם חי גבר על
חטאיו׃ נחפשה דרכינו ונ
ונחקורה ונשובה עד יהוה׃ נשא
לבבנו אל כפים אל אל בשמים׃ נחנו
פשענו ומרינו אתה לא סלחת׃

את נרדף ועוד ראיתי תחת השמש מקום
המשפט שמה הרשע ומקום הצדק שמה

סכות באף ותרדפנו הרגת לא
חמלת סכותה בענן לך מעבור
תפלה סחי ומאוס תשימנו בקרב
העמים פצו עלינו פיהם
כל איבינו פחד ופחת היה לנו
השאת והשבר פלגי מים תרד עיני
על שבר בת עמי עיני נגרה
ולא תדמה מאין הפגות עד ישקיף
וירא יהוה משמים עיני עוללה
לנפשי מכל בנות עירי
צוד צדוני כצפור איבי חנם צמתו
בבור חיי וידו אבן בי צפו מים
על ראשי אמרתי נגזרתי
קראתי שמך יהוה מבור תחתיות
קולי שמעת אל תעלם אזנך לרוחתי
לשועתי קרבת ביום אקראך
אמרת אל תירא רבת אדני

343

הרשע אמרתי אני בלבי את הצדיק ואת
הרשע ישפט האלהים כי עת לכל
חפץ ועל כל המעשה שם אמרתי אני

בלבי על דברת בני האדם לברם האלהים
ולראות שהם בהמה המה להם : כי מקרה

ריבי נפשי גאלת חיי : ראיתה יהוה
עותתי שפטה משפטי : ראיתה
כל נקמתם כל מחשבתם לי :
שמעת חרפתם אדני כל מחשבתם
עלי : שפתי קמי והגיונם עלי כל
היום : שבתם וקימתם הביטה אני
מנגינתם : תשיב להם גמול
יהוה כמעשה ידיהם : תתן להם
מגנת לב תאלתך להם : תרדף
באף ותשמידם מתחת שמי יהוה :

איכה יועם זהב ישנא הכתם הטוב
תשתפכנה אבני קדש בראש כל
חוצות : בני ציון היקרים
המסלאים בפז איכה נחשבו לנבלי
חרש מעשה ידי יוצר : גם
תנין חלצו שד היניקו גוריהן בת

343

בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד
להם כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכל
ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל :

הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר
והכל שב אל העפר: מי יודע רוח בני האדם

עמי לאכזר כיענים במדבר:
דבק לשון יונק אל חכו בצמא
עוללים שאלו לחם פרש אין להם:
האכלים למעדנים נשמו
בחוצות האמנים עלי תולע חבקו
אשפתות: ויגדל עון בת
עמי מחטאת סדם ההפוכה כמו
רגע ולא חלו בה ידים: זכו
נזיריה משלג צחו מחלב אדמו
עצם מפנינים ספיר גזרתם:
חשך משחור תארם לא נכרו בח
בחוצות צפד עורם על עצמם
יבש היה כעץ: טובים
היו חללי חרב מחללי רעב שהם
יזובו מדקרים מתנובות שדי:
ידי נשים רחמניות בשלו
ילדיהן היו לברות למו בשבר בת

344

העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת
היא למטה לארץ: וראיתי כי אין טוב מאשר
ישמח האדם במעשיו כי הוא חלקו כי מי

יביאנו לראות במה שיהיה אחריו ׃ ושבתי אני
ואראה את כל העשקים אשר נעשים תחת

עומ׳ כלה יהוה את חמתו
שפך חרון אפו ויצת אש בציון
ותאכל יסודתיה ׃ לא האמינו
מלכי ארץ וכל יושבי תבל כי יבוא
צר ואויב בשערי ירושלם ׃
מחטאת נביאיה עונות כהניה הש
השפכים בקרבה דם צדיקים ׃
נעו עורים בחוצות נגאלו
בדם בלא יוכלו יגעו בלבושיהם ׃
סורו טמא קראו למו סורו
סורו אל תגעו כי נצו גם נעו אמרו
בגוים לא יוסיפו לגור ׃ פני
יהוה חלקם לא יוסיף להביטם פני
כהנים לא נשאו זקנים לא חננו ׃
נו עודנו תכלינה עינינו אל עזרתנו
הבל בצפיתנו צפינו אל גוי לא יושיע ׃
צדו צעדינו מלכת ברחבתינו ׃

השמש והנה דמעת העשקים ואין להם
מנחם ומיד עשקיהם כח ואין להם מנחם ׃
ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים

אשר המה חיים עדנה: וטוב משניהם את
אשר עדן לא היה אשר לא ראה את המעשה

קרב קצנו מלאו ימינו כי בא קצנו:
קלים היו רדפינו מנשרי שמים
על ההרים דלקנו במדבר ארבו לנו:
רוח אפינו משיח יהוה נלכד
בשחיתותם אשר אמרנו בצלו נחיה
בגוים: שישי ושמחי בת
אדום יושבת בארץ עוץ גם עליך תעבר
כוס תשכרי ותתערי: תם עונך
בת ציון לא יוסיף להגלותך פקד
עונך בת אדום גלה על חטאתיך:
פ
זכור יהוה מה היה לנו הביטה וראה
את חרפתינו: נחלתינו נהפכה לזרים
בתינו לנכרים: יתומים היינו ואין אב
אמותינו כאלמנות: מימינו בכסף
שתינו עצינו במחיר יבאו: על צוארנו
נרדפנו יגענו לא הונח לנו: מצרים נתנו

הרע אשר נעשה תחת השמש: וראיתי אני את
כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת
איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח: הכסיל

חבק את ידיו ואכל את בשרו: טוב מלא כף נחת
ממלא חפנים עמל ורעות רוח: ושבתי אני

יד אשור לשבע לחם: אבתינו חטאו
ואינם ואנחנו עונתיהם סבלנו: עבדים
משלו בנו פרק אין מידם: בנפשנו
נביא לחמנו מפני חרב המדבר: עורנו
כתנור נכמרו מפני זלעפות רעב:
נשים בציון ענו בתלת בערי יהודה:
שרים בידם נתלו פני זקנים לא נהדרו:
בחורים טחון נשאו ונערים בעץ כשלו:
זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם:
שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולנו:
נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חט
חטאנו: על זה היה דוה לבנו על אלה
חשכו עינינו: על הר ציון ששמם שו
שועלים הלכו בו: אתה יהוה לעולם
תשב כסאך לדור ודור: למה לנצח
תשכחנו תעזבנו לארך ימים: השיבנו
יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

ואראה הבל תחת השמש: יש אחד ואין שני
גם בן ואח אין לו ואין קץ לכל עמלו גם עינו
לא תשבע עשר ולמי אני עמל ומחסר את

נפשי מטובה גם זה הבל וענין רע הוא: טובים
השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם:

כי אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו
עד מאד: השיבנו:

ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש
המלך מהדו ועד כוש שבע ועשרים
ומאה מדינה: בימים ההם כשבת
המלך אחשורוש על כסא מלכותו
אשר בשושן הבירה: בשנת שלש
למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו
חיל פרס ומדי הפרתמים ושרי המד׳
המדינות לפניו: בהראתו את עשר
כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו
ימים רבים שמונים ומאת יום: ובמלאת
הימים האלה עשה המלך לכל העם

כי אם יפולו האחד יקים את חברו ואילו האחד
שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים
וחם להם ולאחד איך יחם: ואם יתקפו האחד

השנים יעמדו נגדו והחוט המשלש לא
במהרה ינתק: טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן

הנמצאים בשושן הבירה למגדול
ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר
גנת ביתן המלך: חור כרפס ותכלת
אחוז בחבלי בוץ וארגמן על גלילי
כסף: ועמודי שש מטות זהב וכסף
על רצפת בהט ושש ודר וסחרת:
והשקות בכלי זהב וכלים מכלים
שונים ויין מלכות רב כיד המלך:
והשתיה כדת אין אנס כי כן יסד
המלך על כל רב ביתו לעשות כרצון
איש ואיש:
גם ושתי המלכה עשתה משתה
נשים בית המלכות אשר למלך
אחשורוש: ביום השביעי כטוב
לב המלך ביין אמר למהומן בזתא
חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרכס
שבעת הסריסים המשרתים את

וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד: כי מבית
הסורים יצא למלך כי גם במלכותו נולד רש:
וראיתי את כל החיים המהלכים תחת

השמש עם הילד השני אשר יעמד תחתיו׃
אין קץ לכל העם לכל אשר היה לפניהם גם

פני המלך אחשורוש׃ להביא את
ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכו
להראות העמים והשרים את יפיה
כי טובת מראה היא׃ ותמאן המלכה
ושתי לבוא בדבר המלך אשר ביד
הסריסים ויקצף המלך מאד וחמתו
בערה בו׃ ויאמר
המלך לחכמים ידעי העתים כי כן
דבר המלך לפני כל ידעי דת ודין׃
והקרב אליו כרשנא שתר אדמתא
תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת
שרי פרס ומדי ראי פני המלך
הישבים ראשנה במלכות׃ כדת מה
לעשות במלכה ושתי על אשר לא
עשתה את מאמר המלך אחשורש
ביד הסריסים׃ ויאמר
ממוכן לפני המלך והשרים לא על

האחרונים לא ישמחו בו כי גם זה הבל
ורעיון רוח׃ שמר רגלך כאשר תלך אל
בית האלהים וקרוב לשמוע מתת הכסילים

זבח כי אינם יודעים לעשות רע: אל תבהל
על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני

המלך לבדו עותה ושתי המלכה כי על
כל השרים ועל כל העמים אשר בכל
מדינות המלך אחשרוש: כי יצא דבר
המלכה על כל הנשים להבזות בעליהן
בעיניהן באמרם המלך אחשורוש
אמר להביא את ושתי המלכה לפניו
ולא באה: והיום הזה תאמרנה שרות
פרס ומדי אשר שמעו את דבר המלכ
לכל שרי המלך וכדי בזיון וקצף: ואם
על המלך טוב יצא דבר מלכות
מלפניו ויכתב בדתי פרס ומדי ולא
יעבר אשר לא תבוא ושתי לפני
המלך אחשורוש ומלכותה יתן
המלך לרעותה הטובה: ונשמע
פתגם המלך אשר יעשה בכל
מלכותו כי רבה היא: וכל הנשים יתנו
יקר לבעליהן למגדול ועד קטן

האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ
על כן יהיו דבריך מעטים: כי בא החלום
ברוב ענין וקול כסיל ברב דברים: כאשר

הרר תדר לאלהים אל תאחר לשלמו כי אין
חפץ בכסילים את אשר תדר שלם: טוב אשר

ויטב הדבר בעיני המלך והשרים
ויעש המלך כדבר ממוכן: וישלח
ספרים אל כל מדינות המלך אל
מדינה ומדינה ככתבה ואל עם ועם
כלשונו להיות כל איש שורר בביתו
ומדבר כלשון עמו:
אחר הדברים האלה כשך חמת
המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת
אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה:
ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו
למלך נערות בתולות טובות מראה:
ויפקד המלך פקידים בכל מדינות
מלכותו ויקבצו את כל נערה בתולה
טובת מראה אל שושן הבירה אל
בית הנשים אל יד הגא סריס המלך
שומר הנשים ונתון תמרוקיהן:
והנערה אשר תיטב בעיני המלך

348

לא תדור משתדור ולא תשלם: אל תתן את
פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המ'
המלאך כי שגגה הוא למה יקצף האלהים

על קולך וחבל את מעשה ידיך ׃ כי ברוב
חלומות והבלים ודברים הרבה כי את האלהים

תמלך תחת ושתי וייטב הדבר בעיני
המלך ויעש כן ׃
איש יהודי היה בשושן הבירה וש
מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש
איש ימיני ׃ אשר הגלה מירושלם
עם הגולה אשר הגלתה עם יכניה
מלך יהודה אשר הגלה נבוכדנצר
מלך בבל ׃ ויהי אמן את הדסה היא
אסתר בת דודו כי אין לה אב ואם
והנערה יפת תאר וטובת מראה
ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו
לבת ׃ ויהי בהשמע דבר המלך ודתו
ובהקבץ נערות רבות אל שושן הבירה
אל יד הגי ותלקח אסתר אל בית
הגי שומר הנשים ׃ ותיטב הנערה
בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את
תמרוקיה ואת מנותיה לתת לה

ירא ׃ אם עשק רש וגזל משפט וצדק תראה
במדינה אל תתמה על החפץ כי גבוה מעל
גבוה שומר וגבהים עליהם ׃ ויתרון ארץ

בכל היא מלך לשדה נעבד׃ אהב כסף לא
ישבע כסף ומי אהב בהמון לא תבואה ג׳ם

ואת שבע הנערות הראויות לתת לה
מבית המלך וישנה ואת נערותיה
לטוב בית הנשים׃ לא הגידה אסתר
את עמה ואת מולדתה כי מרד׳כי
צוה עליה אשר לא תגיד׃ ובכל יום
ויום מרדכי מתהלך לפני חצר
בית הנשים לדעת את שלום אסתר
ומה יעשה בה׃ ובהגיע תר נערה
ונערה לבוא אל המלך אחשורוש
מקץ היות לה כדת הנשים שנים
עשר חדש כי כן ימלאו ימי מרו׳
מרוקיהן ששה חדשים בשמן
המר וששה חדשים בבשמים
ובתמרוקי הנשים׃ ובזה הנערה
באה אל המלך את כל אשר תאמר
ינתן לה לבוא עמה מבית הנשים
עד בית המלך׃ בערב היא באה

349

זה הבל׃ ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון
לבעליה כי אם ראות עיניו׃ מתוקה שנת
העבד אם מעט ואם הרבה יאכל והשבע ל׳

לעשיר איננו מניח לו לישון: יש רעה חולה
ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו

ובבקר היא שבה אל בית הנשים
שני אל יד שעשגז סריס המלך שומר
הפילגשים לא תבוא עוד אל המלך
כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם:
ובהגיע תר אסתר בת אביחיל דד
מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל
המלך לא בקשה דבר כי את אשר
יאמר הגי סריס המלך שמר הנשים
ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראיה:
ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש
אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא
חדש טבת בשנת שבע למלכותו:
ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים
ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולת
וישם כתר מלכות בראשה וימליכה
תחת ושתי: ויעש המלך משתה גדול
לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר

לרעתו: ואבד העשר ההוא בענין רע והוליד
בן ואין בידו מאומה: כאשר יצא מבטן
אמו ערום ללכת כשבא ומאומה לא ישא

מעמלו שילך בידו: וגם זה רעה חולה כל עמת
שבא כן ילך ומה יתרון לו שיעמל לרוח וגם

והנחה למדינות עשה ויתן משאת
כיד המלך: ובהקבץ בתולות שנית
ומרדכי ישב בשער המלך: אין אסתר
מגדת מולדתה ואת עמה כאשר
צוה עליה מרדכי ואת מאמר מרדכי
אסתר עשה כאשר היתה באמנה
אתו: בימים ההם
ומרדכי ישב בשער המלך קצף בגתן
ותרש שני סריסי המלך משמרי
הסף ויבקשו לשלח יד במלך אחש׳
אחשורוש: ויודע הדבר למרדכי
ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר
למלך בשם מרדכי: ויבקש הדבר
וימצא ויתלו שניהם על עץ ויכתב
בספר דברי הימים לפני המלך:
אחר הדברים האלה גדל
המלך אחשורוש את המן בן המדתא

350

כל ימיו בחשך יאכל וכעס הרבה וחליו וקצף:
הנה אשר ראיתי אני טוב אשר יפה לאכול
ולשתות ולראות טובה בכל עמלו שיעמל

תחת השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו
האלהים כי הוא חלקו׃ גם כל האדם אשר

האגגי וינשאהו וישם את כסאו
מעל כל השרים אשר אתו׃ וכל
עבדי המלך אשר בשער המלך
כרעים ומשתחוים להמן כי כן צוה
לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא
ישתחוה׃ ויאמרו עבדי המלך אשר
אשר בשער המלך למרדכי מדוע
אתה עובר את מצות המלך׃ ויהי
באמרם אליו יום ויום ולא שמע
אליהם ויגידו להמן לראות היעמדו
דברי מרדכי כי הגיד להם אשר
הוא יהודי׃ וירא המן כי אין מרדכי
כרע ומשתחוה לו וימלא המן חמה׃
ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו
כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש
המן להשמיד את כל היהודים אשר
בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי׃

נתן לו האלהים עשר ונכסים והשליטו ממנו
ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת
אלהים היא׃ כי לא הרבה יזכר את ימי חייו

כי האלהים מענה בשמחת לבו׃ יש רעה
אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על

בחדש הראשון הוא חדש ניסן
בשנת שתים עשרה למלך אחשורוש
הפיל פור הוא הגורל לפני המן
מיום ליום ומחדש לחדש
שנים עשר הוא חדש אדר׃
ויאמר המן למלך
אחשורוש ישנו עם אחד מפזר
ומפרד בין העמים בכל מדינות
מלכותך ודתיהם שנות מכל עם
ואת דתי המלך אינם עשים ולמלך
אין שוה להניחם׃ אם על המלך טוב
יכתב לאבדם ועשרת אלפים ככר
כסף אשקול על ידי עשי המלאכה
להביא אל גנזי המלך׃ ויסר המלך
את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן
בן המדתא האגגי צרר היהודים׃
ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך

האדם׃ איש אשר יתן לו האלהים עשר
ונכסים וכבוד ואיננו חסר לנפשו מכל אשר
יתאוה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו

מי איש נכרי יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא:
אם יוליד איש מאה ושנים רבות יחיה ורב

והעם לעשות בו כטוב בעיניך: ויקראו
ספרי המלך בחדש הראשון בשלשה
עשר יום בו ויכתב ככל אשר צוה המן
אל אחשדרפני המלך ואל הפחות
אשר על מדינה ומדינה ואל שרי
עם ועם מדינה ומדינה ככתבה ועם
ועם כלשונו בשם המלך אחשורש
נכתב ונחתם בטבעת המלך: ונשלח
ספרים ביד הרצים אל כל מדינות
המלך להשמיד להרוג ולאבד את כל
היהודים מנער ועד זקן טף ונשים
ביום אחד בשלשה עשר לחדש
שנים עשר הוא חדש אדר ושללם
לבוז: פתשגן הכתב להנתן דת בכל
מדינה ומדינה גלוי לכל העמים
להיות עתידים ליום הזה: הרצים
יצאו דחופים בדבר המלך והדת

שיהיו ימי שניו ונפשו לא תשבע מן הטובה
וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו
הנפל: כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך

שמו יכסה׃ גם שמש לא ראה ולא ידע נחת
לזה מזה׃ ואלו חיה אלף שנים פעמים

נתנה בשושן הבירה והמלך והמן
ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה׃
ומרדכי ידע את כל
אשר נעשה ויקרע מרדכי את
בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך
העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה׃
ויבא עד לפני שער המלך כי אין לבוא
אל שער המלך בלבוש שק׃ ובכל
מדינה ומדינה מקום אשר דבר
המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים
וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע
לרבים׃ ותבואנה נערות אסתר וסריסי
ויגידו לה ותתחלחל המלכה מאד
ותלבש בגדים להלביש את מרדכי
ולהסיר שקו מעליו ולא קבל׃ ותקרא
אסתר להתך מסריסי המלך אשר
העמיד לפניה ותצוהו על מרדכי

352

וטובה לא ראה הלא אל מקום אחד הכל הלך׃
כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא׃
כי מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע

להלך נגד החיים: טוב מראה עינים מהלך
נפש גם הבל ורעות רוח: מה שהיה כבר

לדעת מה זה ועל מה זה: ויצא
התך אל מרדכי אל רחוב העיר
אשר לפני שער המלך: ויגד לו
מרדכי את כל אשר קרהו ואת
פרשת הכסף אשר אמר המן לש
לשקול על גנזי המלך ביהודים
לאבדם: ואת פתשגן כתב הדת
אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו
להראות את אסתר ולהגיד לה ולצות
עליה לבוא אל המלך להתחנן לו
ולבקש מלפניו על עמה: ויבא התך
ויגד לאסתר את דברי מרדכי: ותא
ותאמר אסתר להתך ותצוהו על
מרדכי: כל עבדי המלך ועם מדינו
המלך יודעים אשר כל איש ואש
אשר יבא אל המלך אל החצר
הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו

נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל
לדין עם שתקיף ממנו: כי יש דברים
הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם: כי מי

יודע מה טוב לאדם בחיים מספר ימי חבלו
ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה

להמית לבד מאשר יושיט לו
המלך את שרביט הזהב וחיה ואני
לא נקראתי לבוא אל המלך זה
שלשים יום ׃ ויגידו למרדכי את
דברי אסתר ׃ ויאמר מרדכי להשיב
אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט
בית המלך מכל היהודים ׃ כי אם
החרש תחרישי בעת הזאת רוח
והצלה יעמד ליהודים ממקום
אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי
יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות ׃
ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי ׃
לך כנוס את כל היהודים הנמצאים
בשושן וצומו עלי ואל תאכלו
ואל תשתו שלשת ימים לילה
ויום גם אני ונערתי אצום כן ובכן
אבוא אל המלך אשר לא כדת ואשר

אחריו תחת השמש ׃ [illegible] טוב
שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו ׃ טוב
ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה

באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו:
טוב כעס משחוק כי ברע פנים ייטב לב:

אבדתי אבדתי: ויעבר מרדכי ויעש
ככל אשר צותה עליו אסתר:
ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר
ותעמד בחצר בית המלך הפנימית
נכח בית המלך והמלך יושב על
כסא מלכותו בבית המלכות נכח
פתח הבית: ויהי כראות המלך
את אסתר המלכה עמדת בחצר
נשאה חן בעיניו ויושט המלך את
שרביט הזהב אשר בידו ותקרב
אסתר ותגע בראש השרביט ויאמ׳
לה המלך מה לך אסתר המלכה
ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן
לך: ותאמר אסתר אם על המלך
טוב יבא המלך והמן היום אל
המשתה אשר עשיתי לו: ויאמר
המלך מהרו את המן לעשות את

לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית
שמחה: טוב לשמוע גערת חכם מאיש
שמע שיר כסילים: כי כקול הסירים

תחת הסיר כן שחק הכסיל גם זה הבל: כי
העשק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה:

דבר אסתר ויבא המלך והמן אל
המשתה אשר עשתה אסתר:
ויאמר המלך לאסת׳ במשתה היין
מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך
עד חצי המלכות ותעש: ותען אסתר
ותאמר שאלתי ובקשתי: אם מצאתי
חן בעיני המלך ואם על המלך טוב
לתת את שאלתי ולעשות את
בקשתי יבא המלך והמן אל המשתה
אשר אעשה להם ומחר אעשה
כדבר המלך: ויצא המן ביום ההוא
שמח וטוב לב וכראות המן את
מרדכי בשער המלך ולא קם ולא
זע ממנו וימלא המן על מרדכי
חמה: ויתאפק המן ויבא אל ביתו
וישלח ויבא את אהביו ואת זרש
אשתו: ויספר להם כבוד עשרו

354

טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח
מגבה רוח: אל תבהל ברוחך לכעוס כי
כעס בחיק כסילים ינוח: אל תאמר מה

שהימים הראשנים היו טבים מאלה כי לא
מחכמה שאלת על זה: טובה חכמה עם

ורב בניו את כל אשר גדלו המלך
ואת אשר נשאו על השרים ועבדי
המלך: ויאמר המן אף לא הביאה
אסתר המלכה עם המלך אל המשתה
אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר
לה עם המלך וכל זה איננו שוה
לי בכל עת אשר אני ראה את
מרדכי היהודי יושב בשער המלך:
ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו
יעשו עץ גבה חמשים אמה ובבקר
אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו
ובא עם המלך אל המשתה שמח
וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ:

פ

בלילה ההוא נדדה שנת המלך
ויאמר להביא את ספר הזכרנות
דברי הימים ויהיו נקראים לפני

עם נחלה ויותר לרואי השמש: כי בצל
החכמה בצל הכסף ויתרון דעת. החכמה
תחיה בעליה: ראה את מעשה האלהים

כי מי יוכל לתקן את אשר עותו׃ ביום טובה
היה בטוב וביום רעה ראה גם את ז

המלך׃ וימצא כתוב אשר הגיד
מרדכי על בגתנא ותרש שני סריסי
המלך משמרי הסף אשר בקשו
לשלח יד במלך אחשורוש׃ ויאמר
המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי
על זה ויאמרו נערי המלך משרתיו
לא נעשה עמו דבר׃ ויאמר המלך
מי בחצר והמן בא לחצר בית המלך
החיצונה לאמר למלך לתלות את
מרדכי על העץ אשר הכין לו׃
ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן
עמד בחצר ויאמר המלך יבוא׃
ויבא המן ויאמר לו המלך מה לעש
לעשות באיש אשר המלך חפץ
ביקרו ויאמר המן בלבו למי יחפץ
המלך לעשות יקר יותר ממני׃ ויא
ויאמר המן אל המלך איש אשר

לעמת זה עשה האלהים על דברת האלהים
שלא ימצא האדם אחרין מאומה׃ את
הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אבד

בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו: אל תהי
צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם:

המלך חפץ ביקרו: יביאו לבוש
מלכות אשר לבש בו המלך וסוס
אשר רכב עליו המלך ואשר נתן
כתר מלכות בראשו: ונתון הלבוש
והסוס על יד איש משרי המלך
הפרתמים והלבישו את האיש אשר
המלך חפץ ביקרו והרכיבהו על
הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו
ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ
ביקרו: ויאמר המלך להמן מהר
קח את הלבוש ואת הסוס כאשר
דברת ועשה כן למרדכי היהודי
הישב בשער המלך אל תפל דבר
מכל אשר דברת: ויקח המן את הלבש
ואת הסוס וילבש את מרדכי וירכבהו
ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה
לאיש אשר המלך חפץ ביקרו:

אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות
בלא עתך: טוב אשר תאחז בזה וגם מזה
אל תנח ידך כי ירא אלהים יצא את כלם:

החכמה תעז לחכם מעשרה שליטים אשר
היו בעיר׃ כי אדם אין צדיק בארץ אשר

וישב מרדכי אל שער המלך והמן
נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש׃
ויספר המן לזרש אשתו ולכל אהביו
את כל אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו
וזרש אשתו אם מזרע היהודים
מרדכי אשר החלות לנפול לפניו לא
תוכל לו כי נפל תפול לפניו׃ עודם
מדברים עמו וסריסי המלך הגיעו
ויבהילו להביא את המן אל המשתה
אשר עשתה אסתר׃ ויבא המלך
והמן לשתות עם אסתר המלכה׃
ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני
במשתה היין מה שאלתך אסתר
וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות
המלכות ותעש׃ ותען אסתר המלכה
ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך
ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי

356

יעשה טוב ולא יחטא׃ גם לכל הדברים
אשר ידברו אל תתן לבך אשר לא תשמע
את עבדך מקללך׃ כי גם פעמים רבות ידע

לבך אשר גם אתה קללת אחרים: כל זה נסיתי
בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני:

נשאלתי ועמי בבקשתי: כי נמכרנו
אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד
ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו
החרשתי כי אין הצר שוה בנזק
המלך:
ויאמר המלך
אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה
מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו
לבו לעשות כן: ותאמר אסתר איש
צר ואויב המן הרע הזה והמן
נבעת מלפני המלך והמלכה:
והמלך קם בחמתו ממשתה היין
אל גנת הביתן והמן עמד לבקש
על נפשו מאסתר המלכה כי ראה
כי כלתה אליו הרעה מאת המלך:
והמלך שב מגנת הביתן אל בית
משתה היין והמן נפל על המטה
אשר אסתר עליה ויאמר המלך

רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו:
סבותי אני ולבי לדעת ולתור ובקש
חכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות

הוללות׃ ומוצא אני מר ממות את האשה
אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים

הגם לכבש את המלכה עמי בבית
הדבר יצא מפי המלך ופני המן חפו׃
ויאמר חרבונא אחד
מן הסריסים גם הנה העץ אשר עש
המן למרדכי אשר דבר טוב על
המלך עמד בבית המן גבה חמשים
אמה ויאמר המלך תלהו עליו׃ ויתלו
את המן על העץ אשר הכין למרדכי
וחמת המלך שככה׃
ביום ההוא נתן המלך אחשורוש
לאסתר המלכה את בית המן צרר
היהודים ומרדכי בא לפני המלך
כי הגידה אסתר מה הוא לה׃ ויסר
המלך אשר העביר מהמן ויתנה
למרדכי ותשם אסתר את מרדכי על
בית המן׃ ותוסף אסתר
ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו

ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא
ילכד בה׃ ראה זה מצאתי אמרה קהלת
אחת לאחת למצא חשבון׃ אשר עוד בקשה

נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי
ואשה בכל אלה לא מצאתי׃ לבד ראה זה

ויבך ותתחנן לו להעביר את רעת
המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב
על היהודים׃ ויושט המלך לאסתר
את שרביט הזהב ותקם אסתר ותעמד
לפני המלך׃ ותאמר אם על המלך
טוב ואם מצאתי חן לפניו וכשר
הדבר לפני המלך וטובה אני בעיניו
יכתב להשיב את הספרים מחשבת
המן בן המדתא האגגי אשר כתב
לאבד את היהודים אשר בכל מדינות
המלך׃ כי איככה אוכל וראיתי
ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה
אוכל וראיתי באבדן מולדתי׃
ויאמר המלך אחשורש
לאסתר המלכה ולמרדכי היהודי
הנה בית המן נתתי לאסתר ואתו
תלו על העץ על אשר שלח ידו

מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר
והמה בקשו חשבונות רבים׃ מי כהחכם ומי
ידע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז

פניו ישנא: אני פי מלך שמור ועל דברת
שבועת אלהים: אל תבהל מפניו ואל תעמד

ביהודים: ואתם כתבו על היהודים
כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו
בטבעת המלך כי כתב אשר נכתב
בשם המלך ונחתום בטבעת המלך
אין להשיב: ויקראו ספרי המלך
בעת ההוא בחדש השלישי הוא חדש
סיון בשלשה ועשרים בו ויכתב ככל
אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל
האחשדרפנים והפחות ושרי המדינות
אשר מהדו ועד כוש שבע ועשרים
ומאה מדינה מדינה ככתבה ועם
ועם כלשנו ואל היהודים ככתבם
וכלשונם: ויכתב בשם המלך ויחתם
בטבעת המלך וישלח ספרים ביד
הרצים בסוסים רכבי הרכש האחשתר פס
נים בני הרמכים: אשר נתן המלך ליהודים
אשר בכל עיר ועיר להקהל ולעמד

358

בדבר רע כי כל אשר יחפץ יעשה: באשר
דבר מלך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה:
שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט

ידע לב חכם׃ כי לכל חפץ יש עת ומשפט
כי רעת האדם רבה עליו׃ כי איננו ידע מה

על נפשם להשמיד להרג ולאבד
את כל חיל עם ומדינה הצרים אתם
טף ונשים ושללם לבוז׃ ביום
אחד בכל מדינות המלך אחשורש
בשלשה עשר לחדש שנים עשר
הוא חדש אדר׃ פתשגן הכתב
להנתן דת בכל מדינה ומדינה
גלוי לכל העמים להיות היהודים
עתידים ליום הזה להנקם מאיביהם
הרצים רכבי הרכש האחשתרנים
יצאו מבהלים ודחופים בדבר
המלך והדת נתנה בשושן הבירה׃
ומרדכי יצא
מלפני המלך בלבוש מלכות
תכלת וחור ועטרת זהב גדולה
ותכריך בוץ וארגמן והעיר
שושן צהלה ושמחה׃ ליהודים

שיהיה כי כאשר יהיה מי יגיד לו׃ אין
אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין
שלטון ביום המות ואין משלחת במ

ולא ישלט רשע את בעליו׃ את כל זה ראיתי
ונתון אל לבי לכל מעשה אשר נעשה

היתה אורה ושמחה וששון ויקר׃
ובכל מדינה ומדינה ובכל עיר
ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו
מגיע שמחה וששון ליהודים
משתה ויום טוב ורבים מעמי ה
הארץ מתיהדים כי נפל פחד הי
היהודים עליהם׃ ובשנים עשר
חדש הוא חדש אדר בשלשה עש
יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו
להעשות ביום אשר שברו איבי
היהודים לשלוט בהם ונהפך הוא
אשר ישלטו היהודים המה
בשנאיהם׃ נקהלו היהודים בעריה
בכל מדינות המלך אחשורוש
לשלח יד במבקשי רעתם ואיש
לא עמד בפניהם כי נפל פחדם
על כל העמים׃ וכל שרי המדינו

359

תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם
לרע לו׃ ובכן ראיתי רשעים קבורים
ובאו וממקום קדוש יהלכו וישתכחו

בעיר אשר כן עשו גם זה הבל ׃ אשר אין
נעשה פתגם מעשה הרעה מהרה על כן מלא

והאחשדרפנים והפחות ועשי
המלאכה אשר למלך מנשאים
את היהודים כי נפל פחד מרדכי ׃
כי גדול מרדכי בבית המלך וש׳
ושמעו הולך בכל המדינות כי
האיש מרדכי הולך וגדול ׃ ויכו ׳
היהודים בכל איביהם מכת חרב
והרג ואבדן ויעשו בשנאיהם כרצ׳
ובשושן הבירה הרגו היהודים ואב׳
חמש מאות איש ׃ ואת
פרשנדתא ואת
דלפון ואת
אספתא ׃ ואת
פורתא ואת
אדליא ואת
ארידתא ׃ ואת
פרמשתא ואת

לב בני האדם בהם לעשות רע ׃ אשר חטא
עשה רע מאת ומאריך לו כי גם יודע אני
אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר

יהיה טוב ליראו מלפניו: וטוב לא יהיה
לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר איננו

אריסי ואת
ארידי ואת
ויזתא: עשרת
בני המן בן המדתא צרר היהודים
הרגו ובבזה לא שלחו את ידם:
ביום ההוא בא מספר ההרוגים
בשושן הבירה לפני המלך: ויאמר
המלך לאסתר המלכה בשושן
הבירה הרגו היהודים ואבד חמש
מאות איש ואת עשרת בני המן
בשאר מדינות המלך מה עשו
ומה שאלתך וינתן לך ומה בקש
בקשתך עוד ותעש: ותאמר
אסתר אם על המלך טוב ינתן
גם מחר ליהודים אשר בשושן
לעשות כדת היום ואת עשרת
בני המן יתלו על העץ: ויאמר

ירא מלפני אלהים: יש הבל אשר נעשה
על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע
אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים

שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי
שגם זה הבל: ושבחתי אני את השמחה אשר

המלך להעשות כן ותנתן דת
בשושן ואת בני המן תלו: ויקהלו
היהודים אשר בשושן גם ביום
ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו
בשושן שלש מאות איש ובבזה
לא שלחו את ידם: ושאר היהודים
אשר במדינות המלך נקהלו
ועמד על נפשם ונוח מאיביהם
והרוג בשנאיהם חמשה ושבעים
אלף ובבזה לא שלחו את ידם:
ביום שלשה עשר לחדש אדר
ונוח בארבעה עשר בו ועשה
אתו יום משתה ושמחה: והיהודים
אשר בשושן נקהלו בשלשה
עשר בו ובארבעה עשר בו
ונוח בחמשה עשר בו ועשה
אתו יום משתה ושמחה: על

לאדם תחת השמש כי אם לאכול
ולשמוח והוא ילונו בעמלו ימי חייו
אשר נתן לו האלהים תחת השמש:

כאשר נתתי את לבי לדעת חכמה ולראות
את הענין אשר נעשה על הארץ כי גם

כן היהודים הפרוזים הישבים בערי
הפרזות עשים את יום ארבעה
עשר לחדש אדר שמחה ומשתה
ויום טוב ומשלח מנות איש
לרעהו׃ ויכתב מרדכי את הדברי׳
האלה וישלח ספרים אל כל היהודי׳
אשר בכל מדינות המלך אחשורש
הקרבים והרחוקים׃ לקים עליהם
להיות עשים את יום ארבעה עשר
לחדש אדר ואת יום חמשה עשר
בו בכל שנה ושנה׃ כימים אשר
נחו בהם היהודים מאיביהם והח
והחדש אשר נהפך להם מיגון
לשמחה ומאבל ליום טוב לעשו׳
אתם ימי משתה ושמחה ומשלח
מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים׃
וקבל היהודים את אשר החלו לעשו

361

ביום ובלילה שינה בעיניו איננו ראה׃ וראיתי
את כל מעשה האלהים כי לא יוכל האדם
למצוא את המעשה אשר נעשה תחת

השמש בשל אשר יעמל האדם לבקש ולא
ימצא וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל

ואת אשר כתב מרדכי אליהם׃ כי
המן בן המדתא האגגי צרר כל היהוד׳
חשב על היהודים חשב על היהודים
לאבדם והפיל פור הוא הגורל להמם
ולאבדם׃ ובבאה לפני המלך אמר
עם הספר ישוב מחשבתו הרעה
אשר חשב על היהודים על ראשו
ותלו אתו ואת בניו על העץ׃ על כן
קראו לימים האלה פורים על שם
הפור על כן על כל דברי האגרת
הזאת ומה ראו על ככה ומה הגיע
אליהם׃ קימו וקבלו היהודים עליהם
ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם
ולא יעבור להיות עשים את שני
הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל
שנה ושנה׃ והימים האלה נזכרים
ונעשים בכל דור ודור משפחה

למצא׃ כי את כל זה אשר הצדיקים ועבדיה׳
ביד האלהים גם אהבה גם שנאה אין יודע
האדם הכל לפניהם׃ הכל כאשר לכל מקר׳

אחד לצדיק ולרשע לטוב ולטהור ולטמא
ולזבח ולאשר איננו זבח כטוב כחטא

ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר
וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך
היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם:
ותכתב אסתר המלכה
בת אביחיל ומרדכי היהודי את כל
תקף לקים את אגרת הפורים הזאת
השנית: וישלח ספרים אל כל היהו
היהודים אל שבע ועשרים ומאה
מדינה מלכות אחשורוש דברי
שלום ואמת: לקים את ימי הפרים
האלה בזמניהם כאשר קים עליהם
מרדכי היהודי ואסתר המלכה וכאש
קימו על נפשם ועל זרעם דברי
הצומות וזעקתם: ומאמר אסתר
קים דברי הפרים האלה ונכתב בספר:
וישם המלך אחשורש
מס על הארץ ואיי הים: וכל מעשה

362

הנשבע כאשר שבועה ירא: זה רע בכל
אשר נעשה תחת השמש כי מקרה אחד
לכל וגם לב בני האדם מלא רע והוללות

מלבבם בחייהם ואחריו אל המתים וכימי
אשר יבחר אל כל החיים יש בטחון כי

תקפו וגבורתו ופרשת גדולת
מרדכי אשר גדלו המלך הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי
מדי ופרס ׃ כי מרדכי היהודי מש׳
משנה למלך אחשורוש וגדול
ליהודים ורצוי לרב אחיו דרש
טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו
תם״

לכלב חי הוא טוב מן האריה המת׳ כי
החיים יודעים שימותו והמתים אינם יודעים
מאומה ואין עוד להם שכר כי נשכח זכרם ׃

גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אבדה
וחלק אין להם עוד לעולם בכל אשר נעשה

שלשה דברים נכנסין לגוף ׳ואין
הגוף נהנה מהן״
גורגניות שקורין שרידש בלעז׳
וכפניות ופגי תמרה״ שלשה
נכנסין לגוף והגוף נהנה מהן ׳אלו הן
רחיצה סיכה ותשמיש״ שלשה
מרחיבין דעתו שלאדם ׳אלו הן דירה
נאה׳ ואשה יפה׳ וכלים נאים׳ ואפ
פוס יפה״ שלשה מפתיחות
מיד הקב״ה שלא נמסרו לידי אדם׳
ואלו הן של רחם׳ ושל גשמים׳ ושל
תחיית המתים״ שלשה דברים
נוחלי העולם הבא׳ הדר בארץ ישר׳
והמגדל בניו לתלמוד תורה והמבדיל
על היין במוצאי שבת״ שלשה
דברים מביאין את האדם לידי עניות
המזלזל בנטילת ידים׳ והמשתין מטות

363

תחת השמש׃ לך אכול בשמחה
לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה
האלהים את מעשיך׃ בכל עת יהיו בגדיך

לבנים ושמן עלראשך אל יחסר: ראה חיים
עםאשה אשר אהבת כלימי חיי הבלך

ערום׳ ומישאשתו מקללתו לפניו
ושותק״ שלשהדברים העשה
אתם דמו בראשו האשה בגלו של
נר׳ והמכבה אתהנר בפין׳ והמשמש
מטתו לפני הנר׳ הורין ליה בני
נכפין״ שלשהדברים נאנחים ג׳ס
נבליום על שבתותורה ומילה״
שלשה דברים המתרעם על
סחורתו׳ והמדבר אחד בפה ואחדבלב׳
והרואה דבר ערוה׳ ומעיד יחידי״
ג׳ אין להם רפואה׳ הבא עלאשת
איש׳ והמתכבד בקלון חברו׳ והמכנה
שם לחברו׳ וישאומרי׳ אף המלבין
פני חברו ברבים׳ אפי׳ בדברי תורה״
ג׳ מתישין את הגוף׳ האוכל מעומ׳
והשותה מעומד׳ והמשמש מטתו
מעומד״ ג׳ אין להם מחילה׳

אשר נתן לך תחת השמש כל ימי הבלך
כי היא חלקך בחיים ובעמלך אשר אתה
עמל תחת השמש: כלאשר תמצא ידך

לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון
ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה:

ואפי' ביוםכפור' הטוי דין' והבא על
אשתאיש' והמדבר לשון הרע' ומבלין
סתי' העלשה לא אפקר בם' ובכולן
לשון הרע קשה מכלן" ג' הקב"ה
אהבו' מי שאינו כועס' ומי שאינו
מעמיד על מדותיו' והמרגיל עצמו
להתלמוד תורה" ג' הקב"ה שונאן
האחד בפיו ומשתנן' והמשמש
מטתו בלא כסוי' והמספר דברים
בינו ובין אשתו לשום בריה"
ג' יעקרו מן העולם ואחר כך
יבא משיח' יצר הרע' וסלבורת
הרשעה' וע"ז" ג' דברים מביא'
את האדם לידי עשר' עיון תפלה'
נותן באמונה עם הבריות' ועלוב
לאנשי ביתו' ויש אומ' את מי שיש
בו דעת' שש' ובדעת חדרים'

שמתי וראה תחת השמש כי לא לקלים המ'
המרוץ ולא לגברים המלחמה וגם לא
לחכמים לחם וגם לא לנבונים עשר וגם לא

לידעים חן כי עת ופגע יקרה את כלם: כי גם
לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים

ג׳ דברים עתיד הקב״ה לגלות לישרן
צנצנת המן׳ ושמן המשחה׳ ומקלו
של אהרן׳ משקדיה ונפרחיה׳
ג׳ מעיטין כח של אדם משחית
כנו׳ פחד דרך׳ ופחד עון״
ג׳ שין שלא כהגן׳ ל׳ עור ופתח׳
שאול״ חייהם ואינם חייהם
המצפה לשלחן חברו׳ ומי שאשתו
מושלת עליו׳ ומי שיסורין שולטי׳
בו״ ג׳ דברים העושה אותם
דמו בראשו׳ ישן ועמד׳ הקיז דם
ועמד׳ שמש מטתו ועמד״
משמשין א׳ פנים כנגד פנים אדם
רג׳ נחש׳ ג׳ דברים מקצרין
ימיו׳ כוס של ברכה׳ ואינו מברך׳
וספר תורה לקרא ואינו קורא׳ והנ׳
והנוטל גדולה לעצמו״

במצודה רעה וכצפרים האחוזות בפח
כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול
עליהם פתאם: גם זה ראיתי חכמה תחת

השמש וגדלה היא אלי׃ עיר קטנה ואנשים
בה מעט ובא אליה מצודים מלך גדול וסבב

אין רואין פני גיהנם מי שסת חולי
מעין׳ ורקדוקי עניות׳ והרשות׳ ר׳
אוס׳ אף מי שיש לו אשה רעה״
מפני שלשה דברים אין נכנסין לחו׳
לחורבה׳ מפני חיה׳ ומפני מפלת׳
ומפני אורבין״ ג׳ צועקין ואינן
נענין׳ המלוה כספו בלא עדים
ומי שיש לו אשתו רעה׳ ואינו מג׳
מגרשה׳ והדר בעיר רעה׳ ואינו יוצא
ממנה״ ג׳ נבראו מלא חטא
עמרם אבי משה׳ וישי אבי דוד
וכלאב אבי דוד״

365

אתה ובנה עליה מצדים גדלים׃ ומצא בה איש
מסכן חכם ומלט הוא את העיר בחכמתו
ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא׃

ואמרתי אני טובה חכמה מגבורה וחכמת
המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים׃ דברי

ט״ו ימי החדש לחלומ׳

יום א׳ כל מה שתראה לשמחה יהיה׳
יום ב׳ ויום ג׳ אין בהם קשוש׳
יום ד׳ ויום ה׳ פתרונם יבוא לאחר
ימים רבים׳ יום ו׳ [illegible] כאשר תרא׳
כן יקום׳ יום ז׳ כל אשר תראה לאחר
זמן רב יקום׳ יום א ח׳ ויום ט׳ כאשר
תראה כן יקום׳ יום י׳ ל׳ תתחשב כי אין
בהם קשוט׳ יום י״א וי״ב בכבוד
ובשמחה יהיו חלומיך׳ יום י״ג לד
ימים יהיה כאשר תראה׳ יום י״ד ויום
ט״ו טובה יהיה לזמן קרוב׳ יום י״ו
אחר זמן רב יהיה׳ יום י״ז חלומך
בימים ארבעה׳ ואחר כן תשמח׳
יום י״ח ויום י״ט בעשרים ימים חלומך
יהיה׳ יום כ׳ ויום כ״א כאשר תראה

חכמים בנחת נשמעים מזעקת מושל בכסילים׃
טובה חכמה מכלי קרב וחוטא אחד יאבד
טובה הרבה׃ זבובי מות יבאיש יביע

שמן רוקח יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט׃
לבחכם לימינו ולבכסיל לשמאלו׃ וגם

מן יקום׳ יום כ״ב חלומו יהיה בשמחה
יום כ״ג כל מה שתראה לריב ומצה
יהיה׳ יום ט״ו כל מה שתראה לשלום
ולשמחה יהיה׳ יום כ״ה ויום ט״ו בקרוב
זמן יהיה עד חדש ימים או עד י׳
ימים ויבקש עליו׳ יום כ״ז ויום כ״ט
כל שתראה׳ ויום ח׳ לשלום יהיה וסע׳
ומערה לשמחה יהפוך׳׳
אמ׳ ר׳ יחנן מנין שכל החלמות
הולכין אחר הפה׳ שנ׳ ויהי
כאשר פתר לנו כן היה׳ אמ׳ רבא והוא
דפריש ליה מעין חלמיה׳ שנ׳ איש
כחלמו פתר׳ ואמ׳ ר׳ יוחנן שלשה
חלמות מתקיימין והן חלמות של
שחרית׳ וחלום שנפטר בתוך חלום׳
וחלום שחלמו לו חברו׳ ויש אומר׳
את חלום שנפטר ונשנה׳ ואמ׳ ר׳

ברך כשהסכל הולך לבו חסר ואמר לכל
סכל הוא׃ אם רוח המושל תעלה עליך
מקומך אל תנח כי מרפא יניח חטאים

גרוליס: יש רעה ראיתי תחת השמש כשג
שיצא מלפני השליט: נתן הסכל במרומים

ואמ׳ ר׳ יוחנן השכים ונפל לו פסוק
לתוך פיו הריזה נבואה קטנה״
הרואה ספר תורה ויום כפור התענה
כטון רכנותם״ הרואה באר מים
ראה שלום ״שנ׳ ויחפרו באר
אחרת ולא רבו׳ הרואה נהר בחלום
ישכים ויאמר ״הנני נוטה אליה כנהר
שלום וכנחל שוטף״ הרואה שור
ישכים ויאמר בכור שורו הדר לו״
חמשה דברים נאמרו בשור׳
האכל בשרו יתעשר׳ נגחו הוין ליה
בנים וכרים שמנגחין בתורה״
נשכו יסורין באין עליו׳ בעטו הרך
רחוקה נזדמנת לו״ רכבו עלה
לגדולה׳ ואם רכיב הוא לדריה
ימות״ הרואה חמור בחלום יצפ
לישועה׳ שנ׳ גילי מאד בת ציון

רבים ועשירים בשפל ישבו ׃ ראיתי עבדים
על סוסים ושרים הלכים כעבדים על הארץ
חפר גומץ בו יפול ופרץ גדר ישכנו נחש

מסיע אבנים יעצב בהם ובוקע עצים יסכן בם:
אם קהה הברזל והוא לא פנים קלקל וחילים

הרואה ענבים לבנות לעולם יפות׳
שחורות בזמנו יפות׳ שלא בזמנו
רעות׳ העונה אמן יהא שמיה
רבא מברך׳ בחלום׳ מובטח לו
שהוא בן העולם הבא׳ והני מילי דלא
ידעה ולא הרהור בה״ הרואה
חטים בחלום יראה שלום׳ שנ׳ חלב
חטים ישביעך׳ הרואה גפן אין
אשתו מפלת נפלים׳ שנ׳ אשתך
כגפן פוריה״ הרואה תאנה
תורתו משתמרת׳ שנ׳ נוצר תאנה
יאכל פריה״ הרואה רמון בחלום׳
מובטח לו שהוא בן העולם״ שנ׳
אשקך מיין הרקח מעסיס רמוני״
הרואה זית בחלום שם טוב
יצא לו׳ שנ׳ זית רענן יפה פרי
תאר׳ הרואה שמן זית יצפה

יגבר ויתרון הכשיר חכמה: אם ישך הנחש
בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון: דברי פי
חכם חן ושפתות כסיל תבלענו: תחלת

גדולים: יש רעה ראיתי תחת השמש כשגגה
שיצא מלפני השליט: נתן הסכל במרומים

ואמ׳ ר׳ יוחנן השכים ונפל לו פסוק
לתוך פיו הריזה נבואה קטנה׳׳
הראה ספר תורה ויום כפור יתענה
כטן רכנותם׳׳ הראה באר מים
ראה שלום ׳שנ׳ ויחפרו באר
אחרת ולא רבו׳ הרואה נהר בחלום
ישכים ויאמר ׳הנני נוטה אליה כנהר
שלום וכנחל שוטף׳׳ הרואה שור
ישכים ויאמר בכור שורו הדר לו׳׳
חמשה דברים נאמרו בשור׳
האכל בשרו יתעשר׳ נגחו הוין ליה
בנים זכרים שמנגחין בתורה׳׳
נשכו יסורין באין עליו׳ בעטו דרך
רחוקה נזדמנת לו׳׳ רכבו עולה
לגדולה׳ ואם רכיב ורדא לדידיה
ימות׳׳ הרואה חמור בחלום יצפה
לישועה׳ שנ׳ גילי מאד בת ציון׳

רבים ועשירים בשפל ישבו: ראיתי עבדים
על סוסים ושרים הלכים כעבדים על הארץ:
חפר גומץ בו יפול ופרץ גדר ישכנו נחש:

מסיע אבנים יעצב בהם ובקע עצים יסכן בם :
ם קהה הברזל והוא לא פנים קלקל וחילים

הרואה ענבים לבנות לעולם יפות׳
שחורות בזמנו יפות שלא בזמנו
עות׳ העונה אמן יהא שמיה
בא מברך׳ בחלום׳ מובטח לו
שהוא בן העולם הבא׳ והנמלי ירא
רעה ולא הרהור בה׳ הרואה
טים בחלום יהיה שלום׳ של חלב
טים ישביעך׳ הרואה גפן אין
אשתו מפלת נפלים׳ שנ׳ אשתך
כגפן פוריה׳ הרואה תאנה
ורתו משתמרת׳ שנ׳ נוצר תאנה
אכל פריה׳ הרואה רמון בחלום
מובטח לו שהוא בן העולם׳ שנ׳
אשקך מיין הרקח מעסיס רמוני׳
הרואה זית בחלום שם טוב
יוצא לו׳ שנ׳ זית רענן יפה פרי
תאר׳ הרואה שמן זית יצפה

בר ויתרון הכשיר חכמה: אם ישך הנחש
בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון: דברי פי
כם חן ושפתות כסיל תבלענו: תחלת

דברי פיהו סכלות ואחרית פיהו הוללות רעה׃
והסכל ירבה דברים לא ידע האדם מה שיהיה

למאור תורה׳ שנא׳ ויקחו אליך שמן
זית׃ הרואה תמרים תמו עונתיו׃
הרואה עז׳ בחלום׳ שנה מתברכת
לו׃ הרואה הדס נכסיו מצליח׳
לו׳ ואם אין לו נכסין ירושה נפלת
לו ממקום אחר׃ הרואה אוזז
בחלום׳ יצפה לחכמה׳ שנ׳ חכמות
בחוץ תרנה׃ הבא על האוז נעש׳
ראש ישיבה׃ הרואה תרנגול
יצפה לבן זכר׳ תרנגולין יצפה
לבנים זכרים׃ המגלח ראשו בח׳
בחלום סימן יפה לו׃ ראשו וזקנו
לו ולמשפחתו׃ היושב בעריבה
קטנה שם טוב יוצא עליו׃
בעריבה גדולה לו ולמשפחתו׳
העלה לגדולה ואפי׳ יורד נמי כיון
שעלה עלה׃ הקורע בגדיו קרען

ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו׃ עמל הכסילים
תיגענו אשר לא ידע ללכת אל עיר׃ אי לך
ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו׃

אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת
יאכלו בגבורה ולא בשתי׃ בעצלתים ימך

גר דינו״ עומד בארץ ישרא׳ בלא
מצות״ הנכנס לאגם הרי ראש
ישיבה ליער׳ ליער נעשה ראש
לחברו״ המקיז דם בחלום עונתיו
סדורים לימחל׳״ הרואה נחש
בחלום פרנסתו נזדמנת לו״ נשכו
נכפלה פרנסתו״ הרואה מרחץ
בחלום מריבה יעשה לו״
הרואה אש סימן מלחמה״ אש
יוצא מגופו בחלום׳ אנשים גדולים
יצאו ממנו״ הרואה כסף בחלום
משתיבוא לו״ הרואה בנו טוב לו״
הרואה חזיר פרנסה טובה הוא לו״
ואם אוכל מבשר חזיר מתעש׳
המוציא מציאה בחלום אם עני הוא
יעשיר״ ואם עשיר הוא יעני׳
ישן שוב לו׳ חופר חולה הוא רעלו

368

המקרה ובשפלות ידים ידלף הבית׃ לשחק
עשים לחם ויין ישמח חיים והכסף יענה
את הכל׃ גם במדעך מלך אל תקלל ובחדרי

על הארץ יריקו ואם יפול עץ בדרום ואם
בצפון מקום שיפול העץ שם יה

ואם בריא טוב לו" הרואה
גשם בשדה רוח יגדלו" הרואה
עצמו הולך בשדה טוב לו יותר"
הרואה ספר תורה טוב לו"
הרואה כותים ונותן להם כלום רע לו
ואם הם נותנים לו טוב לו"
השוכב עם אמו ימים טובים באים
עליו" השוכב עם אשתו מריבה
יבוא עליו" הרואה עצמו ערום
יבוא עליו בחוצה לארץ בלא חטא
ואם רחץ במים יתן שמועת
טובות ישמע" רחץ במים חמין
צרה וצעקה יבא עליו" הרואה
שהוא הולך בנהר לאט שלום הוא
לו" הרואה גנות ואכל מירקן
שכן אשתו מותה מתחתיו"

המים כי ברוב הימים תמצאנו ׀ תן חלק
לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה
רעה על הארץ׃ אם ימלאו העבים גשם

expl. 11,3 Eccl.

I

II

III

לכה דודי לקראת כלה
פני שבת נקבלה
שמור וזכור בדבור אחד
השמיענו אל המיוחד
ה' אחד ושמו אחד
לשם ולתפארת ולתהלה
לקראת שבת לכו ונלכה
כי היא מקור הברכה
מראש מקדם נסוכה — מראש
סוף מעשה במחשבה תחלה
מקדש מלך עיר מלוכה
רב לך שבת בעמק הבכה
והוא יחמל עליך חמלה
התנערי מעפר קומי
לבשי בגדי תפארתך עמי
על יד בן ישי בית הלחמי
קרבה אל נפשי גאלה

386. 1738

התעוררי התעוררי
כי בא אורך קומי אורי
עורי עורי שיר דברי
כבוד ה' עליך נגלה
לא תבושי ולא תכלמי
מה תשתוחחי ומה תהמי
בך יחסו עניי עמי
ונבנתה עיר על תלה
והיו למשסה שאסיך
ורחקו כל מבלעיך
ישיש עליך אלהיך
כמשוש חתן על כלה
ימין ושמאל תפרוצי
ואת ה' תעריצי
על יד איש בן פרצי
ונשמחה ונגילה
בואי בשלום עטרת בעלה
גם בשמחה ובצהלה
תוך אמוני עם סגולה
בואי כלה בואי כלה
לכה דודי לקראת כלה
פני שבת נקבלה

VI

MACHAZ · PARU ·
CUM MEGH · ET PSALM ·
COD · MS · MEMBR ·
MS.
BIBLIOTECA
1438
BIBLIOTECA
PARMENSE
PARMA